

BILAGA B1. SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Kogshult solpark i Sjöbo kommun, Skåne län

Om samrådsredogörelsen

OX2 AB ansöker om frivilligt miljötillstånd enligt 9 kap. 6b § miljöbalken för Kogshult solpark i Sjöbo kommun, Skåne län. Detta dokument med tillhörande bilagor utgör redogörelse för det avgränsningssamråd som OX2 AB genomfört som underlag för tillståndsansökan.

Följande personer har medverkat i att ta fram samrådsredogörelsen:

Anna Bergström, Ecogain AB
Karolina Adolphson, Ecogain AB

2023-04-12

Ecogain AB på uppdrag av OX2 AB.
Samrådsredogörelse – Kogshult solpark i Sjöbo kommun, Skåne län

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	INLEDNING	4
1.1	Lagsiftningen för samrådsförfarandet.....	4
2.	SAMRÅDETS GENOMFÖRANDE	5
2.1	Genomförda aktiviteter.....	5
2.2	Samrådshandling	6
2.3	Samråd med myndigheter	6
2.4	Samråd med enskilda särskilt berörda och allmänheten	8
2.5	Samråd med organisationer och företag.....	10
3.	SAMMANFATTNING AV INKOMNA YTTRANDE	11
3.1	Samråd med myndigheter	11
3.2	Samråd med organisationer och företag.....	17
3.3	Samråd med enskilda särskilt berörda och allmänheten	23

BILAGOR

B1.1 Samrådshandling

B1.2 Samrådsinbjudan till Länsstyrelsen Skåne och Sjöbo kommun

B1.3 Minnesanteckningar från samrådsmöte med Länsstyrelsen Skåne och Sjöbo kommun

B1.4 Samrådsinbjudan till övriga samrådsparter; övriga myndigheter, enskilda, allmänhet, företag och organisationer

B1.5 Annons

B1.6 Minnesanteckningar från samrådsmötet med allmänheten

B1.7 Inkomna samrådsyttranden från myndigheter, företag och organisationer

B1.8 Inkomna samrådsyttranden från enskilda särskilt berörda och allmänheten

1. INLEDNING

Kapitlet redogör för den lagstiftning som styr samrådsförfarandet och beskriver i vilka steg en specifik miljöbedömning sker.

1.1 Lagstiftningen för samrådsförfarandet

OX2 AB (härefter OX2 eller bolaget) ansöker om frivilligt tillstånd enligt 9 kap. 6b § miljöbalken för uppförande och drift av en solpark vid Kogshult i Sjöbo kommun, Skåne län.

En specifik miljöbedömning innebär, enligt 6 kap. 28–29 § miljöbalken, att verksamhetsutövaren samråder om hur miljökonsekvensbeskrivningen ska avgränsas. Vidare att miljökonsekvensbeskrivningen ska identifiera, bedöma och dokumentera den ansökta verksamhetens miljöeffekter.

Miljökonsekvensbeskrivningen lämnas in till tillståndsprövande myndighet som därefter slutför miljöbedömningen. Tillståndsprövande myndighet är i aktuellt fall, enligt 1 kap. 6 § andra stycket och 21 kap. 14 § miljöprövningsförordningen, miljöprövningsdelegationen (MPD) vid Länsstyrelsen Skåne.

Inför den ansökta solparken har bolaget utformat samrådet för att uppfylla dessa krav.

Samrådsförfarandet avslutas i och med att bolaget lämnar in sin tillståndsansökan.

2. SAMRÅDETS GENOMFÖRANDE

Kapitlet beskriver hur samrådsförfarandet för ansökt verksamhet har gått till och redogör för de aktiviteter som ingått samt vilka samrådsparter som har kontaktats.

2.1 Genomförda aktiviteter

I tabell 1 är samrådsförfarandets olika aktiviteter sammanställda i kronologisk ordning för att ge en överblick av ingående händelser.

Tabell 1 Genomförda aktiviteter inom samrådsförfarandet

Datum	Samrådsaktivitet	Läs mer	Bilaga
2022-06-20	Inbjudan till samrådsmöte skickades till Länsstyrelsen Skåne och Sjöbo kommun	Avsnitt 2.3	B1.2
2022-07-04	Samrådshandlingen skickades till Länsstyrelsen Skåne och Sjöbo kommun	Avsnitt 2.2 och 2.3	B1.1
2022-09-08	Samrådsmöte med Länsstyrelsen Skåne och Sjöbo kommun på kommunhuset i Sjöbo och i fält i och kring projektområdet	Avsnitt 2.3	B1.3
2022-10-06	Inbjudan till samråd skickades till enskilda och allmänhet, övriga statliga myndigheter och organisationer	Avsnitt 2.3-2.5	B1.4
2022-10-06	Samrådshandling (uppdaterad efter samrådsmötet med Länsstyrelsen Skåne och Sjöbo kommun) publicerades på OX2:s webbplats	Avsnitt 2.2 och 2.4	
2022-10-15	Inbjudan till samråd annonserades i tidningarna Sydsvenskan, Skånska Dagbladet och Ystads Allehanda	Avsnitt 2.4	B1.5
2022-10-27	Samrådsmöte med enskilda särskilt berörda och allmänheten i Kyrkans Hus i Blentarp	Avsnitt 2.4	B1.6
2022-11-17	Önskat sista svarsdatum för att inkomma med samrådsyttrande och synpunkter		

2.2 Samrådshandling

Som underlag för avgränsningssamrådet togs en samrådshandling fram, se bilaga B1.1. Samrådshandlingen redovisar planerad verksamhets lokalisering, omfattning och utformning utifrån den information som fanns tillgänglig när handlingen togs fram. Vidare beskrivs verksamhetens förväntade miljöpåverkan översiktligt. Samrådshandlingen har under hela samrådsförfarandet funnits tillgänglig digitalt på bolagets hemsida. Det har också funnits möjlighet att beställa samrådshandlingen i pappersformat.

2.3 Samråd med myndigheter

Länsstyrelsen Skåne och Sjöbo kommun

Den 20 juni 2022 bjöd bolaget in Länsstyrelsen Skåne och Sjöbo kommun till ett samrådsmöte. Inbjudan skedde via e-post, se bilaga B1.2.

Samrådshandlingen skickades till länsstyrelsen och kommunen den 4 juli, i god tid innan mötet. Samrådsmötet hölls den 8 september 2022 i kommunens lokaler i Sjöbo. Det var också möjligt att medverka på samrådsmötet via länk. Vid mötet deltog representanter från Länsstyrelsen Skåne, Sjöbo kommun, OX2 och miljökonsulten Ecogain AB.

På mötet redogjorde bolaget, tillsammans med Ecogain AB, bland annat för lokaliseringsutredningen för den planerade solparken, den planerade verksamheten, förutsättningarna för olika miljöaspekter, de förväntade miljöeffekterna av den planerade solparken samt för vilka fördjupade utredningar som planerades genomföras och det fortsatta arbetet inför tillståndsansökan. Under mötet gavs länsstyrelsen och kommunen möjlighet att ställa frågor om planerad verksamhet och lämna synpunkter samt information inför fortsatt arbete. Mötet avslutades med ett fältbesök i projektområdet och dess omgivning. Minnesanteckningar från mötet inklusive fältbesöket redovisas i bilaga B1.3. Länsstyrelsen och kommunen har även inkommit med skriftliga yttranden vilka sammanfattas i avsnitt 3.1 och redovisas i sin helhet i bilaga B1.7.

Övriga myndigheter

Den 6 oktober 2022 skickade bolaget ut en samrådsinbjudan till övriga berörda myndigheter via e-post, se bilaga B1.4. Inbjudan skickades totalt ut till 12 övriga myndigheter, se faktaruta. Av dessa har nio inkommit med skriftliga yttranden, vilka sammanfattas i avsnitt 3.1 och redovisas i sin helhet i bilaga B1.7.

INBJUDAN SKICKADES UT TILL FÖLJANDE ÖVRIGA KOMMUNER OCH MYNDIGHETER:

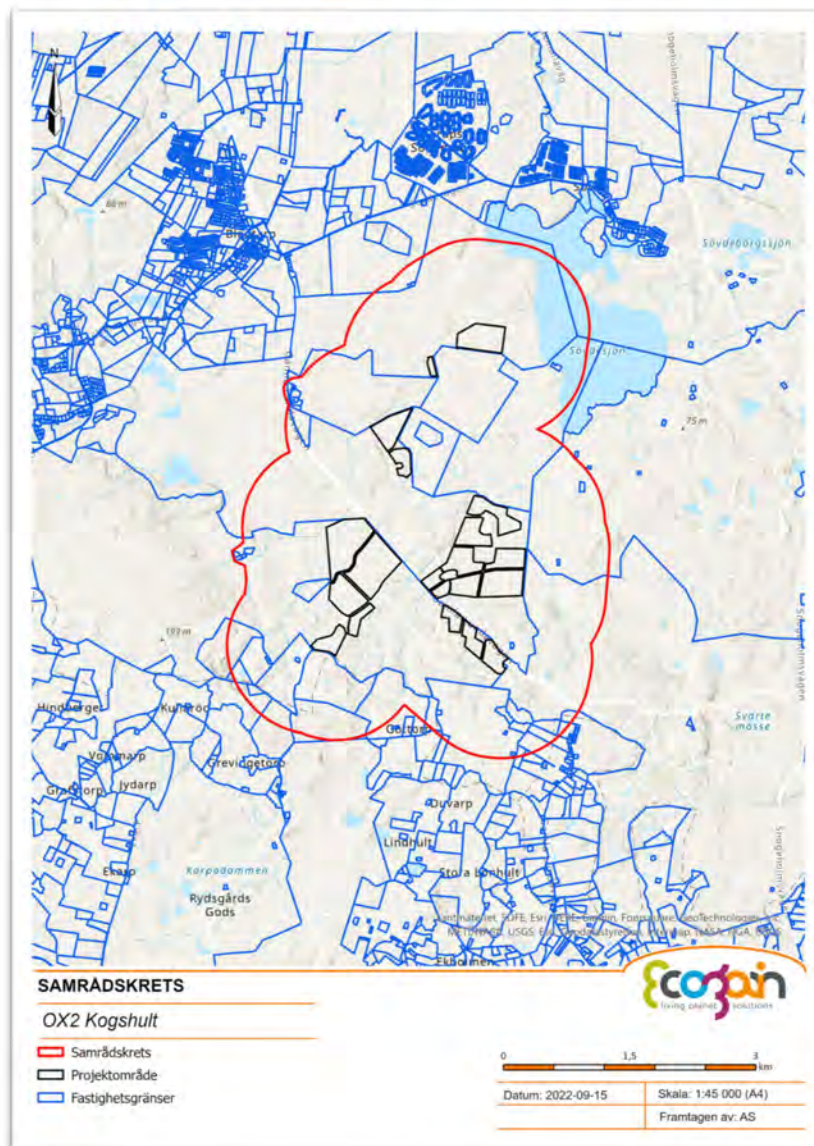
Försvarmakten
Jordbruksverket
Kammarkollegiet
Luftfartsverket (LFV)
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Naturvårdsverket
Post- och Telestyrelsen
Riksantikvarieämbetet
Skogsstyrelsen
Skurups kommun
Statens Geotekniska Institut (SGI)
Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)
Trafikverket

2.4 Samråd med enskilda särskilt berörda och allmänheten

Samrådskretsens avgränsning

Inför samrådet med enskilda särskilt berörda avgränsades ett område, en *samrådskrets*, som sträcker sig en kilometer från projektområdets yttersta gräns, se karta i figur 1. Grunden för avgränsningen är baserad på solparkens influensområde, det vill säga inom vilket området solparken skulle kunna synas. Lagfarna och taxerade fastighetsägare samt folkbokförda över 18 år har ingått i samrådskretsen.

Figur 1. Karta över samrådskretsen.

Inbjudan till samråd

Brevinbjudan

En skriftlig inbjudan skickades med post till samtliga fastighetsägare och folkbokförda personer över 18 år inom samrådskretsen den 6 oktober 2022. Adresslistor över lagfarna och taxerade fastighetsägare inom samrådskretsen har beställts från Metria. I beställningen har även ingått samfälligheter och gemensamhetsanläggningar. Adresslistor över folkbokförda inom samrådskretsen har beställts från Dun & Bradstreet.

I inbjudan fanns en översiktlig beskrivning av planerad verksamhet med en hänvisning och länk till mer information i samrådshandlingen på bolagets hemsida. Inbjudan redovisas i sin helhet i bilaga B1.4. Det har även varit möjligt att kontakta bolaget för att erhålla en pappersversion av samrådshandlingen och få den tillskickad per post.

Annonser i tidningar

Allmänheten bjöds in till samråd via annonser i tidningar. Bolaget annonserade i tidningarna Sydsvenskan, Skånska Dagbladet och Ystads Allehanda den 15 oktober 2022. Annonserna redovisas i bilaga B1.5.

Samrådsmöte i Kyrkans Hus i Blentarp

Den 27 oktober 2022 genomfördes två samrådsmöten för enskilda särskilt berörda och allmänheten i Kyrkans Hus i Blentarp. Utöver representanter från bolaget och Ecogain närvarade totalt ett 20-tal personer vid mötena.

På samrådsmötena redogjorde bolaget, tillsammans med Ecogain AB, bland annat för lokaliseringsutredningen för den planerade solparken, den planerade verksamheten, förutsättningarna för olika miljöaspekter, de förväntade miljöeffekterna av den planerade solparken samt för vilka fördjupade utredningar som planerades genomföras och det fortsatta arbetet inför tillståndsansökan. Under mötena gavs besökarna möjlighet att ställa frågor om planerad verksamhet och lämna synpunkter samt information inför fortsatt arbete. Det fanns möjlighet att lämna synpunkter såväl muntligen som skriftligen, dock inkom inga skriftliga yttranden under mötena. Minnesanteckningar från samrådsmötena redovisas i bilaga B1.6.

Det har inkommit fyra samrådyttranden från enskilda särskilt berörda och allmänheten. Dessa sammanfattas i avsnitt 3.3 och finns i sin helhet i bilaga B1.8.

2.5 Samråd med organisationer och företag

Bolaget har under samrådsförfarandet bjudit in organisationer, föreningar och företag att ta del av samrådsunderlaget samt lämna information och synpunkter på planerad verksamhet. Sändlistan togs fram i samråd med länsstyrelsen och Sjöbo kommun, se faktaruta. En samrådsinbjudan skickades ut den 6 oktober 2022 till totalt 22 aktörer. Alla aktörer fick inbjudan via e-post, utom Scouterna och delägare i dikningsföretagen som fick inbjudan via post. Inbjudan redovisas i bilaga B1.4. Av de 22 aktörerna har sex lämnat skriftliga yttranden som sammanfattas i avsnitt 3.2 och redovisas i sin helhet i bilaga B1.7.

INBJUDAN SKICKADES UT TILL FÖLJANDE ORGANISATIONER OCH FÖRETAG:

Dikningsföretag Frihultsbäckens uppgrävning
Dikningsföretag Ågerup – Nafröd
E.ON
Friluftsförbundet Blentarp-Sövde
Jaktarrendesinnehavare
Kristianstads Flygplats
Kävlingeåns vattenråd
LRF Skåne
Malmö Flygplats
Naturskyddsföreningen i Färs
Naturskyddsföreningen i Skåne län
Räddningstjänsten (Sydöstra Skånes räddningsförbund)
Scouterna Sjöbo
Sjöbo Flygklubb
Skanova AB
Skåne-Blekinge Jordägareförbund
Skånes Ornitologiska Förening
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Rovdjursföreningen
Sveriges Ornitologiska Förening/Birdlife
Stiftelsen Skånska Landskap (Förvaltare Navröd)

3. SAMMANFATTNING AV INKOMNA YTTRANDE

I detta kapitel redovisas samtliga yttranden som inkommit under samrådsförandet. Samtliga inkomna yttranden återfinns i sin helhet i bilaga B1.7 och B1.8 i den ordningsföljd som de sammanfattas här.

3.1 Samråd med myndigheter

Tabell 2 Sammanfattning av inkomna samrådsyttranden från myndigheter. Yttrandena redovisas i sin helhet i bilaga B1.7.

Samrådspart, datum	Sammanfattning av yttrande	Bolagets bemötande
Länsstyrelsen Skåne, 2022-09-21	<p>MKB ska utgå från maximala ansökta mängder och dess miljökonsekvenser. Kumulativa effekter ska bedömas.</p> <p>Bolaget ska redogöra för total areal som anläggningen tar i anspråk samt den yta varje delområde tar i anspråk. Redogör även yta för paneler, transformatorstationer, andra byggnader, vägar etc.</p> <p>Länsstyrelsen anser att bevarandet av jordbruksmark i Skåne är avgörande för att stärka det samhällsviktiga intresset: produktion av inhemskt livsmedel och foder. Länsstyrelsen förhåller sig därför restriktiv till att jordbruksmark tas i anspråk. Förhållningssättet gäller oavsett klassning.</p> <p>Lokalisering I lokaliseringsutredningen behöver bolaget redogöra för möjligheter att använda annan mark än brukningsvärd jordbruksmark. Det behöver även redovisas hur bolaget vid valet av lokalisering har avvägt samhällets intresse av att producera livsmedel mot samhällets intresse av att producera förnyelsebar energi på den specifika platsen.</p> <p>Bolaget behöver redogöra alternativ utformning för att begränsa påverkan.</p> <p>Jordbruksmarkens produktivitet Bolaget behöver redogöra för livsmedelsproduktionen inom projektområdet</p>	<p>I MKB:n redogörs för maximala ansökta mängder och dess miljökonsekvenser samt i förekommande fall kumulativa effekter. Den totala arealen för projektområdet och dess delområden redovisas samt layouten för solparken.</p> <p>Lokalisering I kapitel 2 i MKB:n beskrivs lokaliseringsutredningen, lokaliseringsalternativ och alternativ utformning av solparken.</p> <p>Jordbruksmarkens produktivitet Se avsnitt 6.5.1 Jordbruksmark i MKB:n samt bilaga B8 Produktionsanalys.</p> <p>Natura 2000 För påverkan på Natura 2000-områden, se avsnitt 6.3.1 Naturmiljö och 6.3.2 Fåglar i MKB:n. Bolaget bedömer inte att verksamheten medför krav på Natura-2000 tillstånd.</p>

	<p>idag samt hur livsmedelsproduktionen tros bli under drifttiden. Uppgifter om jordbruksmarkens växtföljd de senaste fyra åren ska inkluderas.</p> <p>Om produktionsbortfallet skiljer sig beroende på skötselmetod så behövs redogörelse för respektive alternativ. Bolaget behöver också redogöra för om produktionsbortfallet är lika stort över tid samt hur stor del av vegetationen som kan tas om hand som foder.</p> <p>Bolaget behöver redogöra för vilken påverkan anläggningen kommer att få på jordbruksmarkens produktivitet under dess livslängd.</p> <p>Natura 2000 Bolaget behöver utreda verksamhetens påverkan på Natura 2000-området. Sökandes syn på om det krävs Natura 2000-tillstånd ska framgå av ansökan.</p> <p>Artskydd Det finns även stor förekomst av groddjur i området. Det är viktigt att övervintringsplatser, spridningsvägar med mera undersöks och påverkan beskrivs. Sökandes syn på om åtgärderna kräver artskyddsdispens ska framgå av ansökan.</p> <p>Vilt Anläggningen planeras inom ett område som är mycket viktigt för kronviltet. Det är viktigt att det görs en viltanalys för att utreda påverkan på viltet och att det i ansökan/MKB finns en bedömning av påverkan. I analysen är det även viktigt att ta kumulativa effekter i beaktan.</p> <p>Påverkan på kronvilt bedöms som störst för delområde 1-3 och delområde 6. Genom delområden kan det behövas större faunapassager för att säkerställa att vilt kan röra sig genom anläggningen. Runt omkring anläggningens ytterkanter bör ett avstånd om minst 10 meter lämnas mellan stängslet och omkringliggande linjeelement. För att möjliggöra för småvilt att kunna röra sig igenom anläggningen bör en glipa om minst 10 cm lämnas i stängslets nederkant.</p> <p>Naturresevat Stiftelsen Skånska landskap är förvaltare för naturresevatet Navröd. Stiftelsen bör ingå som samrådspart. Naturresevatens värden behöver belysas och verksamhetens potentiella påverkan på områdena analyseras och redogöras för.</p>	<p>Artskydd En groddjursutredning har tagits fram, se bilaga B5 till MKB:n. Projektområdet har anpassats efter de groddjursförekomster som identifierats i utredningen. Bolaget har även utrett huruvida verksamheten är förenlig med artskyddet, se bilaga B.7 Artskyddsutredning till MKB:n samt avsnitt 6.3.2 Fåglar, 6.3.3 Groddjur och 6.3.5 Övriga fridlysta arter och naturvårdsarter i MKB:n.</p> <p>Vilt En kronviltsanalys har tagits fram, se bilaga B6 till MKB:n. Projektområdet har i mycket hög grad anpassats efter analysen och delområde 1-3, 5 och stora delar av 6 har helt uteslutits ur projektområdet. Se vidare avsnitt 2.2 Reducering och anpassning av projektområdet samt 6.3.4 Vilt i MKB:n.</p> <p>Naturresevat Stiftelsen ingår i samrådsretsen. För påverkan på naturresevatet, se avsnitt 6.3.1 Naturmiljö i MKB:n.</p> <p>Biotopskyddade miljöer Samtliga identifierade biotopskyddsobjekt har uteslutits ur projektområdet eller undantagits från layouten, se avsnitt 6.3.1 Naturmiljö i MKB:n.</p> <p>Naturmiljö i övrigt Betesmarksområdet ingår inte i ansökt projektområde.</p> <p>Påverkan på landskapsbild Se framtagna fotomontage i bilaga B2 till MKB:n samt</p>
--	--	--

	<p>Biotopsskyddade miljöer Ett skyddsavstånd om minst 10 meter bör hållas mellan biotoper och delområdenas stängsel. Länsstyrelsen påminner även om att andra åtgärder som innebär ingrepp i biotopsskyddade miljöer under anläggningsskedet är sådana åtgärder som kräver dispens.</p> <p>Naturmiljö i övrigt Ett mindre område inom delområde 6 utgör en betesmark som klassats med särskilda värden. Marken ingår i ett åtagande enligt jordbrukarstöden. Det finns arter inom området som kräver särskild skötsel för att långsiktigt leva vidare. Hur planerade åtgärder kan komma att påverka området behöver redogöras för.</p> <p>Påverkan på landskapsbild Det är viktigt att de faktiskt förväntade förutsättningarna framgår av fotomontagen, det vill säga stängsel, planerade vegetationsridåer etcetera ska framgå. Utblickar från naturreservaten bör finnas med. Bolaget behöver redogöra för möjliga försiktighetsåtgärder och kostnader för att begränsa påverkan.</p> <p>Kulturmiljö Utifrån fornlämningsbilden bedömer länsstyrelsen att det kan finnas fornlämnning dold under mark även inom andra delytor för solparken. Länsstyrelsen kan ställa krav på arkeologisk utredning. OX2 AB uppmanas att i god tid kontakta Länsstyrelsens Kulturmiljöenhet med begäran om samråd och en eventuell initiering av en arkeologisk utredning.</p> <p>Rekreativmiljöer Ansökan behöver innehålla en redogörelse för hur anläggningen kan påverka området friluftsliv och rekreativmiljöer.</p> <p>Kemikalier Bolaget bör bifoga en förteckning av alla kemikalier som används i verksamheten, där produktens klassificering enligt CLP, årliga mängder och maximalt lagrade mängder framgår. Länsstyrelsen ser gärna att dessa redovisas som en utökad kemikalieförteckning där ingående ämnen framgår.</p> <p>Ekonomisk säkerhet Bolaget ska föreslå en nivå på ekonomisk säkerhet för verksamheten i enlighet med 16 kap. 3 § miljöbalken.</p>	<p>avsnitt 6.2.2 Landskapsbild i MKB:n.</p> <p>Kulturmiljö Bolaget tog under hösten 2022 kontakt med Länsstyrelsens Kulturmiljöenhet om samråd (Dnr 431-38663-2022) och fick informationen att "När gränserna för planerat solcellsområde reducerats och slutligen fixerats är det nödvändigt att bolaget åter söker samråd med länsstyrelsen kring då aktuell fornlämningsituation i förhållande till planerat område". I och med aktuell ansökan om miljötillstånd för Kogshult solpark är projektområdet nu "fixerat". Bolaget kommer att samråda om fornlämningsfrågan med Länsstyrelsens Kulturmiljöenhet.</p> <p>Rekreativmiljöer Se avsnitt 6.2.4 Friluftsliv och rekreation i MKB:n.</p> <p>Kemikalier Bolaget beskriver översiktligt kemikaliehanteringen i avsnitt 3.2.9 i Kemikalier och avfall i MKB:n. En kemikalieförteckning kommer att upprättas inom verksamhetens egenkontrollprogram.</p> <p>Ekonomisk säkerhet I ansökan har bolaget föreslagit en ekonomisk säkerhet för verksamheten.</p>
--	--	---

MSB 2022-10-07	MSB meddelar att de inte har något att invända.	
LFV 2022-10-12	Solcellsanläggningen ligger inte innanför angivet skyddsområde (tre kilometer från flygplats) för solparker och ska därför inte remitteras LFV. LFV har generellt inga invändningar mot solparker utanför skyddsområdet.	
SGU 2022-10-12	<p>SGU hänvisar till allmänna riktlinjer som säger:</p> <p>Tidig användning av geologisk information vid planering och projektering kan minska kostnader och miljöpåverkan samt förkorta ledtider för samtliga involverade aktörer.</p> <p>Kunskap om markens beskaffenhet avseende dessa parametrar kan användas för optimal placering av infrastrukturanläggningar. Detta för att ur teknisk- och miljösynpunkt erhålla hög säkerhet, men även för att om möjligt minska behov av bergmaterial och erforderlig transport. SGU anser att krossat berg eller morän ska användas istället för naturgrus.</p>	Bolaget har inte för avsikt att använda naturgrus.
Svenska Kraftnät 2022-10-17	Svenska kraftnät meddelar att de i dagsläget inte har anläggningar eller intressen som berörs i det aktuella området och har därför inga synpunkter.	
Jordbruksverket 2022-10-17	Jordbruksverket meddelar att de inte kommer att lämna några synpunkter.	
SGI 2022-11-10	SGI anser inte att projektet innebär någon betydande miljöpåverkan ur ett geotekniskt perspektiv och har inga synpunkter på MKB:ns avgränsning. De aktsamhetsområden som finns längs med bäckar och diken behöver bolaget uppmärksamma i detaljprojekteringen. Byggnad på torvmark kan innebära geotekniska utmaningar. I den östra delen av planerad solpark, öster om delyta 7c, finns ett potentiellt förorenat område enligt länsstyrelsens EBH-karta.	Gällande det potentiellt förorenade området bedöms detta ligga på ett sådant avstånd från projektområdet att det inte berörs, se avsnitt 6.4.1 Yt- och grundvatten i MKB:n.
Trafikverket 2022-11-15	<p>Solparken planeras längs väg 740 och väg 767. Byggnadsfritt avstånd från vägområdet är 12 meter för väg 740 samt väg 767 och inom detta område ska inga byggnader eller andra fasta föremål som kan inverka menligt på trafiksäkerheten placeras.</p> <p>Trafikverket förutsätter att solparken utformas så den inte orsakar störningar på Trafikverkets järnvägsanläggningar, det vill säga att radiotrafik</p>	Projektområdet är utformat med byggnadsfritt avstånd från vägområdet på 12 meter. Ingen risk för bländning bedöms föreligga. Bolaget kommer att ansöka om de tillstånd som krävs för verksamheten, se avsnitt 3.2 Anläggningens utformning

	<p>och signal-, el- eller teleanläggningar inte störs. Om det skulle störa kommer Trafikverket begära att solparken stängs av.</p> <p>Det ska i tillståndet säkerställas att solparken utformas så det inte föreligger någon risk för att fordonsförarna utsätts för bländning.</p> <p>För ledningsarbeten som påverkar allmän väg måste ledningsägaren ansöka om tillstånd hos Trafikverket enligt väglagen 44 §.</p> <p>Nya till- och utfartsvägar, tillfälliga eller permanenta, som berör allmän väg där staten är väghållare kräver anslutningstillstånd enligt väglagen § 39.</p>	<p>och följdverksamheter, 6.2.1 Säkerhet.</p>
Skogsstyrelsen 2022-11-16	<p>Nära delområde 3 finns ett sumpskogsområde vars naturvärde skulle kunna påverkas negativt. Skogsstyrelsen påpekar att exploatering av skogsmark innebär negativ påverkan och att skogsbruk är av nationellt intresse enligt miljöbalken. Alternativa lokaliseringar som redan exploaterad mark kan övervägas.</p>	<p>Delområde 3 ingår inte i ansökt projektområde.</p> <p>Alternativa lokaliseringar har övervägts, se kapitel 2 Alternativutredning i MKB:n.</p> <p>För bedömning av effekter på skogsmark som nationellt intresse, se avsnitt 6.5.2 Övriga naturresurser i MKB:n.</p>
Sjöbo kommun, Stadsbyggnadsförvaltningen 2022-11-17	<p>Kommunen ser positivt på utökning av produktion av förnybar energi. Biprodukter från befintliga verksamheter bör användas i första hand i stället för jordbruksmark. Vid större solparker behöver anslutningsmöjligheten utredas enligt kommunens gällande översiktsplan.</p> <p>Delar av projektområdet ligger visuellt exponerat och medför risk för reflektion. Parkens lokalisering bör inte ligga i anslutning till naturreservat eller Natura2000- områden (delområde 3 och del av delområde 6).</p> <p>Korta tillfartsvägar bör prioriteras.</p> <p>Boendes synpunkter är viktiga. Krav på inhägnad medför begränsning i framkomlighet vilket begränsar rörligt friluftsliv och rekreativsmöjligheter. Även om parken är temporär är 40 år en lång tid.</p>	<p>Alternativa lokaliseringar har övervägts. Projektområdets utformning har justerats och minskats. Aktuellt projektområde ligger inte i anslutning till vare sig naturreservat eller Natura 2000-områden, se kapitel 2 Alternativutredning i MKB:n.</p> <p>Befintliga vägar finns alldeles intill delområdena och kommer att användas för åtkomst till dessa, se avsnitt 3.2 Anläggningens utformning och följdverksamheter i MKB:n.</p> <p>För solparkens påverkan på landskapsbild och friluftsliv samt risk för reflektion, se avsnitt 6.2.1 Säkerhet, 6.2.2 Landskapsbild och 6.2.4</p>

		Friluftsliv och rekreation i MKB:n.
Försvarmakten 2022-11-28	Meddelar att de avstår från att yttra sig i ärendet.	

3.2 Samråd med organisationer och företag

Tabell 3 Sammanfattning av inkomna yttranden från organisationer och företag. Yttrandena redovisas i sin helhet i bilaga B1.7.

Samrådspart, datum	Sammanfattning av yttrande	Bolagets bemötande
Skanova AB	Skanova meddelar att de inte har någon erinran. Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar förutsätts att den part som initierat åtgärden bekostar den.	
Birdlife Sverige 2022-11-06	<p>BirdLife Sverige meddelar att de i grunden ser positivt på utvinning av solenergi. Solparker måste dock lokaliseras på platser där de utgör acceptabel miljöpåverkan. Lämpligt är att lokalisera solcellsanläggningar till öppna landskap i behov av gräsmark då parken kan minska fragmenteringen och bidra till bevarande av biologisk mångfald. Exempelvis förstörs en betydande andel av alla fågelhäckningar i vallodling.</p> <p>En viktig parameter i sammanhanget är avståndet mellan raderna av solceller, så att fåglarna vågar ta ytorna i anspråk utan att känna sig "instängda".</p> <p>Kogshult solcellspark är lokaliserad i områden som hyser betydande värden ur ett fågelskyddsperspektiv. Dessa värden måste bevaras för att parken ska vara tillåtlig.</p> <p>Birdlife bifogar en sammanställning av åtgärder som gynnar biologisk mångfald i anslutning till solcellsanläggningar. När det gäller skadelindring hänvisas till bifogat dokument som tagits fram av IUCN och The Biodiversity Consultancy m.fl.</p> <p>Försämring av naturvärden som utgör väsentliga delar i aktuella Natura 2000-områden, naturreservat och riksintressen för naturvård kan inte anses vara tillåtliga. Länsstyrelsen bör inte ge tillstånd för delar av Kogshult solcellspark om sådan risk finns.</p> <p>Specifikt för fågelvärden önskar BirdLife Sverige ta del av de inventeringar som bolaget genomfört för att uttala oss om skyddsåtgärder, anpassningar och kompensationsåtgärder. Allmänt föreslås:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Så in blomrika fröblandningar i och runt solcellsparken. • Kantzoner mot åar bör uppgå till minst 30 meter, men i den mån det går att vidga dem mer kan fler	<p>Som underlag för solparkens utformning och MKB har ett flertal fågelinventeringar genomförts, se bilaga B4 till MKB:n och avsnitt 6.3.2 Fåglar i MKB:n.</p> <p>En glipta på cirka 10 centimeter vid stängslets nederkant kommer, enligt krav från länsstyrelsen, att lämnas för att främja genomsläppligheten för småvilt och för att minska risken att vilt fastnar i stängslet, se avsnitt 6.3.4 Vilt i MKB:n. Även Skånes Ornitologiska Förening förordar att mindre djur ska kunna passera under stängslet.</p> <p>Bolaget har även åtagit sig ett antal frivilliga åtgärder till gagn för biologisk mångfald, se kapitel 8 i MKB:n.</p>

	<p>viktiga habitat inrymmas. Naturvårdande skötsel kan förstärka värdena ytterligare.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stora delar av såväl skogs- som jordbrukslandskapet är i stort behov av återvätning. Se över möjligheterna att blötlägga ytor i samband med projektets genomförande. • Vi ser gärna att staket runt solcellsparken har små maskor (5x5 centimeter), så att grävling och räva till viss del hålls utanför. Detta minskar predationen på markhäckande fåglar inom solcellsparken och gynnar också sorken.	
Romeleåsen och Sjölandskapskommittén 2022-11-11	<p>Kommittén anser att platsen för solparken är olämplig och avstyrker därför lokalisering på den föreslagna platsen.</p> <p>Romeleås- och Sjölandskapet är i dag relativt ostört, vilket är viktigt för rekreation och naturupplevelser. Om företaget trots allt avser att gå vidare med förslaget krävs det omfattande MKB, både under anläggnings- och drifttid. Viktigt att MKB:n uppmärksammar vad solparken får för konsekvenser i form av störningar när det gäller ljus, reflexer och ljud avseende påverkan på rekreation. Hur påverkar anläggningen med stängsel etcetera djurlivet såsom kronhjorten?</p>	<p>Se avsnitt 6.2.4 Friluftsliv och rekreation och 6.3.4 Vilt i MKB:n.</p>
Skånes Ornitologiska Förening (SkOF) 2022-11-15	<p>SkOF ser helst att anläggningar för förnybar energi planeras och byggs ut på redan exploaterad mark och i andra hand på jordbruksmark av lägre kvalitet. Arealkrävande anläggningar medför viss oro för att fåglars och andra arters livsmiljö minskas.</p> <p>För att undvika negativ påverkan bör anläggningen bantas rejält i storlek. Vi är i stort negativa till utbyggnad av de delområden som föreslås öster och norr om väg 740. Utbyggnad av delområde 1, 2, 3 och större delen av 6 skulle innebära en alltför stor negativ påverkan för födosökande rovfåglar, naturmiljö i stort, närliggande skyddade områden, landskap och rörligt friluftsliv. Utbyggnad bör undvikas inom riksintresse för naturvård och rörligt friluftsliv. Inga större problem med utbyggnad av delområdena 4, 5 och 7, belägna väster och söder om väg 740. Möjligen också de små delarna av område 6 som ligger allra närmast väg 740. Om ytterligare yta ska tas i anspråk för solceller, utanför projektområdet, så bör detta vara på västra sidan av väg 740.</p> <p>SkOF är kritiska till utbyggnad i anslutning till naturreservaten Frihult och Navröd. Utbyggnad intill Natura 2000-området Sövdesjön och även Ramsar-</p>	<p>Projektområdet har minskats i enlighet med SkOF:s rekommendationer och alternativa lokaliseringar har utretts, se kapitel 2 Alternativutredning i MKB:n.</p> <p>Som underlag för solparkens utformning och MKB har ett flertal fågelinventeringar, inklusive övervintrande fåglar, genomförts, se bilaga B4 och avsnitt 6.3.2 Fåglar i MKB:n.</p> <p>För landskapsbild, friluftsliv och rekreation redogörs i avsnitt 6.2.2 och 6.2.4 i MKB:n.</p> <p>Då reflektion utgör ett tapp i produktionen är</p>

	<p>området Klingavälsån-Krankesjön bör undvikas. Alla delar där utbyggnad föreslås öster och norr om väg 740 ingår i Birdlife International utpekade IBA (Important Bird and Biodiversity Area).</p> <p>Lågproduktiv jordbruksmark har ofta stor betydelse för de arter, inte minst häckande fågelarter, som har jordbruksmark som livsmiljö. Jordbruksfåglar är den grupp av fåglar som minskat allra mest i antal under senaste halvsekllet i Sverige och Europa.</p> <p>Storskalig etablering av solpaneler i området skulle minska tillgänglig livsmiljö för rovfåglar på det lokala planet.</p> <p>Delar av projektområdet, närmast Sövdesjön och i direkt anslutning till de olika reservaten är utflyktsområden. Storskalig etablering av solparken skulle påverka både landskapsbild och upplevelsevärden negativt.</p> <p>Bra förslag för att gynna biologisk mångfald. Dock inte argument för utbyggnad i delar där annan biologisk mångfald riskerar att påverkas negativt.</p> <p>Bra förslag på inventeringar av fåglar, glöm inte bort övervintrande rovfåglar som bör inventeras och beskrivas i MKB:n.</p> <p>SkOF anser att parken endast ska etableras väster och söder om väg 740. Solpanelerna ska vara reflexbehandlade så att de ger ett mattsvart synintryck. Särskilt viktigt vid blöta miljöer, så att inte solpanelerna misstas för vattenytor av sjöfåglar. Kunskapsunderlaget om hur mycket användandet av reflexbehandlade paneler minskar olycksriskerna är dock klent och det är därför viktigt att frekvensen av eventuella olyckor med fåglar undersöks.</p> <p>Om nya luftledning blir aktuellt i anslutning till solparken anser SkOF att det är viktigt att dessa installationer inte medför risk för dödliga olyckor genom strömgenomgång.</p> <p>I underlaget nämns flera bra förslag på skötsel. Slätter eller bete bör om möjligt anpassas tidsmässigt så att de aktuella växterna hinner blomma. Både växturval och slättertider måste planeras väl. Viktigt att så stor variation som möjligt tillåts i vegetationen mellan och i anslutning till solpanelerna. Bra om inga bekämpningsmedel och ingen konstgödsel används.</p> <p>Vid stängsling bör mindre djur kunna passera under stängslet. All anläggning och byggnation av solcellsparker bör ske utanför häckningstid.</p>	<p>solpanelerna utformade för att minimera reflektion.</p> <p>En glipa på cirka 10 centimeter vid stängslets nederkant kommer att lämnas för att främja genomsläppligheten för småvilt, se avsnitt 6.3.4 Vilt i MKB:n.</p>
--	--	--

	<p>Anläggning och byggnationsarbeten bör därför ske under perioden 1 augusti-1 april.</p> <p>Eftersom kunskapen avseende solparkers påverkan på fågellivet är begränsad uppmanar vi till initiativ till studier av fåglarnas uppträdande i och intill solparker.</p> <p>Vi ser gärna undersökningar av häckande, rastande och övervintrande fåglar inom parker och i dessas närhet, samt eventuella förekomster av döda eller skadade fåglar i solparker.</p>	
Naturskyddsföreningen i Färs 2022-11-16	<p>Invänder skarpt mot den planerade placeringen av solparken direkt söder och väster om Sövdesjön. Utgör sammanhängande naturområde, en relativt ostörd natur och populärt utflyktsmål. En exploatering av delområdena 4, 5 och 7 söder om Gamla Lundavägen bör också undvikas.</p> <p>I anslutning till solparken mot öster ligger Snogeholms fritidsområde som besöks av upp till 200 000 människor per år. Det sammanhängande vildmarksområdet är viktigt för biologisk mångfald och människor som besöker området. Snogeholmsleden löper söderut utmed Navröds naturreservat. Här riskerar vandraren att mötas av en industrialanläggning.</p> <p>På sträckan ser man nästan alltid dovhjort, kronhjort (främst delområde 6), rådjur och vildsvin samt flera rovfågelarter. I våtmarkerna övervintrar ägretthägrar, sångsvanar och änder.</p> <p>Påverkan på landskapsbilden är den aspekt som Naturskyddsföreningen i Färs vänder sig främst mot. Naturskyddsföreningen anser att solparken skulle skada områdets natur- och kulturvärden (utpekade riksintressen) påtagligt. Delområdena 1, 3 och 6 ligger även inom område som bedömts vara av riksintresse på grund av särskilt höga naturvärden. Dessa delområden ligger också inom området för en kandidatur till biosfärområde "Storkriket".</p> <p>I delområde 6 finns stora ytor våtmark. De särskilda beaktanden som idag gäller för exploatering av våtmark måste därför iaktas. Delområdet är dels sumpmark, knappast möjligt att placera solceller utan att reglera ån som löper i kanten av Navröds naturreservat.</p> <p>De två naturreservaten som tidigare instiftats för att skydda området mot exploatering och bevara den känsliga miljön skulle komma att ligga inklämda mellan vidsträckta ytor ren industrimark.</p> <p>Tillåtligheten av parken skulle sätta ett prejudikat som öppnar för att också andra natur- och friluftsområden i södra Skåne kan exploateras.</p>	<p>Projektområdet har minskats rejält från samrådet till ansökan. Delområdena 1, 2, 3, 5 och ungefär halva 6 har strukits och projektområdet ligger nu inte intill naturreservaten eller i våtmark, se kapitel 2 Alternativutredning i MKB:n för utförligare beskrivning.</p> <p>Från naturreservaten kommer solparken inte att vara särskilt synlig, se avsnitt 6.2.2 i MKB:n inklusive fotomontage i bilaga B2.</p> <p>Som underlag för solparkens utformning och MKB har ett flertal underlagsutredningar tagits fram, bland annat naturvärdesinventering (bilaga B3), ett flertal fågelinventeringar (bilaga B4) och en kronviltsanalys (bilaga B6). För redogörelse för påverkan, skyddsåtgärder och miljöeffekter se även avsnitten 6.2.4 Friluftsliv och rekreation, 6.3.1 Naturmiljö, 6.3.2 Fåglar, 6.3.3 Groddjur, 6.3.4 Vilt, 6.3.5 Övriga fridlysta arter och 6.4.3 Kulturmiljö i MKB:n.</p>

	<p>I sydvästra Skåne finns knappt någon natur kvar. Solcellsbolagen vet att tillstånd på god jordbruksmark är svårt. Därför siktar de nu in sig på områden likt Kogshult med lågproduktiv jordbruksmark. Men dessa jordbruksmarker är viktiga för många arter.</p> <p>Naturskyddsföreningen har inget principiellt emot solparker, men det är utmanande när de lokaliseras till områden med höga natur- eller friluftsvärden (som Kogshult). I grannländer finns strävan att placera anläggningarna vid exempelvis nerlagda flygplatser, längs motorvägar etcetera. Samma borde göras i Skåne. Två tidigare försök att exploatera marken sydväst om Sövdesjön har stoppats. Det västra naturreservatet i området inrättades vid ett av dessa försök, för att föregå ytterligare exploateringsförsök. Detta område planeras nu att omgärdas av inhägnad industrianläggning som begränsar viltets rörlighet. Helt emot skälen för reservatsbildning som avsåg att bevara denna rörlighet.</p> <p>Positivt att OX2 vill skapa biologisk mångfald men kan inte kompensera för förlorade ekosystem med lokalt anpassad biologisk mångfald. Effekten av stora solparker på fågellivet är ganska okänd. Solparken kan misstolkas av fåglarna som öppet vatten. Vi ansluter oss på det hela taget till synpunkter som förs fram i skrivelserna från de boende i det exploateringshotade området och Skånes Ornitologiska Förening.</p> <p>Naturskyddsföreningen anser att strävan borde vara att skydda hela området norr om Gamla Lundavägen fram till bebyggelsen vid norra Sövdesjön mot ytterligare exploatering.</p> <p>Som bilaga till yttrandet läggs ett yttrande om fågellivet från kommunekologen som beskriver hur fågellivet i området ser ut.</p>	
LRF Skåne län 2022-11-17	<p>LRF:s synpunkter beskrivs ur ett jord- och skogsbruksperspektiv där vikten av hållbarhet, framtida livsmedelsproduktion och landsbygdsutveckling står för grunden.</p> <p>LRF:s regionförbund har en generellt mycket positiv inställning till presenterat energiprojekt.</p> <p>Viktigt att granska är omedelbar påverkan för området samt inverkan på gårdar/hus på nära avstånd samt verksamheter inom de areella näringarna som gränsar till utvalt markområde.</p> <p>Positivt att anläggningen utformas för att skapa värden för den biologiska mångfalden. Viktigt att påtala är att mindre intensivt brukad mark mellan</p>	<p>Hur projektområdet och dess omgivning påverkas beskrivs i kapitel 6 Miljöeffektsbedömning i MKB:n, med boendemiljön i avsnitt 6.2.3.</p> <p>Skyddsåtgärder kommer att vidtas för att minimera risken för spridning av invasiva arter, se avsnitt 6.3.1 Naturmiljö i MKB:n. Frivilliga åtgärder till gagn för biologisk mångfald</p>

	<p>solpanelerna och på körvägar kan utgöra miljöer för oönskad ogräsförekomst, som exempelvis skräppor, maskrosor och tistlar. Det är viktigt med åtgärder för att minska fröspridning till omgivande odlingsareal.</p> <p>Viktigt att planera fältarbeten och framtida skötsel på ett sätt som hindrar spridning av invasiva arter och svårbekämpade ogräs såsom renkavle. LRF önskar att dessa delar utreds närmare i den skötselplan som ska föreslås i kommande MKB.</p>	<p>kommer även att genomföras inom projektet, se kapitel 8 i MKB:n. Skötselplanen kommer tas fram innan solparken anläggs, i samband med detaljprojekteringen.</p>
--	--	--

3.3 Samråd med enskilda särskilt berörda och allmänheten

I syfte att leva upp till de krav som ställs på att minimera hanteringen av personuppgifter utifrån GDPR har inkomna samrådsyttranden från enskilda särskilt berörda och allmänheten lagts i en bilaga som hanteras separat.

Yttrandena redovisas i sin helhet i bilaga B1.8. I bilagan har personuppgifterna maskats men kan lämnas ut på begäran av prövningsmyndigheten.

Tabell 4 Sammanfattning av samrådsyttranden som inkommit från enskilda särskilt berörda och allmänheten. Yttrandena redovisas i sin helhet i bilaga B1.8. I bilagan har personuppgifterna maskats men kan lämnas ut på begäran av prövningsmyndigheten.

ID	Sammanfattning av yttrande	Bolagets bemötande
1	<p>Anser att solparken är olämpligt placerad då den kommer att störa ett småskaligt mosaikområde med stora natur- och landskapsvärden.</p> <p>Anläggningarna kommer att gränsa till naturreservaten i Frihult och Navröd samt strövområdet Snogeholm som har många besökare året runt – något som dessutom ökat väsentligt till följd av pandemiåren.</p> <p>Kogshult utgör också den sydligaste delen av det blivande biosfärområdet Vombsjösjönsänkan/Storkriket.</p> <p>Tillsammans med godsets (Ågerup/Elsagården) inhägnade skogsplanteringar kan viltets rörelsemöjligheter i området komma att begränsas.</p> <p>Godsen i trakten ser gärna stora klövviltstammar för lyckad kommersiell jaktverksamhet. Det innebär risk för att viltet kommer belasta mindre jordbrukares marker i än högre utsträckning samtidigt som jaktkvoterna behålls av godsen. Ytterligare inhägnader kan ge än större risk för trafikolyckor med vilt.</p> <p>Gamla Lundavägen är en mycket trafikerad pendlingsväg utan busslinjer. Trafikmätningarna har genomförts under sommarmånaderna när antalet fordon är som lägst och ger därför inte korrekta värden. Risker för bländning bör också beaktas.</p> <p>Området är hem för många arter och har rik flora. Vissa arter är direkt beroende av fortsatt betesdrift. Områdena 3, 6 och 7 är olämpliga för exploatering i industriell skala.</p> <p>Mitt förslag är att solparken helt eller delvis flyttas till Elsagårdens stora fält med lätta jordar och få naturvärden som dessutom nästan årligen besvåras av jord(sand)flykt. Solpanelerna skulle passa bättre in där. Det skulle också vara lättare att hålla ett säkrare avstånd till Gamla Lundavägen.</p>	<p>Projektområdet har minskats rejält från samrådet till ansökan. Delområdena 1, 2, 3, 5 och ungefär halva 6 har strukits och projektområdet ligger nu inte intill naturreservaten, se kapitel 2 Alternativutredning i MKB:n för utförligare beskrivning.</p> <p>En kronviltanalys har tagits fram, se bilaga B6 till MKB:n, och projektområdet har i mycket hög grad anpassats efter analysen. Se även avsnitt 6.3.4 Vilt i MKB:n.</p> <p>Som underlag för solparkens utformning och MKB har en naturvärdesinventering (bilaga B3 till MKB:n) och artskyddsutredning (bilaga B7 till MKB:n) tagits fram. För redogörelse för påverkan, skyddsåtgärder och miljöeffekter se även avsnitten 6.3.1 Naturmiljö och 6.3.5 Övriga fridlysta arter i MKB:n.</p> <p>Solparken kommer att etableras utanför det skyddsavstånd som Trafikverket angett till väg 740</p>

	<p>Sammanfattningsvis är jag positiv till anläggningen förutsatt att den i första hand helt eller delvis lokaliseras om inom ramarna Ågerup/Elsagården. I andra hand skulle OX2 kunna överväga att erbjuda ytterligare markägare i närområdet att delta i planerna då det finns fler lågavkastande marker i trakten.</p>	(Gamla Lundavägen) och väg 767.
2	<p>Ett antal undertecknade motsätter sig solparken avseende lokalisering av solpark i sin helhet. En etablering av en solpark vid Kogshult skulle strida mot globala, nationella och regionala mål om ekosystemtjänster och biologisk mångfald.</p> <p>Innan vi kan uttala oss mer detaljerat önskar vi ta del av de inventeringar och undersökningar som Ecogain initierat i området.</p> <p>Yttrandet beskriver några aspekter, vilka listas nedan, avseende industriområdet och dess omgivningar, som undertecknade inte anser beaktas i samrådshandlingen.</p> <p>Globala och europeiska överväganden</p> <p>I samrådshandlingen finns ingen koppling eller beskrivning i förhållande till FN:s mål eller Agenda 2030 av hur lokalisering och etablering av solkraft måste ta hänsyn till de ekosystemtjänster och den biologiska mångfald som finns i det tilltänkta sammanhängande området.</p> <p>Området har höga naturvärden och ska inte omvandlas till solindustriverksamhet på grund av påverkan på förekomst av pollinatörer vilket påverkar den biologiska mångfalden i området. Det saknas studier på hur skuggad mark påverkar biodiversitet och jordhälsa i ett 40-årigt perspektiv. Det finns inte heller tillräcklig evidens om solpanelernas inverkan på jordhälsan utifrån exempelvis hur bly, tenn, kadmium, koppar och fluorerande kolväten (som solceller kan innehålla) påverkar biologisk mångfald och ekosystemtjänster.</p> <p>Pålning i torvmark ökar växthusgasutsläppen. Området kräver stabiliserande åtgärder för att kunna genomföra pålningen. Konsekvenserna av dessa går inte att överblicka utifrån ett biodiversitetsperspektiv.</p> <p>Markförändringen förändrar livsmiljön och invasiva arter kan få fäste. Konsekvenserna av detta behöver analyseras och kartläggas innan markingrepp görs. En sådan omfattande studie kan utgöra baslinje från vilken forskning under hela projekttiden kan utgå från. Identifiering av arter inom projektområdet och kvantifiering av respektive population inom varje art är nödvändig, vilket inte nämns i samrådshandlingen.</p> <p>Idag finns inte tillräcklig kunskap om fladdermöss, fåglar och solparker. Kollisioner kan uppstå för både fladdermöss och fåglar. Lokaliseringen är förlagd inom ett så kallat IBA-område, Important Bird and Biodiversity Area.</p> <p>Personerna beskriver oro över den så kallade "lake effect" där solpanelerna blir fallor för sjöfåglar som tror att dessa är vatten och kolliderar med dem och därefter inte kan lyfta igen. Populationen räv och</p>	<p>Bolaget önskar tydliggöra att en samrådshandling, som utgör underlag för samrådet, inte ska förväxlas med en MKB, som tas fram inför ansökan om tillstånd. Samrådets syfte är att informera myndigheter, organisationer, enskilda särskilt berörda och allmänheten om det planerade projektet och att på ett övergripande plan redogöra för de miljöeffekter som planerad verksamhet bedöms kunna ge upphov till, så att synpunkter kan lämnas på projektet och på vad MKB:n ska innehålla. Inför MKB:n görs sedan fördjupade utredningar och i MKB:n beskrivs den slutliga/ansökta utformningen av projektet och dess miljöeffekter mycket mer detaljerat än i samrådshandlingen.</p> <p>Globala och europeiska överväganden</p> <p>De globala målen och nationella miljömålen koppling till solkraft beskrivs i avsnitt 7.2 i MKB:n.</p> <p>Projektområdet har minskats rejält från samrådet till ansökan. Delområdena 1, 2, 3, 5 och ungefär halva 6 har strukits med hänsyn till bland annat naturvärden, groddjur och kronvilt, se kapitel 2 Alternativutredning i MKB:n för utförligare beskrivning. Aktuellt projektområde berör inga torvmarker.</p>

<p>grävling kan gynnas av detta vilket även kan hota fågelarter på sikt. Risk finns att fågelarter försvinner från området och ändrar beteende. Studierna om detta är inte tillräckliga.</p> <p>Fältharen utgör idag en viktig föda för områdets rovfåglar. Hararna kan ta skydd under panelerna. Duvhöken och andra rovfåglar kan vid jakt skadas av panelerna.</p> <p>Reptiler är vanligt förekommande i området, bland annat kopparödlor, sandödlor, vattensalamandrar och huggorm samt lökgröda. Lökgrödorna minskar i området. Livsmiljöerna för dessa arter hotas av solparker. I detta område finns en av få populationer lökgröda som är livskraftig. Hoten utgörs främst av förstörda lekvatten och trafik. Solparkens lokaliseringen medför att lökgrödan och andra grodarter riskera falla offer för markingrepp och biltrafik. Industriverksamhet är ett hot mot groddjurens livsmiljöer. Att "skapa habitat och faunadepåer" är beskrivet i samrådshandlingen och är goda insatser i utarmade marker där jordhälsa och jordkvalitet är låg. Aktuell lokalisering har naturliga "habitat och faunadepåer".</p> <p>I samrådshandlingen står "befintliga viltstråk utgörs främst av vattendragen och dikena i detta landskap". Detta är felaktigt. Vissa arter, exempelvis hjortar och vildsvin, rör sig även på öppna grönytor samt längs små och stora vägar, inom såväl som utanför det lokaliserade området. Konsekvenser av den aktuella lokaliseringen är att en stor del av viltets livsmiljöer stängs av och möjligheter att förflytta sig försvåras. Stängsel utgör fara för viltet då djuren kan fastna i dessa och skadas. Kronviltet i södra Skåne tillhör den rödlistade nominatunderarten som har ett särskilt bevarandevärde. Vid delområde 6 finns brunstlokaler för kronhjort men också betesmarker för hundratals dovhjortar. "Korridorer" kan skada viltet och försvåra bevarandet av viltet. Konsekvenserna kommer bli enorma för hela projektområdet.</p> <p>Riksintresse för naturvård och friluftsliv</p> <p>Området omfattas av utpekade riksintressen för naturvård och friluftsliv, och andra skyddade områden (Ramsar, naturreservat, Natura 2000). Området är av stort intresse för friluftslivet (vandring, löpning, fågelskådning, groddjursentusiaster, svampplock etcetera). Snogeholms strövområde ligger i direkt anslutning till OX2:s lokalisering, i synnerhet delområde 6. Bland annat gör grupper av medlemmar i Naturskyddsföreningen Färs regelbundna vandringar omkring samt mellan Frihult och Navröd. Att ta sig till den sockertoppsliknande kullen/Getsholmen söder om Navröds Nygård (delområde 6) eller Holmabacken (delområde 1) är utflyktsmål.</p> <p>Solindustriverksamheten kan medföra att människor avskärmas från att kunna nyttja omgivningarna i enlighet med allemansrätten och riksintressena för friluftsliv och rörligt friluftsliv. Lokaliseringen skulle därmed medföra att påtaglig skada uppstår. Samrådshandlingen konstaterar att "Projektområdet kommer att stängslas in vilket medför att friluftslivet inom projektområdet kommer att begränsas". Placeringen av solindustribyggnaden är oförenlig med gällande lagstiftning och friluftslivintressen.</p>	<p>Som underlag för solparkens utformning och MKB har ett flertal underlagsutredningar tagits fram, bland annat naturvärdesinventering (bilaga B3), ett flertal fågelinventeringar (bilaga B4), en groddjursutredning (bilaga B5) och en kronviltsanalys (bilaga B6). För redogörelse för påverkan, skyddsåtgärder och miljöeffekter se även avsnitten 6.3.1 Naturmiljö, 6.3.2 Fåglar, 6.3.3 Groddjur och 6.3.4 Vilt i MKB:n.</p> <p>Riksintresse för naturvård och friluftsliv</p> <p>Som angivits ovan har projektområdet minskats rejält från samrådet till ansökan. Det innebär att projektområdet inte ligger intill eller emellan de två naturreservaten och därmed inte heller berör det område som pekats ut i det kommunala grönstruktur- och naturvårdsprogrammet. Det stora Snogeholmsområdet berörs nu endast i kanten, av en mindre del av delområde 6. Kärnan i Snogeholmsområdet är strövområdet mellan Sövdesjön och Snogeholmsområdet och det ligger cirka två kilometer från projektområdet. Inte heller Getsholmen och Holmabacken berörs av det aktuella projektområdet. I avsnitt 6.2.4 Friluftsliv och rekreation och 6.3.1 Naturmiljö i MKB:n redogörs mer detaljerat för påverkan, skyddsåtgärder och miljöeffekter.</p> <p>Kulturvärde och kulturmiljö</p> <p>Som angivits ovan berör det aktuella projektområdet inte det område som pekats ut i det kommunala grönstruktur- och naturvårdsprogrammet. I</p>
--	--

<p>Personerna meddelar att det pågår forskningsprojekt sedan 40 år tillbaka kring ett antal arter inom projektområdet och anser att projektet strider mot kommunens grönstruktur- och naturvårdsprogram.</p> <p>De två naturreservaten utgör ett sammanhängande område med höga naturvärden. Tangeringen av projektområdet till dessa står i strid med riksintresseanspråk, regionplan och FN:s globala mål (markförstöring leder till ökade växthusgaser). Det saknas underlag för en realistisk konsekvensbeskrivning.</p> <p>Flera bevarandeåtgärder har genomförts i naturreservaten såsom nyanläggning/utgrävning av dammar och skydds-zoner samt underhåll av översilningsångar. Naturreservaten har bildats för att säkra och skydda området vilket skulle förstöras av den planerade solparken.</p> <p>Kulturvärde och kulturmiljö</p> <p>En sammanhängande värdefull kulturmiljö, som utgör en del av det svenska och skånska kulturmiljöarvet, går förlorad. Solparken står i konflikt med nationella kulturmiljömål, kommunens centrala mål och ambitioner, kommunens Grönstruktur och naturvårdsprogram (behovet av gröna rekreationsytor för aktiviteter och social gemenskap ska särskilt tillgodoses).</p> <p>I samrådshandlingen står inte att Gamla Lundavägen från Kogshult ingår i Skånes kulturmiljöprogram.</p> <p>Landskapsbild</p> <p>Enligt översiktsplanen ska landskapsförändrade ingrepp undvikas för att skydda den värdefulla landskapsbilden, i synnerhet skyddade områden. Planerad solpark skulle eliminera befintliga landskapsbilder.</p> <p>Det artificiella ljus som industribelysningen medför skulle utgöra omfattande visuellt buller i landskapsbilden. Platsens betydelse (rekreation, friluftsliv etcetera) skulle gå förlorad genom ingreppet i landskapsbilden.</p> <p>Plantering av buskridåer fragmentiserar och skulle föga hjälpa. Vald lokalisering strider mot riksintressen och nationella folkhälsomål.</p> <p>Boendeperspektiv</p> <p>Merparten av oss som bor i och i anslutning till den identifierade lokaliseringen har inte mottagit inbjudan till samrådsmötet. Närboende står inte heller med i samrådshandlingens bilaga.</p> <p>Ingen hänsyn har tagits till oss närboende och närboende har exkluderats i processen. Hus och gårdar längre bort än 1000 meter från lokaliseringen har utsikt över delområdena. Människor längre bort än 1000 meter får sin boendemiljö förstörd.</p> <p>Grannätverket Extended village of Snogeholm omsluter 20 hushåll vilket är fler än "enstaka gårdar". Nätverket är ett medborgarinitiativ med potential för kreativa kulturutbyten.</p>	<p>samrådshandlingen anges att Gamla Lundavägen, delen mellan Hylla och Knickarp, är utpekad som särskilt värdefull kulturmiljö i kommunens kulturmiljöprogram. I avsnitt 6.4.3 Kulturmiljö i MKB:n redogörs mer detaljerat för påverkan, skyddsåtgärder och miljöeffekter. Bolaget bedömer inte att solparken inkräktar på gröna rekreationsytor för aktiviteter och social gemenskap eftersom den i sin helhet planeras på åkermark.</p> <p>Landskapsbild</p> <p>Solparkens påverkan och bedömda effekter på landskapsbilden och boendemiljön samt de skyddsåtgärder som bolaget vidtar beskrivs i avsnitt 6.2.2, 6.2.4 samt 6.3.1 i ansökans MKB</p> <p>Landskapsbild</p> <p>Som underlag för bedömningen av landskapsbildspåverkan har ett flertal fotomontage tagits fram, se bilaga B2 till MKB:n. Se även avsnitt 6.2.2 Landskapsbild i MKB:n.</p> <p>Solparken medför inga ljusstörningar under driftskedet. Under anläggningskedet kan visst ljus från stålkastare i samband med byggnation förekomma, se vidare avsnitt 6.2.3 Boendemiljö i MKB:n.</p> <p>Boendeperspektiv</p> <p>Se ovan i avsnitt 2.4 i denna samrådsredogörelse för beskrivning av samråds-krets som fått direktutskick om samrådet via post. Övriga har bjudits in till samråd via annonser i tidningar.</p>
---	---

	<p>Inom lokaliseringen finns vägar, leder, stigar som närboende dagligen vandrar, cyklar och rider på. Texten i samrådshandlingen stämmer därför inte och vilseleder läsaren och centrala beslutsfattare. Presenterade fotomontage ger inte en rättvis bild och är manipulerade.</p> <p>Riktat skarp kritik mot snäv avgränsning av närboende vilket står i strid med Europeiska landskapskonventionen.</p> <p>Alternativa lokaliseringar</p> <p>En mer omfattande analys och redogörelse avseende alternativa lokaliseringar krävs. Vald lokalisering är inte lämplig och vi anser att verksamheten kan tillgodoses på ett tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Till sist meddelar personerna att de står bakom förnyad elproduktion men att vald lokalisering kommer att ödelägga områdets värden.</p> <p>Till sist bifogas underskrifter på de som står bakom yttrandet samt en karta från gällande översiktsplan som visar att föreslaget projektområde (förutom delområde 7) ligger i områden som ska vara ostörda.</p>	<p>Den lista som bilagdes samrådshandlingen beskrev de samrådsparter (organisationer, föreningar, myndigheter etcetera) som ingick i samrådsretsen men omfattade inte enskilda särskilt berörda, det vill säga de som fått inbjudan via post, då det inte är i enlighet med GDPR att lämna ut personuppgifter i en offentlig handling. Vi beklagar att ni känt er exkluderade i processen och tackar för att ni deltagit i samrådet genom att lämna synpunkter på projektet och inkommit med information.</p> <p>Alternativa lokaliseringar I kapitel 2 Alternativutredning i MKB:n beskrivs lokaliseringsutredningen, lokaliseringsalternativ och alternativ utformning av solparken.</p> <p>För solparkens förenlighet med kommunens gällande översiktsplan, se avsnitt 4.2.1 i MKB:n.</p>
3	<p>Personen beskriver inledande om elenergisituationen i Sverige samt miljösituationen där hen beskriver att framtidens energisystem ska vara fossilfria och inte nödvändigtvis förnybara.</p> <p>För markbaserad vind- och solkraft måste påverkan på närmiljön/landskaps-/stadsbilden beaktas.</p> <p>Den direktproducerande solkraften för el har miljömässigt utmärkta egenskaper. På minussidan ligger mycket låg verkningsgrad på svenska breddgrader. Årscykeln är omvänt behovet, med huvudproduktionen under sommarhalvåret. Solpaneler bör placeras på exempelvis tak, industribyggnader och parkeringsplatser i stället för markkrävande anläggningar.</p> <p>Avseende Kogshult solpark beskriver personen grunddata om parken från bolaget samt egna beräknade data. Personen anser att lokaliseringen i detta projekt är illa vald avseende den landskapsdel och den bygd som</p>	<p>I kapitel 6 Miljöeffektsbedömning i MKB:n beskrivs påverkan och bedömda effekter som solparken förväntas medföra samt de skyddsåtgärder som bolaget åtar sig.</p> <p>Alternativa lokaliseringar har utretts, se kapitel 2 Alternativutredning i MKB:n. Solinstrålningen i Skåne är hög vilket medför en hög nyttjandegrad av solparken.</p>

	<p>berörs (riksintressen och kulturområden). Personen uttrycker oro för att området ska övergå till "industriområde". Personen anser att påverkan på miljön är mycket negativ och långtgående och säger nej till projekt Solpark Kogshult.</p> <p>Personen önskar granskning av sina sakuppgifter om projekt Kogshult. Personen önskar löpande uppföljning om hur tillståndsprocessen fortlöper och återkoppling hur detta praktiskt fungerar.</p> <p>Till sist uttrycker personen förvåning över att denna typ av projekt inte är lagstiftad och att frivilligt tillstånd söks. Lagstiftande instans bör remitteras och personen önskar återkoppling på denna reaktion.</p>	<p>För beskrivning av tillståndsprocessen, se avsnitt 1.3.1 i MKB:n.</p> <p>Bolaget har inte möjlighet att remittera lagstiftande instans, utan denna tillståndsansökan lämnas in till miljöprövningsdelegationen i Skåne län, som är den instans som prövar ansökan om frivilligt tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken.</p>
4	<p>Motsätter sig parken. Området tillhör Sveriges viltrikaste marker och utgör naturmiljö med landskap av mellaneuropeisk typ. Frihult utgör det viktigaste kärnområdet för lökgröda i Sverige. Snogeholms strövområde ligger mellan Snogeholmssjön och Sövdesjön samt söder om Sövdesjön. Skåneleden passerar igenom området och det finns gott om småvägar som är lämpliga för promenader. Det finns två ridleder samt en särskild slinga för mountainbikeåkning, som fortsätter upp över åsen genom området där solparken planeras. Det finns flera stugor att hyra samt tältcamping, husvagnsparkering och höloft. För skolor och större sällskap finns två lägergårdar. Slottslingan som löper på allmänna vägar genom riksintresseområdet lämpar sig väl för cykling. Friluftsområdet besöks regelbundet.</p> <p>Solparken skulle i öster gränsa till Snogeholms strövområde som i den delen utgörs av Navröds naturreservat. Genom och till reservatet vandrar dagligen mängder av friluftssökande. Utblickarna över ett oexploaterat landskap kommer förstöras genom parken.</p> <p>Personen beskriver därefter fågellivet, viltet och groddjuren i området samt hur ornitologer besöker område. Enligt SGU:s jordartskarta kommer delar av solparken placeras på gyttjemarker.</p> <p>Området ingick i ett tidigare så kallat kronhjortsreservat då den svenska kronhjorten ansågs vara en nominatras. Kronhjorten finns kvar och har sina stråk i området.</p> <p>Anläggningen innebär påtaglig skada på områdets utpekade riksintressen för det rörliga friluftslivet, turismen, natur- och kulturmiljö i området. Inom områden av riksintresse för friluftsliv ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.</p> <p>Gamla Lundavägen mellan Hylla-Knickarp utpekas i "Kulturmiljöprogram för Skåne". Av programmet framgår: Gångna tiders vägssystem exemplifieras väl av den aktuella vägsträckningen. Naturligt välränerade landskapsavsnitt, som här i övergångstrakten mellan slättbygd och höjdstråk, var av betydelse för dragningen av kommunikationslederna. Vägens bredd och sträckning i landskapet är av kulturhistoriskt värde.</p>	<p>Projektområdet har minskats rejält från samrådet till ansökan. Delområdena 1, 2, 3, 5 och ungefär halva 6 har strukits med hänsyn till bland annat naturvärden, groddjur och kronvilt och ligger därmed nu längre bort från och inte heller emellan naturreservaten, se kapitel 2 Alternativutredning i MKB:n för utförligare beskrivning. Aktuellt projektområde berör inga "gyttjemarker". Inte heller berörs Skåneleden, ridlederna eller slingan för mountain bike.</p> <p>Som underlag för solparkens utformning och MKB har en rad underlagsutredningar tagits fram, bland annat fotomontage (bilaga B2), naturvärdesinventering (bilaga B3), fågelinventeringar (bilaga B4), groddjursutredning (bilaga B5) och en kronviltsutredning (bilaga B6). För redogörelse för påverkan, skyddsåtgärder och miljöeffekter se även kapitel 6 Miljöeffektsbedömning i MKB:n, särskilt avsnitten 6.2.2 Landskapsbild, 6.2.4 Friluftsliv och rekreation, 6.3.1 Naturmiljö, 6.3.2 Fåglar, 6.3.3 Groddjur, 6.3.4 Vilt och 6.4.3 Kulturmiljö.</p>

<p>Personen anser att miljön skulle försämrans avsevärt med solparken på ömse sidor om vägen.</p> <p>En anläggning av denna storlek kan inte lokaliseras i detta område utan att avsevärt förstöra natur- och kulturvärden. De vackra utblickarna åt söder eller öster när man färdas över åsen från Knickarp eller Rydsgård mot området skulle påtagligt skadas.</p> <p>Sövdesjön utgör ett Natura 2000-område. I ett klargörande från JK innebär åtagande när det gäller Natura 2000 att exploatering i anslutning eller nära ett Natura 2000-område ska utredas vetenskaplig, fullständigt och slutgiltigt. Anläggandet av mindre solparker på andra platser har orsakat att sjöfåglar kraschlandat och omkommit. Sveriges största solpark i samma storlek som Sövdesjön placeras i närheten av sjön. Det måste vara i strid med Sveriges åtagande i våtmarksdirektivet samt Ramsar-direktivet.</p> <p>Solparken strider mot det globala målet 15, Ekosystem och biologisk mångfald.</p> <p>I Sjöbo kommuns översiktsplan är områdena på ömse sidor om gamla Lundavägen utpekade som ett större område som inte alls eller endast obetydligt är påverkat av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön enligt 3 kap. 2 § MB. Solparken medför att områdets karaktär påtagligt påverkas och strider således mot 3 kap. 2 § MB. Jordbruksmark är nationellt intresse. Jordbruksmarken har lång hävd och kommer att bli oanvändbar under minst 40 år troligtvis längre. Enligt ett föredrag av ordförande i LRF kommer Sverige och länder på samma breddgrad att bli de enda där jordbruk i framtiden kan bedrivas.</p> <p>OX2 hävdade att solpanelerna inte ger några reflexer då de är svarta. Panelerna har en glatt yta, förmodligen för att inte smutsas ner och behöva tvättas och för att ta emot maximalt ljus. Solpaneler brukar stå på slätten och sällan vid foten av en ås. De delar av projektområdet som ligger under 40 meters nivå över svämmas årligen vintertid. Området borde således anses utgöra ett vattenområde och åtgärder här kräver tillstånd för vattenverksamhet.</p> <p>OX2:s fotomontage ger inte en rättvis bild av anläggningens påverkan på landskapsbilden. Den visar solpanelerna en molnig dag.</p> <p>Anläggningstiden under ett år skulle störa faunan och rubba den ekologiska balansen som idag råder inom området.</p> <p>Solpark kan etableras genom att parkeringsplatser eller stora tak nyttjas. Anläggningen kommer inte uppfylla behov av energi under vintern. Pågående markanvändning ska ges företräde och solparkens placering här är olämplig.</p> <p>Till yttrandet bifogas ett antal bilder på områdets djurliv.</p>	<p>I avsnitt 7.2.1 i MKB:n beskrivs solparkens koppling till de globala målen. Gällande mål 15 beskrivs att "Etableringen av solkraft måste ta hänsyn till de ekosystem och den biologiska mångfald som finns i området". Bolaget har anpassat projektområdet för att minimera påverkan på befintliga ekosystem och biologisk mångfald, se avsnitt 6.3.1 Naturmiljö i MKB:n. Vidare kommer bolaget även att åta sig frivilliga åtgärder till gagn för biologisk mångfald, se kapitel 8 i MKB:n.</p> <p>För solparkens förenlighet med kommunens gällande översiktsplan, se avsnitt 4.2.1 i MKB:n.</p> <p>För solparkens påverkan och effekter på jordbruksmark som en naturresurs, se avsnitt 6.5.1 i MKB:n.</p>
--	--

*Inför
ansökan
om tillstånd
enligt 9 kap.
miljöbalken*

*Samrådshandling inför avgränsningssamråd,
ETABLERING AV SOLPARK
*vid Kogshult i Sjöbo kommun, Skåne län**

Verksamhetsutövare

OX2 AB

Lilla Nygatan 1
Box 2299
103 17 STOCKHOLM

www.ox2.com

Organisationsnummer: 556675-7497

Tobias Karmstig, projektledare
tobias.karmstig@ox2.com, +46 73 823 48 64

Konsult

Ecogain AB

Östra Strandgatan 26 A
903 33 UMEÅ

Organisationsnummer: 556761-6668

www.ecogain.se

Karolina Adolphson, uppdragsledare

Projektuppgifter

Rapport: Inför ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, Samrådshandling – Etablering av solpark vid Kogshult i Sjöbo kommun, Skåne län

Upprättad av: Anna Bergström, Anna Singh och Andreas Johansson, Ecogain AB

Granskad av: Karolina Adolphson, Ecogain AB

Godkänd av: Magnus Fast och Tobias Karmstig, OX2

För bakgrundskartor gäller © Lantmäteriet.

Övrig geografisk information kommer från: Energimyndigheten, Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, SGU, Skogsstyrelsen, Trafikverket, Vatteninformationssystem Sverige

Omslagsbild: Vy över landskapet, sett från Hylla och mot Sövdesjön i nordöst. Åkermarken som skiftar i gult i mitten av bilden är delområde 4.

Foto: Ecogain AB

OM SAMRÅDSHANDLINGEN

Anläggandet av en solpark utgör ingen miljöfarlig verksamhet med tillståndsplikt enligt 9 kap. miljöbalken (1998:808) samt miljöprövningsförordningen (2013:251). Utifrån projektets storlek och omfattning avser OX2 dock att söka frivilligt tillstånd enligt 9 kap. 6b § miljöbalken. OX2 anser att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Denna samrådshandling har utarbetats som underlag för avgränsningssamråd för Kogshults solpark, ett projekt som utvecklas av OX2.

Ett avgränsningssamråd följer bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och samråd ska genomföras med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten.

En samrådshandling ska inte förväxlas med en miljökonsekvensbeskrivning som tas fram i ett senare skede av tillståndprocessen. Samrådets syfte är att informera myndigheter, enskilda och allmänhet om det planerade projektet och att på ett övergripande plan redogöra för de miljöeffekter som planerad verksamhet bedöms kunna ge upphov till, så att synpunkter kan lämnas på projektet och på vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla, medan kommande miljökonsekvensbeskrivning utreder miljöeffekterna vidare.

Denna samrådshandling presenterar översiktligt vad kommande miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla och vilka miljöeffekter som kommer att utredas vidare. En fullständig miljökonsekvensbeskrivning beräknas vara klar 2023, då ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken är planerad att lämnas in.

Medverkande personer

Karolina Adolphson, uppdragsledare och kvalitetsgranskare, Ecogain AB

Biolog och uppdragsledare med gedigen erfarenhet av att arbeta med miljöbedömning och MKB och mycket stor kunskap om tillståndsprocessen samt de krav och den lagstiftning som är förenad med miljöbedömning.

Anna Bergström, biträdande uppdragsledare och utredare, Ecogain AB

Miljövetare med god erfarenhet av miljökonsekvensbeskrivningar inom både strategiska och specifika miljöbedömningar.

Anna Singh, utredare och GIS-ansvarig, Ecogain AB

Naturgeograf och GIS-kunnig utredare med god erfarenhet av miljöbedömningar och miljökontroll.

Andreas Johansson, utredare, Ecogain AB

Miljövetare och utbildad miljöstrateg med erfarenhet från kommunal hållbarhets-samordning.

Susan Enetjärn, Illustratör/Grafiker, Ecogain AB

Layout och illustration.

DINA SYNPUNKTER ÄR VIKTIGA

Genom samrådsförfarandet ges myndigheter, enskilda och allmänhet möjlighet att bidra med information och inkomma med synpunkter om den planerade verksamheten. OX2 avser nu inhämta yttranden gällande miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning, samt om den planerade verksamhetens lokalisering, omfattning, utformning och de miljöeffekter planerad verksamhet kan antas medföra direkt eller indirekt.

Vi önskar att ni i första hand lämnar skriftliga samrådsyttranden för att vi på ett så sakligt och korrekt sätt som möjligt ska kunna sammanställa dem i en samrådsredogörelse och arbeta in dem i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Samrådsyttranden lämnas via e-post till ox2.samrad@ecogain.se alternativt alternativt via brev till:

Ecogain AB, Kogshult
United Spaces
Östra Hamngatan 16
411 09 Göteborg

Vi behöver era samrådsyttranden senast 17 november.

Frågor om projektet ställs till OX2:s projektledare Tobias Karmstig
tobias.karmstig@ox2.com

+46 73 823 48 64

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	7
1. INLEDNING	8
1.1 Bakgrund till solparksplanerna vid Kogshult	8
1.2 Gällande lagstiftning	9
1.3 Administrativa uppgifter	12
2. LOKALISERINGSUTREDNING OCH PROJEKTBSKRIVNING	13
2.1 Lokaliseringsutredning	13
2.2 Valt huvudalternativ – planerad anläggning	15
3. FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRVÄNTADE MILJÖEFFEKTER ..	23
3.1 Planförhållanden och markanvändning	23
3.2 Områden av riksintresse och skyddade områden	24
3.3 Landskapsbild	28
3.4 Naturmiljö	35
3.5 Yt- och grundvatten	39
3.6 Fåglar	41
3.7 Fridlysta arter och naturvårdsarter	42
3.8 Biologisk mångfald och ekosystemtjänster	42
3.9 Friluftsliv och rekreation	47
3.10 Kulturmiljö	49
3.11 Ljud	52
3.12 Reflexer	52
3.13 Risk och säkerhet	52
3.14 Byggnation	54
3.15 Demontering och efterbehandling	54
3.16 Lokal nytta och arbetstillfällen	55
4. KLIMAT OCH HÅLLBAR UTVECKLING	56
4.1 Klimat och förnybar energi	56
4.2 De globala hållbarhetsmålen	58
4.3 Det svenska miljömålssystemet	60
5. FORTSATT ARBETE	61
5.1 Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)	61
BILAGA 1. BEGREPP OCH DEFINITIONER	67
BILAGA 2. SAMRÅDSKRETS	68

SAMMANFATTNING

OX2 avser att ansöka om frivilligt tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken för att uppföra solparken Kogshult i Sjöbo kommun, Skåne län.

Projektet förväntas bidra med ett antal positiva miljöeffekter. Den främsta är att solparken kommer att producera en stor mängd förnybar el som bidrar till klimatsomställningen. Utöver detta planerar OX2 att under etablerings- och driftsfasen vidta åtgärder för att gynna den biologiska mångfalden inom projektområdet.

Den planerade verksamheten antas medföra betydande miljöpåverkan och därför ska avgränsningssamråd hållas. Denna samrådshandling utgör underlag för samrådsprocessen.

Projektområdet för Kogshult solpark är uppdelat i sju delområden och omfattar en sammanlagd area på maximalt cirka 250 hektar. Projektområdet ligger i Sjöbo kommun, Skånes län, cirka 6,5 kilometer sydväst om Sjöbo tätort. Tillgången till marken inom projektområdet är säkrad genom nyttjanderättsavtal med berörda markägare.

Fördjupade utredningar gällande bland annat naturvärden, fågelliv och artskydd kommer att genomföras inom ramen för projektet. Utredningarna kommer, tillsammans med synpunkter från samrådet, att ligga till grund för slutlig utformning av solparken och utgöra underlag till den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som tas fram som del av kommande tillståndsansökan.

Utifrån den information som nu finns att tillgå är bedömningen att projektets mest väsentliga miljöeffekter, utöver bidragandet till klimatomställningen genom produktion av förnybar el, utgörs av förändrad markanvändning, påverkan på landskapsbild och påverkan på naturmiljö och biologisk mångfald. Bedömningen kan komma att förändras utifrån resultaten av planerade utredningar, samt utifrån synpunkter som framkommer i samrådet.

1. INLEDNING

Kapitlet ger en introduktion till projektet och den verksamhet som planeras. Vidare redovisas gällande lagstiftning, tillståndprocessens olika steg och det samrådsförfarande som projektet befinner sig i.

1.1 Bakgrund till solparksplanerna vid Kogshult

Sverige har tagit fram energipolitiska mål som bland annat anger att den svenska elproduktionen år 2040 ska vara 100 procent förnybar och att inga nettoutsläpp av växthusgaser ska ske till atmosfären år 2045. Solkraften utgör en del i omställningen till ett mer ekologiskt uthålligt samhälle, genom en effektiviserad elanvändning och en övergång till förnybara energilag med teknik som är miljömässigt acceptabel.

I IPCC:s senaste klimatrapport från 2022 beskrivs bland annat hur solkraften tillsammans med vindkraften utgör de investeringar som har störst potential att minska utsläppen till 2030 och är en av de absolut billigaste åtgärderna för att minska utsläppen av koldioxid.

I januari 2022 tog Regeringen fram en elektrifieringsstrategi med syfte att kunna lägga grunden för att realisera en omfattande elektrifiering som bidrar till att klimatmålen nås. I den har Energimyndigheten och Svenska kraftnät redovisat flera långsiktiga scenarier om utvecklingen av elsystemet till 2045 med olika nivåer på den framtida elanvändningen. Scenarierna med den högsta elektrifieringsgraden pekar på en möjlig fördubbling av elbehovet, från dagens cirka 140 TWh till omkring 280 TWh 2045 (Regeringen, 2022).

Ur ett regionalt perspektiv har södra Sverige ett större elbehov än norra Sverige eftersom större delen av elproduktionen sker i norra Sverige och överföringskapaciteten söderut är inte tillräcklig i förhållande till efterfrågan på el. Förbrukningen kommer att öka dramatiskt även i norra Sverige de närmaste åren vilket kan medföra att södra Sverige inte kan förlita sig på elförsörjning från norra Sverige på samma sätt som idag.

I Skåne förbrukas 4,7 gånger mer el än vad som produceras. Mer exakt så produceras det 2 671 GWh el och förbrukas 12 463 GWh el (Statistiska centralbyrån, 2020).

Solkraften ökar procentuellt snabbt men är fortfarande på låga nivåer, cirka 1 TWh. I Energimyndighetens scenarier ökar solexproduktionen till 11 TWh år 2050 (Regeringen, 2022).

OX2 undersöker nu möjligheten att etablera en solpark i Kogshult i Sjöbo kommun, Skåne län. Anläggningen bedöms kunna producera upp till 200 GWh förnybar el per år fullt utbyggd. En solpark av planerad storlek skulle motsvara så mycket som 7 % (200 GWh) av Skånes elproduktion.

Om bolaget

OX2 utvecklar, bygger och säljer land- och havsbaserad vindkraft och solkraft. OX2 erbjuder även förvaltning av vind- och solparker efter färdigställande. OX2:s utvecklingsportfölj består av både egenutvecklade och förvärvade projekt i olika faser. Företaget är också aktivt inom teknikutveckling kopplad till förnybara energislag, som vätgas och energilagring. OX2 har verksamhet på elva marknader i Europa: Sverige, Norge, Finland, Estland, Litauen, Polen, Rumänien, Frankrike, Spanien, Italien och Grekland. Under 2021 omsatte OX2 cirka 5 miljarder kronor. Företaget har cirka 300 medarbetare och huvudkontor i Stockholm. OX2 är noterat på Nasdaq Stockholm sedan 2022. www.ox2.com

1.2 Gällande lagstiftning

Planerad verksamhet är inte per automatik tillståndspliktig enligt 9 kap. miljöbalken. OX2 avser dock att söka frivilligt tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, vilket innebär att en specifik miljöbedömning ska genomföras och att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska tas fram av verksamhetsutövaren.

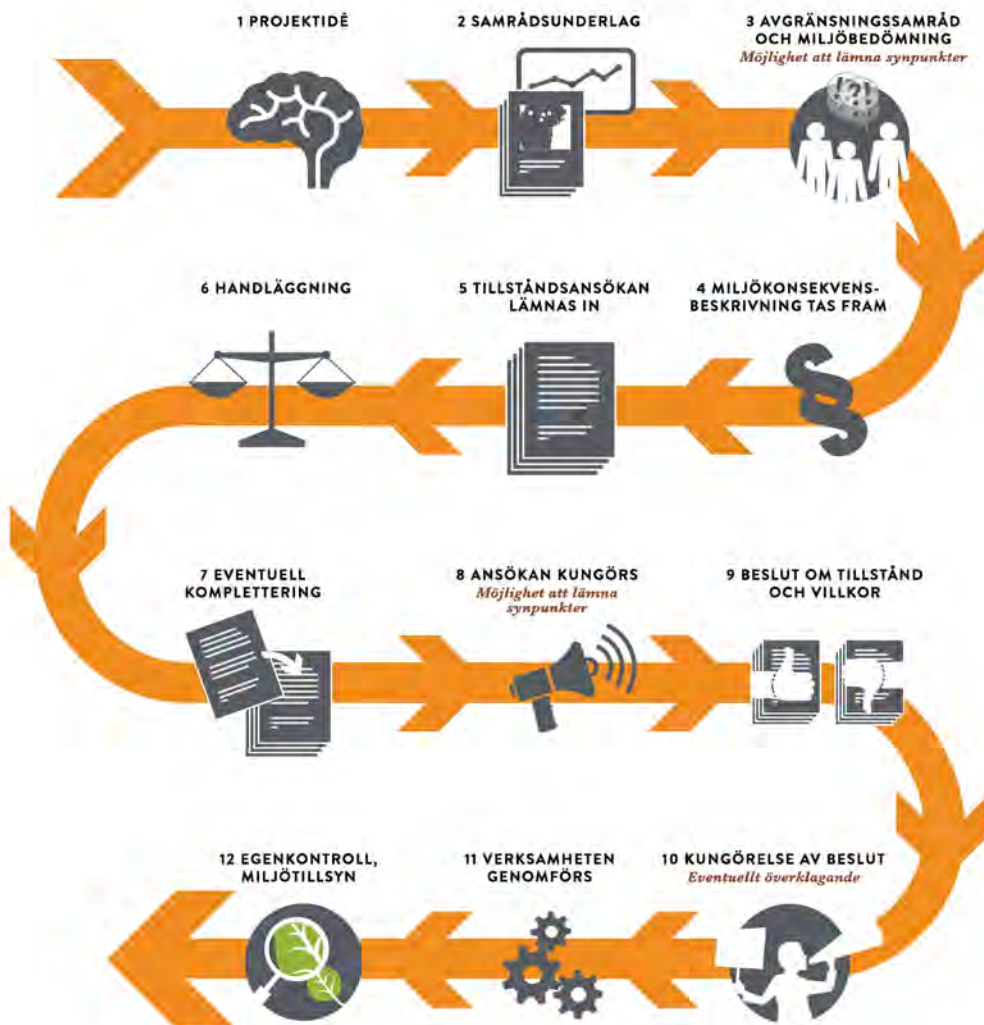
Projektets storlek och omfattning medför att OX2, utifrån 10–13 §§ miljöbedömningsförordningen, anser att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Detta innebär att samrådsförfarandet ska inledas med ett avgränsningssamråd. Något undersökningssamråd har således inte genomförts.

Denna handling utgör underlag för avgränsningssamråd, som enligt bestämmelserna i 6 kap. 30 § miljöbalken ska hållas med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten.

En specifik miljöbedömning innebär, enligt 6 kap. 28 § miljöbalken, att verksamhetsutövaren samråder om hur MKB:n ska avgränsas, identifierar, bedömer och dokumenterar den planerade verksamhetens miljöeffekter i MKB:n och att tillståndsprövande myndighet därefter slutför miljöbedömningen.

TILLSTÅNDSPROCESSEN

FIGUR 1 Schematisk bild av tillståndsprövningsprocessen

Tillståndsprövande myndighet är i aktuellt fall miljöprövningsdelegationen vid Skånes länsstyrelse. Tillståndsprocessens olika steg redovisas schematiskt i Figur 1.

I föreliggande samråd avser OX2 att från berörda myndigheter, organisationer, enskilda och allmänhet inhämta information och synpunkter gällande innehåll och utformning av MKB, samt om den planerade verksamhetens lokalisering, omfattning, utformning och de miljöeffekter som den planerade verksamheten kan antas medföra direkt eller indirekt. Miljöeffekterna kan vara positiva eller negativa, tillfälliga eller bestående och uppstå på kort, medellång eller lång sikt avseende:

- befolkning och människors hälsa
- djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap. miljöbalken och biologisk mångfald i övrigt
- mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö
- hushållningen med mark- och vatten och den fysiska miljön i övrigt
- annan hushållning med material, råvaror och energi
- andra delar av miljön.

Vi önskar att ni i första hand lämnar skriftliga samrådsyttranden för att vi på ett så sakligt och korrekt sätt som möjligt kunna sammanställa dem i en samrådsredogörelse och arbeta in dem i kommande MKB.

Se sidan 5 för mer information om hur du lämnar ditt samrådsyttrande.

1.3 Administrativa uppgifter

I Tabell 1 redogörs för de administrativa uppgifter som ligger till grund för denna samrådshandling.

TABELL 1. Administrativa uppgifter.

Verksamhetsutövare	OX2 AB
Organisationsnummer	556675-7497
Postadress (huvudkontor)	Lilla Nygatan 1 Box 2299 103 17 STOCKHOLM
Kontaktperson	Tobias Karmstig, projektledare
Telefon (växel)	+46 8 559 310 00
Anläggningens namn	Koghults solpark
Berörda fastigheter	Sjöbo Elsagården 1:1 och Sjöbo Ågerup 2:83
Kommun, län	Sjöbo kommun, Skåne län

2. LOKALISERINGS- UTREDNING OCH PROJEKTBSKRIVNING

Detta kapitel redovisar inledningsvis hur lokalisering av planerad verksamhet har valts fram. Vidare redogörs för den planerade solparkens omfattning, dimensioner och tekniska förutsättningar.

2.1 Lokaliseringsutredning

Eftersom OX2 anser att planerad verksamhet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska kommande MKB redovisa alternativa lokaliseringar, om sådana är möjliga, och olika utformningsalternativ som utretts inom projektets ramar. Vidare ska även ett nollalternativ redovisas.

Miljöbalken anger i sin portalparagraf att mark, vatten och fysisk miljö ska användas så att en, från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt, långsiktig god hushållning tryggas.

Ett lämpligt område för solcellsutbyggnad kräver hög solinstrålning och få motstående intressen, men även goda möjligheter till storskalighet för att kunna bära gemensamma kostnader, exempelvis för nätanslutning. Den höga solinstrålningen i Skåne är en mycket viktig grund för vald lokalisering eftersom hög solinstrålning ger en hög nyttjandegrad av solparken. Detta innebär att det krävs färre hektar solpark på en plats med hög solinstrålning än på en plats med lägre solinstrålning. Utöver att mindre mark behöver tas i anspråk innebär det även att mindre material behövs för att producera samma mängd energi, vilket ger ett lägre miljö- och klimatavtryck. Idag råder underskott på el i södra Sverige. Flera stora elintensiva anläggningar planeras dessutom i norr vilket sannolikt innebär att mer av den el som produceras i norra Sverige också kommer att konsumeras där. Därför är en utbyggnad av lokal elförsörjning i Skåne högst angelägen.

Anslutningsmöjligheter till elnätet är alltid en förutsättning för en solpark. För att identifiera alternativa lokaliseringar för planerad solpark har OX2 därför utgått från var i regionnätet det finns tillgänglig kapacitet. En sådan

plats är E.ON:s regionnätstation vid Rydsgård, en tätort inom Skurups kommun. Utifrån denna station har OX2 haft en sökradie på cirka 10 kilometer för att identifiera alternativa lokaliseringar för solparken.

Klassningen av Sveriges åkermarker görs på en skala 1–10 där klass 10 är åkermarker med högst avkastningsvärde. Inom sökradien på 10 kilometer från regionnätstationen Rydsgård har åkermark av lägre klass (klass 1–4) samt alternativ till åkermark, till exempel betesmark, identifierats. Vidare har tätbebyggda områden undvikts. Södra delen av sökområdet uteslöts på grund av högre klass på åkermark där.

Lokaliseringsalternativ

Genom lokaliseringsmetoden som beskrivs ovan identifierades två stora fastigheter, Sjöbo Elsagården 1:1 och Sjöbo Ågerup 2:83, som särskilt lämpliga för det aktuella ändamålet.Utförliga dialoger har hållits med markägarna angående var inom aktuella fastigheter som anläggningen lämpligen kan lokaliseras. Alternativa lokaliseringar som övervägdes var de kalhyggen som finns på Sjöbo Ågerup 2:83. Den lokaliseringen valdes bort eftersom hyggena är steniga vilket medför tekniska svårigheter med framkomlighet, anläggningsarbete och underhåll av solparken. Tekniska lösningar som är möjliga med dessa förutsättningar är inte ekonomiskt rimliga i förhållande till verksamheten. Det går inte heller att kombinera skogsbruk och solpark, medan etablering av solpark på åkermark medför att ett visst brukande av marken fortfarande möjlig.

Utformningsalternativ

Exempel på utformningsalternativ kan till exempel vara olika placeringar av solcellspanelerna, olika placeringar av tillfartsvägar eller olika arealer inom vilka solpaneler monteras. Arbetet med att ta fram den mest optimala layouten av anläggningen pågår kontinuerligt under projektets gång. Den layout som redovisas under samrådsskedet ska därför endast ses som ett exempel på hur planerad solpark kan komma att se ut.

Vid val av utformning har stor hänsyn tagits till andra intressen så som närboende. Solparken är även uppdelad i flertalet delområden med hänsyn till kända naturvärden, friluftsliv, vilt och jakt.

En redovisning av de olika alternativ som utretts kommer att göras i kommande MKB.

Nollalternativ

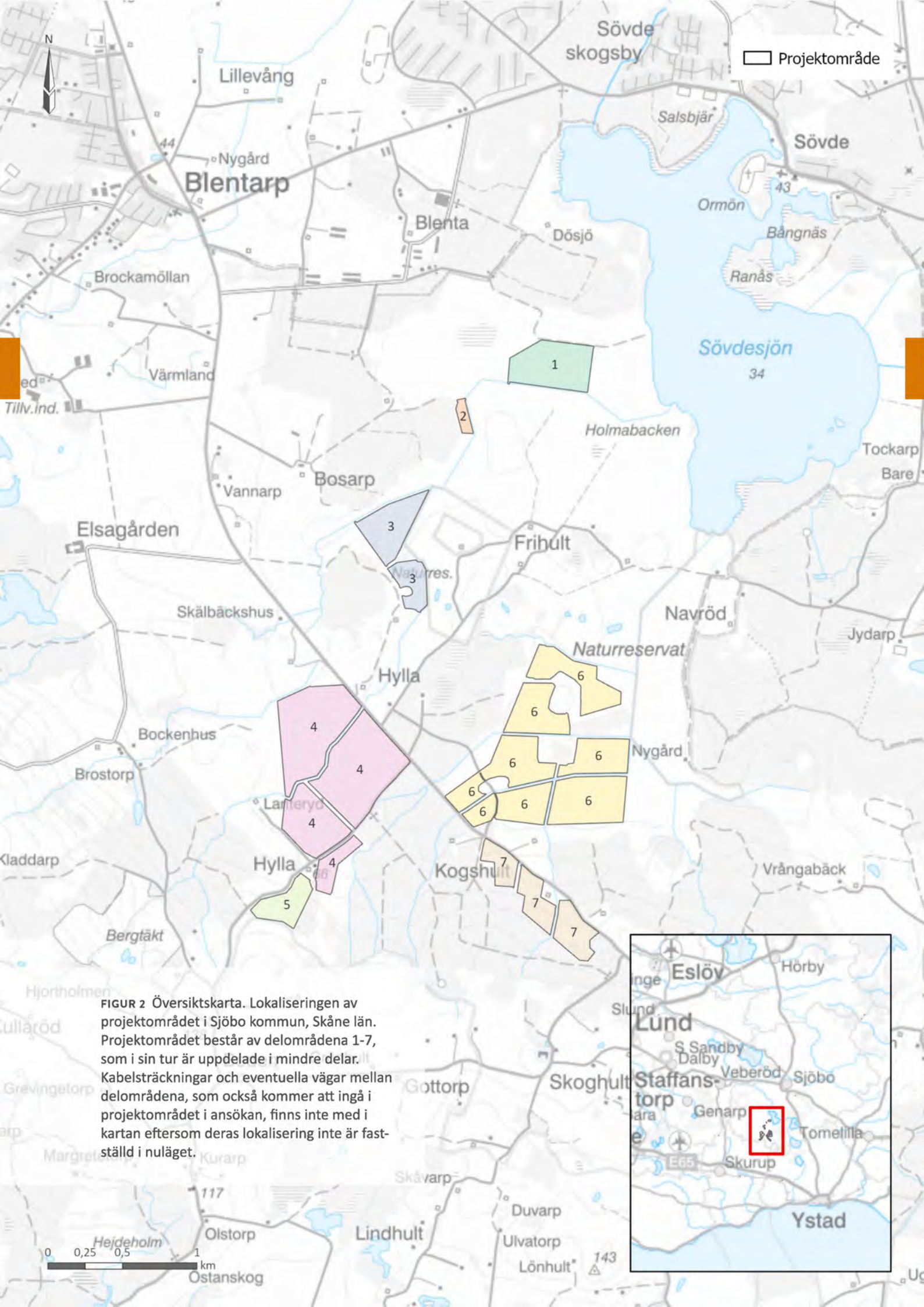
Ett nollalternativ är ett jämförelsealternativ som beskriver situationen om planerad verksamhet inte genomförs. Den lågt klassade och dåligt producerande marken kommer inte att börja brukas mer intensivt, i större arealer eller producera mer än i dagsläget. En mer ingående redovisning av nollalternativet görs i kommande MKB och de bedömda miljöeffekterna, till följd av planerad verksamhet, kommer då att ställas i relation till nollalternativet.

2.2 Valt huvudalternativ – planerad anläggning

Lokalisering

Projektområdet för valt huvudalternativ ligger inom Sjöbo kommun, Skåne län, se översiktskarta i Figur 2. Projektområdet är uppdelat i sju delområden. Tillgången till marken inom projektområdet är säkrad genom nyttjanderättsavtal med berörda fastighetsägare.

Projektområdet ligger sydväst om Sövdesjön. Huvudkommunorten Sjöbo ligger cirka 6,5 kilometer nordost om projektområdet. Närmaste sammanhållna bebyggelse utgörs av de mindre samhällena Sövde, Sövde skogsby och Karups sommarby cirka 1,7–2 kilometer nord/nordost om projektområdet. Cirka 2,2 kilometer nordväst om projektområdet ligger det mindre samhället Blentarp. Runt omkring projektområdet ligger även enstaka gårdar spridda i landskapet.

FIGUR 2 Översiktskarta. Lokaliseringen av projektområdet i Sjöbo kommun, Skåne län. Projektområdet består av delområdena 1-7, som i sin tur är uppdelade i mindre delar. Kabelsträckningar och eventuella vägar mellan delområdena, som också kommer att ingå i projektområdet i ansökan, finns inte med i kartan eftersom deras lokalisering inte är fastställd i nuläget.

Omfattning och utformning

OX2 avser att uppföra en solpark om maximalt 250 hektar fördelat mellan två fastigheter; Sjöbo Elsagården 1:1 och Sjöbo Ågerup 2:83. Projektområdet består av sju friliggande delområden, som i sin tur är uppdelade i mindre delar, se Figur 2. Inom projektområdet kommer solparken i form av solpaneler, växelriktare, transformatorstationer, mottagningsstationer, ställverk, markförlagda kablar, tillfartsvägar, containrar för materialförvaring med mera etableras.

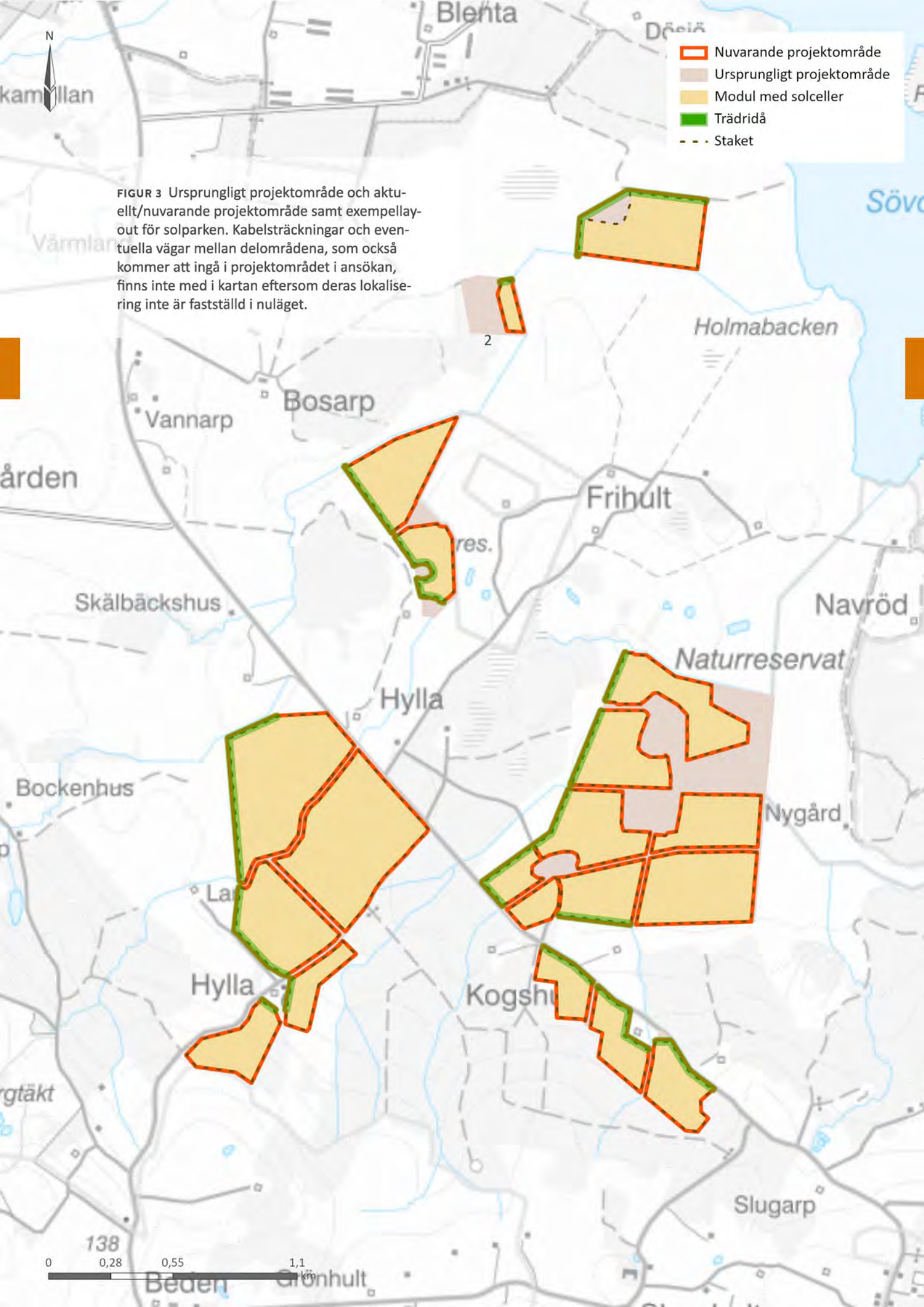
Områdena med solpaneler och övriga anläggningsdelar kommer att hägnas in. Utanför inhägnaderna tillkommer även ytor som kan komma att nyttjas för användande och anläggande av vägar och kablar som sammanbinder projektområdets olika delar, upplagsplatser för fordonsuppställning och material samt för åtgärder som främjar biologisk mångfald.

Den planerade omfattningen motsvarar en årlig elproduktion på cirka 200 GWh.

Layout för solparken och följdverksamheter

Solcellernas placeringar inom projektområdet styrs av platsens lokala förutsättningar, främst med hänsyn till natur- och kulturvärden samt för att minimera negativ påverkan på och om möjligt främja den biologiska mångfalden i området.

Anläggningen planeras bestå av sektioner med solceller. Redan innan samrådet har parkens layout förfinats utifrån ovan nämnda kriterier, se ursprungligt projektområde och nuvarande/aktuellt projektområde och exempel-layout i Figur 3 och läs mer ingående om förändringen av projektområdet i avsnitt 3.3 *Landskapsbild*. Det aktuella projektområdet har därmed minskat från cirka 250 till cirka 200 hektar, exklusive kabelsträckningar och eventuella nya vägar mellan delområdena. Arbetet med att ta fram en optimal layout med hänsyn till motstående intressen pågår kontinuerligt. Utifrån underlagsutredningar och inkomna samrådsyttranden kan således layouten komma att arbetas om och anpassas.

FIGUR 3 Ursprungligt projektområde och aktuellt/nuvarande projektområde samt exempellayout för solparken. Kabelsträckningar och eventuella vägar mellan delområdena, som också kommer att ingå i projektområdet i ansökan, finns inte med i kartan eftersom deras lokalisering inte är fastställd i nuläget.

Solpaneler på markställningar

Varje solpanel har en storlek om cirka 1,3 x 2,3 meter och en effekt om cirka 650 W. Panelerna kommer mest troligt att monteras i så kallat porträttutförande (stående paneler) eller landskapsutförande (liggande paneler) och i långa rader, se Figur 4. Panelerna kommer att vara vända mot söder och ha cirka 30 graders lutning. Det kommer att vara ett litet avstånd (cirka 1 cm) mellan panelerna. Panelerna kan vara fixerade mot söder eller ha funktionalitet för att kunna följa solens bana från öster till väster. Avståndet mellan rader av solpaneler är vanligen cirka 4–6 meter, vilket skapar korridorer mellan panelerna som syftar till att undvika skuggning, samt till att möjliggöra åtkomst till anläggningens olika delar vid service och underhåll. Det aktuella projektet bedöms kunna inrymma cirka 250 000 paneler med en total installerad effekt om cirka 180 MW.

Panelerna kommer byggas på metallställningar (galvaniserade stålbalkar) som trycks/pålas ned i marken, se Figur 4.

FIGUR 4 Exempel på solpaneler på markställningar. Den vänstra bilden visar pågående montering med markställningar utan solpaneler till vänster och markställningar med solpaneler till höger i bilden (Foto: Magnus Fast, OX2).

Tillfartsvägar

Befintliga vägar till och inom projektområdet används i möjligaste mån vid etablering samt även vid drift och underhåll. En del nya vägar inom och mellan delområdena kommer att behöva anläggas för anläggandet av solparken, tillgänglighet vid skötsel av solpanelerna samt för transport av utrustning. Den exakta lokaliseringen för eventuella nya vägar mellan delområdena är inte fastställd i nuläget, men kommer att finnas med i MKB:n.

De nya vägarna planeras som enkla grusvägar på markduk. I mindre delar av projektområdet råder fuktiga förhållanden och där behöver vägbanken byggas upp högre än på torrare marker.

Inhägnad

Solparken är en högspänningsanläggning vilket medför krav på inhägnad både från försäkringsbolag och elsäkerhetsregler. Runt de mindre delarna i varje delområde uppförs därför stängsel för att reducera risken för stöld, skadegörelse samt ur säkerhetssynpunkt för att förhindra människor och storvilt från att beträda området. Stängslet planeras utföras med träpålar och i möjligaste mån viltstängsel med relativt grova maskor nedtill för att öka genomsläppligheten för småvilt. Vid krav från försäkringsbolag kan det även bli aktuellt att uppföra industristängsel med mindre maskstorlek och med överklättringsskydd. De inhängande delområdena kommer också att kameraövervakas. Avståndet mellan stängsel och solpaneler kommer att vara cirka fem meter.

Elanslutning

På eller invid markställningarna installeras så kallade växelriktare, se Figur 5. Växelriktarens uppgift är att omvandla likströmmen från solpanelerna till växelström. Från växelriktarna markförläggs lågspänningskablar i kabelschakt till de transformatorställverk som kommer att finnas utspridda i projektområdets olika delar. Med kablarna förläggs även optofiber, för övervakning, kommunikation och styrning av anläggningens olika delar. I transformatorställverken sker transformerering till högspänning. Transformatorställverken sammanbinds i nästa led till den eller de mottagningsstationer som kommer att byggas i projektområdet, se Figur 6. En av mottagningsstationerna kommer att fungera som anslutningspunkt för elanslutningen av parken till det allmänna elnätet. Den externa nätanslutningen, från

anslutningspunkten till regionnätstationen Rydsgårds, omfattas inte av detta samråd. Ansökan om tillstånd för den externa nätanslutningen (nätkoncession) kommer att göras i särskild ordning. Placering och utformning av växelriktare, kabelschakt samt transformatorställverk och mottagningsstationer inom projektområdet kommer att ske vid detaljprojekteringen. Den exakta lokaliseringen för kabelsträckningar mellan delområdena är inte fastställd i nuläget, men kommer att finnas med i MKB:n.

FIGUR 5 Till vänster, exempel på växelriktare som monterats på markställning (Foto: Eco-gain). Till höger, exempel på kabelschakt inom projektområdet (Foto: Magnus Fast, OX2).

FIGUR 6 Till vänster, exempel på transformatorställverk (Foto: Magnus Fast, OX2). Till höger, exempel på utformning av mottagningsstation (Källa: OX2)

Markhantering och skötsel

Den driftsatta solparken kräver i normalfallet relativt lite löpande tekniskt underhåll under driftsfasen. Anläggningen besiktas och övervakas kontinuerligt för att säkerställa dess funktionalitet. Under vissa förhållanden kan det vara nödvändigt att tvätta panelerna och/eller avlägsna snö och is.

Innan solparken anläggs kommer en skötselplan att tas fram. Undervegetation inom projektområdet röjs eller betas kontinuerligt för att undvika att denna växer sig så hög så att skuggeffekter riskerar att uppstå på solparken.

Fler förslag på åtgärder och skötsel för att gynna den biologiska mångfalden beskrivs nedan i avsnitt 3.8 *Biologisk mångfald och ekosystemtjänster*.

Trädridåer

Trädridåer kommer planteras som avskärmningsskydd och till förmån för biologisk mångfald längs med delar av inhägnaderna, se Figur 3. Trädridåerna kommer underhållas för att säkerställa att de inte växer för högt och skuggar panelerna och därmed hämmar elproduktionen.

3. FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRVÄNTADE MILJÖEFFEKTER

I detta kapitel redogörs kortfattat för landskapets och samhällets förutsättningar och de förväntade miljöeffekter som solparken bedöms kunna ge upphov till. I kommande arbete med MKB:n kommer dessa miljöeffekter att utredas och redovisas mer ingående.

3.1 Planförhållanden och markanvändning

Kommunala planer

Nuvarande översiktsplan antogs i mars 2009. En ny översiktsplan som redovisar kommunens utveckling fram till år 2040 är under framtagande och förväntas antas under 2022. Översiktsplanen för Sjöbo kommun från 2009 fortsätter dock att gälla till dess att den nya översiktsplanen antagits.

I översiktsplanen från 2009 ingår även ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för vindkraft från 2010 och projektområdet ligger inom område som är utpekade som olämpligt för vindkraft. I gällande översiktsplan finns även en markanvändningskarta och projektområdet är inte utpekade för någon förändrad markanvändning i denna.

Projektområdet berör områden utpekade som riksintresse för naturvård, friluftsliv respektive rörligt friluftsliv, se vidare under avsnitt 3.2 *Områden av riksintresse och skyddade områden*. Utöver det sammanfaller inte projektområdet med något annat utpekade intresse i översiktsplanen.

I granskningshandlingen för kommunens nya översiktsplan beskrivs hur Sjöbo kommun har relativt goda förutsättningar för solparker. Större anläggningar utanför tätorterna kräver dock ofta en ombyggnad av nätet, vilket görs på begäran. Anpassningen ska ske inom två år om inte särskilda skäl finns.

Aktuellt område är inte detaljplanelagt.

Markanvändningen förr och nu

Nästan hela projektområdet utgörs av lågproduktiv jordbruksmark och används som betesmark, trädas eller för lågavkastande jordbruksproduktion, se mer ingående om markanvändningen i respektive delområde i avsnitt 3.3 *Landskapsbild*. Små delar av projektområdet utgörs också av trädplantage och energiskog. En mer detaljerad beskrivning av de olika delområdena finns i avsnitt 3.3 *Landskapsbild*.

I närheten av projektområdet finns ett antal gårdar. I anslutning till delområde 4, 6 och 7 löper väg 740, Gamla Lundavägen. Därutöver löper ett antal enskilda vägar inom eller i anslutning till projektområdet. Inga särskilda vandrings- eller cykelleder finns inom projektområdet men befintliga vägar antas användas även för dessa ändamål.

I sällsynta fall kan solcellsetableringar ge upphov till störningar på radio och TV. Därför genomförs samråd med de aktörer som tillhandahåller och använder sig av radiolänkstråk som skulle kunna löpa risk att beröras negativt till följd av planerad verksamhet.

Kring varje flygplats finns en hinderyta, så kallad MSA-yta (Minimum Sector Altitude). MSA-ytan sträcker sig 55 kilometer ut från varje flygplats. Projektområdet ligger inom MSA-området för Malmö och Kristianstads flygplats. Samråd hålls därför med flygplatserna och luftfartsmyndigheten (LFV).

3.2 Områden av riksintresse och skyddade områden

I Tabell 2 räknas områden av riksintresse och andra skyddade områden som berörs eller ligger nära projektområdet upp. Det är två riksintresseområden för friluftsliv, två för naturmiljö, ett för kulturmiljö, ett för infrastruktur (MSA-ytor), två Natura 2000-områden och två naturreservat. I temaavsnitten nedan redogörs mer ingående för vart och ett av dessa områden.

Jordbruk är enligt 3 kap. 4 § miljöbalken av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får endast tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen om det inte

går att ta annan mark i anspråk. Marken kommer under solparkens drift att erbjuda plats för det väsentliga samhällsintresset fossilfri elproduktion, men kommer samtidigt att kunna fortsätta brukas lågintensivt för jordbruk genom till exempel färbete och odling/skörd av vall. Jordbruksmarken kommer inte att förstöras av solparken, utan efter avslutad drift av parken kan marken helt återgå till jordbruksproduktion.

RIKSINTRESSEN OCH ANDRA SKYDDADE OMRÅDEN

Riksintressen är geografiska områden, utpekade för att de innehåller nationellt viktiga värden och kvaliteter. Område av riksintresse kan syfta till att bevara ett värde eller prioritera ett område för exploatering, men kan också vara utpekade för viss typ av användning; yrkesfiske och rennäring (Boverket 2017).

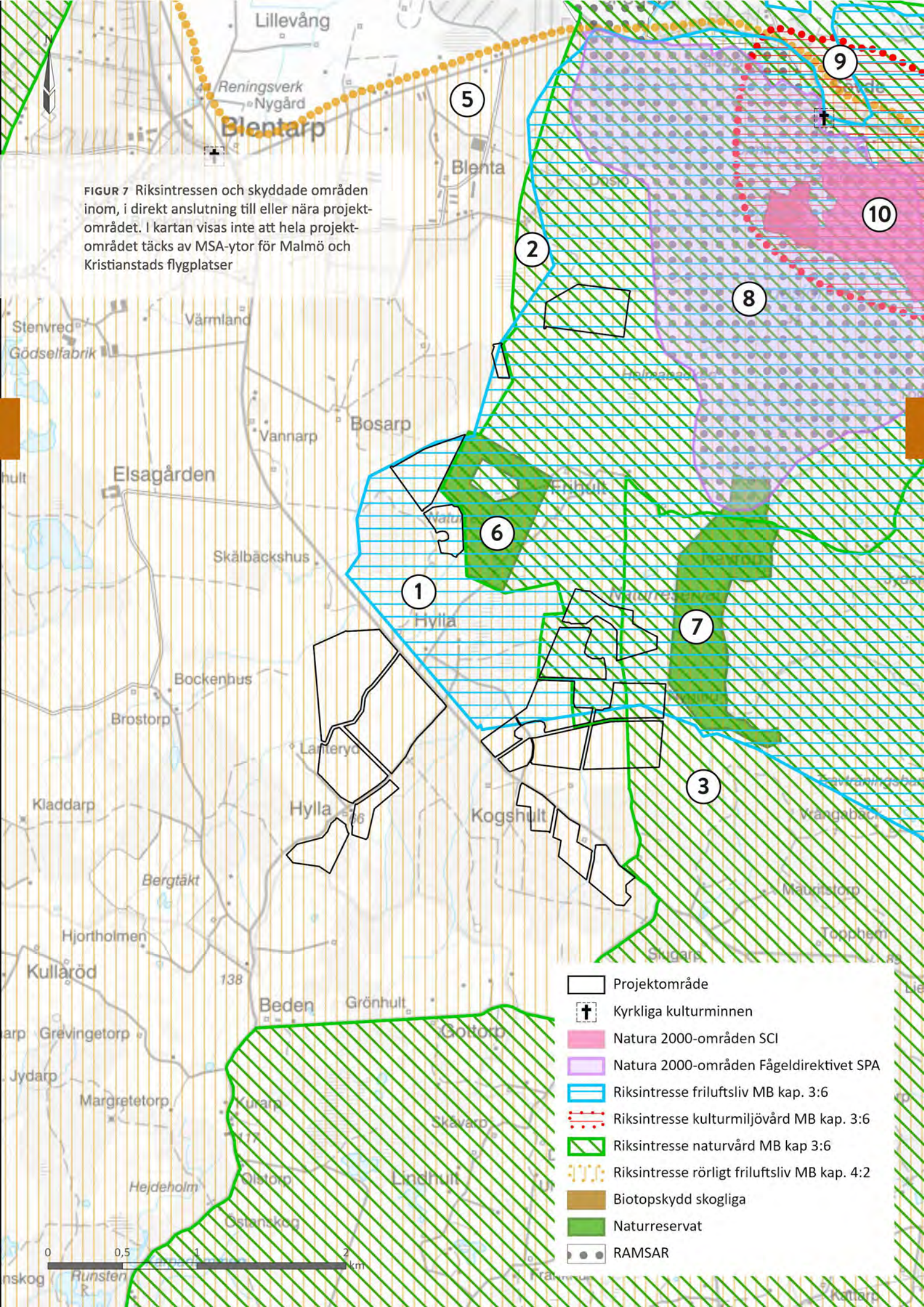
Naturresevat skyddar, genom miljöbalken, utpekade naturområden mot exploatering och/eller bevarar eller återskapar naturmiljöer eller funktioner för friluftsliv (Naturvårdsverket 2020).

Natura 2000 är ett nätverk av skyddade områden inom hela EU. Dessa områden innehåller arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv (Naturvårdsverket 2019).

TABELL 2. Riksintressen och skyddade områden inom, i direkt anslutning till eller nära projektområdet. ID-nummer i tabellen är kopplat till nummer i kartan i Figur 7.

ID	Namn	Skydd	Värdebeskrivning	Avstånd från projektområde
1	Snogeholm-Sövde	Riksintresse för friluftsliv 3 kap. 6 § MB	Kuperat och varierat landskap, historiskt intressant, strövområden, rik naturmiljö	Inom projektområdet
2	Klingavälsån	Riksintresse för naturvård 3 kap. 6 § MB	Representativt odlingslandskap, ängs- och naturbetesmarker	Inom projektområdet
3	Snogsholms-Skräbyområdet	Riksintresse för naturvård 3 kap. 6 § MB	Morforlogiskt värdefullt moränbacklandskap, viktig fågellokal	Inom projektområdet
4	MSA-ytor Malmö och Kristianstads flygplatser	Riksintresse för trafikslagens anläggningar 3 kap. 8 § MB		Inom projektområdet
5	Sjö- och åslandskapet vid Romelåsen i Skåne	Riksintresse för rörligt friluftsliv 4 kap. 2 § MB	Stort område som finns tillgängligt för friluftsliv, rekreation och naturupplevelser	Inom projektområdet
6	Frihult	Naturreservat	Sandiga marker, attraktiv plats för sällsynta groddjur, örter och insekter	Tangerar projektområdet
7	Navröd	Naturreservat	Öppna betesmarker, blöta ängar	Tangerar projektområdet
8	Sövdesjön	Natura 2000 Fågeldirektivet (SPA) och del av RAMSAR-område Klingavälsån-Krankesjön	Viktig livsmiljö för utpekade fågelarter, viktig höst- och vinterlokal för rovfåglar och gäss	170 m
9	Sövde-Sövdeborg	Riksintresse för kulturmiljövård 3 kap. 6 § MB	Slottslandskap i övergångszonen mellan slätt- och risbygd	930 m
10	Sövdeborg	Natura 2000 Habitatdirektivet (SCI)	Värdefulla skogsmarker och artrikedom, förekomst av ekoxe och barbastell, prioriterade naturtyper	1 km

FIGUR 7 Riksintressen och skyddade områden inom, i direkt anslutning till eller nära projektområdet. I kartan visas inte att hela projektområdet täcks av MSA-ytor för Malmö och Kristianstads flygplatser

- Projektområde
- + Kyrkliga kulturminnen
- Natura 2000-områden SCI
- Natura 2000-områden Fågeldirektivet SPA
- Riksintresse friluftsliv MB kap. 3:6
- Riksintesse kulturmiljövård MB kap. 3:6
- Riksintesse naturvård MB kap 3:6
- Riksintesse rörligt friluftsliv MB kap. 4:2
- Biotopskydd skogliga
- Naturreservat
- RAMSAR

3.3 Landskapsbild

Uppfattningen om landskapsbild, och de eventuella konsekvenser en solpark ger upphov till, är subjektiva och utgår från människans upplevelse av landskapet. Landskapets utseende, innehåll och topografi är avgörande för graden av påverkan. Hur förändringarna upplevs varierar med betraktaren och hör samman med betraktarens förväntningar på landskapet och inställning till förnybar energi.

Begreppet *landskap* syftar till såväl det naturgivna landskapet som det kulturgivna landskapet, det vill säga det landskap som människan skapat och brukat. Med *landskapsbild* avses landskapets karaktär, det vill säga landskapets utseende och upplevelsemässiga aspekter. Detta avsnitt är därför nära sammankopplat med andra avsnitt som beskrivs i denna samrådshandling, till exempel kulturmiljö.

Topografi och naturgeografiska förutsättningar

Projektområdet ligger i det sydsånska landskapet som karaktäriseras av vågiga jordbruksmarker och fläckvisa skogspartier. De södra delarna av projektområdet ligger i ett mer böljande landskap medan de norra delarna av projektområdet ligger ganska flackt 35–45 meter över havet. Nordöst om projektområdets norra delar finns Sövdesjön som är cirka 2,7 km² stor. Mellan de södra delarna av projektområdet, på var sin sida av Gamla Lundavägen, finns två tall- och grandominerade skogspartier som är cirka 40 och 70 hektar stora.

FIGUR 8 Vy från sydväst mot delområde 1, som utgörs av åkermark. (Foto: Ecogain)

Förutsättningar för delområdena

I Figur 3 ses projektområdets sju delområden numrerade, och även det ursprungliga projektområdet.

Område 1: Cirka 15 hektar, åkermark klass 4 som idag används för direkt-sådd av råg, se Figur 8. Jordarterna i området är främst postglacial sand. Markägaren beskriver marken som svagare, mullhaltig och sandig.

FIGUR 9 Delområde 2 utgörs av åkermark.
(Foto: Ecogain)

Område 2: Cirka 2 hektar, åkermark klass 4 (Figur 9). Halva delområdet, den västra delen, har uteslutits ur det aktuella projektområdet, bland annat eftersom det är fuktigt och till viss del trädbeväxt. Denna del har använts som betesmark men det har inte fungerat bra på grund av den höga markfuktigheten. Den östra delen, som ingår i det aktuella projektområdet, brukas som åkermark med direktsådd av råg. Där är jordmånen sandig.

FIGUR 10 Den södra delen av delområde 3 ligger i träda (rödflammigt på bilden), på den norra delen växer korn (ljusgrönt på bilden) och till höger i bilden syns trädningen som har uteslutits från projektområdet. (Foto: Ecogain)

Område 3: Cirka 17 hektar, åkermark klass 4 med en mindre, ädellövsdominerad skogsdunge i mitten, se Figur 10. Ett stråk inklusive skogsdungen har uteslutits från det aktuella projektområdet. Marken består av en blandning av torv, sand och isälvs sediment.

FIGUR 11 Delområde 4 utgörs av åkermark och ett mindre område med 22-årig tallskog.

FIGUR 12 Delområde 5 utgörs av åkermark.

Område 4 och 5: Cirka 76 hektar, åkermark klass 4 med lågintensivt jordbruk. I nordöstra hörnet av område 4 finns 22-årig tallskog. Jordarterna i området är främst isälvsediment och sand. Markägaren beskriver området som svårt att bruka både för odling och skogsbruk på grund av sandflykt och stort behov av gödsel. Ett antal diken har uteslutits från det aktuella projektområdet.

Område 6: Cirka 72 hektar, åkermark klass 4 som används som betesmark för nötkreatur i öster, åkermark (träda) i väster och energiskogsodling (två år nu) längst i sydväst, se Figur 13. Relativt centralt i området finns en kulle. Betesmarken gränsar mot en mosse och marken består av kärrtorv och är delvis en våtmark. Jordarten i delen som är åkermark består av isälvs-sediment. Blötare mark i öster, ett antal diken och ett stråk över kullen har uteslutits från det aktuella projektområdet.

FIGUR 14 Delområde 7 är åkermark men används för bete sedan några år tillbaka. (Foto: Ecogain)

Område 7: Cirka 18 hektar, åkermark klass 4 men används idag för nötkreatursbete på grund av för dålig avkastning, Figur 14. Marken består av isälvssediment och lite sandig morän. Ett antal diken har uteslutits från det aktuella projektområdet.

Den planerade solparken tar en relativt stor yta i anspråk och kommer att innebära en viss förändring av det lokala områdets karaktär. Solparken är dock relativt låg (cirka 3,5 meter i överkant) och trädridåer kring parken kommer till stor del att skärma av solparkens synlighet för närboende och förbipasserande samt minska synintrycket av solparken på längre håll. Landskapet kan komma att upplevas som mer slutet på grund av trädridåerna.

Inom 10 kilometers radie från den planerade solparken finns en befintlig storskalig solpark strax söder om Sjöbo (cirka 6 kilometer norr om aktuellt projektområde). Enligt utdrag från länsstyrelsen i Skåne från 2021 handläggs två andra solparker inom 10 kilometer från projektområdet. Dessa ligger längre bort än den befintliga solparken söder om Sjöbo. Avståndet till befintliga och planerade solparker i projektområdets närhet bedöms vara så pass långt att inga kumulativa effekter på landskapsbilden bedöms uppstå. Solparkens påverkan på landskapsbilden kommer att utredas vidare i kommande MKB, med bland annat fotomontage som grund.

3.4 Naturmiljö

Naturmiljön i och runt projektområdet är varierat med jordbruks-, betes-, ängs- och våtmark i kombination med små, utspridda skogsområden, små vattendrag och Sövdesjön i nordöst.

Den formellt skyddade naturen i området är kopplad till just denna variation, som bland annat har gjort Sövdesjön till ett värdefullt område för fåglar.

I och omkring projektområdet förekommer, enligt Artportalen, både små- och storvilt såsom kronhjort, dovhjort, vildsvin, räv, mård, grävling och rådjur. I kommunikationen med jaktarrendatorn av projektområdet och omkringliggande mark har det framkommit att det generellt förekommer mycket vilt i och kring projektområdet. Befintliga viltstråk utgörs främst av vattendragen och diken i detta landskap. I den mån det är möjligt kommer viltstängsel kring projektområdets delområden att uppföras med relativt grova maskor nedtill för att möjliggöra passage för småvilt. Projektområdets layout med relativt breda korridorer, företrädesvis längs diken och vattendrag, medger passage för både små- och storvilt och dessa kommer därmed fortsatt att kunna fungera som viltstråk.

En mindre del av projektområdet ligger inom riksintresse för naturvård, se Figur 15. Riksintresseområdena är Klingavälsån och Snogeholms-Skärbyområdet och de har utpekats som representativa för olika typer av landskap och som viktiga fågelområden (Naturvårdsverket, 2000a & 2000b). Sövdesjön ligger cirka 170 meter från delområde 1 och är ett Natura 2000-område enligt Fågeldirektivet (Länsstyrelsen i Skåne Län, 2017). På motsatt sida Sövdesjön från projektområdet sett finns Natura 2000-området Sövdeborg som är utpekad enligt Art- och habitatdirektivet (Länsstyrelsen i Skåne Län, 2018). Hela Sövdesjön är en del av ett större område utpekad enligt Ramsarkonventionen (RAMSAR, 2017).

Precis intill projektområdet ligger naturreservaten Frihult och Navröd. Frihult ligger intill delområde 3 och är ett område med både blöta och torra, sandiga marker vilket gör det till en särskild attraktiv plats för sällsynta groddjur, örter och insekter (Länsstyrelsen Skåne, 2022a). Navröd ligger intill delområde 6 och har skyddats för sina öppna betesmarker och bland annat för de blöta ängarna som sträcker sig in i projektområdet (Länsstyrelsen Skåne, 2022b), se Figur 15. De två naturreservaten och markerna mellan dem har utpekats som områden med särskilt höga naturvärden i Sjöbo kommuns grönstruktur- och naturvårdsplan (Sjöbo kommun, 2016). Det utpekade området tangerar projektområdet men går inte in i det.

Länsstyrelsen Skåne skickade år 2021 ut ett nytt regionalt naturvårdsprogram på remiss (Länsstyrelsen Skåne, 2021). I programmet är en del av delområde 6 utpekad som skyddsklass 3, troligen på grund av värden som lyfts i Sjöbo kommuns grönstruktur- och naturvårdsprogram (2016). De utpekade områdena i Länsstyrelsens naturvårdsplan respektive Sjöbo kommuns plan har dock inte exakt samma geografiska utbredning.

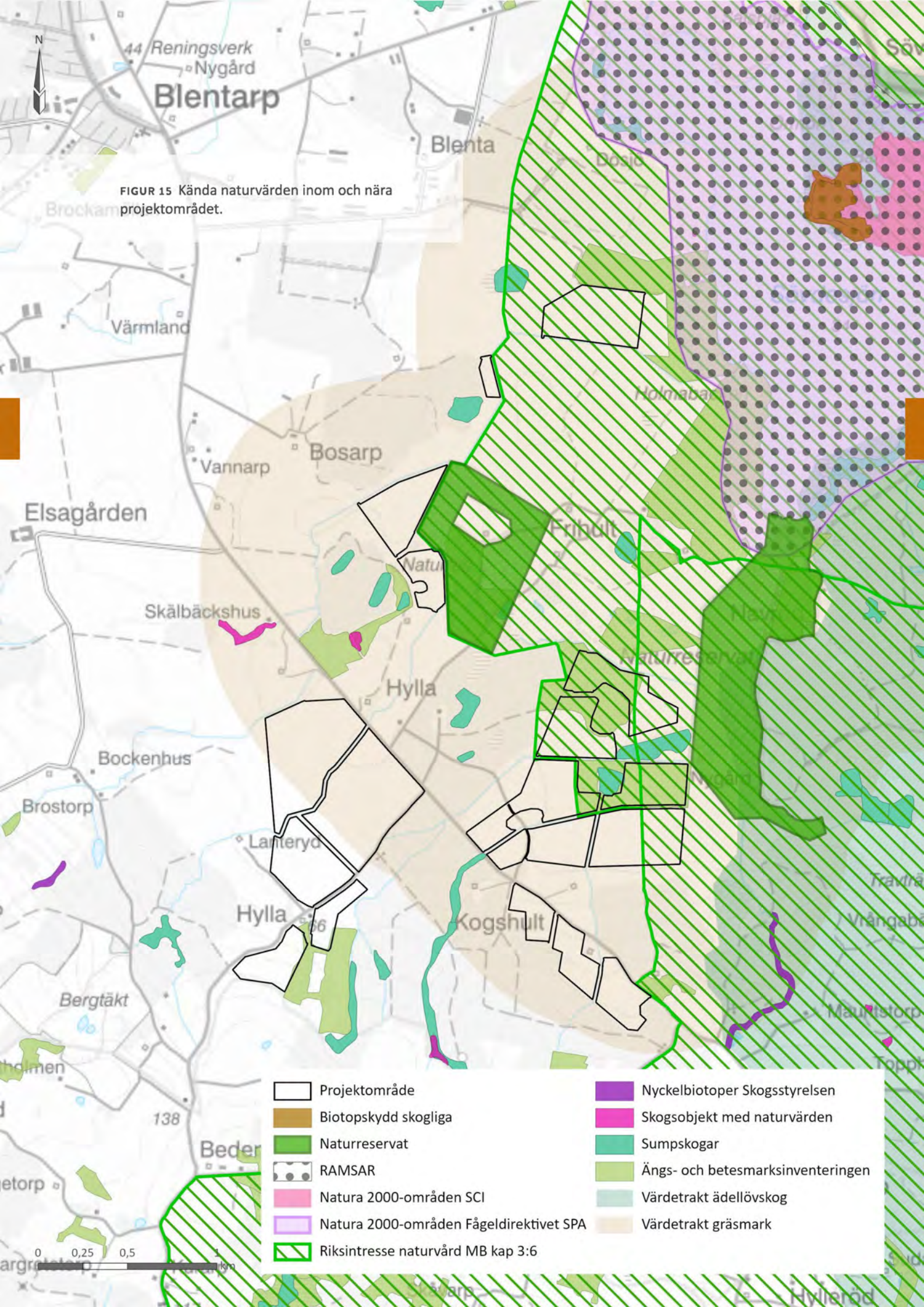

Utöver de formellt skyddade naturobjekten ligger projektområdet inom värde-trakt för gräsmark, Klingsvålsåns dalgång, där ängs- och betesmarks-inventerade områden inom projektområde 6 har utsetts som värdekärnor (Länsstyrelsen Skåne, 2020).

I framtagandet av aktuellt projektområde har objekt med generellt biotop-skydd enligt 7 kap. miljöbalken (framför allt diken) uteslutits och lämpliga viltstråk därmed bibehållits.

Inom ramen för kommande MKB kommer en naturvärdesinventering (NVI) enligt svensk standard (SIS19000:2014) med ambitionsnivån NVI *på fältnivå medel* och med tillägget *Generellt biotop-skydd* att utföras under 2022. I avsnitt 3.8 *Biologisk mångfald och ekosystemtjänster* redogörs för de åtgärder som planeras för att bevara och öka den biologiska mångfalden i projektområdet.

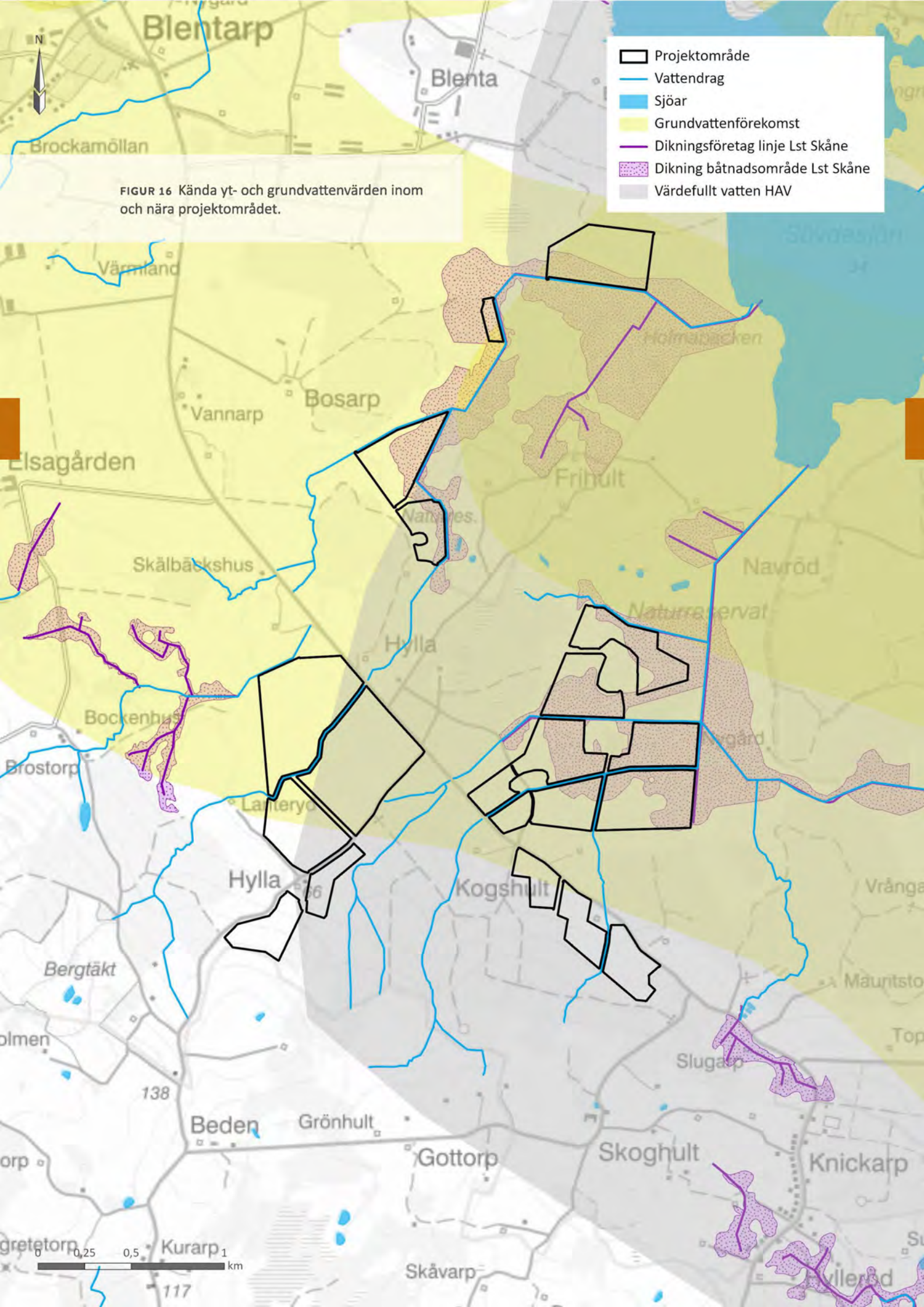
3.5 Yt- och grundvatten

En stor del av projektområdet ligger inom den stora grundvattenförekomsten Vombsänken och även inom de lite mindre grundvattenförekomsterna Romelåsens Östsluttning och Snogeholm, se Figur 16. Alla tre grundvattenförekomsterna har enligt VISS (2022) god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status. Samtliga tre grundvattenförekomster omfattas av beslutade miljö kvalitetsnormer med kraven god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status.

Som tidigare nämnt har projektområdet och dess närområde en varierande topografi och en del av de lågt liggande delområdena (framför allt område 6) har blöta partier. Projektområdet ingår i ett större vattenområde utpekad som nationellt värdefullt av Havs- och vattenmyndigheten på grund av kopplingen till sjölandskapet runt Klingavälsån norr om Sövdesjön, se Figur 16. Inom projektområdet och dess närområde finns inga större vattendrag men området är avrinningsyta för ett antal små vattendrag och diken som har sina utlopp i Sövdesjön.

Sövdesjön har enligt VISS (2022) dålig ekologisk status, framför allt eftersom sjön är påverkad av övergödning. Den kemiska ytvattensstatusen har klassificerats till ej god till följd av atmosfärisk deposition av bromerad difenyleter samt kvicksilver och kvicksilverliknande föreningar. Gränsvärdena för dessa ämnen överskrids i alla Sveriges undersökta ytvattenförekomster. Sövdesjön omfattas av beslutade miljö kvalitetsnormer med kraven god ekologisk status 2033 och god kemisk ytvattenstatus med mindre stränga krav för bromerad difenyleter samt kvicksilver.

Projektområdet berör två dikningsföretag. Det ena heter Frihultabäckens uppgrävning, som utgörs av ett antal icke-namngivna diken som går längs delområdena 1-3 och vars båtnadsområde ligger inom dessa delområden. Det andra dikningsföretaget heter Ågerup-Nafröd och utgörs av ett antal icke namngivna diken som går längs med delområde 6 och vars båtnadsområde ligger inom delområde 6, se Figur 16 (Länsstyrelsen Skåne, 2022c).

FIGUR 16 Kända yt- och grundvattenvärden inom och nära projektområdet.

MILJÖKVALITETSNORMER FÖR YT- OCH GRUNDVATTEN

Inom ramen för EU:s vattendirektiv (2006/60/EG) har miljö kvalitetsnormer för yt- och grundvatten utvecklats. Vidare finns normer för konstgjorda och kraftigt modifierade vattenförekomster (till exempel vattenkraftsdammar). Huvudregeln är att alla vattenförekomster skulle ha uppnått normen om god status och statusen får inte försämrats, dock kan undantag göras. Nya miljö kvalitetsnormer beslutades och kungjordes i december 2021 för perioden 2021–2027.

Solparken förväntas inte ha någon direkt påverkan på utpekade yt- och grundvattenvärden och stor hänsyn kommer att tas för att inte heller påverka dessa värden indirekt vid till exempel anläggningsarbetet.

3.6 Fåglar

Som underlag till MKB:n utförs fågelinventeringar under 2022. Revirkartering genomförs med tre platsbesök under vår och försommar. Metodiken för revirkarteringen är i linje med Naturvårdsverkets ”Manual för uppföljning i skyddade områden – Skyddsvärda fåglar”.

Rovfågelbon/risbon har identifierats innan lövsprickningen och återbesöks under häckningstid i syfte att avgöra om de är bebodda, samt bestämma vilka arter som då häckar i dessa bon.

Under tidig vår utförs en inventering av rastande fåglar. En riktad inventering av födosöksområden för rovfåglar i området utförs sedan sommartid.

För att klargöra områdets betydelse för rastande fåglar under höstflyttningen kan ett besök även bli aktuellt under hösten.

Sammanfattningsvis utgörs planerade fågelinventeringar av följande:

- Revirkartering
- Identifiering rovfågelbon/risbon
- Inventering rastande fåglar
- Inventering födosöksområden
- Eventuell höstflyttsundersökning

3.7 Fridlysta arter och naturvårdsarter

Under 2022 kommer förekomst av fridlysta arter enligt artskyddsförordningen, hotade arter enligt rödlistan och andra naturvårdsintressanta arter inom projektområdet och dess närområde att utredas. Denna artskyddsutredning kommer att baseras dels på redan känd kunskap från kunskapskällor såsom Artportalen, dels på fynd som görs i samband med natur- och artinventeringar.

Målet med utredningen, tillsammans med övriga natur- och artinventeringar, är att kartlägga förekomst av fridlysta och andra naturvårdsintressanta arter inom projektområdet och dess närområde. Detta i syfte att kunna anpassa projektet för att i så stor utsträckning som möjligt undvika skada på dessa arter. Resultatet kommer även att användas inom ramen för MKB:n för projektet. Innan utredningen är genomförd kan några preliminära bedömningar inte göras.

För att mer specifikt undersöka förutsättningarna och konsekvenserna för groddjur i projektområdet kommer även en groddjursutredning att genomföras under 2022.

3.8 Biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Den biologiska mångfalden minskar i allt snabbare takt världen över och i Sverige har antalet arter på rödlistan ökat. Siffror från 2020 visar att Artdatabanken har rödlistat 21,8 procent (4 746 av 21 740) av de bedömda svenska arterna, vilket är en ökning från 19,8 procent rödlistade arter 2015.

Biologisk mångfald är variationen av ekosystem, arter och gener i naturen och är en förutsättning för naturens förmåga att leverera ekosystemtjänster. Ekosystemtjänster är ett samlande begrepp för de nyttor som naturen tillhandahåller och som på olika sätt bidrar till en god livskvalitet för människor. Några exempel på ekosystemtjänster är luft- och vattenrening, pollinering, fotosyntes, mat och bioenergi.

The Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES) publicerade år 2019 en kunskapssammanställning om

tillståndet för biologisk mångfald och naturnyttor. I rapporten beskrivs de viktigaste påverkansfaktorerna för förlust av biologisk mångfald: förändrad markanvändning, direkt nyttjande av arter, klimatförändringar, föroreningar och spridning av invasiva arter.

Klimatförändringar listas som det tredje största hotet mot biologisk mångfald. Solkraftens bidrag till att minska koldioxidutsläppen och därmed begränsa klimatförändringarna redogörs för i avsnitt 4.1. Genom att utbyggnaden av solkraft bromsar klimatförändringarna har solenergin i sig en förebyggande effekt på förlusten av biologisk mångfald.

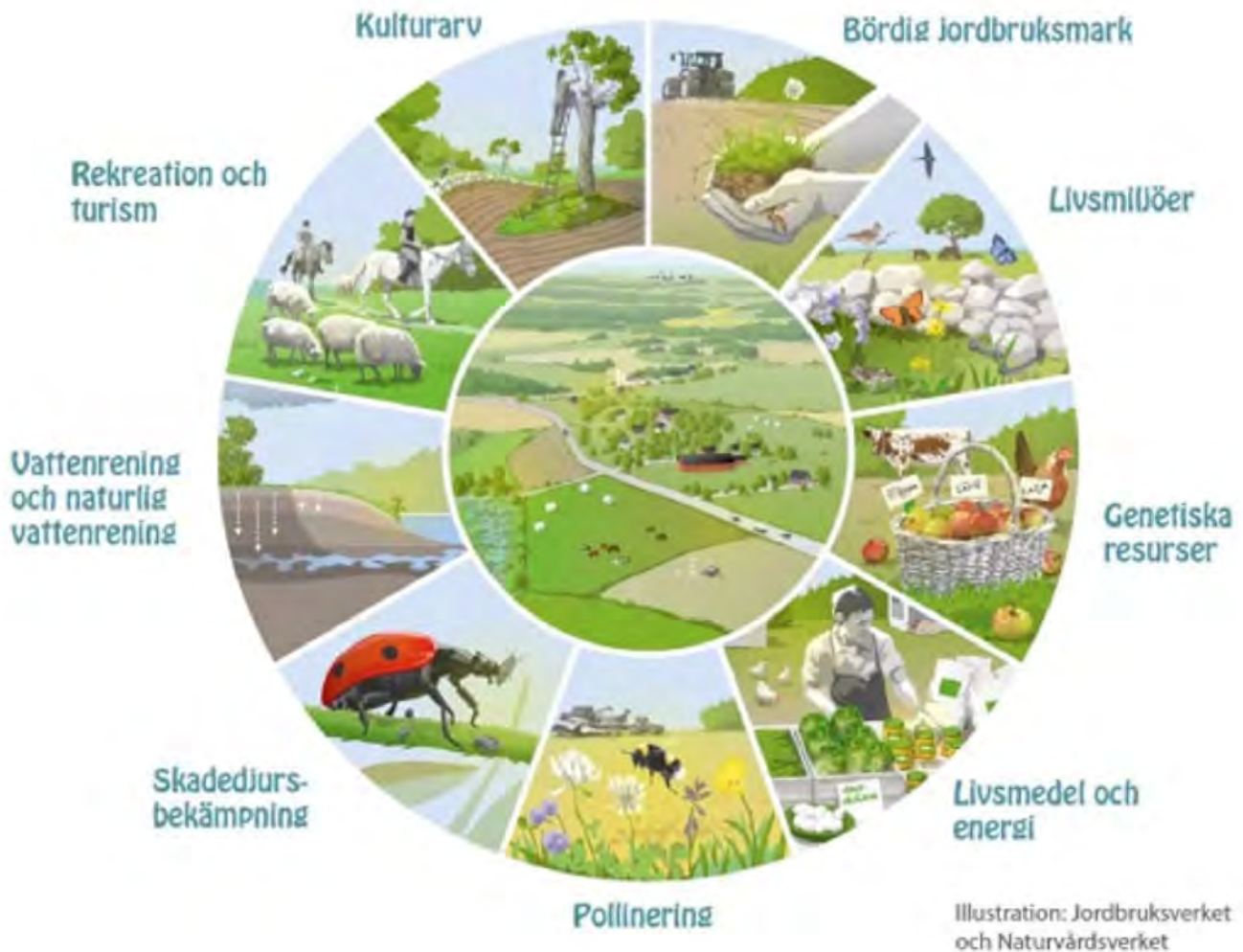
Det största hotet mot biologisk mångfald utgörs av förändrad markanvändning. Nuvarande markanvändning inom projektområdet utgörs främst av åkerbruk. Aktuell åkermark producerar dåligt. Delar används till bete, ligger i träda eller odlas lågintensivt. Marken kommer under solparkens drift att erbjuda plats för solelproduktion, men kommer samtidigt att kunna fortsätta brukas lågintensivt för jordbruk genom till exempel färbete och odling/skörd av vall. Jordbruksmarken kommer inte att förstöras av solparken, utan efter avslutad drift av parken kan marken helt återgå till jordbruksproduktion.

Generellt är odlingslandskapet viktigt för lantbrukets produktion i Skåne. Åkermarker är en platsbunden naturresurs, som tar lång tid att skapa och har stor betydelse för landskapsbilden. Åkermark levererar även många livsviktiga ekosystemtjänster, se Figur 17. Ekosystemtjänsterna pollinering och livsmiljöer bedöms stärkas vid en etablering, eftersom solparken planeras utformas för att skapa förutsättningar för pollinerande insekter, till exempel genom etablering av vegetationszoner. Pollinering klassas som en reglerande ekosystemtjänst. Den reglerar, och underlättar, matproduktion. Matproduktion är i sin tur en försörjande ekosystemtjänst som lantbruk kan erbjuda. Marken som denna solpark planeras på är inte i produktion i någon större grad, eftersom marken är lågproduktiv och olämplig, och därför påverkas ekosystemtjänsten matproduktion marginellt av etableringen av denna solpark. Med målet att gynna den biologiska mångfalden och att stärka ekosystemtjänsten pollinering kommer en skötselplan att tas fram innan solparken anläggs. Skötselplanen ska säkerställa att de livsmiljöer som skapas hålls livskraftiga och väl anpassade till lokala förutsättningar.

Ekosystemtjänster i odlingslandskapet

FIGUR 17 Figur över ekosystemtjänster i odlingslandskapet. Källa: Jordbruksverket och Naturvårdsverket.

OX2 planerar att under etablerings- och driftsfasen vidta åtgärder för att gynna den biologiska mångfalden inom projektområdet. En solpark har stor potential att stärka den biologiska mångfalden av pollinerare genom att erbjuda många av de förutsättningar och livsmiljöer de behöver för sin överlevnad (Blaydes et al., 2019).

Vad som kommer att genomföras i detalj i detta avseende kommer att preciseras och fastställas i senare skede utifrån områdets förutsättningar, utkomst av samrådsprocessen, genomförd naturvärdesinventering samt genomförd detaljprojektering. Nedan listas ett antal åtgärder som bedöms kunna komma att bli aktuella.

Generella åtgärder

- Inför etablering inventera projektområdet med avseende på höga naturvärden, i syfte att skapa förståelse för och kunskap kring områdets förutsättningar, och anpassa projektet därefter genom att undvika värdefulla områden.
- Adekvata skyddsavstånd till vattendrag/diken, åkerholmar, träd, stenmurar, stenrösen med mera kan inarbetas för att undvika negativ påverkan.
- Anläggandet av nya vägar bör endast ske där det är absolut nödvändigt.
- Vid planering och etablering kan hänsyn tas till årstid och väder för att begränsa påverkan på mark.
- Utbildning kring biologisk mångfald kan genomföras för de entreprenörer som kommer att arbeta med projektet.
- Möjlighet att skapa sandmiljöer efter grävning, då diken och håll som uppstår kan fyllas rikligt med sand (Ecogain, 2022). Träd eller grenar som kapas kan lämnas kvar som död ved och stenar som grävs upp kan skapa nya stenrösen.
- Genom att bevara högre vegetation och plantera trädridåer kan påverkan på landskapsbilden minimeras. Samtidigt kan livsmiljöer bibehållas och skapas.
- Vid planering kan arbetet tidsstyras i syfte att ta hänsyn till känsliga arter.
- Begränsa risken för spridning av invasiva arter. Invasiva arter kan till exempel följa med vid förflyttning av massor, emballage och insådd av frön.
- Under anläggnings- och driftsfas bör belysningen begränsas i största möjliga mån, samt riktas nedåt.

Insådd

- På lämpliga platser kan en inhemsk ängsfröblandning sås in, både under och mellan raderna av solpaneler samt längs kanterna av projektområdet. Det är även möjligt att bedriva hävd av dessa platser med antingen bete eller slåtter. Lämpliga förhållanden för etablering av ängsmark är näringsfattig jord, i soliga lägen med ej för hårt packad jord. Även möjligt att anlägga äng efter byggnationen av solpaneler för att minska risken för att ängsetableringen påverkas negativt och identifiera skuggiga och soliga platser (Ecogain, 2022).
- Planera insådd för att skapa både föda, i form av nektar, och olika höjd och täthet på vegetationen för variation i livsmiljöer.

Habitat och faunadepåer

- Skapa boplatser i närheten av ängen. Boplatserna kan utgöras av sandytor, död ved i söderläge, solexponerade ytor och vindskyddade områden (Ecogain, 2022).
- Uppförande kan ske av insektshotell, fågelholkar etcetera inom projektområdet för att skapa bättre förutsättningar för en ökad biologisk mångfald med fokus på vilda pollinatörer. Observera dock att bikupor för tambin kan riskera att konkurrera ut vilda bin.
- Möjlighet att skapa ytterligare livsmiljöer, så kallade ”kreatoper”, för växter och djur inom projektområdet, såsom sandblottor, stenhögar, veddepåer, dammar och småvatten.

Skötsel

- Fårbete (bete av andra djur såsom kor, getter och hästar fungerar inte i kombination med solceller).
- Skötsel kan anpassas efter pollinerarens behov genom att förlägga slåtter och bete till lämpliga tidpunkter med hänsyn till dessa. Det näringsrika växtmaterialet bör bortföras från ängen vid slåtter. Tillse olika struktur, höjd och täthet på vegetationen för ökad variation.
- Restaurering av eventuella markskador som uppstår i samband med etablering och/eller drift av anläggningen i lämplig omfattning. Sandiga ytor kan med fördel lämnas kvar.
- Bekämpa invasiva växter.

3.9 Friluftsliv och rekreation

En solparks påverkan på friluftsliv och rekreation kan dels bestå av fysiskt intrång och ianspråktagande av mark som är av stort värde för friluftslivet och rekreationen, dels av förändrad landskapsbild och därtill ett förändrat upplevelsevärde från omkringliggande områden.

Hela projektområdet ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv, enligt 4 kap. 2 § MB, se Figur 18. Riksintresset för rörligt friluftsliv är benämnt Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne.

Delar av projektområdet ligger inom riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB. Riksintresset är benämnt Snogeholm-Sövde och utgörs av främst av ett strövområde mellan Sövdesjön och Snogeholmssjön, det vill säga inte vid projektområdet.

Vid Sövdesjön finns markerade leder, eldplatser och rastplatser. Skåneleden passerar Sövdesjöns norra del (se Figur 18) och vid Sövdesjöns norra strand finns en badbrygga.

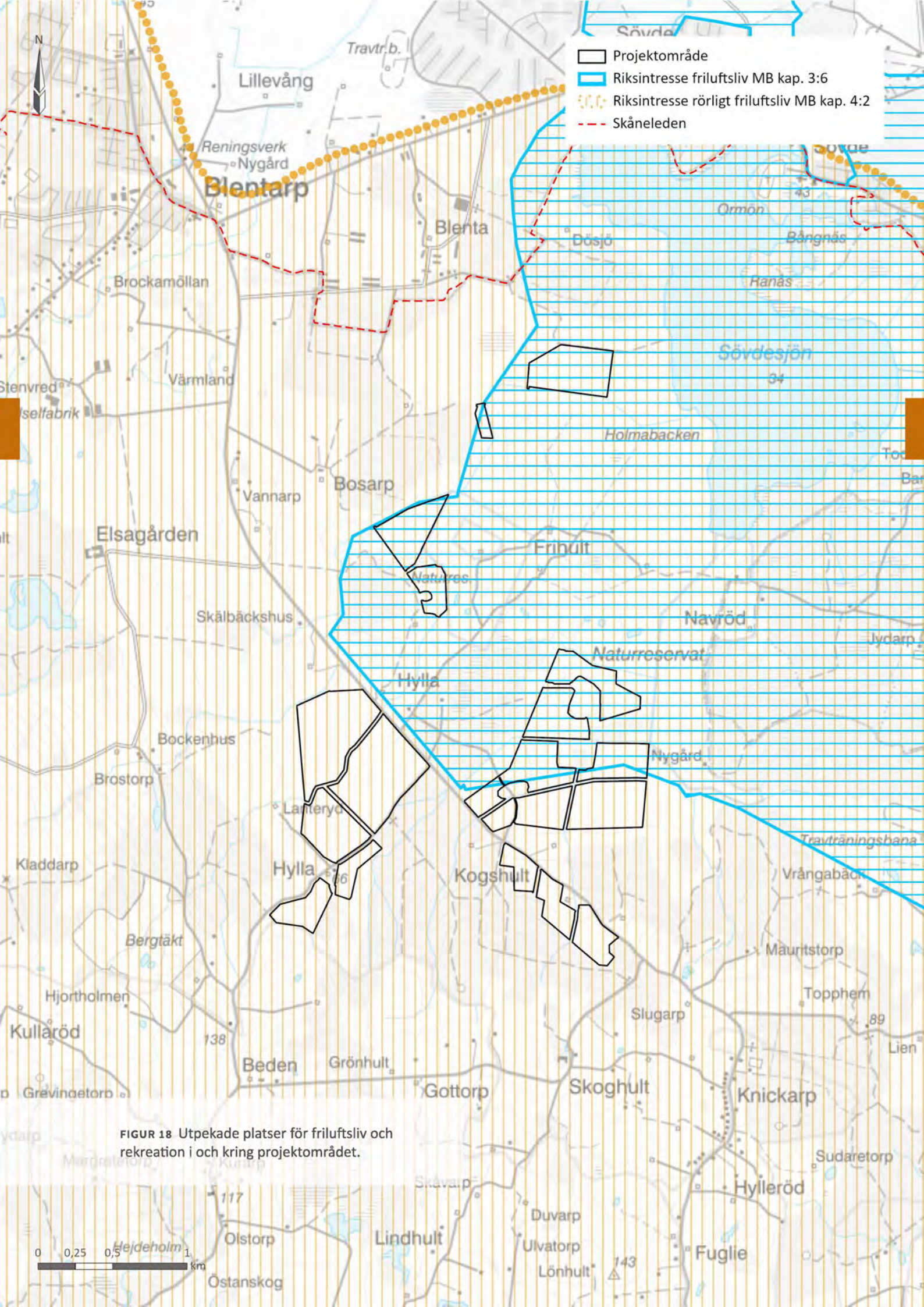
De två närliggande naturreservaten Navröd och Frihult används som strövområden, se Figur 15. Vägarna kring projektområdet antas användas för ridning, cykling och promenader.

I kommunikationen med jaktarrendatorn av projektområdet och omkringliggande mark har det framkommit att mycket jakt bedrivs i och kring projektområdet. Främst klövviltsjakt på dovhjort och vildsvin men även en del småviltsjakt och jakt på änder.

Projektområdet kommer att stängslas in vilket medför att friluftslivet inom projektområdet att begränsas. De större delområdena kommer dock att vara uppdelade i flera mindre instängslade delar, och solparken kommer därmed inte att utgöra någon större barriär för friluftslivet. Projektområdet utgörs främst av åkermark, som inte får beträdas av allmänheten under växtsäsongen. Därmed utgör dessa marker i praktiken inte mark för friluftsliv och rekreation, och där sker heller ingen sådan aktivitet idag.

Trädridåer kring parken kommer till viss del att skärma av solparkens synlighet från omgivande vägar. Insådd av blommande växtarter kan bidra till att projektområdet uppfattas på ett positivt sätt för friluftsliv och rekreation.

Solparkens påverkan på friluftsliv och rekreation kommer beskrivas mer ingående i kommande MKB.

FIGUR 18 Utpekade platser för friluftsliv och rekreation i och kring projektområdet.

3.10 Kulturmiljö

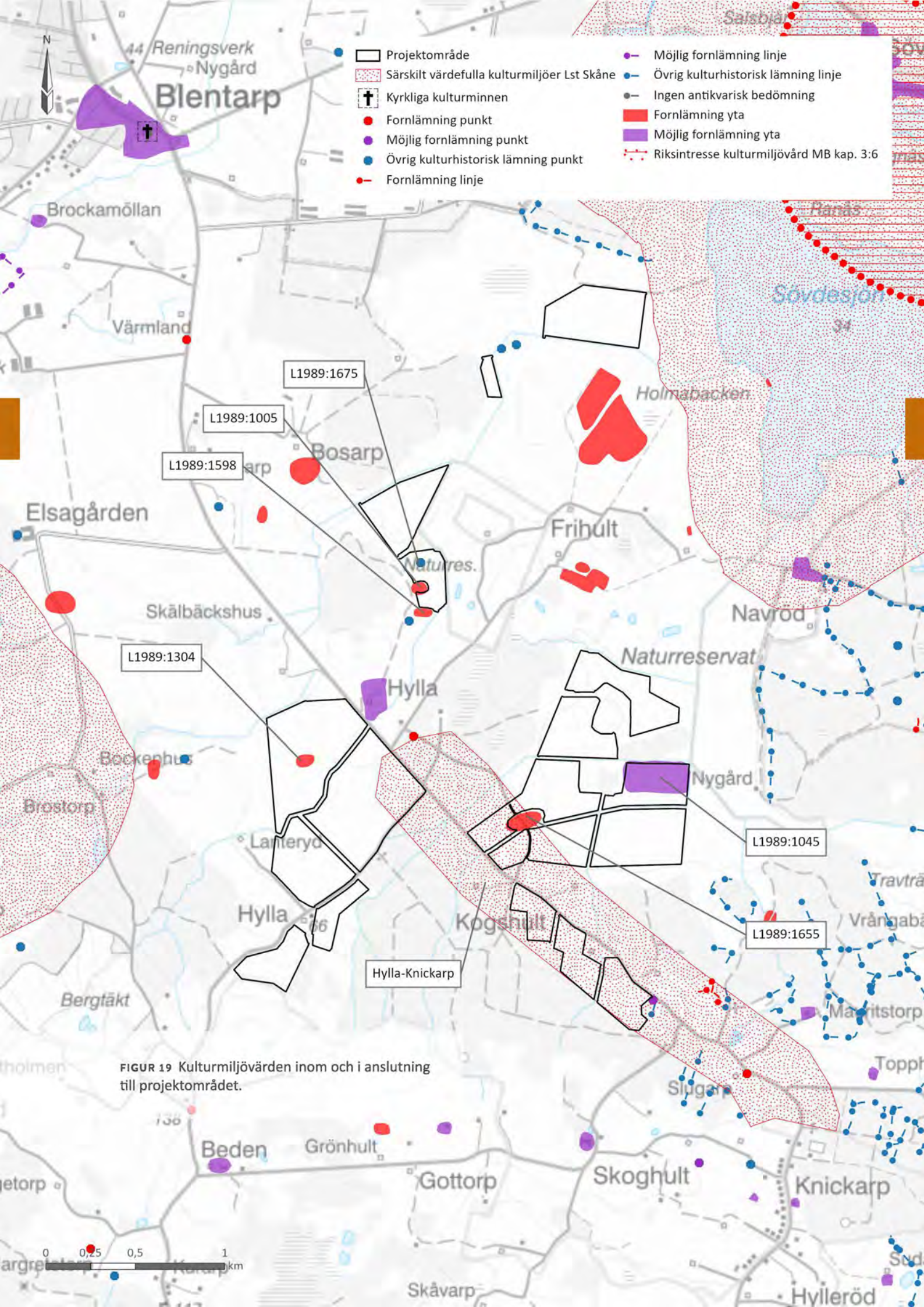

Området Sövde-Sövdesborg är utpekad som riksintresse för kulturmiljövården, se Figur 19. Området ligger som närmast cirka en kilometer nordöst om projektområdet. Riksintresset utgörs av ett slottslandskap med omfattande allésystem och stora ädel-lövskogspartier.

Vägsträckningen mellan Hylla och Knickarp, som går längs med projektområdet vid delområde 4, 6 och 7, utgör en historisk väg som är utpekad som särskilt värdefull kulturmiljö i kommunens kulturmiljöprogram. Här har vägen bibehållit sin ursprungliga sträckning med milstenar från 1700-talet utmed väggkanten.

Sövdesjön och stora delar runt om samt delar av fastigheten Ågerup 2:83 och Elsagården 1:1 är även de utpekade som särskilt värdefull kulturmiljö i kommunens kulturmiljöprogram. Områdena ligger som närmast cirka 100 meter öster respektive en kilometer väster om projektområdet.

Generellt innehåller landskapet inom och kring projektområdet kulturhistoriska lämningar karakteriserade av främst jordbruk. Inom projektområdet är en fornlämning, en möjlig fornlämning och en övrig kulturhistorisk lämning kända, se Tabell 3 och Figur 19. I direkt anslutning till projektområdet finns ytterligare tre fornlämningar. Ingen av de identifierade lämningarna inom projektområdet är synliga ovan mark. Till kända fornlämningar planeras ett skyddsavstånd på cirka fem meter att lämnas mellan fornlämningsområde och solpaneler. Solparken kommer därmed inte medföra något ingrepp på dessa och tillstånd enligt kulturmiljölagen bedöms därmed inte krävas.

- Projektområde
- Särskilt värdefulla kulturmiljöer Lst Skåne
- † Kyrkliga kulturminnen
- Fornlämning punkt
- Möjlig fornlämning punkt
- Övrig kulturhistorisk lämning punkt
- Fornlämning linje
- Möjlig fornlämning linje
- Övrig kulturhistorisk lämning linje
- Ingen antikvarisk bedömning
- Fornlämning yta
- Möjlig fornlämning yta
- Riksintresse kulturmiljövård MB kap. 3:6

FIGUR 19 Kulturmiljövården inom och i anslutning till projektområdet.

0 0,25 0,5 1 km

TABELL 3. Utdrag från Riksantikvarieämbetets databas Fornsök (2022), kända kulturhistoriska lämningar inom projektområdet.

Lämningsnummer	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning
L1989:1675	Fyndplats för flintyxa	Övrig kulturhistorisk lämning
L1989:1005	Stenåldersboplats	Fornlämning
L1989:1598	Stenåldersboplats	Fornlämning
L1989-1304	Stenåldersboplats	Fornlämning
L1989:1655	Kogshults gamla bytomt	Fornlämning
L1989:1045	Översilningsängar	Möjlig fornlämning

Solparkens påverkan på regionala och kommunala kulturmiljöintressen samt kulturhistoriska lämningar kommer att beskrivas mer ingående i kommande MKB.

3.11 Ljud

Under solparkens anläggningsfas kommer buller att uppkomma vid transporter och markarbeten. Anläggningsarbeten kommer att följa Naturvårdsverkets riktvärden för buller från byggplatser (NFS 2004:15).

Under driftsfasen kommer ljudet från verksamheten att vara högst begränsat och uppkomma från transformatorbänkerna och enstaka underhålls-transporter. Någon störning på omgivningen i form av buller bedöms inte uppkomma.

3.12 Reflexer

Solpanelerna är optimerade för att reflektera så lite ljus som möjligt, då reflektion utgör ett tapp i produktionen. Risk för störning för människor och djurliv i form av bländning bedöms som begränsad.

3.13 Risk och säkerhet

Olycks- och brandrisk

Enligt Räddningsverkets rapport Nya olycksrisker i ett framtida energisystem (Räddningsverket 2007) konstateras att solceller inte anses som riskabla.

Eftersom solparken inte kräver särskilt mycket tekniskt underhåll kommer den att vara obemannad under större delen av tiden. Risk för skada på människor kommer att hanteras genom stängsel kring solparken samt installation av kameror för övervakning. Etableringen kommer att ske i enlighet med Elsäkerhetsverkets riktlinjer och regler. Vid intrång i solparken kontaktas polisen. Med hänsyn till detta bedöms solparken inte utgöra någon risk för människors säkerhet.

För kameraövervakning följs de regler som finns i Dataskyddsförordningen GDPR samt kamerabevakningslagen. För att skydda närboendes integritet kommer kameravinklarna kalibreras för att endast omfatta själva solparken, med stängsel och annan tillhörande utrustning.

Vid en eventuell brand larmas räddningstjänst och släckningsarbete utförs enligt standardförfarande.

OX2 kommer att utföra regelbunden kontroll och underhåll av solparken. Personal kommer ha relevant utbildning gällande elsäkerhet och lämplig skyddsutrustning för arbetsuppgifterna.

För att undvika oljespill kommer det finnas uppsamlare kring de anläggningar inom solparken som innehåller oljor.

Översvämningar

Solparken medför inga hårdgjorda ytor och avrinningen från solpanelerna kommer inte att påverka områdets hydrologiska förhållanden. Vid ett eventuellt skyfall eller kraftigt regnoväder bedöms inte vattenavrinningen förhindras av solparken. Några interna vägar kommer att behöva anläggas på mark som är blöt delar av året. Dessa vägar kommer att anläggas med en högre vägbank för att på så sätt förhindra att vägarna översvämmas vid skyfall eller kraftigt regnoväder.

Försvaret

Aktuell solpark ligger inte inom eller i anslutning till något av Försvarens områden av riksintresse för totalförsvaret. Solceller kan däremot störa rundradio, radiosamband, flygradio och signalspårning (Försvaretsmakten, 2020). Samråd hålls därför med Försvaretsmakten och även med flygplatser och radiolänksinnehavare.

Elektromagnetiska fält

Elektromagnetiska fält används som ett samlingsnamn för elektriska och magnetiska fält. De uppkommer bland annat när el produceras, transporteras och förbrukas. Fälten finns överallt i vår miljö, kring kraftledningar, transformatorer och elapparater såsom hårtork och dammsugare.

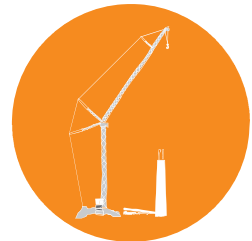
I solparken kommer det att uppstå elektromagnetiska fält kring markkablarna i det interna elnätet. Det elektriska fältet beror bland annat på kabelns spänning och avtar proportionellt med avståndet till kabeln och skärmas också av, framför allt av kablarnas metallskärmar. Det magnetiska fältet alstras av strömmen i kabeln. Magnetfältet avtar snabbare än det elektriska fältet, normalt med kvadraten på avståndet från markkabeln, men

det avskärmas inte av kablarnas metallskärmar och dominerar därför fältet. Således är det elektriska och magnetiska fältet kring en markförlagd elkabel som störst rakt ovanför kabeln, men antar ett mycket lågt värde bara några meter ifrån kabeln.

Strålsäkerhetsmyndigheten har i sina allmänna råd (SSMFS 2008:18) angivit referensvärdena för allmänhetens exponering för elektriska eller magnetiska fält. Referensvärdena säkerställer att elektriska eller magnetiska fenomen som kan uppträda i kroppen inte stör funktioner i nervsystemet eller ger upphov till skadlig värmeutveckling. Strålsäkerhetsmyndighetens allmänna råd kommer att följas och elektromagnetiska fält från den planerade solparken bedöms inte utgöra någon risk för människors hälsa.

3.14 Byggnation

Vid byggnationen av en solpark förekommer generella moment och aktiviteter, som antingen följer varandra eller utförs parallellt. Byggnationen bedöms totalt ta cirka 12-18 månader och omfattar följande moment:

- Avverkning av eventuellt förekommande skog och annan vegetation inom de delar av projektområdet som avses stängslas in.
- Anläggande av stängsel.
- Anläggning av grusvägar.
- Pålning av balkar ner i marken samt montering av markställningar med solpaneler.
- Installation av växelriktare, transformatorställverk, mottagningsstationer och kabelförläggning.
- Provdrift som övergår till driftfas.

3.15 Demontering och efterbehandling

Solcellernas tekniska livslängd bedöms vara cirka 40 år. Efter att de tjänat ut kommer solcellerna och tillhörande infrastruktur att demonteras och i möjligaste mån rekonditioneras för återanvändning, alternativt återvinnas. Efterbehandlingen av solparken sker i samråd med både tillsynsmyndigheten och berörda markägare.

OX2 har i nyttjanderättsavtal gentemot berörda markägare åtagit sig att vid avveckling avlägsna alla delar av anläggningen, samt återställa området så att marken kan återgå till tidigare markanvändning, alternativt annan markanvändning om markägaren så önskar.

OX2 har i nyttjanderättsavtalen även åtagit sig att lämna en ekonomisk säkerhet för återställandet.

I samråd med berörda markägare och länsstyrelsen kan det bli aktuellt att lämna kvar vägar, då dessa vanligen kan nyttjas för exempelvis jordbruksdriften. Även markförlagda kablar kan komma att lämnas kvar, om den samlade påverkan för att gräva upp och avlägsna dessa bedöms överstiga miljönyttan med att ta bort kablarna i sin helhet.

3.16 Lokal nytta och arbetstillfällen

En solkraftsetablering kan medföra positiva effekter för en bygd gällande arbetstillfällen och lokalt engagemang.

De största sysselsättningseffekterna ges vid uppförandet av solparken, då det behövs arbetskraft för anläggande av vägar, elnät, installation av markställningar etcetera. Arbetet med att montera och installera solcellerna kräver specialistkompetens och utförs till största delen av solcellstillverkarens personal. Även när parken är färdigställd finns behov av arbetskraft för skötsel och underhåll. Aktuell solpark beräknas kunna sysselsätta motsvarande cirka 10 heltidsanställda personer under driftskedet. Av logistiska och ekonomiska skäl försöker OX2 så långt det går att anlita lokal arbetskraft, så länge den är konkurrenskraftig vad gäller kompetens, erfarenhet och pris.

4. KLIMAT OCH HÅLLBAR UTVECKLING

Begreppet hållbar utveckling skapades av FN:s världskommission för miljö och utveckling och definieras som ”en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov” (Brundtland-kommissionen 1987). Detta kapitel redogör kortfattat för de mål som ligger till grund för den miljöhänsyn som eftersträvas för att uppnå hållbar utveckling. I kommande MKB görs en analys av hur pass förenlig den planerade solparken är med de globala målen och miljömålen. Fördjupningar kommer också att göras om solparkens klimatnytta och bidrag till att nå målen om minskade utsläpp och ökad produktion av förnybar energi.

4.1 Klimat och förnybar energi

2015 enades världens länder om ett nytt klimatavtal, Parisavtalet. Det är ett rättsligt bindande internationellt avtal som Sverige ratificerade 2016.

I Parisavtalet är EU en part, vilket innebär att EU lämnar in en gemensamt beslutad klimatplan som alla EU:s medlemsländer står bakom. Sveriges långsiktiga mål om noll nettoutsläpp till senast år 2045 och målet om helt förnybar elproduktion år 2040 är kopplat till Parisavtalet.

Livscykelanalyser för solkraft brukar visa att utsläppen ligger på cirka 60 gram CO₂-ekvivalenter (CO₂e) per kWh. För gas och kol är motsvarande siffra mellan 500 – 1000 gram CO₂e per kWh. Solparken i Kogshult planeras för 150 MW installerad effekt, vilket innebär att den kan producera omkring 150 GWh per år. Den mängden el kan driva 100 000 elbilar i 750 mil, eller tillgodose hushållselen för 30 000 villor. Jämfört med att driva bilarna på fossila bränslen så motsvarar det en besparing på runt 100 000 ton CO₂ årligen.

OX2 avser att driva och sköta solparken på ett sådant vis att klimatnyttan ökar ytterligare. Den indirekta positiva påverkan som kommer utav minskad bränsleåtgång för jordbruksmaskiner, och potentialen att öka kolinlagringen i jorden, är också av betydelse. Inom ramen för arbetet med kommande MKB ska en klimatkalkyl utföras. Syftet med klimatkalkylen är att ingående undersöka klimatnyttan från solparken, samt att jämföra klimatnyttan mellan solparken och dagens användning av marken inom projektområdet.

4.2 De globala hållbarhetsmålen

De globala hållbarhetsmålen har tagits fram av FN:s medlemsländer och består av 17 mål, se Figur 20. Dessa mål strävar efter att uppfylla fyra huvudmål till år 2030 (Globala målen, 2022). De fyra målen är att

- avskaffa extrem fattigdom
- minska ojämlikheten och orättvisor i världen
- främja fred och rättvisa
- lösa klimatkrisen.

FIGUR 20 De globala hållbarhetsmålen www.globalamalen.se.

De 17 målen är kopplade till den globala utvecklingen, allt ifrån hur havets resurser ska användas till hur städer ska byggas och hur konsumtionen behöver se ut för att vi ska ha en hållbar utveckling. Av de 17 målen kan 9 kopplas till solkraft, vilket redovisas i Tabell 4. Kopplingen kan vara att solkraft kan hjälpa till att uppnå målen, men också att målen är något att tänka på och ta hänsyn till vid byggnationen för att inte motverka målen.

TABELL 4. De globala hållbarhetsmålen koppling till solkraftsetablering.

Mål nr	Fokus	Koppling till solkraftsetablering
Mål 3	God hälsa och välbefinnande	Generellt mål som involverar alla aspekter av hållbar utveckling för alla åldrar. Specifikt för solkraft är kopplingen främst till psykosocial hälsa (känsla av hopp om framtiden till följd av ökad mängd förnybar energi), samt en minskad risk för dödsfall med koppling till kemiska utsläpp och annan förorening av mark, vatten och annan livsmiljö.
Mål 7	Hållbar energi för alla	Syftar bland annat till att andelen förnybar energi ska öka i världen. Solkraft spelar en roll i denna ökning tillsammans med andra förnybara energislag. Det mer övergripande målet fokuserar också på att det ska finnas tillgång till bra energi för alla.
Mål 8	Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	Utbyggnaden av solenergi skapar arbetstillfällen i solparken och dess leverantörskedja. Genom kravställning på leverantörer, ökad transparens i leverantörskedjan och arbetsmiljötillsyn kan säkra och anständiga arbetsförhållanden skapas.
Mål 9	Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	Lyfter att bland annat vägnät, mobilteknik och elnät ska vara tryggt och stabilt. För att möjliggöra för en hållbar industrisektor behövs också tillgång till förnybar energi. Solkraftsetablering kan vara en positivt bidragande faktor till detta.
Mål 11	Hållbara städer och samhällen	En hållbar stadsutveckling innebär bland annat en större andel elektrifiering av transporter. För det krävs miljömässigt bra och hållbart producerad el, och det kan solkraften hjälpa till med. I detta mål ingår också att skydda natur- och kulturarv, vilket i vissa fall berör områden där solkraft etableras.
Mål 12	Hållbar konsumtion och produktion	Handlar om hur vi ska använda och förvalta de naturresurser som finns med hänsyn till miljö, sociala aspekter och ekonomi. Sol är en förnybar resurs som bör nyttjas effektivt. Målet handlar också om ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall och att minska mängden avfall. Både vid byggnation, drift och utveckling av solkraft är det viktigt att hantera kemikalier och avfall på ett resurseffektivt och ansvarsfullt sätt, samt att så mycket som möjligt av materialet som använts kan återvinnas.
Mål 13	Bekämpa klimatförändringarna	Syftet är att lindra klimatförändringarna. Fokus ligger främst på att det ska finnas beredskap för ett förändrat klimat. I detta mål ingår också överenskommelsen i Parisavtalet om minskade utsläpp av växthusgaser och att den globala uppvärmningen inte ska överstiga 2 grader.
Mål 15	Ekosystem och biologisk mångfald	Handlar bland annat om hållbart utnyttjande av landbaserade ekosystem. Etableringen av solkraft måste ta hänsyn till de ekosystem och den biologiska mångfald som finns i området.
Mål 17	Genomförande och globalt partnerskap	Generellt mål om global solidaritet. Att solkraftsindustrin drivs framåt (både vad gäller teknisk och vetenskaplig kapacitet) kan bidra till att den globala marknaden utvecklas och gynna solkraften globalt.

4.3 Det svenska miljömålssystemet

Sveriges miljömålssystem består av ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål och 17 etappmål (Sveriges miljömål, 2022). Miljömålssystemet definierar hur Sverige ska gå tillväga för att uppnå de ekologiska delarna av de globala hållbarhetsmålen.

Miljömålssystemets syfte är att verka vägledande i arbetet för en hållbar samhällsutveckling och är riktmärken för allt svenskt miljöarbete, oavsett var och av vem det bedrivs. Etablering av solkraft bidrar direkt och indirekt till att miljö kvalitetsmålet *Begränsad klimatpåverkan* uppnås, samtidigt som det inte förhindrar att andra miljö kvalitetsmål uppnås. För att solkraften ska vara förenlig med miljö kvalitetsmålen behöver dock hänsyn tas vid lokalisering och utformning av den planerade verksamheten. Solkraftsetablering berör då främst målen *Giftfri miljö*, *Levande sjöar och vattendrag*, *Grundvatten av god kvalitet*, *Myllrande våtmarker*, *Levande skogar*, *Ett rikt odlingslandskap* samt *Ett rikt växt- och djurliv*. Vilka av målen som berörs och om påverkan är positiv eller negativ beror på lokalisering, hänsyn och andra faktorer.

5. FORTSATT ARBETE

Detta kapitel redovisar kortfattat hur kommande miljöbedömningsarbete är strukturerat, vilka underliggande utredningar som planeras och vilken tidplan som projektet följer.

5.1 Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Efter avslutat samrådsförfarande kommer en MKB att upprättas. En MKB utgör ett centralt dokument som bifogas ansökan om tillstånd. Syftet med MKB:n är att lägga grunden för planerad verksamhets miljöhänsyn samt att utgöra beslutsunderlag för tillståndsprövande myndighet.

En MKB ska identifiera och beskriva direkta och indirekta miljöeffekter på människors hälsa och miljön samt möjliggöra en samlad bedömning av de konsekvenser som uppstår till följd av planerad verksamhet.

Innehåll och omfattning i kommande MKB

Kommande MKB föreslås följa samma disposition som denna samråds handling. Dock kommer fokus ligga på att tydliggöra och djupare analysera den miljöpåverkan som planerad verksamhet ger upphov till och urskilja de betydande miljöeffekterna som den planerade verksamheten medför.

MKB:n kommer även att redovisa skyddsåtgärder som har vidtagits under projekteringen och som avses att vidtas under byggnation, drift och efter avslutad drift för att undvika, minimera, restaurera och kompensera negativa miljöeffekter. Utifrån den information som finns att tillgå i detta skede gör vi bedömningen att väsentliga miljöeffekter utgörs av påverkan på:

- markanvändning
- landskapsbild
- naturmiljö och biologisk mångfald.

I det fortsatta MKB-arbetet kommer dessa frågor att utredas och redovisas mer utförligt.

Planerade utredningar

Ett antal inventeringar och utredningar kommer att göras inom ramen för MKB. Resultaten kommer att ligga till grund för solparkens layout i ansökan, eftersom solpanelernas placeringar, vägdragningar och övriga hårdgjorda ytor i möjligaste mån kommer att anpassas utifrån identifierade värden för att minimera negativ påverkan. Följande inventeringar och utredningar har eller kommer att genomföras:

- fågelinventering (revirkartering, identifiering rovfågelbon/risbon, inventering rastande fåglar, inventering födosöksområde och eventuell höstflyttsundersökning)
- naturvärdesinventering
- groddjursutredning
- artskyddsutredning
- fotomontage
- klimatkalkyl

Projektets preliminära tidplan

Avgränsningssamråd planeras genomföras under hösten 2022, med efterföljande sammanställning av samrådsredogörelse.

Under 2022 pågår de fördjupade utredningar som listas ovan och som kommer att ligga till grund för layouten för den planerade solparken och för MKB:n som kommer att tas fram innan ansökan. Utredningarna kommer i sin helhet att bifogas framtagna MKB.

Planen är att OX2 ska lämna in ansökan under första kvartalet 2023 om miljötillstånd för byggnation, drift och avveckling av planerad solpark.

REFERENSER

- Artdatabanken (2020). *Tillstånd och trender för arter och deras livsmiljöer – rödlistade arter i Sverige 2020*. <https://www.artdatabanken.se/globalassets/ew/subw/artd/2.-var-verksamhet/publikationer/32.-tillstand-och-trender-2020/tillstand-trender.pdf> Hämtat 2021-03-04.
- Blaydes, H., Potts, S. G., Whyatt, J. D., & Armstrong, A. (2021). Opportunities to enhance pollinator biodiversity in solar parks. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 145, 111065.
- Boverket (2017). *Riksintressen är nationellt betydelsefulla områden*. www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/riksintressen-ar-betydelsefulla-omraden
- Brundtland-kommissionen (1987). *Vår gemensamma framtid*. Stockholm: Prisma.
- Ecogain (2022). *Åtgärdsförslag för ökad biologisk mångfald i Krafringens solcellspark vid Forsby*.
- Försvarsmakten (2020). *Utredning av elektromagnetiska störningars försvårande för totalförsvarets intressen eller anläggningar*. FM2020-22728:17
- Globala målen (2022). Om *Globala målen*. www.globalamalen.se (Hämtad 2022-03-28)
- Länsstyrelsen i Skåne Län (2017). *Bevarandeplan för Natura 2000-området Sövdesjön SE0430172 i Sjöbo kommun, Skåne*.
- Länsstyrelsen i Skåne Län (2018). *Bevarandeplan för Natura 2000-området Sövdeborg SE0430170*.
- Länsstyrelsen Skåne (2020). *Klingavälsåns dalgång*. http://ext-dokument.lansstyrelsen.se/skane/Dokumentarkiv/GI/ME0019_Klingav%C3%A4lsans_dalgang.pdf (Hämtad 2022-04-20).
- Länsstyrelsen Skåne (2021). *Naturvårdsplan (remissförslag)*. Karttjänsten Naturvårdsplan 2021 och beskrivning av Sjöbo kommuns värdefulla områden. <https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/planering-och-byggande/naturvardsplan.html> (Hämtad 2022-04-29)

Länsstyrelsen Skåne (2022a). *Naturreservat Frihult*. <https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/naturreservat.html> (Hämtad 2022-04-20)

Länsstyrelsen Skåne. (2022b). *Naturreservat Navröd*. <https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/naturreservat.html> (Hämtad 2022-04-20)

Länsstyrelsen Skåne (2022c). *Karttjänst Vatten och klimat*. <https://extgeoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=d2372b43847c46a6b3ae89bdd2d8aac> (Hämtad 2022-04-29).

IPBES, The Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (2019). *Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services*.

IPCC (2022). *Climate Change 2022 Impacts, Adaption and Vulnerability- summary for Policymakers*. Working Group II contribution to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change

Naturvårdsverket (2017). *Område av riksintresse för friluftsliv i Skåne Län. FM 11 Snogeholm-Sövde. Registerblad*. <http://nvpub.vic-metria.nu/handlingar/rest/dokument/247714> (Hämtad 2022-04-29).

Naturvårdsverket (2019). *Vad är Natura 2000*. www.naturvardsverket.se/Var-natur/Skyddad-natur/Natura-2000

Naturvårdsverket (2019b). *Biotopskyddsområden*. www.naturvardsverket.se/Var-natur/Skyddad-natur/Biotopskyddsomraden

Naturvårdsverket (2020). *Naturreservat – vanlig och stark skyddsform*. www.naturvardsverket.se/Var-natur/Skyddad-natur/Naturreservat

Naturvårdsverket (2020a). *Registerblad N81, Område av riksintresse för naturvård i Skåne Län*. Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. <http://nvpub.vic-metria.nu/handlingar/rest/dokument/203128>

Naturvårdsverket (2020b). *Registerblad N80, Område av riksintresse för naturvård i Skåne Län*. Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. <http://nvpub.vic-metria.nu/handlingar/rest/dokument/203127>

RAMSAR (2017). *Klingavälsån-Krankesjön*. <https://rsis.ramsar.org/ris/15>

Räddningsverket (2007). *Nya olyckor i ett framtida energisystem*. Beställningsnummer 199-161/07.

Regeringen (2022). *Nationell strategi för elektrifiering - en trygg, konkurrenskraftig och hållbar elförsörjning för en historisk klimatomställning*. Bilaga till beslut II 4 vid regeringssammanträde den 3 februari 2022, I 2022/00299 m.fl.

Sjöbo kommun (2009) *Översiktsplan för Sjöbo kommun*, ÖP 2009. Antagandehandling 2009-03-29

Sjöbo kommun (2010). *Vindkraft i Sjöbo kommun- Tematiskt tillägg till översiktsplanen*. Antagandehandling 2010-10-07

Sjöbo kommun (2016). *Natur i Sjöbo - Grönstruktur- och naturvårdsprogram för Sjöbo Kommun*. Antaget av kommunfullmäktiga 2016-09-28.

Sjöbo kommun (2021). *Översiktsplan 2040*. Granskningshandling 2021-10-15

Skogsstyrelsen (2022). *Skogens pärlor, sumpskog*. <https://www.skogsstyrelsen.se/skogens-parlor/> (Hämtad 2022-04-22).

Sveriges miljömål (2022). *Miljömålen*. www.miljomal.nu (Hämtat 2022-03-28)

Statistiska centralbyrån (2020). *Kommunal och regional energistatistik*. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_EN_EN0203/ (Hämtat 2022-03-28)

VISS (2022). *Vattenkartan*. <http://viss.lansstyrelsen.se>.

Geografisk information

Energimyndigheten (2020). Riksintressen för vindbruk. www.energimyndigheten.se/fornybart/riksintressen-for-energiandamal/riksintressen-for-vindbruk/kartmaterial/

Jordbruksverket (2022). TUVÅ. <https://jordbruksverket.se/e-tjanster-databaser-och-appar/e-tjanster-och-databaser-stod/tuva>

Länsstyrelsen (2022). Planeringskatalogen. <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/>

Länsstyrelsen Skåne (2021). Datamängd: LstM Dikning linje. Hämtat 2022.06.07. <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/GetMetaDataById?id=96c9080b-c3be-44ee-8489-2e9cd3ae7793>

Länsstyrelsen Skåne (2021). Datamängd: LstM Dikningsföretag LM Båtnad. Hämtat 2022.06.07 <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/GetMetaDataById?id=fae656eb-4fbf-4243-9683-8122aaa4fed6>

Länsstyrelsens Geodatakatalog (2021). LstM Kulturmiljöprogram särskilt värdefulla kulturmiljöer. https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/GetAtomView?url=https://ext-dokument.lansstyrelsen.se/gemensamt/geodata/ATOM/ATOM_Lstm.miljo_kult_m_p.xml

Länsstyrelsens Geodatakatalog (u.å.). LstM Landsbygd Skåneleden. <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/GetMetaDataById?id=8fb965bb-c517-458c-8e2f-48acdbdf71ef&showmetadaview>

Naturvårdsverket (2022). Skyddad natur. <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Naturvårdsverket (2022). Miljödataportalen. <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>

Riksantikvarieämbetet (2022). Fornsök. www.raa.se/hitta-information/fornsok/for-yrkesanvandare/geodata-och-datauttag/

Riksantikvarieämbetet (2022). Bebyggelseregistret. www.raa.se/hitta-information/bebyggelseregistret-bebr/

SGU (2022). Riksintressen.

Skogsstyrelsen (2022). Skogsdataportalen. <http://skogsdataportalen.skogsstyrelsen.se/Skogsdataportalen/>

VISS, Vatteninformationssystem Sverige (2022). Geodatakatalogen. <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/>

BILAGA 1.

BEGREPP OCH DEFINITIONER

För att underlätta för läsaren har vi här sammanställt specifika begrepp och definitioner som vi använder oss av när vi beskriver den planerade verksamheten och redogör för projektets förutsättningar och förväntade miljöeffekter.

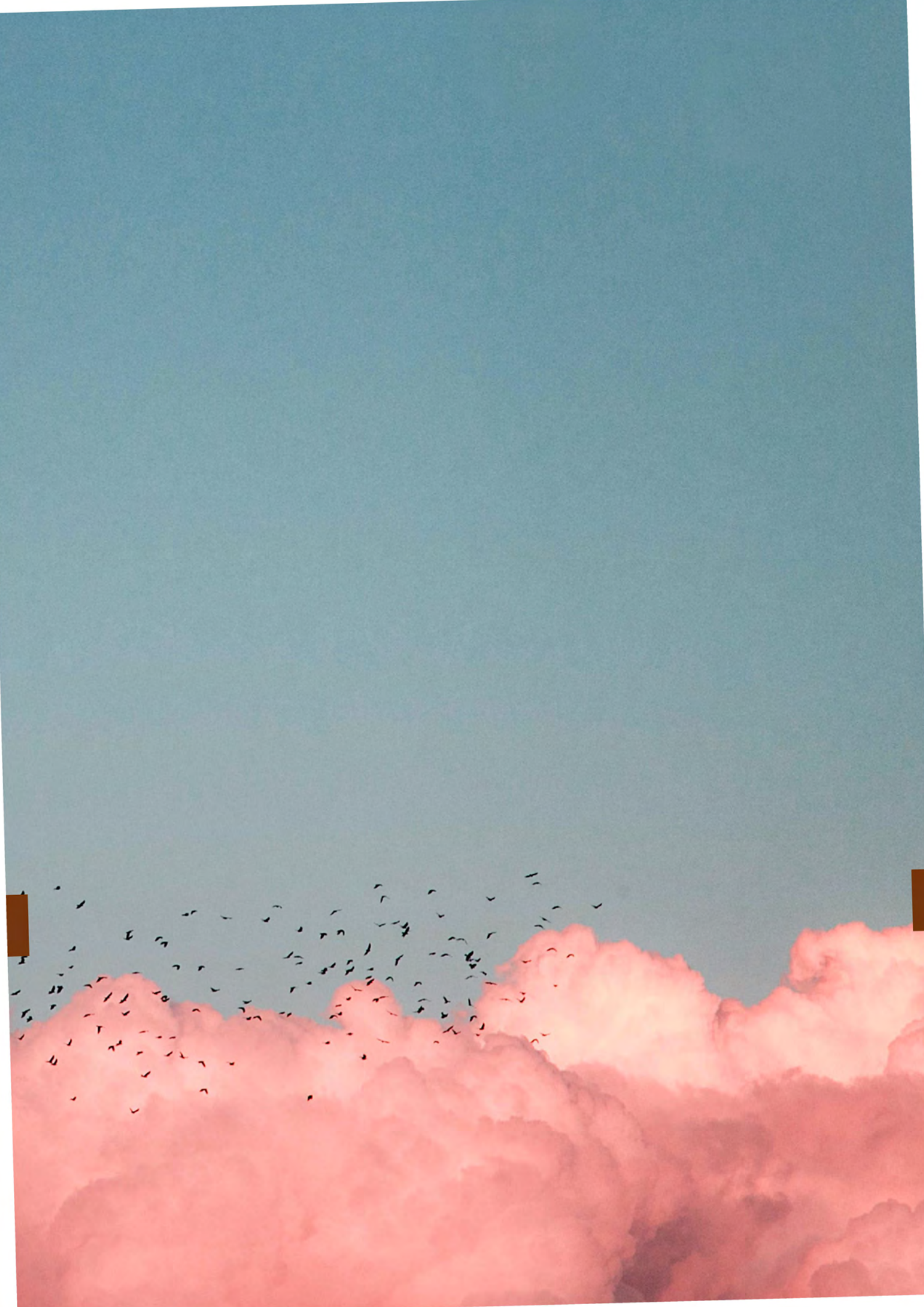
TABELL 5. Begrepp och definitioner som används i dokumentet.

Begrepp	Definition/förklaring
Effekt	Hastigheten för energiomvandling. Produktionskapacitet mäts i kilowatt (kW) och dess multipelenheter: 1 000 kW = 1 megawatt (MW) 1 000 MW = 1 gigawatt (GW) 1 000 GW = 1 terawatt (TW)
Energi	Produkten av effekt och tid. Producerad energi mäts i kilowattimmar (kWh) och dess multipelenheter: 1 000 kWh = 1 megawattimme (MWh) 1 000 MWh = 1 gigawattimme (GWh) 1 000 GWh = 1 terawattimme (TWh)
Följdverksamhet/-er	Ett samlingsnamn för de verksamheter som solcellerna kräver: interna elledningar inom solparken, vägar och servicebyggnader.
Miljöeffekter	Enligt miljöbalken 6 kap. 2 § effekter som uppstår på människors hälsa och miljön med mera. En mer ingående förklaring finns i avsnitt 1.2 Gällande lagstiftning.
Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)	Ett dokument som bifogas ansökan om tillstånd. Dokumentet ska beskriva direkta och indirekta miljöeffekter på människors hälsa och miljön samt möjliggöra en samlad bedömning av de konsekvenser som uppstår till följd av den planerade verksamheten.
Projektområde	De fastigheter eller delar av fastigheter, det vill säga det markområde som solkraftsprojektören ämnar nyttja för solparken.
Samrådshandling	Ett dokument som innehåller information om det planerade projektet och på ett övergripande plan redogör för de miljöeffekter som den planerade verksamheten bedöms kunna ge upphov till.
Skyddsåtgärder	De åtgärder som vidtas för att undvika, minimera, återställa och kompensera negativa miljöeffekter.

BILAGA 2. SAMRÅDSKRETS

Dikningsföretag: Frihultsbäckens uppgrävning
Dikningsföretag: Ågerup-Nafröd
E.ON
Friluftsförbundet Blentarp-Sövde
Försvarsmakten
Jaktarrendesinnehavare
Jordbruksverket
Kammarkollegiet
Kristianstads flygplats
Kävlingeåns vattenråd
Luftfartsverket (LFV)
LRF Skåne
Länsstyrelsen Skåne
Malmö flygplats
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Naturskyddsföreningen i Färs
Naturskyddsföreningen i Skåne län
Naturvårdsverket
Post- och Telestyrelsen
Räddningstjänsten (Sydöstra Skånes räddningsförbund)
Riksantikvarieämbetet
Scouterna Sjöbo
Sjöbo kommun
Sjöbo Flygklubb
Skanova AB
Skogsstyrelsen
Skurups kommun
Skåne-Blekinge Jordägareförbund
Skånes ornitologiska förening
Stiftelsen Skånska Landskap
Svenska kraftnät
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Rovdjursföreningen
Sveriges Geologiska Institut (SGI)
Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)
Sveriges Ornitologiska Förening
Trafikverket

på uppdrag av

Ämne: Kogshult: Inbjudan Lst o Kn till avgränsningssamråd

Datum: onsdag 1 mars 2023 kl. 11:02:50 centraleuropeisk normaltid

Från: Anna Bergström

Från: Karolina Adolphson <karolina.adolphson@ecogain.se>

Skickat: den 20 juni 2022 09:53

Till: Karolina Adolphson; Anna Bergström; magnus.fast@ox2.com; tobias.karmstig@ox2.com; Eva Nielsen Osterman; Anders Lindén; henrik.carlsson@lansstyrelsen.se

Ämne: Avgränsningssamråd OX2 Kogshult solpark

När: den 8 september 2022 09:00-15:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rom, Stockholm, Wien.

Plats:

Välkommen till avgränsningssamråd för OX2 Kogshult solpark!

Samrådshandlingen kommer att skickas till länsstyrelsen och kommunen senast första veckan i juli (v 27).

Jag ber Henrik Carlsson vidarebefordra denna inbjudan till berörda på länsstyrelsen samt meddela mig vilka personer som kommer att medverka på plats alternativt via länk. Meddela också hur många som avser att äta lunch och vara med på fältbesöket.

PROGRAM 8 sept 2022

Kl. 9-12 Samrådsmöte via länk eller på plats på Kommunhuset i Sjöbo (Gamla torg 10) i Sessionssalen

Kl. 12-13 Lunch på Sjöbo Gästis, Gamla torg (valfritt)

Kl. 13-ca 15:30 Fältbesök i Kogshult (valfritt)

Har du frågor så kontakta Karolina Adolphson 010-405 91 22, karolina.adolphson@ecogain.se

Välkommen!

/OX2 via Karolina

Microsoft Teams-möte

Jobba på datorn eller mobilappen

[Klicka här för att ansluta till mötet](#)

Eller ring in (endast ljud)

[+46 8 502 428 23](tel:+46850242823), [64149547#](tel:+46850242823) Sweden, Stockholm

Telefonkonferens-ID: 641 495 47#

[Hitta ett lokalt nummer](#) | [Återställ PIN-kod](#)

[Läs mer](#) | [Mötesalternativ](#)

MINNESANTECKNINGAR FRÅN AVGRÄNSNINGSSAMRÅD FÖR KOGSHULT SOLPARK

Datum: 8 september 2022 kl. 9:00-11:30, fältbesök kl. 13-15

Plats: Sjöbo kommunhus samt Teams

Minnesanteckningarna har granskats av länsstyrelsen och kommunen, och godkändes av dessa den 22 september 2022.

Deltagare

OX2

Tobias Karmstig, projektledare

Petter Håkansson, junior projektledare (via Teams)

Ecogain

Karolina Adolphson, uppdragsledare för tillståndprocessen

Anna Bergström, biträdande projektledare och minnesanteckningar (via Teams)

Andreas Johansson, miljökonsult (via Teams)

Emelie Högsander, praktikant (via Teams)

Länsstyrelsen Skåne

Henrik Carlsson, Miljöprövningsenheten, ansvarig för att handlägga ärendet

Emelie Fridell, Miljöprövningsenheten

Ramona Eriksson, Naturprövningsenheten (via Teams)

Lisbet Neil Stephens, Miljöprövningsenheten

Sjöbo kommun

Anders Linden, enhetschef Miljöenheten

Eva Nielsen Osterman, hållbarhetsstrateg Strategienheten

Mötets form

Mötet hålls i form av föredragning med stöd i en PowerPoint-presentation om projektet, samrådet och samrådshandlingen som presenteras av OX2 och Ecogain. Länsstyrelsens och kommunens kommentarer och synpunkter under mötet framgår, där sådana framfördes, för varje del i presentationen/mötet. Samrådshandlingen har distribuerats till mötesdeltagarna i förväg.

Agenda

OX2 har valt att söka frivilligt miljötillstånd enligt 9 kap. 6b § miljöbalken. Solparkens storlek och omfattning gör att OX2 anser att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Därför utförs avgränsningssamråd, utan föregående undersökningssamråd.

Frågor tas upp löpande under presentationen.

Minnesanteckningar förs av Ecogain och skickas därefter till både kommunen och länsstyrelsen för synpunkter och därefter godkännande. Ecogain och OX2 önskar få återkoppling på minnesanteckningarna inom en vecka. Därefter får länsstyrelsen och kommunen gärna också inkomma med skriftliga yttranden.

Länsstyrelsen: Avser att inkomma med skriftligt yttrande

Kommunen: Har inte tagit ställning till skriftligt yttrande ännu, det beror lite på vad som framkommer under dagen.

Om bolaget

OX2 presenterar bolaget, redovisar erfarenheter och referenser samt metodiken när de utvecklar solenergiprojekt.

Länsstyrelsen: Har ni något tillstånd än för storskaligt solcellsprojekt?

OX2: Ännu inga inlämnade tillståndsansökningar men flera projekt som ligger före detta projekt i tid. OX2 tog beslut för två år sedan att satsa på storskalig solenergi.

Länsstyrelsen: Vi har ännu inte fått in några frivilliga miljötillståndsansökningar för solenergi men ett antal 12:6-samråd.

OX2: Ja, i Sjöbo och Skurup finns två av Sveriges största solparker. Bra referensprojekt för att skapa en uppfattning om storlek etc.

Kommunen: Hur många hektar utgörs den parken av?

Länsstyrelsen: Cirka 25 hektar, är nog utökad, har för mig att den från början var 12 hektar.

Länsstyrelsen: Vad ska ni söka på? Ytan eller installerad effekt?

OX2: Söka på ytan. Vi har en idé om effekt men avser att söka på ytan.

Länsstyrelsen: Tänker ni då total mängd hektar eller ianspråktagande av yta?

Ecogain: Har ni önskemål på vilket?

Länsstyrelsen: Den inhägnade området, så gör vi i 12:6-samråd. Den totala ytan för viltet är väldigt relevant. För jordbruksmark är det mest panelerna.

Ecogain: I ansökan kommer vi specificera total inhägnad yta sen hur mycket yta som själva solpanelerna kommer att ta i anspråk.

Länsstyrelsen: De kumulativa effekterna är viktiga, med både befintliga och planerade anläggningar.

Länsstyrelsen: Tittar ni på olika markområden? Såsom exempelvis urbana miljöer.

OX2: Svårt att hitta den ytan som krävs i urbana miljöer men vi tittar brett. Både på jordbruksmark och etableringar i skogsmiljö. Försöker även värdera jordbruksmarkens kvalitet. I huvudsak avstå från jordbruksmark med högre klassning.

Lokaliseringsutredning – val av plats

OX2 berättar varför projektet har landat i Kogshult. Lokaliseringen är vald utifrån bland annat hög solinstrålning, okomplex fastighetsbild och fördelaktig infrastruktur för el. Skåne är ett område med hög elkonsumention och därför stort behov av el.

Länsstyrelsen: Finns ett antal 12:6-ärenden för solpark på jordbruksmark. Länsstyrelsen är generellt restriktiv till att jordbruksmark tas i anspråk för annat än jordbruk. Argumentet är att det finns andra marktyper att tillgå. Det kommer ställas höga krav på lokaliseringsutredningen och att den redovisas ordentligt i kommande MKB. Domar som är på gång kommer också vara vägledande och är av betydelse. Detta kommer även beskrivas i kommande yttrande. Länsstyrelsen har att i prövningsärenden bevaka samhällets intresse av att jordbruksmark inte exploateras för annat ändamål i onödan och där är 3 kap. 4 § MB vägledande: Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan

tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Länsstyrelsen är därför väldigt restriktiv med att tillstyrka exploatering av jordbruksmark. Länsstyrelsen kommer att bevaka frågan som part i ärendet.

Miljöprövningsdelegationen (MPD) är en beslutande oberoende instans inom länsstyrelsens organisation. MPD lyssnar in vad de olika parterna i ärendet yrkar, men förhåller sig endast till rättspraxis när det ska avgöras vilken riktning ett beslut ska få. Om en dom från Mark- och miljööverdomstolen är vägledande i en fråga så påverkar det rättspraxis och därmed MPD:s bedömning.

Länsstyrelsen: MPD brukar kräva ett alternativ i alternativutredningen som inte är jordbruksmark samt varför det har uteslutits. Annars kommer nog det som komplettering.

OX2: Tar med oss att vi behöver ha stort fokus på lokaliseringsutredning. Vet ni något om de väntade domarna?

Länsstyrelsen: Kommer nog under hösten och kommer vara vägledande.

Kogshult solpark: en översikt

Beskrivning av lokalisering. Maximalt 250 hektar på två fastigheter.

Länsstyrelsen: Varför ingår inte delområde femman i fyran?

Ecogain: Finns ingen supertydlig anledning till det, femman skulle kunna ha ingått i fyran. Men femman ligger mer ”uppe i backen”, vänd mer mot norr, än vad fyran gör.

Länsstyrelsen: Tänker ni ett tillstånd för samtliga områden? Inget administrativt problem med uppdelningen?

OX2: Detta är ett projekt/tillstånd och gemensam infrastruktur. Att det är flera delområden har ju att göra med dialogen med markägare som visat vilka delar av fastigheterna som har dålig avkastning och därför kan lämpa sig som solpark. Sedan har vi anpassat delområdena efter förutsättningarna på respektive plats. Exempelvis var område 6 ett större område från början. Där har vi nu skapat korridorer för vilt där det finns diken, småvatten och en kulle.

Länsstyrelsen: Hela området är viktigt för vilt och särskilt kronhjort. Stor risk för påverkan på kronviltet genom barriärer och begränsningar av vandringsvägar. Betesmöjligheter blir sämre. Marker för nattbete och daglega försvinner. Pratad med kronhjortsexperter som ser särskilt problem med delområde 3 och 6. Direkt olämpliga på grund av viktiga områden för kronhjorten. Eventuellt skulle de mindre delområdena av delområde 6, intill vägen, kunna

fungera. Korridorerna emellan skapar risk för att om viltet går in så kommer de inte att komma ut igen. Risken är att de då försöker hoppa över stängsel och fastna. Viktigt att även titta på andra barriärer, finns det till exempel vilthägn i området? Vilt måste ta sig upp i delområde 3. Även delområde 1 och 2 är viktiga områden eftersom det är avskilda områden vilket minskar störningen för kronhjortarna. Även om det inte kommer bli större störning när anläggningen är på plats så kommer solparken öka frekvens av allmänhet som rör sig i området. Därför krävs en viltanalys. Finns även en regional förvaltningsplan för kronvilt som jag kan dela med mig av.

Ecogain: Vi tar gärna del av förvaltningsplanen.

Länsstyrelsen: Gällande viltstängsel så är det viktigt med en glipa längst ned och inte bara maskor. Risken för att vilt fastnar är större när det är maskor hela vägen ned.

Ecogain: Viltpassagerna kan se smala ut på kartan men är minst 20 meter breda. Försökt hitta fakta om lämplig storlek på viltkorridorer. Har ni på länsstyrelsen någon erfarenhet av lämplig bredd?

Länsstyrelsen: Viltpassagen bör vara minst trettio meter. Men i detta fall troligtvis ännu större.

Länsstyrelsen: Viktigt att de korridorer man har inte leder djuren upp på vägar. Både för trafikanter och vilt.

Länsstyrelsen: Beskrivningen av alternativ utformning kanske kan visa på flera olika utformningar av anläggningen.

Länsstyrelsen: Det finns en del inom delområde 6 som är betesmark med utpekade höga naturvärden. Viktigt att redogöra för den påverkan som anläggningen kan medföra (markstörningar under anläggningsfasen, pålning, transformatorstationen, servicevägar med mera).

Länsstyrelsen: Ni har angett att ni ska göra fotomontage. Viktigt att tänka på då är att redovisa hur det faktiskt kommer att se ut med stängsel och vegetationsridåer.

OX2: Vill bara förtydliga att tillståndet för anslutningsledningen, koncessionen, hanteras separat, mest troligt av E.ON.

Länsstyrelsen: Fram till vilken punkt?

OX2: En gemensam punkt någonstans inom delområdena, ej definierad i nuläget.

Länsstyrelsen: Kommer det vara gemensam infrastruktur till den punkt som ingår i ansökan?

OX2: Ja.

Ecogain: Kablar och tillfartsvägar inom och mellan delområdena; är inte bestämt exakt vart de kommer i nuläget men de kommer att ingå i ansökan. Från anslutningspunkten och ner till Rydsgård är det separat koncessionsansökan.

Länsstyrelsen: Ett önskemål eftersom det är så många delområden, det hade underlättat om ni lämnar in shapefiler.

Ecogain: Det ordnar vi.

Solpaneler, tillfartsvägar, inhägnad och trädridåer

Genomgång av utformningen i form av solpaneler, växelriktare, kablar, inhägnad och trädridåer.

Planförhållanden och markanvändning

Beskrivning av planförhållanden och nuvarande markanvändning.

Länsstyrelsen: Gällande ianspråktagande av jordbruksmark, länsstyrelsen har tidigare bedömt att oavsett klassning har etablering på dessa ansetts vara olämpligt. Vi har inte skiljt på klassningen. Önskar också beskrivning av hur produktionen sett ut inom delområdena historiskt, växtföljd och produktionsbortfall etc. Även hur markens förmåga/kvalité kommer att påverkas, för det fall marken åter ska brukas som jordbruksmark efter avveckling av solparken. Kommer även skriva ner det i yttrandet.

Kommunen: Den nya översiktsplanen har vunnit laga kraft nu i augusti.

Länsstyrelsen: Finns det några särskilda områdesbestämmelser i översiktsplanen för projektområdet?

Ecogain: Stod inte i granskningshandling men ska kolla den nya som vunnit laga kraft.

Riksintressen och övriga skyddade områden

Fem riksintressen som berörs samt att jordbruksmark är utpekad som nationellt intresse. Solpark medger lågintensivt jordbrukande av marken, färbete och slätter, under parkens drifttid och efteråt går marken fortsatt att användas till jordbruk.

Länsstyrelsen: Hur görs med tillfartsvägarna efter avveckling? Marken under tillfartsvägarna, får de samma produktivitet efter avveckling?

Ecogain: Huruvida tillfartsvägarna bevaras eller ej görs troligtvis i avtal med markägarna. Går att ta bort men kvalificerad gissning är att marken blir mer kompakterad under vägarna.

Länsstyrelsen: Ett viktigt resonemang hur stor yta det är.

Ecogain: Håller med samt att vi placerar vägar där de gör så pass lite skada som möjligt.

Landskapsbild

Beskriver landskapsbilden och att fotomontage kommer att tas fram.

Länsstyrelsen: Valet av trädridåerna? Dom delar som inte har trädridåer (misstänker kostnadsfråga) om det är tveksamt ur landskapsbild kan det vara bra med trädridåer där också.

Ecogain: Kom gärna med synpunkter på det.

Länsstyrelsen: Fotomontage från punkter där folk rör sig, från exempelvis naturreservat och vägar och utkikspunkter.

Ecogain: Ska dubbelkolla att Tunnerup solpark är med i samrådshandlingen.

Länsstyrelsen: Tänker ni att trädridåerna är buskaktiga eller som en allé? Om allé kommer de omfattas av biotopskydd.

Ecogain: Det är inte höga träd, eftersom ridåerna inte får skugga solcellerna, utan buskar och låga träd. Som ett skogsbryn. Inte en strikt allé.

OX2: Vill inte skapa något som ger en så strikt visuell påverkan som alléer.

Ecogain: Ska plantera den typ av träd och buskar som finns naturligt i denna del av Sverige, inte införda eller invasiva. Gärna bärande träd och buskar, alltså som blommor och producerar bär, för att tillföra ekosystemtjänster.

OX2: Plantera ridåerna utifrån de förutsättningar som finns idag. Förändringen av landskapsbild med trädridåer måste balanseras där det passar.

Länsstyrelsen: Bolaget behöver beakta själva solcellsanläggningens påverkan på riksintressena där det är av vikt att tänka på att områdets morfologi ingår som ett värde i riksintresset. Om morfologin potentiellt förvrängs kan detta vara till skada för riksintresset.

Fotopunkter

Genomgång av föreslagna fotopunkter.

Länsstyrelsen: Ytterligare en bild längs Gamla Lundavägen, i höjd med delområde 3.

Ecogain: Inte helt öppet landskap här, mycket skog och trädjungar. Ser inte ut på områdena från denna väg.

Länsstyrelsen: Kan vara bra att illustrera det.

Ecogain: Absolut.

Länsstyrelsen: Blenta, Skåneleden vägen precis under med öppet landskap söderut, kanske är en lämplig punkt?

Länsstyrelsen: Har kommunen någon särskild åsikt kring fotomontagen som har lokalkännedom?

Kommunen: Mycket skog från Blenta. Bra att ta fotomontage som visar att det då kanske inte syns.

Länsstyrelsen: Områden som omfattas av det kommunala kulturmiljöprogrammet. Bra att visa om parken är synligt från dessa områden.

Kommunen: Blentarps kyrka kan vara en lämplig plats.

Ecogain: Funderar på om vi kanske även kommer att göra en synbarhetsanalys.

Naturmiljö

Beskrivning av naturmiljön. Samt genomgång av vilka inventeringar och utredningar som planeras/genomförts avseende naturmiljö.

Ecogain: Mycket vilt i området. Pratad med den som har jaktarrende i område. Anpassat korridorerna till viltets rörelser. Området är också värdefullt för fåglar.

Kommunen: Attraktiv plats för turister som kikar på groddjur, exempelvis busslaster med danskar.

Länsstyrelsen: Tillägg avseende viltanalys men omfattningen av planerade utredningar är i övrigt bra. Vi kommer behöva hantera en del handlingar som sekretess. Lägga gärna dessa separat.

Ecogain: Det kommer vi göra och lämna rekommendation på vad vi anser är sekretess. Bara det som kräver sekretess blir sekretessbelagt, exempelvis kan texten hållas mer allmän, att inga exakta positioner för arter pekas ut i texten, medan en tillhörande karta med exakta positioner blir sekretessbelagd.

Länsstyrelsen: Har märkt att det är mycket handlingar som begärs ut för solcellsprojekt. Groddjursutredningen bör beskriva övervintringsplatser både under anläggnings- och driftskedet. Även er syn på om artskyddsdispens krävs. Natura 2000-området vid Sövdesjön utpekade enligt Fågeldirektivet. Viktigt att ni utreder påverkan i ansökan. Risk för påverkan på utpekade arter kräver Natura 2000-tillstånd. Behöver framgå av handlingarna om ni anser att det krävs.

OX2: Kan det i så fall samprövas?

Länsstyrelsen: Det ska samprövas.

Länsstyrelsen: Finns två reservat i närheten, varav det ena förvaltas av Stiftelsen för Skånska Landskap som bör ingå i samrådsretsen. Tänk på att anläggningsskedet kan komma att skada biotopskyddade objekt. I så fall krävs särskilda skäl och dispens. Beviljas restriktivt. Vid prövning enligt 9 kap. brukar detta samprövas enligt 21:3 MB.

Biologisk mångfald och ekosystemtjänster

OX2 har två mål med solparken; produktion av förnybar el och tillskapande av biologisk mångfald. Kommer ta fram kalkyl/analys som tittar på vad marken producerar idag jämfört med vad som kommer att produceras med solpark.

I samrådshandlingen finns föreslagna åtgärder för att stärka och gynna den biologiska mångfalden. Till MKB och ansökan kommer vi ha ett färdigt förslag.

Skötselplan kommer tas fram.

Länsstyrelsen: I ansökan ska det på ett tydligt sätt specificeras vilka villkor och åtagande man gör. Se över om något är lämpligt som villkor eller åtagande.

OX2: Tar med oss det. Just nu har vi gjort en bruttolista utifrån marktyp, sedan är det viktigt att välja och prioritera utifrån vad som inkommit under samrådet och inventeringar.

Länsstyrelsen: Tydliggör vad som är åtaganden för att undvika komplettering, exempelvis i en punktlista.

Ecogain/OX2: Skötelseplanen kommer inte att vara med i ansökan, utan i senare skede innan parken byggs. Ett arbetsdokument.

Yt och grundvatten

Finns småvattendrag och diken i anslutning till projektområde. Två dikningsföretag som har båtnadsområde inom projektområdet. Solparken förväntas inte ha någon direkt påverkan. Krävs att man tar hänsyn under byggnation, inte orsaka grumling. Under drift ingen sådan påverkan.

Friluftsliv och rekreation

Beskrivning av riksintresseområden. Mycket vilt, bedrivs mycket jakt. De inhägnade delområdena kommer inte att utgöra någon väsentlig barriär för friluftslivet eftersom varje inhägnad del är förhållandevis liten. I dagsläget utgörs de flesta delområdena av åker, och har därmed inte allemansrättslig tillgång under tiden odling sker. Landskapsbilden kommer däremot att förändras.

Länsstyrelsen: Varför sträcker sig riksintresset ut mot vägen när Skåneleden går norrut?

OX2/Ecogain: Kanske för att rama in naturreservaten?

Länsstyrelsen: Åkrar är allemansrättsligt delar av året. Viktigt att beakta.

Kulturmiljö

Bland annat Gamla Lundavägen och Sövdesjön är utpekade kulturmiljöintresse i kommunalt program. Tre kulturhistoriska lämningar inom projektområdet. Runt fornlämningar hålls avstånd om fem meter till fornlämningsområdets gräns.

Länsstyrelsen: Stämt av med kulturmiljöenhet, ni kommer att få det skriftligen.

Ljud och reflexer

Under anläggningsfasen byggbuller. Följer Naturvårdsverkets riktvärden. Inget under drift. Att etablera parken tar cirka 12 månader. Relativt kort i förhållande till drifttid.

Klimateffekter, globala och nationella miljömål

Beskrivning av solkraft i förhållande till fossil energi samt globala och nationella miljömål.

Samrådsprocessen

Genomgång av tidplanen och föreslagen samrådsrets – både allmänheten och organisationer. Kommer göra direktutskick till enskilda särskilt berörda, den avgränsade samrådsretsen består av markägare och folkbokförda inom en kilometer från projektområdets yttersta gräns. Utskicket kommer att uppmana markägare att förse eventuella arrendatorer med samrådsinformation.

Ecogain: Vi ska ta med Stiftelsen Skånska Landskap som ni nämnde tidigare (förvaltare av naturreservatet Navröd).

Länsstyrelsen: Några fler representanter för friluftslivet?

Kommunen: Inte som vi kommer på just nu. Kanske Scouterna?

Länsstyrelsen: Finns scoutstuga i närheten.

Länsstyrelsen: Avgränsningen av samrådsretsen ser bra ut. Funderar bara på om det finns någon utblick mot solparken från någon höjd som inte är med. Kommer ni att annonsera?

Ecogain: Ja i Ystads Allehanda, Sydsvenskan och Skånska Dagbladet.

OX2: Ser ni på kommunen något behov att komplettera från olika avdelningar/enheter kommunen?

Ecogain: Vi skickar samrådshandlingen till både länsstyrelsen och kommunen igen i samband med utskick till organisationer och övriga myndigheter.

MKB och tidplan

Samma disposition som samrådshandlingen – fokus i MKB:n på djupare analys av miljöpåverkan.

Länsstyrelsen: Fördjupning kring vilt och Natura 2000. Stort fokus kring alternativ utformning och lokalisering. Skriver mer om detta i samrådsyttrandet. Bra med beskrivning av oljor-kemikalieförteckning och beskrivning av vad de används till.

OX2: Tar med det. Oljor används i transformatorbioskerna.

Länsstyrelsen: Har kommunen några särskilda synpunkter?

Kommunen: Är i grunden positiva till icke-fossil energi. Mer positiva till solkraft än till vindkraft. Vi behöver jordbruksmarken till matproduktion. En klass 4 åkermark idag kan bli mer värdefullt på sikt. Ser dock inte det som ett problem avseende tidsspannet på projektet.

Kommunen: Saknas forskning om pollinerare avseende solcellsparker. Skuggning under solpanelerna kan vara bra för växter på grund av höjda temperaturer.

Länsstyrelsen: Rise har ett forskningsprojekt där de utreder biologisk mångfald och solcellsanläggningar. Länsstyrelsen medverkar i projektet.

Ecogain: Ekosol? Även vi är med i det projektet.

Mötet avslutas med en genomgång av besökspunkterna för fältbesöket.

Fältbesök

Deltagare på fältbesöket var de sju personer som var med på plats på samrådsmötet, alltså alla som inte deltog via Teams (se deltagarlistan högst upp i dokumentet).

Delområdena 1 och 2 besöktes inte på grund av att de är tidskrävande att ta sig till (bommade och icke körbara vägar med vanlig bil, vilket medför tidskrävande vandring). Dessa två områden är odlade och innehåller inga biotopskyddsobjekt eller dylikt.

Följande platser besöktes:

Delområde 3. Vi tittade på den södra delen som ligger i träda, trädningen mellan den södra och norra delen och på den norra odlade delen. Marken är sandig. Trädningen och en korridor västerut från den ska inte ingå i projektområdet, utan är undantagen som viltpassage.

Delområde 4. Vi tittade på området från Gamla Lundavägen och såg den sandiga odlingsmarken, bäcken/diket/trädridån som är undantagen som viltpassage och den 22-åriga, dåligt växande tallplanteringen.

Delområde 6 och 7. Vi tittade på områdena från Gamla Lundavägen och såg betesmarken (delområde 7) samt ett par mindre träddungar och biotopskyddsobjekt som undantas från projektområdet/etablering av solceller. Av delområde 4 såg vi den 2-åriga energiskogsplanteringen och delar av odlings- och betesmarken norr därom.

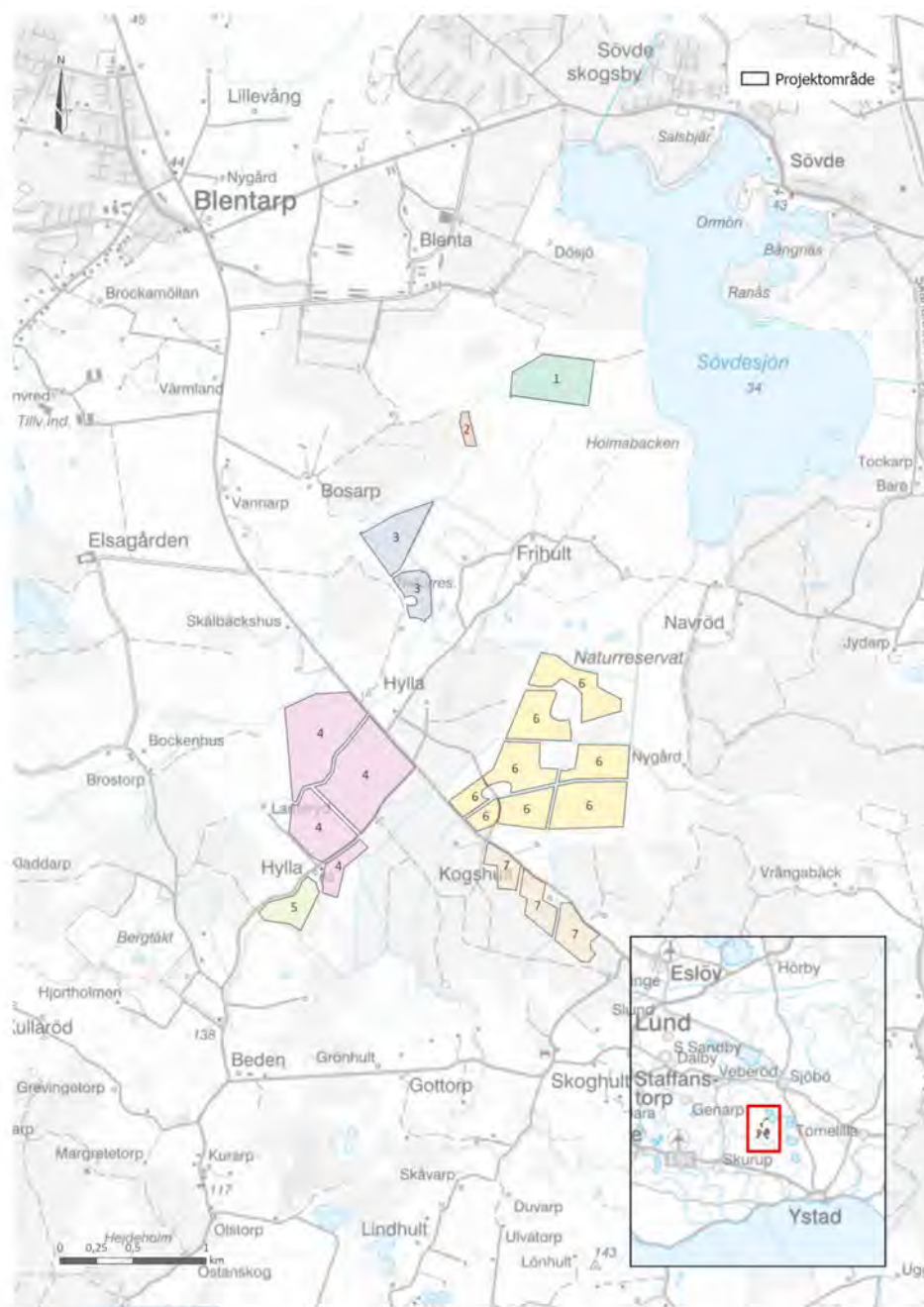
Delområde 6. Vi vandrade in i den nordvästra delen av området, som består av betesmark, och tittade på stenmurar, träddungar, småvatten och en kulle som ska undantas från projektområdet/etablering av solceller och skapa en viltpassage. Vi spanade även söderut mot de träckantade diken i betes- och odlingsmarken som ska undantas som viltpassager.

Delområde 4 och 5. Vi körde vägen mot Rydsgård och stannade i backen ovanför delområde 4, i höjd med delområde 5. Här har man god överblick över landskapet nedanför. Vi spanade ut över delområde 4 och ända bort mot Sövdesjön. Att det odlade delområdet 5 ligger i lite mer sluttande terräng än övriga delområden noterades.

Samrådsdagen avslutades och vi tackade varandra för gott genomförande.

Inbjudan till avgränsningssamråd om planerad solpark Kogshult

OX2 AB (nedan kallat bolaget) utvecklar den storskaliga solparken Kogshult, inom fastigheterna Sjöbo Elsagården 1:1 och Sjöbo Ågerup 2:83 sydväst om Sövedsjön, i Sjöbo kommun. Den färdiga solparken kommer att ge ett stort och viktigt bidrag till den nödvändiga energiomställningen vi står inför.

Översiktsskarta. Lokaliseringen av projektområdet i Sjöbo kommun, Skåne län. Projektområdet består av delområdena 1-7, som i sin tur är uppdelade i mindre delar. Kabelsträckningar och eventuella vägar mellan delområdena, som också kommer att ingå i projektområdet i ansökan, finns inte med i kartan eftersom deras lokalisering inte är fastställd i nuläget.

Om verksamheten

Den planerade verksamheten omfattar etablering och drift av en solpark på en yta om totalt cirka 250 hektar, fördelad på sju friliggande delområden. Solparken förväntas ha en installerad effekt om cirka 150 MW. Fullt utbyggd kommer solparken varje år att kunna producera cirka 150 GWh el från den förnybara solenergin, vilket motsvarar hushållselsförbrukningen hos i storleksordningen 30 000 hushåll.

Bolaget avser att ansöka om frivilligt tillstånd enligt 9 kap. 6b § miljöbalken för den planerade verksamheten. Som ett led i tillståndsprövningen genomför bolaget nu samråd där berörda parter ges möjlighet att bilda sig en uppfattning om den planerade verksamheten och lämna synpunkter (samrådsyttrande) till bolaget inför upprättande av tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivning. Ecogain AB bistår bolaget i tillståndprocessen.

Samråd

Bolaget bjuder härmed in till avgränsnings-samråd avseende den planerade solparken, enligt bestämmelserna i 6 kap. 29 § miljöbalken. Inbjudan distribueras via post till samtliga fastighetsägare och folkbokförda inom en kilometer från projektområdets yttersta gräns. Inbjudan skickas via e-post till de statliga myndigheter, kommuner och organisationer som kan antas bli berörda av verksamheten. Som adressunderlag har vi hämtat uppgifter från Lantmäteriet via Metria (markägare) och från Bisnode (folkbokförda). **Vi ber vänligen dig som fastighetsägare att vidarefördela informationen om föreliggande samråd till eventuella arrendatorer, hyresgäster eller andra rättighetshavare inom fastigheten.** Allmänheten kommer att bjudas in till samrådet via annonsering i dagstidningar.

Bolaget har tagit fram en samrådshandling där den planerade verksamheten och de förutsedda miljöeffekterna beskrivs.

Samrådshandlingen finns att läsa och ladda hem från projektets hemsida:

ox2.com/sv/projects/kogshult-pv.

Önskar du i stället ta del av materialet i pappersformat skickas det via post efter begäran på telefon 073-823 48 64.

Samrådsmöte

Bolaget bjuder vidare in till **samrådsmöte i församlingshemmet i Kyrkans Hus i Blentarp, Blentarpsvägen 6 A, den 27 oktober 2022**. Det kommer att finnas representanter från bolaget på plats för att berätta om projektet och det kommer att ges möjlighet att ställa frågor, lämna synpunkter etc.

Samrådsmötet kommer att delas upp i två olika pass:

- Första passet: 16.30-18.30
- Andra passet: 19.00-21.00

Varje pass inleds med en presentation som följs av en stund för frågor och diskussioner. Det kommer också att finnas möjlighet att lämna skriftliga samrådsyttranden på plats. Vi bjuder på fika.

Vi tar tacksamt emot er **anmälan till samrådsmötet senast den 23 oktober 2022**. Anmälan sker till mail: ox2.samrad@ecogain.se alternativt på telefon 073-823 48 64. Ange följande information i din anmälan:

- För- och efternamn på den/de du avser att anmäla
- Fastigheten du/ni bor på
- Vilket pass du/ni önskar delta vid

Viktigt att man med hänsyn till andra och för att undvika trängsel respekterar de olika passens tider. Beroende på hur anmälningsläget ser ut kan justeringar av passens längd och/eller antal komma att ske.

Synpunkter/samrådsyttranden

Samrådsyttrandena ska röra verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra, miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och omfattning samt information som kan vara bra för bolaget att känna till vid planeringen av verksamheten.

Vi önskar ha era eventuella samrådsyttranden oss till handa senast 17 november 2022.

Synpunkter skickas skriftligen via mail, med texten »Samrådsyttrande Kogshult« i ämnesraden, till ox2.samrad@ecogain.se, alternativt med brev till:

Ecogain AB, Kogshult, United Spaces
Östra Hamngatan 16, 411 09 Göteborg

Med vänlig hälsning, OX2 AB

Bjäreås församling
Bergapåren:
Sön kl 11.00 Mässa, Höden
Judi
Tis kl 08.30 Morgonmässa
Tors kl 12.00 Middagsbön,
Kyrkostämman
Tors kl 19.00 Stilla mässa,
Höden Judi

ÖVRIGA

Malmö Pingstförsamling, Europaporten
Sön 10.30 Gudstjänst
i Antonius "Årskostamen"
Sång D Sundin m fl
18.00 Lovsång och bön
infor Gud
Dns 19.00 Bön för Malmö i
Wesleykyrkan
Se www.europaporten.com

VAROR & TJÄNSTER

Vi köper Dödsbön, Antik o Beg
Hela och delar av hem och dödsbön. Rättning, flytt-
städning av lägenheter, hus o gårdar. Fr värdering,
vi hämtar i hela landet. Vänd er med förtroende till oss.
Vi har helhetslösningen. Av transporter. Rut 50%

Karlssons Auktationer
Ring alla dagar! 0410-137 33, 0709-96 67 88
www.karlssonsauktioner.se

KÖP & SÄLJ

MOTOR

Gammelhöj köpes
Amerikans veteranmotorcy-
klar från 1940 köpes.
Hel delar, objekt, lada-
gödslyfnd allt av intresse.
Bra betalt. Sjä en signal!
Max 070-514 76 34

KUNGÖRELSE

Inbjudan till samråd
Planerad solcellspark Kogshult
i Sjöbo kommun

För att bidra till en nödvändig energiomställning vi står inför planerar ÖKE en solcellspark, Kogshult, i Sjöbo kommun utöver sydväst om Sövedalen och sydost om Blentarp. ÖKE tjuder närmast in till avgränsningssamråd enligt miljöbalken, där syftet är att informera om och samla in synpunkter på den planerade solcellsparken.

Om verksamheten

Sjöboens planeringsnämnd (Sjöbo Energi) har beslutat om att starta 200 hektar, förmedla på sin framtida verksamhet. Den mest avancerade delen förmedlas till ÖKE och utvärderingen ska vara klar till slutet av oktober. ÖKE har för avsikt att samråda om planeringen på ett samrådsmöte som äger rum på Kogshult den 27 oktober. Samrådsmötet kommer att hållas i målpass, klockan 18.30-18.50 respektive 19.00-19.20. Värde pass kommer att inledas med en presentation. Vi tjuder på fik.

Samrådsmöte 27 oktober

Den 27 oktober hålls ett samrådsmöte i församlingssalen i Kyrkans Hus i Blentarp. Blentarpvägen 4 A, där ÖKE presenterar projektet och deltar på ett sätt som följer de nämnda synpunkter. Samrådsmötet kommer att hållas i målpass, klockan 18.30-18.50 respektive 19.00-19.20. Värde pass kommer att inledas med en presentation. Vi tjuder på fik.

- För och efternamn på den som vill anmäla
- Fastighets dnr om det är relevant
- Vilket pass du vill anmäla ditt

Lämna dina synpunkter

Du har möjlighet att bidra med information som kan vara relevant för det fortsatta arbetet med projektet. Du kan även lämna synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen förmedla och utvärdering, samt på den planerade verksamhetens lokalering, omfattning, utformning och de miljökonsekvensbeskrivningen kan inlämnas. Vi önskar ditt yttrande senast den 17 november. Du kan lämna dit via mail, med besked i digitaliseringscentralen i Jönköping, eller på ett av våra kontor: ÖKE AB, Kogshult, United Spaces, Östra Hamngatan 16, 411 09 Göteborg.

Vårt välkommer!

NOJÉ

Nojé
ROCKMUSIKALEN

*** "Wow! Det låter så bra, så rätt och så rätt!" - Skånska Dagbladet

"...kärleksfullt berättad med en stor portion nostalgi och ett jätka oel!" - P4 Malmöhus

SPELAS NU PÅ SLAGHUSET, MALMÖ

FRE 14 OKT: 19:30	LÖR 6 NOV: 18:00-20:00
LÖR 18 OKT: 16:00-20:00	FRE 11 NOV: 19:30
FRE 21 OKT: 19:30	LÖR 12 NOV: 16:00-20:00
LÖR 22 OKT: 16:00-20:00	SÖN 13 NOV: 16:00
FRE 28 OKT: 19:30	FRE 25 NOV: 19:30
LÖR 29 OKT: 16:00-20:00	LÖR 26 NOV: 16:00-20:00
FRE 4 NOV: 19:30	SÖN 27 NOV: 16:00

Fler datum & biljetter: Nojérockmusikal.se

Musik i Svenska kyrkan Malmö

LÖRDAG 15 OKTOBER
18.00 Kyrkans kyrka
18.30 Kyrkans kyrka
19.00 Kyrkans kyrka

SÖNDAG 16 OKTOBER
18.00 Kyrkans kyrka
18.30 Kyrkans kyrka
19.00 Kyrkans kyrka

ONSDAG 19 OKTOBER
18.00 Kyrkans kyrka
18.30 Kyrkans kyrka
19.00 Kyrkans kyrka

TORSDAG 20 OKTOBER
18.00 Kyrkans kyrka
18.30 Kyrkans kyrka
19.00 Kyrkans kyrka

PETER PAN
Lättare än en fjäder
GÖTEBORGS SCANDINAVIUM
12 MAJ 1930, 13 MAJ 1930 & 1930

EVA DAHLGREN
EVA BLANT BLANDNINGAR
30.00 - LIVE

KULTURFOJAJÉN
EXPRESS TEATERN
FLICKAN I SPEGLN
söndag 23/10
kl 16.00. URSÄ!
SDS Sjömarknad gäller
Biljetter: 040-16 30 20
www.kulturfojajen.se

Vems sida väljer du?
Hjälp oss att få fler att ta ställning mot mobbing.

BIOPREMIÄR FREDAG!
SE DEN PÅ BIO NU!
BIOPROGRAM
PETER VON KANT
KINO
ROSE
ÅRET JAC SLUJADE PRESTERA OCH BÖRJADE ÖNANERA

SPORT

RESULTAT

Fortsättning

Division 2 Södra, herrar
Ystadpåg.-HF Karlskr. U 35-32 (17-16)
 Ystadpågarna: Truls Landgren 10 (2), Liam Thulin 9, Kevin Olsson 8, Svante Strömberg 3, Elias Wedberg 2, Marcus Karlsson 2, Ludvig Karlsson.
Ähus-Lödde 29-31 (14-15)
 Lödde: Martin Larsson 8, Melker Persson 5, Sebastian Nilsson 4, Oskar Andersson 4, Johan Ekholm 4, Alvar Persson 3, Adrian Heiman 2, Hendrix Bölin.
Lödde 3 3 0 0 94-90 6
Eslöv 2 2 0 0 55-48 4
Ystadpågarna 2 2 0 1 97-94 4
Helsingborg 2 2 0 0 65-62 4
HF Karlskr. U 2 2 0 1 93-92 4
Vägd 2 1 0 1 56-54 2
Halnstad 2 1 0 1 54-53 2
Kävlinge 2 1 0 1 59-60 2
H43 Lund 2 0 0 2 61-64 0
Tomellia 2 0 0 2 50-53 0
Malmö HP 2 0 0 2 60-64 0
Ähus 3 0 0 3 87-97 0

Division 4 Syd A, herrar
Stavsten B-Eslöv 21-27
Division 4 Syd B, herrar
Björnen-GW Landskrona 2005-1995

SHE
Kristianstad HK-Kungälv 27-29 (11-17)
H65 Hör 4 4 0 0 117-84 8
Sävshof 4 4 0 0 123-91 8
Västeråsra 4 3 0 1 109-102 6
Skövde 4 3 0 1 105-102 6
Skuru 4 2 0 2 115-97 4
Örnared 4 2 0 2 96-94 4
Kristianstad HK5 2 0 3 132-146 4
Halby 4 1 1 2 102-98 3
Lugi 4 1 1 2 104-102 3
Skara 4 1 0 3 101-120 2
Kungälv 5 1 0 4 115-140 2
Heid 4 0 0 4 73-116 0

ISHOCKEY

NHL, herrar
Philadelphia-New Jersey 5-2
 (1-1, 2-0, 2-1)
 Philadelphia: Travis Konecny 2, Morgan Frost 2, Wade Allison, New Jersey: Alexander Holtz, Damon Severson.
Buffalo-Ottawa 4-1
 (0-1, 2-0, 2-0)
 Buffalo: Victor Olofsson 2, JJ Peterka, Rasmus Dahlin, Ottawa: Brady Tkachuk.
Pittsburgh-Arizona 6-2
 (3-0, 1-1, 2-1)
 Pittsburgh: Sidney Crosby, Jason Zucker, Jake Guentzel, Yevgen Malkin, Bryan Rust, Kasper Kapkanen, Arizona: Nick Ritchie 2.
NY Islanders-Florida 1-3
 (0-0, 0-1, 1-2)
 NY Islanders: Noah Dobson, Florida: Eetu Luostarinen, Patric Hörnqvist, Matthew Tkachuk.
Toronto-Washington 3-2
 (1-2, 1-0, 1-0)
 Toronto: John Tavares, Calle Jarnkrok, Auston Matthews, Washington: Nic Dowd, Marcus Johansson.
Minnesota-NY Rangers 3-7
 (0-3, 1-1, 2-3)
 Minnesota: Matt Boldy 2, Mats Zuccarello, NY Rangers: Chris Kreider 2, Adam Fox, Artemi Panarin, Filip Chytil, Vincent Trocheck, Kaapo Kakko.
Nashville-Dallas 1-4
 (0-2, 0-1, 1-1)
 Nashville: Ryan Johansen, Dallas: Mason Marchment 2, Joe Pavelski, Wyatt Johnston.
Calgary-Colorado 5-3
 (1-1, 2-0, 2-2)
 Calgary: Brett Ritchie, Dillon Dubé, Rasmus Andersson, Tyler Toffoli, Elias Lindholm, Colorado: Bowen Byram, Nathan MacKinnon, Valeri Nichushkin.
Vegas-Chicago 1-0
 (0-0, 1-0, 0-0)
 Paul Cotter.
Los Angeles-Seattle 1-4
 (1-1, 0-2, 0-1)
 Los Angeles: Alex Iafallo, Seattle: Jaden Schwartz, Brandon Tanev, Alexander Wennberg, Adam Larsson.

KÖP & SÄLJ

MOTOR

Gammelhoj köpes
Amerikans veteranmotorcykel innan 1940 köpes.
Hel delar, objekt, ladugårdsfynd allt av intresse.
Bra betalt. Slå en signal!
Max 070-524 76 34

EUROJACKPOT

3-5-8-10-44
Tilläggsnummer: 7-12.
5 rätt + 2: ingen vinnare
5 rätt + 1: (4) 5768000 kr
5 rätt: (12) 1084294 kr
4 rätt + 2: (22) 97556 kr
4 rätt + 1: (890) 11503 kr
3 rätt + 2: (1212) 8076 kr
4 rätt: (2387) 2705 kr
2 rätt + 2: (16505) 413 kr
3 rätt + 1: (35231) 216 kr
3 rätt: (95542) 178 kr
1 rätt + 2: (86263) 178 kr
2 rätt + 1: (488633) 111 kr

Hockeytrean Södra E, herrar
Osby-Diö 4-1
 Osby: 4 2 1 1 14-9 8
 Diö: 3 2 1 0 19-7 7
Trelleborg 4 2 0 2 17-18 6
 Osby: 3 1 1 1 8-5 5
Lejonet 2 1 1 0 12-8 4
Olofström 3 0 2 1 8-13 3
Åstorp 4 1 0 3 13-26 3
SDHL
Brynäs-HV 71 3-2
 Luleå 8 8 0 0 40-5 24
 Brynäs 9 7 1 1 35-14 23
 Modo 8 4 2 2 25-15 15
 Djurgården 8 5 0 3 25-16 15
 Linköping 7 3 0 4 15-17 9
 SDE HF 9 2 2 5 14-34 9
 AIK 8 2 0 6 11-28 6
 Leksand 5 1 2 2 6-13 5
 HV 71 6 0 2 4 15-20 4
 Göteborg HC 6 0 1 5 2-26 1

SPORTIDAG

Football
Allsvenskan, herrar: Helsingborg-Västerås (15).
Division 2 södra Götaland: Arisa FC-IFK Hässelholm (15), Balkan-Berga (15).
Kval Div 3 grupp 12: Malmö City-Staffanstorp (14), Tomellia-Hö Bromölla (14).
Kval Div 4 Skåne omg 2: Bosnien Herkageröd (14), Skansen-Oja (14), Malmö IK-KSF Kosova (14), Hör-Bunkelfo FF (14).
Kval Div 5 Skåne omg 2: Oxie-IFK Osby (14), Lödde-Munka Ljung (14), Alegria-Sjuterstor (14), ÖT Smygehuk-Furulund (14), Snogeröd-Hals (14).

VAROR & TJÄNSTER

KÖPER DÖDSBON, ANTIKT & BEGAGNAT

- + Hela och delar av hem
- + Rönjning/Städning av lägenheter, hus & gårdar
- + Arrangerar auktioner
- + Vi utför flyttningar, transporter & magasinering
- + Flyttstädningar
- + Fri värdering
- + Vi hämtar i hela landet

Vänd er med förtroende till oss!
www.karlssonsauktioner.se

Karlssons Auktioner AB

Ring alla dagar 0410-137 39 Anna Karlsson 0709-966 788
 Vi anlitas av begravningsbyråer, mäklare, banker och försäkringsbolag

FÖRENINGAR

Onsjö Härads Hembildningsförening
 håller årsmöte kl. 14 den 30 oktober 2022 i Västra Strö kyrkstuga. Vi inleder med en kort rundvandring på kyrkogården i Västra Strö under ledning av Sten Larsson. Därefter tar vi plats i kyrkstugan. Årsmötet tar vid när Sten avslutat sin föredragning om bygden. Årets kulturpris utdelas. Kaffe serveras. Frågor kan ställas via epost: sekreterare@onsjohbf.se. Varmt välkomna önskar Styrelsen

PRO Höör

Dans på Älvkullen torsdag 20/10 kl 14-17.30. Orkester Trippz. Alla PRO- och SPF-anslutna är välkomna.

KENO · FREDAG

2 3 5 6 10 14 16 20 22 27 28 31
 33 36 50 51 58 60 65 68
KungKeno: 10

EUROPATIPSET

1,X,1,1,1,1,2,1,2,X,2
13 rätt: (32) 44906 kr
12 rätt: (905) 895 kr
11 rätt: (10495) 42 kr
10 rätt: (68687) ingen utd.
TOPPTIPSET EUROPA
1,X,1,1,1,1,2,1
8 rätt: (2.599) 461 kr

Handboll

Division 1 södra, herrar: Lågan-Ånderstorp (16).
Division 2 Södra: H43 Lund-Malmö HP (14), Kävlings-Tomellia (14).
Allsvenskan, damer: Eslöv-Aranäs (14), Ystads IF-IFK Örebro (14).
Innebandy
Allsvenskan södra, herrar: Höllviken-Warberg (15).
Division 2 Skåne: Landskrona-Genarp (13), Skurup IBK-IBK Lund (15), Malmhaug-Bjärred (15,15).
Division 1 Skåne, damer: Landskrona-Malmhaug (16).
Ishockey
SHL, herrar: Malmö-Timrå (15,15).
Volleyboll
Division 1 södra, herrar: Lund B-Gothia (16,45).

LUNCHIGÄR: ROMME

Lunchdubbeln
LD-1: 1 Amazing Moment (11,96)
 Struken nr 11.
LD-2: 3 Reshevsky (5,32)
 Odds: 85,26.
Raderna
V65-raden: 3-2-6-2-1-3 (lopp 2-7)
 6 rätt: (1694) 503 kr
 5 rätt: (27040) 20 kr
V4-raden: 6-2-1-3 (lopp 4-7)
 4 rätt: (985,2) 781 kr

RESOR

hagestad TOURING
 0411-52 41 75 • www.hagestadtouring.se

Tootsie m Robert Gustafsson på Teaterveekend 11/11

DAGSRESOR
Bordershop-plus 100 kg 700:-
Helligenhafen-plus 100 kg 750:-
Köpenhamn i julskrud m Julkonsert Buss 2 16/12 fr 600:-
Julkonsert Mins & Carola 2095:-
Arlövsrevyn 2023 1295:-
Falkenbergsrevyn 2023 1295:-
Funny Girl m Sanna Nielsen 1450:-
Musikalen "HAIR" Sthlm 3 d 3995:-
Göta kanal-klassiker 3 d 4495:-
Gotland 5 d 14/8 7695:-
Skagen 3 d 7/6 5695:-
JULRESOR
Jul på Gavnö 5/11 1095:-
Julmäska Huseby Bruk 14/11 950:-
Julmäska Wapnö 17/11 950:-
Jul på Liseberg 2 d 20/11 2195:-
Magleburg 3 d 25/11 3595:-
Rostock 2 d 29/11, 13/12 2495:-
Hildesheim 3 d 3/12 5395:-
Lübeck 2 d 6/12 2595:-
Kiel 3 d 9/12 3395:-

MUSIK-TEATER
Les Miserables 1595:-
Malmö opera 9/2 1595:-
Mitt om Natten 9/11 1495:-
Teaterveekend Stockholm m Tootsie, Bodyguard o Petra Mede 2995:-
Rikshit m Per Andersson 1395:-
15/11 4395:-

RESOR 2023
FÄRfest i KIL 3 d 2/3 2600:-
Holland m Blomstertåg 5 d 19/4 8159:-
Krakow 5 d 24/5 6995:-
Hemlig Resa 3 d Sverige 2/8 4395:-

NYÅRSRESA
Berlin 4 d 30/12 5300:-

KUNGÖRELSE

Inbjudan till samråd

Planerad solcellspark Kogshult i Sjöbo kommun

För att bidra till den nödvändiga energiomställningen vi står inför planerar OX2 en solpark, Kogshult, i Sjöbo kommun strax sydväst om Sövedsjön och sydost om Blentarp. OX2 bjuder härmed in till avgränsningssamråd enligt miljöbalken, där syftet är att informera om och samla in synpunkter på den planerade solparken.

Om verksamheten

Solparken planeras inom fastigheterna Sjöbo Elsågården 1:1 och Sjöbo Ågerup 2:83. Den omfattar etablering och drift av en solpark på en yta om totalt 250 hektar, fördelad på sju friliggande delområden. Den installerade effekten förväntas bli cirka 150 MW och produktionen cirka 150 GWh el per år. Som underlag för samrådet har en samrådshandling tagits fram. Den finns att läsa och ladda hem från projektets hemsida ox2.com/sv/projects/kogshult-pv. Samrådshandlingen kan även fås i pappersformat via post efter begäran på telefon 073-823 48 64.

Samrådsmöte 27 oktober

Den 27 oktober hålls ett samrådsmöte i församlingshemmet i Kyrkans Hus i Blentarp, Blentarpsvägen 6 A, där OX2 presenterar projektet och det ges tillfälle att ställa frågor och lämna synpunkter. Samrådsmötet kommer att hållas i två pass, klockan 16.30-18.30 respektive 19.00-21.00. Varje pass kommer att inledas med en presentation. Vi bjuder på fika. OX2 tar tacksamt emot anmälan till samrådsmötet senast den 23 oktober till mailadressen ox2.samrad@ecogain.se alternativt på telefon 073-823 48 64, vänligen ange följande:

- För- och efternamn på den/de du avser att anmäla
- Fastigheten du/ni bor på
- Vilket pass du/ni önskar delta vid

Lämna dina synpunkter

Du har möjlighet att bidra med information som kan vara relevant för det fortsatta arbetet med projektet. Du kan även lämna synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning, samt på den planerade verksamhetens lokalisering, omfattning, utformning och de miljöeffekter verksamheten kan antas medföra. Vi önskar ditt yttrande senast den 17 november. Du kan lämna det via mail, med texten »Samrådsyttrande Kogshult« i ämnesraden, till ox2.samrad@ecogain.se, alternativt med brev till: Ecogain AB, Kogshult, United Spaces, Östra Hamngatan 16, 411 09 Göteborg.

Varmt välkommen!

AVGRÄNSNINGSSAMRÅD OX2 KOGSHULT SOLPARK, SAMRÅDSMÖTE MED ALLMÄNHETEN

KYRKANS HUS, BLENTARP, 2022.10.27

Två möten/pass genomfördes. OX2 och Ecogain höll på båda passen en presentation av projektet, baserad på samrådshandlingen men lite utförligare om OX2 och med fotomontage som tillägg. Detta dokument innehåller anteckningar av kommentarer och frågor från mötesdeltagarna och svar från OX2 och Ecogain som förekom på respektive pass. Observera att dessa anteckningar i sig inte utgör ett fullständigt referat av vad som lyftes och diskuterades på mötet. Mötesdeltagarna uppmanades att skicka in sina formella samrådssynpunkter skriftligen. Alla skriftliga synpunkter kommer att redovisas i sin helhet i den samrådsredogörelse som kommer att ingå i kommande tillståndsansökan.

PASS 1: 16.30-18.30

Antal deltagare: 7

Kommentar: det går inte att producera några spannmål, t.ex. vall, på markerna ändå eftersom det är mycket sten i marken och inte går att köra där (med lantbruksmaskin).

Kommentar: det finns inga djurägare i området som skulle kunna tillhandahålla får som kan beta på markerna.

Fråga: angående hur parken kommer att minska fossilberoendet/koldioxidutsläppen - är utsläppet från framställning och transporten av solpanelerna inräknad i det? Ber om att vi förtydligar texten där.

Fråga: parkens layout är ganska spretig - är det företagsmässigt smart? Det verkar som att ni försvarar för er själva. *Svar:* det finns många anledningar

till att den preliminära layouten ser ut som den gör. Bland annat dialog med markägare, tekniska förutsättning och hänsyn till förekommande intressen/värden.

Fråga: vart hamnar elen från solparken - kommer bygden få säkerställd elförsörjning? Anser att parken innebär en förfylning av landskapet och undrar hur den gynnar lokalsamhället? *Svar:* den producerade elen kommer att matas upp till det allmänna elnätet och således komma konsumenterna till gagn. Etablering av Kogshults-parken kommer dock att gynna lokalområdet på andra sätt, t.ex. i form av ökad elproduktion i elprisområde 4 (där Skåne ingår) och ett flertal arbetstillfällen under driftsfasen.

Kommentar: det gör ont i hjärtat att ta marken i anspråk ur naturmässigt perspektiv.

Fråga: skulle det kunna vara möjligt att göra en mindre anläggning och i stället producera både på mark och på hustak etc.? Nämner ett regeringsbeslut som endast gynnar ”de stora”.

Kommentar: endast 1 % av elen kommer från sol idag. Det räcker att vi sparar lite på elen då har man tjänat in det. *Svar:* finns olika prognoser som visar på olika scenarios – åtminstone 10-15% av elen ska kunna komma från sol beaktande den potential som finns.

Fråga: kommer fler områden i närheten att tas i anspråk i framtiden - är sannolikheten stor för det när det redan finns en etablerad anläggning? *Svar:* det skulle innebära en egen tillståndsprövning för denna tillkommande del, där kumulativa effekter kommer att beaktas.

Fråga: hur stor behöver parken vara för att den ska vara lönsam? *Svar:* svårt att säga. Vi ser i Kogshult en potential att ansluta cirka 150 MW till elnätet, vilket skapar förutsättningar för att kunna utveckla, bygga och driva en storskalig solenergianläggning på goda ekonomiska premisser.

Fråga: om det bara blir 100 hektar så kommer ni att bygga ändå? *Svar:* har inte tillräcklig information i nuläget för att svara på det.

Fråga: vad genererar projektet för inkomst för markägarna? *Svar:* OX2 avser att arrendera den aktuella marken av markägarna och betalar för detta en årlig arrändeesättning under drifttiden av anläggningen.

Fråga: kan man fortfarande få stöd för betesdjur på en sådan här yta? *Svar:* det vet vi inte.

Kommentar: vem har fått utskick? Förslag att lägga ut länk på Facebook. *Svar:* vi har skickat ut brev inom 1 km, cirka 150 direktutskick och därtill annonserat i dagspressen. Det är fritt att sprida inbjudan till samrådet.

Fråga: när de 40 åren har gått, producerar panelerna då för lite el? *Svar:* den tekniska livslängden bedöms vara 35-40 år och tillståndet är också tidsbegränsat.

Fråga: om tillstånd ges i 2023, när ska byggnation då börja? *Svar:* målet är driftsättning kring 2026. Tillståndsprocessen för anläggningen, inklusive nätanslutningen, tar tid. Även upphandling, byggnation etc.

Fråga: det behövs internet för anläggningen - finns det tillräcklig fiber i nuläget för parken? *Svar:* om det behövs lägger man vanligen ner optofiber i marken, tillsammans med elkablarna inom parken.

Fråga: har ni försökt att projektera sådana här anläggningar förut - vad är oddsen för att tillstånd ges? *Svar:* OX2 har ett 10-tal projekt under utveckling/tillståndsprocess, detta är det första i Skåne.

PASS 2: 19.00-21.00

Antal deltagare: 11

Fråga: vet ni namnen på dem på länsstyrelsen som kommer att ta besluten? *Svar:* det är miljöprövningsdelegationen (MPD).

Fråga: vilka instanser kommer efter länsstyrelsen? *Svar:* först mark- och miljödomstolen och sedan Mark- och miljööverdomstolen.

Fråga: hur lång är en tillståndsprocess normalt? *Svar:* handläggningstiden hos MPD kanske 6-12 månader. Med överklaganden tar det längre tid.

Fråga: vad är OX2:s och Ecogains relation till jordägarna? *Svar:* OX2 kommer att arrendera marken under en period om cirka 30-40 år.

Fråga: vem tar hand om området efter 40 år? *Svar:* det står reglerat i överenskommelsen med markägaren men kommer även att regleras i miljötillståndet.

Fråga: kommer samrådsyttranden att behandlas av OX2/Ecogain eller skickas de in helt och hållet? *Svar:* hela samrådsyttrandena kommer att redovisas i en samrådsredogörelse och även OX2:s bemötande av dessa. Samrådsredogörelsen kommer i sin tur ingå i tillståndsansökan.

Kommentar: då får OX2/Ecogain sista ordet, kan man gå direkt till länsstyrelsen? *Svar:* om man vill påverka bör man engagera sig i samrådsprocessen men det finns inget som hindrar en från att kontakta länsstyrelsen.

Fråga: finns det bara besvärsmöjlighet inom en viss tid, hur länge kan man överklaga länsstyrelsens beslut? *Svar:* vanligen brukar överklagningstiden vara cirka 3 veckor.

Fråga: varför sätter man upp sådana här parker i Sverige i stället för i till exempel Sydeuropa? *Svar:* OX2 utvecklar solparker på ett flertal marknader i Europa, men bedömer att det finns ekonomisk lönsamhet för att bygga parker även i Sverige.

Fråga: har OX2 några fler solparker i närheten? *Svar:* OX2 har ett 10-tal projekt under utveckling/tillståndsprövning, dock inget i närheten av Kogshult.

Fråga: vad är OX2:s relation med kraftbolag? *Svar:* OX2 är en kund till dem.

Fråga: varför byggs inte detta i Västskåne där det ligger närmare konsumtionen? *Svar:* OX2 letar kontinuerligt efter möjliga och lämpliga platser för etablering av solparker. Ofta kan det dock vara svårt att få tillstånd i tätbefolkade områden. **Följdfråga:** varför är folks åsikter viktiga i tätbefolkade områden? *Svar:* så är det inte, men det blir naturligt fler som berörs om man utvecklar projekt i eller nära tätbefolkade områden. Det finns ofta fler motstående intressen i tätbefolkade områden, det är mer ont om plats där.

Fråga: kan man inte bygga sol på höjden? *Svar:* vi följer den tekniska utvecklingen av solpaneler och tillhörande utrustningar/anläggningar. Det finns baksidor med att bygga på höjden, t.ex. blir panelerna mer synliga i

landskapet och materialåtgången kan bli större för att man behöver kraftigare ställningar för solpanelerna.

Fråga: kan man göra solcellsparker till havs? *Svar:* det finns flytande solcellsparker men så vitt känt inte i Sverige än.

Fråga: vad menar du med ont om plats? *Svar:* det handlar om människor, verksamheter och motstående intressen som tar marken i anspråk.

Fråga: hur ser det ut i Skåne med kapaciteten att koppla in mer el på nätet? *Svar:* E.ON har svaret på detta som regional nätägare. Här har vi en tät dialog.

Fråga: vad tror du det är för företag som kommer köpa anläggningen? *Svar:* erfarenheterna från våra vindkraftsprojekt visar att det typisk är stora finansiella institut, pensionsfonder etc. I Polen har OX2 precis sålt ett projekt till IKEA (Ingka Group).

Fråga: anser du dig vara naturvän? Till området som heter nummer 6 kommer det 150 000 – 200 000 besökare per år, kan anses vara ett av de sista vildmarksområdena/änglamarksområdena i södra Skåne. Du vill förstöra detta? *Svar:* vi vill hitta möjligheter för samexistens. Var finns de siffrorna om besökare?

Fråga: kan du förklara det här med samexistens? *Svar:* vi avser att försöka hitta en utformning som inte står i konflikt med andra förekommande intressen. Samrådet är en viktig del i detta. Även pågående utredningar, inventeringar etc.

Kommentar: det här är Skåneleden, det finns ju officiella uppgifter på att vi har 150 000 – 200 000 besökare här. Det är en halvtimme från Malmö, sista natur- eller vildmarksområdet i södra Skåne. Det är ett fruktansvärt ingrepp ni tänker göra. Hade ni kunnat placera solceller på naturreservat? *Svar:* bedömningen av ett potentiellt projektområdes lämplighet görs i varje enskilt projekt. Eventuell påverkan analyseras och beskrivs i miljökonsekvensbeskrivningen.

Kommentar: det är fruktansvärt även från ett mänskligt perspektiv. *Svar:* det är monokultur på alla delområden utom 6 och 7 idag. **Kommentar** från en person att hans synpunkter främst gäller område 6.

Kommentar: ni kan inventera hur mycket ni vill, det här kommer att förstöra för fågellivet. Tar upp exempel på fågelobservationer och grodobservationer. *Svar:* förklarar att i miljöbedömningsprocessen ligger det på OX2 att beskriva förutsättningarna och för det behövs inventeringar, utredningar etc. Detta kommer ingå i miljökonsekvensbeskrivningen och således också i det underlag som länsstyrelsen har att ta ställning till vid prövningen.

Kommentar: jag hade inte själv planerat att anlägga en solpark här, det kommer att bli överklagat hela vägen. Vi sitter här och försöker att försvara naturen för sin egen skull. Vad är det för skillnad i solinstrålning mellan här och södra Småland? Det här är inte smart.

Fråga: har ni fler projekt på gång i Skåne? *Svar:* ja, det har vi.

Fråga: kommer det här att stängslas in? *Svar:* ja, projektområdets delområden kommer att stängslas in.

Kommentar: har haft liknande projekt där länsstyrelsen och kommunen sa ja för att de inte hade kunskap om grodor etc. Eftersom vi har varit igenom den processen litar vi inte mycket på myndigheterna. Vi byggde upp en bra erfarenhet där, inventeringar i all ära men inventerarna kommer bara hit en enstaka dag och följer inte djurlivet eller växtlivet som vi boende gör. Vi tror att vi vet mer om det här området än de som gör ett nedslag. *Svar:* OX2 har för avsikt att ta fram en fullgott underlag till kommande tillståndsansökan som länsstyrelsen har att pröva. Om länsstyrelsen tycker att underlaget är undermåligt eller om de bedömer att påverkan är oacceptabel, så kommer inget tillstånd att erhållas.

Kommentar: om den här processen kommer att gå rätt till så tror jag inte ni kommer att få tillstånd.

Fråga: hur länge har projektet varit igång? *Svar:* vi påbörjade själva tillståndsprocessen, med planeringen av samrådet, i våras.

Fråga: gör man sådana här inventeringar utan att informera markägarna? Jag har inte informerats. Det räcker inte att inventera bara där man ska sätta solceller utan även närområdet behöver inventeras. *Svar:* berörda

markägare har informerats i den mån arbetet inte kunnat göras med stöd av allemansrätten.

Kommentar: besökare kommer hit från Danmark och Tyskland. Inga tranor kommer att vilja komma hit om ni sätter solceller precis bredvid naturreservatet.

Fråga: vart ligger anslutningspunkten i Rydsgård. *Svar:* cirka fyra kilometer fågelvägen söderut.

Fråga: varför är de norra delarna så utspridda. *Svar:* detta är de platser där markägarna vill upplåta marken för solkraftsproduktion och där de motstående intressena bedömts vara små.

Fråga: delområdet nära sjön (nummer 1), ligger inte det inom Natura 2000? *Svar:* nej, det ligger cirka 100 meter från Natura 2000-gränsen.

Fråga: hur lång tid kommer byggprocessen att ta, till exempel i område 6. *Svar:* totalt 6-12 månader enligt vår preliminära bedömning. Byggfasen kommer att ingå i tillståndsansökan. Det som inte är med i ansökan är anslutningsledningen, den hanteras i en separat process.

Fråga: kommer det att ske samråd för anslutning till elnätet? *Svar:* ja.

Fråga: vem kontaktades först, markägaren eller nätägaren? *Svar:* det är två parallella processer, vet inte vem som kom först.

Fråga: när ni pratar om samexistens mellan jordbruk och solelproduktion, är det betet mellan panelerna ni menar? *Svar:* ja, bete och odling mellan och till viss del även under panelerna.

Kommentar: området kommer att förlora sin karaktär när ni anlägger parken. Det kommer att bli ett industriområde.

Kommentar: sedan Skurups flygplats är detta det grövsta exploateringsingreppet i Sydsåne. Vi i Naturskyddsföreningen hjälper er gärna att hitta andra områden i Sjöbo. Jag brukar vara en vänlig människa men jag formulerar mig starkt för att detta är allvarligt.

Kommentar: begreppet att tangera naturvärden, det rimmar inte. Jag skulle gärna vilja veta hur ni själva reflekterar över de värden ni beskriver.

Kommentar: det funkar inte att ha solceller i våtmark/träsk. *Svar:* på de områden vi har med i projektområdet nu i samrådsskedet har vi bedömt att det rent teknisk kommer att fungera, men vi kommer att undersöka det vidare.

Fråga: området är lågflygningsområde för sportsflyg. *Svar:* Sjöbo Flygklubb är inbjudna till samrådet för att fånga upp ifall det skulle vara några problem.

Fråga: vad spelar det för roll vad kommunen tycker? *Svar:* kommunen har planmonopol. Transformator kiosker och andra byggnader är därtill bygglovspliktiga, vilket hanteras av kommunen.

Kommentar på presentation av landskapsbild: det är väldigt tydligt att du ger en oerhört vinklad och subjektiv bedömning av situationen. (Anmärkning: vi har visat fotomontage från fem platser varifrån solparken kommer att synas som mest i landskapet.)

Kommentar: vi har olika perspektiv. Vi har bott här väldigt länge, vi älskar detta landskap, vi reagerar över att ni använder ordet ”viss” påverkan. Detta är en total förstörelse av landskapet. Det är inte klokt.

Fråga: vilka andra projekt är på gång i Sjöbo? *Svar:* enligt vad vi känner till finns det tre befintliga och planerade solparker i Sjöbo, dock inte i direkt närhet till Kogshult.

Kommentar: fotomontage från Frihult har tagits nere i ett hål, från min gård kommer parken att bli mycket mer synlig.

Fråga: är det Ecogain som gör inventeringarna? Vilken biolog som helst kan se att det här är ett mycket skyddsvärt område. Alla de här inventeringarna, det känns som att de tas fram för att få igenom projektet. Kommer du att göra en objektiv bedömning av detta? *Svar:* där vi har egen expertkompetens, alltså inom natur, fåglar och arter, gör Ecogain inventeringarna och utredningarna. Där vi inte har egen expertkompetens anlitar vi experter, i det här projektet är det för groddjur och kronvilt. Vi kommer att göra en objektiv bedömning.

Kommentar: om ni anlägger solceller på delområde 6 kan ni lika gärna ta naturreservatet också. Vad med återställande av våtmark? Förra gången när

vi tog den här striden så gick Naturvårdsverket in, säker på de kommer göra det den här gången också.

Kommentar: Frihult är naturreservat, konstigt att man stänger av det området.

Kommentar: naturen fungerar inte så, man kan inte ta en njure bara för att man har en lunga.

Kommentar: ifrågasättande av Ecogains kompetens att utföra objektiva analyser. Vi får hoppas att Ecogain har kvar sitt goda renommé efter detta.

Kommentar: området är riksintresse för naturmiljö. (Anmärkning: det har vi visat att det är.)

Kommentar: är Naturskyddsföreningens åsikt intressant för er? *Svar:* ja, vi ser fram emot att ta del av föreningens samrådsyttrande

Kommentar: ska vi komma in med synpunkter för att ni ska kunna eliminera oss? *Svar:* nej, för att vi ska kunna utforma solparken på bästa sätt med hänsyn till olika intressen. Hela ert yttrande kommer, opåverkat av oss, att bifogas ansökan så att länsstyrelsen kan ta hänsyn till det.

Kommentar: att sätta in lite blommande buskar är struntprat, har ingenting med biologisk mångfald att göra.

Kommentar: ni är bara intresserade av den information som gynnar en exploatering.

Kommentar: det är inte bara pluttarna där solcellerna ska stå på, det är omgivningen.

Kommentar: hur blir förutsättningarna bättre för biologisk mångfald? Det är en förolämpning av auditoriet.

Kommentar: det är kosmetika (åtgärderna för biologisk mångfald).

Kommentar: finns inte det du beskriver redan i ett ekologiskt område?
Svar: jag pratar om merparten av delområdena i projektområdet, som idag är åkrar/monokulturer och där mycket kan göras för att gynna den biologiska mångfalden.

Kommentar: ifrågasätter åtgärder i form av blommande buskar, fullständig nonsens. Ni vill ju exploatera. Vi försöker hjälpa er, varför börjar ni här i ett av de sista naturområdena. Hur kommer det att påverka ert renommé?

Kommentar: det känns som en förolämpning när ni börjar pratar om att skapa biologisk mångfald. Detta är ett sammanhängande område, det är hela området där vi förvaltar jorden.

Kommentar: bevisa för oss att ni inte är hänsynslösa exploatörer.

Kommentar: vill ha tillgång till PowerPoint-presentationen. *Svar:* innehållet i presentationen är hämtat ur samrådsunderlaget, som finns att tillgå på hemsidan.

Fråga: vilka var med på första passet, Stiftelsen Snogeholm, var de representerade? *Svar:* det var sju personer, vet inte om Stiftelsen Snogeholm var representerad – ingen hade i alla fall anmält sig som det.

BILAGA B1.7 INKOMNA YTTRANDE FRÅN MYNDIGHETER OCH ORGANISATIONER

Innehåll:

Namn
Länsstyrelsen Skåne
MSB
LFV
SGU
Svenska kraftnät
Jorbruksverket
SGI
Trafikverket
Skogsstyrelsen
Sjöbo kommun
Försvarmakten
Skanova (Telia)
Birdlife Sverige
Romelås- och Sjölandskapskommittén
Skånes Ornitologiska Förening
Naturskyddsföreningen i Färs
LRF

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Henrik Carlsson
010-224 1062
henrik.carlsson@lansstyrelsen.se

OX2 AB
via
karolina.adolphson@ecogain.se

Samråd enligt 6 kap. miljöbalken avseende solcellsanläggning

Länsstyrelsen har den 5 juli 2022 tagit emot samrådshandlingar inför en frivillig tillståndsansökan för uppförande och drift av en solcellsanläggning inom fastigheterna Elsagården 1:1 och Ågerup 2:83 i Sjöbo kommun. Verksamheten omfattas inte av miljöprövningsförordningen. Ett avgränsningssamråd med Länsstyrelsen, kommunen och andra berörda myndigheter hölls den 8 september 2022.

Underlaget som Länsstyrelsen mottog utgjorde enligt uppgift underlag till ett avgränsningssamråd. Något undersökningssamråd har inte genomförts då bolaget bedömt att verksamheten antas medföra betydande miljöpåverkan. Då bedömningen redan gjorts att verksamheten utgör betydande miljöpåverkan och samrådet utformats därefter kommer Länsstyrelsen inte att fatta något beslut i detta avseende.

Vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla framgår av 6 kap. 35 § miljöbalken samt 16-19 §§ miljöbedömningsförordningen. Nedan framgår aspekter som Länsstyrelsen anser är särskilt viktiga att redovisa i ansökan. Övriga synpunkter som diskuterades på mötet bör också ingå i ansökan. Länsstyrelsen är inte begränsad av detta yttrande utan fler frågor kan komma att få betydelse i en ansökningsprocess.

Länsstyrelsens synpunkter

Övergripande

Miljökonsekvensbeskrivningen ska utgå från de maximala ansökta mängderna och dess miljökonsekvenser. De samlade effekterna av all verksamhet och konsekvenserna ska bedömas i miljökonsekvensbeskrivningen. Även kumulativa effekter med annan bebyggelse och verksamhet i omgivningen ska bedömas.

Bifogade ritningar och kartor ska vara överskådliga och tydliga med datum, ev koordinatsystem, skala, gränser för verksamhetsområdet, byggnader, verksamheter, vägar, transportvägar, eventuella skyddsvärda objekt och områdesskydd m.m.

Bolaget behöver redogöra för den totala arealen som anläggningen kommer att ta i anspråk samt hur stor yta respektive delområde kommer att ta i anspråk. Redogör även för den yta som upptas av paneler, transformatorstationer, andra byggnader, servicevägar o.s.v.

Bolaget behöver tydligt och samlat redogöra för sina yrkanden. Det behöver framgå vilket kvantitativt mått som begränsar verksamheten, exempelvis vilken maximal produktion som önskas produceras eller vilken maximal instänglad yta som tas i anspråk för produktion. Bolaget behöver också föreslå villkor som ska gälla för verksamheten och vilka åtaganden som görs.

Vad som framgår av gällande översiktsplaner för Sjöbo kommun ska redovisas liksom om verksamheten är förenlig med översiktsplanerna. Vad som framgår av eventuella områdesbestämmelser ska också redovisas.

Lokalisering

Ansökan ska innehålla en utförlig lokaliseringsutredning och ett nollalternativ.

Verksamhetens föreslagna lokalisering innebär att ca 250 ha brukningsvärd jordbruksmark hägnas in och tas i anspråk under en längre tid. Av underlaget framgår att anläggningen planeras ha en driftstid om 40 år. Enligt 3 kap 4 § miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen, och behovet inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Länsstyrelsen anser att bevarandet av jordbruksmark i Skåne är avgörande för att stärka det samhällsviktiga intresset av att producera mer inhemskt livsmedel och foder. Länsstyrelsen förhåller sig därför väldigt restriktiv till att jordbruksmark tas i anspråk för olika former av nya anläggningar och ny bebyggelse. Förhållningssättet gäller även för åkermark av lägre klassning.

I lokaliseringsutredningen behöver bolaget redogöra för möjligheter att använda annan mark än brukningsvärd jordbruksmark (tex nedlagda flygplatser, deponier, vägområden, tak- och fasadinstallationer, industrier, bostäder etc.). Det behöver även redovisas hur bolaget vid valet av lokalisering har avvägt samhällets intresse av att producera livsmedel mot samhällets intresse av att producera förnyelsebar energi på den specifika platsen.

Om den föreslagna lokaliseringen fortsatt kommer att vara förstahandsalternativ efter genomförd lokaliseringsutredning, behöver bolaget redogöra för möjliga

alternativ utformning av anläggningen för att begränsa påverkan på naturvärden, landskapsbild, friluftsliv och andra relevanta motstående intressen i ärendet.

Jordbruksmarkens produktivitet

Bolaget behöver redogöra för hur stor livsmedelsproduktionen på det aktuella området är idag samt hur stor livsmedelsproduktionen förväntas bli under drifttiden. Uppgifter om jordbruksmarkens växtföljd de senaste fyra åren måste inkluderas. Om produktionsbortfallet skiljer sig beroende på skötselmetod så behövs redogörelse för respektive alternativ. Bolaget behöver också redogöra för om produktionsbortfallet är lika stort över tid samt hur stor del av vegetationen som kan tas om hand som foder.

Bolaget behöver redogöra för vilken påverkan anläggningen kommer få på jordbruksmarkens produktivitet under dess förväntade tekniska livslängd. Kommer anläggningen exempelvis påverka markens kompaktering, mikrobiologiska aktivitet, organogent innehåll m.m.? Kan eventuella negativa effekter förhindras eller begränsas med hjälp av försiktighetsåtgärder under drift och anläggningsskede?

Bolaget behöver redogöra för hur lång tid det tar efter att solcellsanläggningen avvecklats innan livsmedelsproduktionen kan vara densamma som innan anläggningen etablerades.

Natura 2000

Anläggningen planeras i nära anslutning till Natura 2000-området *Sövdesjön* (SE0430172) som är utpekad enligt fågeldirektivet. Sövdesjön och dess omgivningar utgör en betydelsefull lokal för både häckande och rastande rov- och sjöfågel. I skogsmiljöerna finns flera skogslevande arter, och det betade kulturlandskapet ger goda livsmiljöer för många fågelarter. Sjöfågellivet är mest koncentrerat till sjöns södra delar. Natura 2000-området är framförallt en viktig höst- och vinterlokal för rovfåglar och gäss, t.ex. vitkindad gås. I övrigt har sjön med dess varierande omgivningar en rik och bred häckfågelfauna, där ex. mindre strandpipare, storspov, rödbena och röd glada häckar. Strandängarna drar under sensommaren och hösten till sig rastande vadare.

Några av de hot som lyfts fram i bevarandeplanen är markexploatering och förändringar av markanvändning som kan påverka fåglarnas häckningsmöjligheter, rastlokaler och födosöksmiljöer negativt. Länsstyrelsen finner att sökande har redogjort för att fågelinventering (revirkartering, identifiering rovfågelbon/risbon, inventering rastande fåglar och inventering födosöksområde och eventuell höstflyttsundersökning) ska genomföras. Länsstyrelsen bedömer att detta utgör viktigt underlag för att en bedömning kring påverkan på Natura 2000-området ska kunna göras. Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken krävs det tillstånd för att bedriva

verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett naturområde som har förtecknats enligt 27 § första stycket 1 eller 2 (Natura 2000-områden). Tillståndskravet innebär att det är förbjudet att utan tillstånd bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området. Tillståndskravet aktualiseras när det finns en risk att en verksamhet eller åtgärd på ett betydande sätt kan påverka ett Natura 2000-område. Bolaget behöver utreda verksamhetens påverkan på Natura 2000-området, om det finns risk för påverkan på Natura 2000-området och de utpekade arterna krävs en ansökan om Natura 2000-tillstånd. Sökandes syn på om det krävs Natura 2000-tillstånd ska framgå av ansökan.

Artskydd

Solcellsanläggningen uppförs i ett område med stor förekomst av fågelarter och i området finns konstaterad förekomst av skyddsklassade fågelarter. Sökande har angett att inventeringar och utredningar ska genomföras enligt ovan. Påverkan på arterna behöver redogöras för. Handlingar som berör skyddsklassade arter behöver hanteras med sekretess, sökande uppmanas därför att lägga utredningar etc. kopplade till skyddsklassade arter som bilagor.

Det finns även stor förekomst av groddjur i området, bl.a. arterna lökgroda, lövgroda, klockgroda och större vattensalamander som är fridlysta enligt 4 § Artskyddsförordningen och upptagna i bilaga 4 till Art- och habitatdirektivet vilket innebär att arterna kräver noggrant skydd. Sökande anger att en groddjurinventering ska genomföras. Det är viktigt att övervintringsplatser, spridningsvägar m.m. undersöks och att påverkan på arterna beskrivs, detta gäller påverkan både under anläggnings- och driftskede.

Sökandes syn på om åtgärderna kräver artskyddsdispens ska framgå av ansökan.

Vilt

Anläggningen planeras inom ett område som är mycket viktigt för vilt. Särskilt viktigt är området för nominatunderarten av kronviltet *Cervus elaphus elaphus*. Den regionala förvaltningsplanen för kronvilt för åren 2019-2022 bifogas detta yttrande.

Anläggande inom området kommer generera påtagliga konsekvenser för kronvilt. Nya barriärer kommer skapas i landskapet som leder till en begränsning av vandringsvägar. Inhägnade leder till att betesmöjligheter begränsas och bra kombinationer av marker för nattbete och marker för daglega förvinner. När marker undantas för bete finns det en risk att betetrycket på andra åkerskiften ökar med ökad viltskaderisk samt att beteskonkurrensen mellan kronvilt och andra klövviltarter (framförallt dovvilt) ökar.

Det är viktigt att det görs en viltanalys för att utreda påverkan på viltet och att det i ansökan/MKB finns en bedömning påverkan. I analysen är det även viktigt att ta kumulativa effekter i beaktan ex. befintliga barriärer i området (ex. vilthägn) men också planerade och befintliga solcellsanläggningar som kan utgöra barriärer i landskapet.

Delområden med störst påverkan

Påverkan på kronvilt bedöms som störst för delområde 1-3 och delområde 6. Området kring delområde 1 och 2 är i dagsläget avskilt och relativt störningsfritt. Kronhjortar är skygga och är känsliga för mänsklig störning. Anläggande av tillfartsvägar riskerar att ge en ökad mänsklig förekomst i området, både i samband med byggnation och tillsyn, och genom en ökad tillgänglighet för allmänheten. Område 6 bedöms som en mycket olämplig anläggningsplats med beaktan på viltet, detta med undantag av de två mindre skiftena som är i direkt anslutning till Gamla Lundavägen. Resterande del av området utgör en miljö som används frekvent av kronvilt. Området är i direkt anslutning till en mosse vilken bl.a. utgör en ostörd miljö med goda betesmöjligheter, tillgång till vatten och möjlighet till daglega. Även delområde 3 bedöms utgöra en olämplig anläggningsplats då det bl.a. utgör en viktig daglega.

Stängslets utformning

Genom delområdena kan det behövas större faunapassager för att säkerställa att vilt kan röra sig genom anläggningen. Utformningen av faunapassager beror på hur anläggningen utformas och hur förutsättningarna ser ut på plats, bl.a. med avseende på terräng, förekommande linjeelement, viltstråk, andra barriärer i landskapet o.s.v. Passager behöver i regel vara bredare än 30 meter för att vara funktionella. Ex. på placering av faunapassager är längs med markvägar eller på platser där skarpa innerhörn bildas då viltet följer staketet eller så att de sammanfaller med linjeelement eller småbiotoper, exempelvis diken, småvatten, åkerholmar, buskage, skogsdungar eller liknande. Det är viktigt att det inte skapas för smala korridorer eller liknande tunnelsystem genom delområdena som det som föreslås i delområde 6. Det finns en stor risk att vilt som tar sig in i ett sådant område inte kommer hitta ut igen, vilket kan leda till att vilt fastnar i stängsel eller försöker hoppa över stängsel. Generellt kan stängsel utgöra en fara för då vilt riskerar att fastna eller skadas om de springer in i ett stängsel, ex. i samband med jakt.

Runt omkring anläggningens ytterkanter bör ett avstånd om minst 10 meter lämnas mellan stängslet och omkringliggande linjeelement som fastighetsgränser, stenmurar, busk- och trädridåer, diken, vägar/markvägar eller liknande. Viltet får då möjligheter att ostört röra sig runt anläggningen, vilket minskar den negativa påverkan. För att möjliggöra för småvilt som harar, grävlingar, rävar o.s.v. att kunna röra sig igenom anläggningen bör en glipa om minst 10 cm lämnas i stängslets

nederkant. Att förse stängslet med maskor i nederkant enligt förslaget bedöms försvåra för småvilt att passera, risken för att vilt fastnar i stängslet ökar också.

Naturreservat

Delområde 3 planeras precis intill naturreservatet Frihult. Naturreservatet syftar bl.a. till att bevara ett odlingslandskap som karaktäriseras av öppna betesmarker. I området finns flertalet grodarter.

Delområde 6 planeras precis intill naturreservatet Navröd. Naturreservatet lyfts fram som ett öppet beteslandskap med en värdefull landskapsbild för det rörliga friluftslivet samt som ett område av stort ornitologiskt värde med betydelse som rastplats för bl.a. gäss. Stiftelsen Skånska landskap är förvaltare för naturreservatet Navröd. Då anläggningen planeras i direkt anslutning till naturreservatet bör även stiftelsen ingå som samrådspart.

Naturreservatens värden behöver belysas och verksamhetens potentiella påverkan på områdena analyseras och redogöras för.

Biotopsskyddade miljöer

Av handlingarna framgår att objekt med generellt biotopsskydd har uteslutits och lämpliga viltstråk bibehållits. Länsstyrelsen tolkar det därför som att bolaget kommer hålla skyddsavstånd mellan biotoper och delområdenas stängsel. Ett skyddsavstånd om minst 10 meter bör hållas. Länsstyrelsen påminner även om att andra åtgärder som innebär ingrepp i biotopsskyddade miljöer under anläggningsskedet ex. öppning av stenmurar vid anläggning av servicevägar är sådana åtgärder som kräver dispens från biotopsskyddsbestämmelserna. För att beviljas dispens krävs särskilda skäl och dispens beviljas restriktivt. Finns alternativa lösningar ska dessa genomföras i första hand.

Naturmiljö i övrigt

Bolaget har angett att en naturvärdesinventering ska genomföras inom det planerade verksamhetsområdet. Ett av de mindre delområdena inom delområde 6 utgör en betesmark som klassats som mark med särskilda värden. Marken ingår/har ingått i ett åtagande enligt jordbrukarstöden, detta med bakgrund av marken utgör en fuktäng med höga naturvärden. Det finns arter inom området som visar på långvarig hävd och som kräver särskild skötsel för att långsiktigt kunna leva vidare. Under anläggningsskedet kommer större markstörningar ske vid framförande av maskiner, pålning av paneler, uppförande av ev. transformatorstationer och anläggande av servicevägar. Hur planerade åtgärder kan komma att påverka området behöver redogöras för.

Påverkan på landskapsbild

Bolaget anger att fotomontage ska lämnas in för att visa hur anläggningen kommer se ut på plats. Det är viktigt att de faktiskt förväntade förutsättningarna framgår av montaget, dvs. stängsel, planerade vegetationsridåer etc. ska framgå. Det behöver även finnas med utblickar från naturreservaten i montaget.

Bolaget behöver redogöra för möjliga försiktighetsåtgärder som kan begränsa anläggningens påverkan på landskapsbilden, exempelvis anläggning av buskage utanför stängsel eller liknande. Redogör även för kostnader för sådana åtgärder.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen vill påminna om anmälningsplikten enligt 2 kap. 10 § Kulturmiljölagen. Om fornlämning påträffas under grävning, ska arbetet omedelbart avbrytas till den del fornlämningen berörs och förhållandet anmälas till Länsstyrelsen.

De sju delområden som föreslås för etablering av ny solcellspark vid Kogshult, Sjöbo kommun, berör eller gränsar mot åtta kända objekt i det nationella fornminnesregistret Fornsök. Av dessa har fem objekt antikvarisk status som fornlämning, medan övriga objekt har bedömts som övrig kulturhistorisk lämning och möjlig fornlämning. I närområdet finns ytterligare kända fornlämningar, främst i form av förhistoriska boplatser. För mer information se länkar till respektive objekt i bilaga 1 till denna skrivelse.

Sammantaget berör/tangerar tre av sju delområden för den planerade solcellsanläggningen kända fornlämningar. Dessa är:

- *Område 3:* boplatserna L1989:1005 och L1989:1598 samt fyndplatserna L1989:1675 och L1989:1305
- *Område 4:* boplatser L1989:1304 och bytomt/gårdstomt L1989:1291.
- *Område 6:* bytomt/gårdstomt L1989:1045 och fossil åker L1989:1655.

Även i närområdet kring delområde 1 och 2 finns kända fornlämningar (boplatser) och fyndplatser för stenåldersredskap. Utifrån fornlämningsbilden bedömer Länsstyrelsen att det sannolikt kan finnas fornlämning dold under mark även inom andra delytor för den planerade solcellsanläggningen.

Länsstyrelsen kan i enlighet med bestämmelserna i 2 kap 11 § kulturmiljölagen ställa krav på arkeologisk utredning vid en exploatering som tar ett större markområde i anspråk om det finns goda skäl att anta att exploateringsområdet innehåller under mark dolda, ej registrerade fornlämningar. Den arkeologiska utredningen syftar till att konstatera om fornlämning berörs av exploateringen och om möjligt avgränsa

eventuell påträffad fornlämning. Utredningsresultatet ska fungera som ett besluts- och planeringsunderlag för såväl Länsstyrelsen som för företagaren, för att undvika ingrepp i fornlämningar och kostsamma arkeologiska undersökningar för att ta bort dem. Kostnaderna för de arkeologiska insatserna åvilar arbetsföretaget.

OX2 AB uppmanas att i god tid kontakta Länsstyrelsens Kulturmiljöenhet med en begäran om samråd och en eventuell initiering av en arkeologisk utredning.

Rekreativmiljöer

Ansökan behöver innehålla en redogörelse för hur anläggningen kan påverka områdets friluftsliv och rekreativmiljöer.

Kemikalier

Bolaget bör bifoga en förteckning av alla kemikalier som används i verksamheten, där produktens klassificering enligt CLP, årliga mängder och maximalt lagrade mängder framgår. Länsstyrelsen ser gärna att dessa redovisas som en utökad kemikalieförteckning där ingående ämnen framgår, enligt exempel [Exempel kemikalieförteckning \(lansstyrelsen.se\)](#)

Ekonomisk säkerhet

Bolaget ska föreslå en nivå på ekonomisk säkerhet för verksamheten i enlighet med 16. kap. 3 § miljöbalken. Säkerheten ska ställas för att skydda samhället från att behöva stå för kostnaden för efterbehandling i situationer där den ansvariga verksamhetsutövaren försatts i konkurs eller av någon annan anledning inte kan fullfölja sina skyldigheter.

Samrådsrets

Bolaget har meddelat att man anser att verksamheten har betydande miljöpåverkan och har därför genomfört sitt samråd som ett avgränsningssamråd.

Avgränsningssamråd har skett med Länsstyrelsen och ska i övrigt ske med de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten.

Länsstyrelsen anser att parter som bör ingå i samrådet och som bör få direktinformation utöver är fastighetsägare på grannfastigheterna, eventuella hyresgäster på dessa fastigheter samt vägföreningar, byaföreningar, Stiftelsen Skånska landskap, naturskyddsföreningar, Försvarmakten, Trafikverket, Luftfartsverket och Jordbruksverket. Som komplement bör planerad åtgärd annonseras i ortspressen/sociala medier för att nå en större krets.

Information

Allmän information om vattenverksamhet och verksamheter med miljöpåverkan samt vad ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen bör innehålla finns att läsa på Länsstyrelsens hemsida, se länk:

<http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/miljo-och-klimat/verksamheter-med-miljopaverkan/Pages/default.aspx>

Det är viktigt att du namnger samtliga handlingar du skickar in. Detta underlättar i handläggningsprocessen.

Förslagsvis:

- Ansökan
- Bilaga 1 teknisk beskrivning
- Bilaga 2 MKB
- Bilaga 3 Naturvärdesinventering
- Bilaga 4 Kulturmiljöanalys m.fl.

Samtliga ansökningshandlingar ska du skicka i digital form till oss. Dessa hamnar då i ditt ärendes digitala akt i vårt system. Använd gärna Länsstyrelsens e-tjänst för att lämna in ansökan *Ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet (helprövning)*. Klicka [här](#) för att komma till e-tjänsten. Du kan även skicka in handlingarna digitalt till skane@lansstyrelsen.se

Handlingarna ska du underteckna med underskrift av behörig firmatecknare eller ombud med fullmakt (bifoga då undertecknad fullmakt).

Du behöver även skicka in **fyra (4) pappersexemplar** av samtliga handlingar till Länsstyrelsen Skåne, Södergatan 5, 205 15 Malmö. Dessa handlingar ska vara kopior av de digitala handlingar som du har skickat in digitalt och får inte innehålla nya eller ändrade uppgifter. Om handlingarna är större än 15 Mb rekommenderar vi att du använder er av vår tjänst Filskick. Inbjudan till tjänsten begär du enkelt genom ett e-brev till skane@lansstyrelsen.se.

Detta yttrande har författats av Henrik Carlsson, miljöhandläggare miljöprovningseenheten. I handläggningen av ärendet har även naturvårdshandläggare Ramona Eriksson, miljöhandläggare Lisbet Neil Stephens och antikvarie Anne Carlie deltagit.

Yttrande är digitalt och saknar därför underskrift.

Bilaga 1 – Information om kända fornlämningar

L1989:1005 – Boplats, fornlämning

<https://pub.raa.se/visa/objekt/lamning/aeb7f4d1-43e7-43cf-8702-9d4518b6776e>

L1989:1304 – Boplats, fornlämning

<https://pub.raa.se/visa/objekt/lamning/4140324c-1916-406f-8344-bae61dcc71bb>

L1989:1598 – Boplats, fornlämning

<https://pub.raa.se/visa/objekt/lamning/69770793-1d0e-4b9b-a611-20743678fb50>

L1989:1291 – Bytomt/gårdstomt – Hylla gamla tomt, fornlämning

<https://pub.raa.se/visa/objekt/lamning/d6ee2ceb-8029-42aa-9250-18e7f89575aa>

L1989:1045 – Bytomt/gårdstomt – Kogshults gamla tomt, fornlämning

<https://pub.raa.se/visa/objekt/lamning/01d50c47-c0f8-4409-97dd-9f8d14af7041>

L1989:1305 – Fyndplats för flertalet flintyxor, hittade spridda kring gården, Övrig kulturhistorisk lämning

<https://pub.raa.se/visa/objekt/lamning/e5c56048-0bdb-41ae-b3d2-b8eef3cc04c3>

L1989:1655 – Fossil åker, översilningsängar, möjlig fornlämning

<https://pub.raa.se/visa/objekt/lamning/65a64fa6-9e2e-4daf-9f90-cbfa882e98f>

L1989:1675 – Fyndplats för spetsnackig flintyxa, Övrig kulturhistorisk lämning

<https://pub.raa.se/visa/objekt/lamning/155bd772-4172-44e5-8533-a37201fdfebd>

Ämne: MSB 2022-12646-1 - Inbjudan till avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult, Sjöbo kommun
Datum: fredag 7 oktober 2022 kl. 07:39:36 centraleuropeisk sommartid
Från: Andersson Hanna
Till: OX2 Samråd
Bifogade filer: image003.png, image001.png, image002.png

Du får inte e-post ofta från hanna.andersson@msb.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Hej,

Tack för informationen, MSB har inget att invända.

Med vänliga hälsningar
Hanna Andersson

Administratör

Avdelningen för cybersäkerhet och säkra kommunikationer
Enheten för leverantörsstyrning och systemberedskap

Packhusallén 2, Karlstad
010-2405282 | 072-2037506
hanna.andersson@msb.se

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Från: OX2 Samråd <ox2.samrad@ecogain.se>

Skickat: den 6 oktober 2022 11:42

Till: MSB Registrator <registrator@msb.se>

Ämne: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap Inbjudan till avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult

Hej,

Bifogat finns inbjudan och information om avgränsningssamrådet för planerad solpark Kogshult.

Vi önskar ert samrådsyttrande senast 17 november 2022.

Mer information och samrådshandlingen finns på www.ox2.com/sv/projects/kogshult-pv

Vänligen
OX2 AB och Ecogain AB

Miljökonsultbolaget Ecogain AB bistår OX2 AB i tillståndprocessen för Kogshult solpark. Det innefattar bland annat att genomföra avgränsningssamråd för projektet. Ecogain värnar om dina personuppgifter, se vår integritetspolicy för mer information www.ecogain.se/integritetspolicy

Ämne: SV: LfV Inbjudan till avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult
Datum: tisdag 11 oktober 2022 kl. 12:33:01 centraleuropeisk sommartid
Från: lovisa.edman@lfv.se
Till: OX2 Samråd
Bifogade filer: image003.jpg, image004.png, image005.png

Du får inte e-post ofta från lovisa.edman@lfv.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Hej!

Den planerade solcellsanläggningen ligger inte innanför angivet skyddsområde. Det är endast solcellsanläggningar som ligger inom 3 km från en flygplats som skall remitteras till LfV. LfV har generellt inget att erinra mot solcellsanläggningar utanför detta skyddsområde.

LfV vill även påminna om att remisser som gäller solcellsanläggningar skall gå via den flygplatsen som kan komma att påverkas.

LfV avskriver ärendet, svar utgår ej.

Mvh Lovisa

Lovisa Edman
Teknisk Handläggare COM Radio, VCS

SoU, CNS
Mobil: 0700611361
lovisa.edman@lfv.se

Post: LfV, 601 79 Norrköping
Besök: Hospitalsgatan 30, 60179, Norrköping, Sweden
Växel 011-19 20 00
www.lfv.se

Tänk på miljön innan du skriver ut detta e-postmeddelande.

Från: OX2 Samråd <ox2.samrad@ecogain.se>
Skickat: den 6 oktober 2022 11:37
Till: Registratur LfV internt (Gemensamma Tjänster) <lfvcentralregistratur@lfv.se>
Ämne: LfV Inbjudan till avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult

Klicka bara på länkar och öppna bilagor om du litar på avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Hej,

Bifogat finns inbjudan och information om avgränsningssamrådet för planerad solpark Kogshult.

Vi önskar ert samrådsyttrande senast 17 november 2022.

Ämne: SGU 33-2303/2022 / Samråd om OX2 AB:s planerade solpark Kogshult i Sjöbo kommun
Datum: onsdag 12 oktober 2022 kl. 13:56:45 centraleuropeisk sommartid
Från: Paula Lindgren
Till: OX2 Samråd
Kopia: SGU Diariet
Bifogade filer: image001.jpg

Hej,

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 2022-10-06 tagit emot rubricerad remiss och hänvisar till SGUs allmänna riktlinjer som bifogas nedan.

Med vänlig hälsning,
Paula Lindgren

Paula Lindgren
Statsgeolog
Epost: paula.lindgren@sgu.se
Telefon, växel: 018-17 90 00

Sveriges geologiska undersökning
Kiliansgatan 10
225 50 Lund

Yttrande

Markens geologiska och morfologiska egenskaper är grundläggande för olika områdets miljöförhållanden, geotekniska egenskaper, grundvattenförhållanden och associerade risker. Tidig användning av geologisk information vid planering och projektering kan därmed minska kostnader och miljöpåverkan samt förkorta ledtider för samtliga involverade aktörer.

Vi vill generellt påpeka att vid val av anläggningsmetod har typ av jordart, jorddjup och bergart samt grundvattennivå betydelse ur en hållbar miljö- och kostnadssynpunkt. Kunskap om markens beskaffenhet avseende dessa parametrar kan till exempel användas för optimal placering, design och utförande av infrastrukturanläggningar, lednings-, spår- och vägdragnings inklusive tillhörande grundläggning och storleksbestämning av ev. fundament. Detta för att ur teknisk- och miljösynpunkt erhålla hög säkerhet, men även för att om möjligt minska behov av bergmaterial och erforderlig transport. SGU anser att krossat berg eller morän ska användas istället för naturgrus.

För hjälp till handledning och tillgång till relevant information om jordarter, berggrund, grundvatten,

geomorfologi, geologisk heterogenitet och geologiska naturvärden, samt georisker, som t.ex. skred, ras, sura sulfatjordar, översvämning, förorenings spridning och erosion med syftet att planera placering och anläggningsteknik hänvisar vi till vår checklista:

<https://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/infrastrukturprojekt/>

samt vår hemsida: <https://www.sgu.se/> .

SGU har även utvecklat användarstöd för flera områden, bland annat hur geologiska frågor kan påverka samhälle och infrastruktur. <https://www.sgu.se/anvandarstod-for-geologiska-fragor/>

SGU har tagit fram en checklista för vilken information vi anser bör redovisas i en MKB gällande påverkan på grundvattenförekomst:

<https://www.sgu.se/grundvatten/vattenforvaltning/checklista-paverkan-grundvattenforekomst/>

SGU erbjuder även en karttjänst som visar grundvattenmagasin:

<https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-grundvattenmagasin.html>

Ämne: Samrådsyttrande Kogshult i Sjöbo kommun, Skåne län
Datum: måndag 17 oktober 2022 kl. 14:48:55 centraleuropeisk sommartid
Från: Berglund, Emilia
Till: OX2 Samråd

Du får inte e-post ofta från emilia.berglund@svk.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Svenska kraftnäts diarienummer: SvK 2022/2880

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende. Vi har i dagsläget inga anläggningar eller intressen som berörs i det aktuella området och har därför inga synpunkter på rubricerad remiss.

Vid eventuella frågor är ni välkomna att höra av er till oss via registrator@svk.se. Ange ärendenummer SvK 2022/2880

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2022-2031 på vår webbplats, www.svk.se

Med vänliga hälsningar

EMILIA BERGLUND

HANDLÄGGARE
FRAMKOMLIGHET OCH SAMHÄLLSPLANERING

SVENSKA KRAFTNÄT
BOX 1200
172 24 SUNDBYBERG
STUREGATAN 1

TEL VÄXEL 010 475 80 00

EMILIA.BERGLUND@SVK.SE

WWW.SVK.SE

Ämne: Avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult
Datum: måndag 17 oktober 2022 kl. 13:55:46 centraleuropeisk sommartid
Från: Johan.Wahlander@jordbruksverket.se
Till: OX2 Samråd

[Du får inte e-post ofta från johan.wahlander@jordbruksverket.se. Läs om varför det här är viktigt på <https://aka.ms/LearnAboutSenderIdentification>]

Hej!

Jordbruksverket har bjudits in till ett Avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult,

Dnr. 4.5.17-18682/2022

Jordbruksverket kommer inte att lämna några synpunkter i ärendet.

Hälsningar

Johan Wahlander
Växtskyddshandläggare
Miljöregelenheten
Jordbruksverket
Besöksadress: Skeppsbrogatan 2, 553 29 Jönköping
Tfn 036-15 50 89
Johan.Wahlander@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: noreply@jordbruksverket.se <noreply@jordbruksverket.se>
Skickat: den 6 oktober 2022 11:30
Till: Fråga <Fraga@jordbruksverket.se>
Ämne: Jordbruksverket Inbjudan till avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult

Dina kontaktuppgifter
OX2
Ecogain

E-postadress
ox2.samrad@ecogain.se

Ärenderubrik
Jordbruksverket Inbjudan till avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult

Skriv din fråga eller synpunkt

Hej,

Bifogat finns inbjudan och information om avgränsningssamrådet för planerad solpark Kogshult.

Vi önskar ert samrådsyttrande senast 17 november 2022.

Mer information och samrådshandlingen finns på www.ox2.com/sv/projects/kogshult-pv

Vänligen
OX2 AB och Ecogain AB

Miljökonsultbolaget Ecogain AB bistår OX2 AB i tillståndsprocessen för Kogshult solpark. Det innefattar bland annat att genomföra avgränsningsråd för projektet. Ecogain värnar om dina personuppgifter, se vår integritetspolicy för mer information www.ecogain.se/integritetspolicy

Bifoga gärna en skärmbild eller fil
Inbjudan samråd Kogshult.pdf

Sida
\$values.get(\$urlRef)

Samtycke
2022-10-06 11.30
Jag godkänner att Jordbruksverket behandlar mina personuppgifter.

När du kontaktar Jordbruksverket via formulär på webbplatsen och lämnar dina personuppgifter kommer vi att behandla dessa enligt dataskyddsförordningen. Läs mer på www.jordbruksverket.se/personuppgifter

OX2 ab
Ox2.samrad@ecogain.se

Länsstyrelsen Skåne län
skane@lansstyrelsen.se

Avgränsningssamråd avseende etablering av Kogshult solcellspark, Sjöbo kommun

Statens geotekniska institut (SGI) har beretts möjlighet att yttra sig. SGI:s yttrande avser miljötekniska frågor, omgivningspåverkan (sättningsproblematik och grundvattenpåverkan) samt geotekniska säkerhetsfrågor (ras, skred, erosion).

Underlag:

1. Webb sida <https://www.ox2.com/sv/projects/kogshult-pv/>
2. <https://www.ox2.com/content/uploads/2022/10/id-mkb-kogshult-samradshandling-2-compressed.pdf>

Bakgrund

Projektet är uppdelat i 7 delområden och täcker tillsammans en yta på ca 250 hektar. Utifrån projektet storlek och omfattning avser Bolaget att söka frivilligt tillstånd enligt 9 kap. 6b § miljöbalken. Detta med anledning av att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Området är flackt och de dominerande jordarterna är isälvsediment, postglacial sand och kärrtorv. Längst några av de vattendrag som finns inom eller i närheten av planerad etablering är utpekade akksamhetsområden för skred i finkorniga jordar.

SGI:s synpunkter

De begränsade anläggningsåtgärderna i kombination med de geologiska förhållandena på platsen gör att SGI anser att projektet inte innebär någon betydande miljöpåverkan ur ett geotekniskt perspektiv och vi har därmed inga synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning. För de akksamhetsområden som finns längst med bäckar och diken behöver Bolaget uppmärksamma dessa i detaljprojekteringen.

SGI vill uppmärksamma Bolaget på att byggande på torvmark normalt sett kan innebära geotekniska utmaningar. Torv är vanligen sättningsbenägen och har låg bärighet därav rekommenderar SGI Bolaget att ta stöd av geoteknisk sakkunnig vid kommande detaljprojektering.

I den östra delen av den planerade verksamheten, angränsande område 7 sydöstra skifte, finns ett potentiellt förorenat område enligt länsstyrelsens EBH-karta.

Ärendets handläggning

Beslut i detta ärende har tagits av Helene Kennedy, avdelningschef på Avdelningen Effektivare markbyggande efter föredragning av geotekniker Maria Freiholtz.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT
Avdelningen Effektivare markbyggande

Helene Kennedy

Maria Freiholtz

Ämne: Yttrande från Trafikverket: Sjöbo Elsagården 1:1 och Sjöbo Ågerup 2:83. Sjöbo kommun

Datum: tisdag 15 november 2022 kl. 13:28:49 centraleuropeisk normaltid

Från: filip.johnsson@trafikverket.se

Till: OX2 Samråd

Du får inte e-post ofta från filip.johnsson@trafikverket.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Trafikverkets ärendenummer: TRV 2022/116922

Er referens: -

Samråd enligt Miljöbalken gällande planerad solpark Kogshult på Sjöbo Elsagården 1:1 och Sjöbo Ågerup 2:83, Sjöbo kommun

Solparken planeras att placeras utmed väg 740 och väg 767 där staten är väghållare. Byggnadsfritt avstånd från vägområdet är 12 meter för väg 740 samt väg 767 och inom detta område ska inga byggnader eller andra fasta föremål som kan inverka menligt på trafiksäkerheten placeras. Trafikverket anser att solcellsanläggningarna i sin helhet ska placeras utanför det byggnadsfria avståndet för väg 740 och väg 747.

Trafikverket förutsätter att solcellsanläggningen utformas på sådant sätt att den inte orsakar störningar på Trafikverkets järnvägsanläggningar, dvs att radiotrafiken samt signal- el- eller teleanläggningar inte störs som i sin tur kan påverka driften av järnvägstrafiken. Om det visar sig att anläggningen stör järnvägstrafiken kommer Trafikverket begära att solcellsanläggningen stängs av.

Det är inte möjligt att i förväg veta vilka solcellsanläggningar som eventuellt kommer påverka Trafikverkets anläggning men om installatören har tillräcklig kunskap ska riskerna vara små enligt Elsäkerhetsverket. Det finns även bra information i ämnet på deras webbsida.

Det ska i tillståndet säkerställas att solcellsanläggningens placering och utformning är sådan att det inte föreligger någon risk för att fordonsförarna utsätts för bländning.

För ledningsarbeten som påverkar allmän väg måste ledningsägaren ansöka om tillstånd hos Trafikverket enligt väglagen 44 §, se:

<https://www.trafikverket.se/tjanster/ansok-om/tillstand/Ansok-om-ledningsarenen-inom-vagomradet/>

Väganslutning

Trafikverket förutsätter att ingen ny anslutning mot statlig väg tillkommer men vill informera att nya till- och utfartsvägar, tillfälliga eller permanenta, som berör allmän väg där staten är väghållare krävs att anslutningstillstånd söks enligt väglagen § 39.

Avsändaren har bedömt att meddelandet inte innehåller någon sekretessbelagd information enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Med vänlig hälsning

Filip Johnsson

Bygglovshandläggare

Planering Region Syd

filip.johnsson@trafikverket.se

Direkt: 010-123 41 81

Trafikverket

Besöksadress: Neptunigatan 52, Malmö

www.trafikverket.se

Växel: 0771- 921 921

Samtliga remisser och beslut till Trafikverket ska skickas till trafikverket@trafikverket.se eller:

Trafikverket

Ärendemottagningen
Box 810
781 28 Borlänge

Handläggaren är konsult på Trafikverket. / The administrator is a consultant at Trafikverket (Swedish Transport Administration).

Datum
2022-11-16SKS Diariennr
2022/3815
Ert DiariennrSkogsstyrelsen
Swantje Oostra
Box 63, 28 121 Hässleholmswantje.oostra@skogsstyrelsen.se
Tfn 0431-294 87
Växel 036-35 93 00Ecogain AB
ox2.samrad@ecogain.se**Yttrande angående avgränsningssamråd om planerad solpark Kogshult inom fastigheterna Sjöbo Elsagården 1:1 och Sjöbo Ågerup 2:83, Sjöbo kommun, Skåne län**

Skogsstyrelsen har beretts möjlighet att yttra sig i rubricerat ärende.

Inom planerat verksamhetsområde finns inga av Skogsstyrelsens formellt skyddade områden eller nyckelbiotoper.

Nära projektområde 3 finns ett sumpskogsområde vars naturvärden skulle kunna påverkas negativt av de planerade åtgärderna.

Skogsstyrelsen vill påpeka att exploatering av skogsmark innebär en generell negativ påverkan på olika naturvårdskvaliteter inklusive sådana som finns i den brukade skogen. Skogsstyrelsen vill även erinra om att skogsbruk är ett nationellt intresse enligt hushållningsbestämmelserna i 3 kap 4 § miljöbalken. Det kan följaktligen finnas skäl att överväga alternativa lokaliseringar av solcellsanläggningen som redan exploaterad mark eller tak på större byggnader.

Skogsstyrelsen ansvarar för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen nås. Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under SVL.). Vidare ingår bland våra uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

I detta ärende har skogskonsulent Swantje Oostra beslutat.

Swantje Oostra

Ämne: Översiktliga synpunkter samrådshandling solcellspark Kogshult
Datum: torsdag 17 november 2022 kl. 14:55:10 centraleuropeisk normaltid
Från: Eva Nielsen Osterman
Till: OX2 Samråd
Bifogade filer: image001.png, Solcellspark Kogshult.docx

Du får inte e-post ofta från eva.nielsenosterman@sjobo.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Hej,

Bifogat finns Stadsbyggnadsförvaltningen (strategienhetens) Sjöbo kommun översiktliga synpunkter på samrådshandling solcellspark Kogshult.

Med vänlig hälsning
Eva Nielsen Osterman
Hållbarhetsstrateg

Åsa Bjurström
Planarkitekt

Strategienheten
Stadsbyggnadsförvaltningen
Sjöbo kommun
275 80 SJÖBO
Tel: 0416-270 00
E-post: Eva.NielsenOsterman@sjobo.se
E-post: Asa.Bjurstrom@sjobo.se

www.sjobo.se
www.facebook.com/sjobokommun

Sammanfattning av ärendet

Ärendet i korthet av sökanden OX2.

OX2 avser att uppföra en solpark i Kogshult i Sjöbo kommun om maximalt 250 hektar fördelat mellan två fastigheter; Sjöbo Elsagården 1:1 och Sjöbo Ågerup 2:83. Projektområdet består av sju friliggande delområden, som i sin tur är uppdelade i mindre delar. Det aktuella projektområdet har under avgränsningssamrådet minskat från cirka 250 till cirka 200 hektar, exklusive kabelsträckningar och eventuella nya vägar mellan delområdena. Anläggningen bedöms kunna producera upp till 200 GWh förnybar el per år fullt utbyggd. En solpark av planerad storlek skulle motsvara så mycket som 7 % (200 GWh) av Skånes elproduktion.

Eftersom OX2 anser att planerad verksamhet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska kommande MKB redovisa alternativa lokaliseringar, om sådana är möjliga, och olika utformningsalternativ som utretts inom projektets ramar. Vidare ska även ett nollalternativ redovisas.

Synpunkter

- Kommunen ser positivt på utökning av befintlig produktion för förnybar energi. En bedömning behöver dock göras i varje enskilt fall. Snarare än att jordbruksmark eller skogsråvara används för energiproduktion, bör biprodukter från befintliga verksamheter användas i första hand. Ur miljöhänsyn är det inte önskvärt med utbyggnad av vattenkraft – inte heller småskalig sådan. Ansökningar om vattenkraftsetablering prövas av länsstyrelsen. Vid planering av större solcellsparker behöver möjligheten att ansluta till en mottagningsstation utredas. (ÖP 2040)
- Delar av de föreslagna områdena ligger i kuperad terräng, vilket gör att solcellsparken blir mer visuellt exponerad och med risk för mer reflexioner från solpanelerna.
- Lokalisering av solcellsparken bör inte ligga i anslutning till naturreservat eller Natura 2000 områden vilket kan störa upplevelsevärden. I detta fall berörs delområdena (3 och del av 6).
- Vid lokalisering bör övervägande göras för att prioritera korta tillfartsvägar.
- De boendes synpunkter där upplevelsevärden i deras vardagslandskap är viktiga och bör övervägas vid lokaliseringen. Solparken är en högspänningsanläggning varför det finns krav på inhägnad både från försäkringsbolag och elsäkerhetsregler. Runt de mindre delarna i varje delområde uppförs därför stängsel för att reducera risken för stöld, skadegörelse samt ur säkerhetssynpunkt för att förhindra människor och storvilt från att beträda området. Det finns risk att dessa krav innebär industristängsel med överklättringsskydd samt att dessa inhägnade delområden kameraövervakas. Detta innebär stor begränsning i framkomlighet både fysiskt och mentalt i landskapet, vilket begränsar det rörliga friluftslivet och rekreationsmöjligheter. Även om anläggningen är "temporär" så är 40 år ett långt tidsintervall.

Ämne: SV: [ES] Sv: Försvarsmakten Inbjudan till avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult
Datum: måndag 28 november 2022 kl. 14:05:49 centraleuropeisk normaltid
Från: Fysplan
Till: OX2 Samråd
Bifogade filer: image007.png, image008.png, image009.png, image010.png, image011.jpg, image012.png, image013.png, image001.png

Du får inte e-post ofta från fysplan@mil.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Hej,

Tack för er förfrågan om att inkomma med synpunkter.

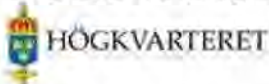
Försvarsmakten avstår i detta fall från att yttra sig i ärendet.

Upplysningsvis så finns det risk att solcellsparker på vissa platser medför skada på riksintresse för totalförsvarets militära del genom elektromagnetisk störning. För vidare läsning i frågan se *Utredning av elektromagnetiska störningars försvårande för totalförsvarets intressen eller anläggningar* (Regeringsbeslut Fi2020/02994/SPN).

För generell information och underlag kring riksintressen för totalförsvarets militära del hänvisar vi till vår hemsida: www.forsvarsmakten.se/riksintressen. På hemsidan finns bland annat kataloger för varje län där det redogörs för vad riksintressen för totalförsvarets militära del är, vilka åtgärder som kan riskera skada på riksintressena samt information och kartor för de områden av riksintresse som Försvarsmakten ansvarar för.

Med vänliga hälsningar,

FÖRSVARSMAKTEN

FÖRSVARSMAKTEN
HKV PROD RPE INFRA
107 85 STOCKHOLM
Besöksadress: Banérgatan 62

e-post: fysplan@mil.se
www.forsvarsmakten.se

Från: EXP-HKV <exp-hkv@mil.se>
Skickat: den 28 november 2022 12:02
Till: Fysplan <fysplan@mil.se>
Ämne: VB: [ES] Sv: Försvarsmakten Inbjudan till avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult

Hej,

Kan ni hjälpa frågeställaren, VIDAR FM2022-2198?
Med vänlig hälsning

Ämne: Skanova AB Inbjudan till avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult [ErrandId: CSY02719370] [ResponselId:4838544]
Datum: fredag 7 oktober 2022 kl. 08:38:28 centraleuropeisk sommartid
Från: telia-natforvaltning /Telia Sverige AB /Göteborg
Till: OX2 Samråd
Bifogade filer: TeliaSignatureLogo.jpg, Capture1.PNG, image002.png, TeliaSignatureLogo

Du får inte e-post ofta från telia-natforvaltning@teliacompany.com. [Se varför det här är viktigt.](#)

2022-10-07

Skanova (Telia Company) AB har tagit del av förslag till enligt ovan, och låter framföra följande:

Yttrande

Skanova har inget att erinra planerna.

Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte/påverkas inte av rubricerat plan.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan. Kontakta <https://www.ledningskollen.se>

Kabelanvisning beställs via <https://www.ledningskollen.se>

För flytt av ledningar eller samordning gå in på [Flytta kabel eller anmäl skadad kabel - Telia.se](#)

Med vänlig hälsning

Joakim Linder

Mottagare: telia-natforvaltning@teliacompany.com

Cc:

Prioritet: Normal

Kontaktperson: CSY02719367

Ämne: Skanova AB Inbjudan till avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult

Information: Hej,

Vill ni kika på detta?

Vänliga hälsningar,
Robin Hjärt
Telia Nätcenter

Det enklaste och snabbaste sätt att anmäla en synlig skada i vårt nät är att använda vårt formulär:
[Telia Damage Report](#)

www.telia.se/telenatet

Telia Sverige AB, Stockholm 556430-0142

Mottagare: natcenter@skanova.se

Cc:

Prioritet: Normal

Kontaktperson: ox2.samrad@ecogain.se

Ämne: Skanova AB Inbjudan till avgränsningssamråd för planerad solpark Kogshult

Information:

Hej,

Bifogat finns inbjudan och information om avgränsningssamrådet för planerad solpark Kogshult.

Vi önskar ert samrådsyttrande senast 17 november 2022.

Mer information och samrådshandlingen finns på www.ox2.com/sv/projects/kogshult-pv

Vänligen

OX2 AB och Ecogain AB

Miljökonsultbolaget Ecogain AB bistår OX2 AB i tillståndprocessen för Kogshult solpark. Det innefattar bland annat att genomföra avgränsningssamråd för projektet. Ecogain värnar om dina personuppgifter, se vår integritetspolicy för mer information www.ecogain.se/integritetspolicy

(OBS! Om du svarar på meddelandet, ta inte bort '[ResponseId:4838544]' från ämnesraden då denna text används för automatisk inläsning.)

Samrådsyttrande avseende solcellsanläggning Kogshult inom fastigheterna Sjöbo Elsagården 1:1 och Sjöbo Ågerup 2:83 sydväst om Sövdesjön, Sjöbo kommun, Skåne län

BirdLife Sverige har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad anläggning. Vi ser i grunden positivt på utvinning av solenergi som ett sätt att minska vår negativa påverkan på natur och klimat. Likväl måste solcellsanläggningar lokaliseras på platser där de utgör acceptabel miljöpåverkan. Vi ser det som lämpligt att lokalisera solcellsanläggningar till öppna landskap i behov av gräsmark. Där kan solcellsanläggningar med rätt anpassning minska fragmenteringen och bidra till bevarande av biologisk mångfald. Exempelvis förstörs en betydande andel av alla fågelhäckningar i vallodling, varför sånglärkor och andra arter som i stor utsträckning är knutna till jordbrukslandskapet skulle kunna finna en fristad i en solcellsanläggning som är anpassad för främjande av biologisk mångfald. En viktig parameter i sammanhanget är avståndet mellan raderna av solceller, så att fåglarna vågar ta ytorna i anspråk utan att känna sig "instängda".

Kogshult solcellspark är lokaliserad i områden som hyser betydande värden ur fågelskyddsperspektiv. Helt avgörande för parkens tillåtlighet är att dessa värden bevaras. Med skyddsåtgärder, anpassningar och kompensationsåtgärder skulle anläggande av Kogshult solcellspark kunna gynna biologisk mångfald i området. Tillsammans med detta samrådsyttrande bifogas en sammanställning av åtgärder som gynnar biologisk mångfald i anslutning till solcellsanläggningar, vilket vi hoppas kan inspirera till positiva insatser från bolagets sida. När det gäller skadelindring hänvisar vi till bifogat dokument som tagits fram av IUCN och The Biodiversity Consultancy m.fl. Försämring av naturvärden som utgör väsentliga delar i aktuella Natura 2000-områden, naturreservat och riksintressen för naturvård kan inte anses vara tillåtliga. Länsstyrelsen bör inte ge tillstånd för delar av Kogshult solcellspark där sådana risker föreligger.

Specifikt för fågelvärden önskar BirdLife Sverige ta del av de inventeringar som bolaget genomfört under 2022 innan vi uttalar oss angående skyddsåtgärder, anpassningar och kompensationsåtgärder.

Allmänt och utifrån befintlig kunskap föreslår BirdLife Sverige i nuläget följande åtgärder i anslutning till Kogshult solcellspark.

- Så in blomrika fröblandningar i och runt solcellsparken. Markväxtligheten bör slås en gång per år, sent på säsongen så att blomning och fröspridning gynnas samt att fågelungar blivit flygfärdiga. Sånglärkor m.fl. gynnas av att det även finns ytor med barmark och ständigt låg växtlighet, såsom traktorspår eller vältrampade stigar.
- Kantzoner mot åar är viktiga för biologisk mångfald och bör uppgå till minst 30 m, men i den mån det går att vidga dem mer kan fler viktiga habitat inrymmas i form av trädbårder, buskmark (gärna *Salix*) och gräsytor. Naturvårdande skötsel kan förstärka värdena ytterligare.
- Stora delar av såväl skogs- som jordbrukslandskapet är i stort behov av återvätning, vilket faller väl in i kommande satsning/lag på restaurering för att gynna klimat och biologisk mångfald. BirdLife Sverige uppmanar därför till att se över möjligheterna att blötlägga ytor i samband med projektets genomförande.
- Vi ser gärna att staket runt solcellsparken har små maskor (5*5 cm), så att grävling och räv till viss del hålls utanför. Detta minskar predationen på markhäckande fåglar inom solcellsparken och gynnar också sorkpopulationen som nyttjas av ugglor och rovfåglar.

A handwritten signature in black ink that reads "Daniel Bengtsson".

Daniel Bengtsson
Fågelskyddsansvarig, BirdLife Sverige
daniel.bengtsson@birdlife.se, 070 515 45 33

Romeleåsen & Sjölandskapet

Romeleås- och Sjölandskapskommittén

2022-11-11

Samrådsyttrande
ox2.samrad@ecogain.se

Yttrande angående Solcellspark Kogshult på Romeleåsen, Sjöbo kommun

Romeleåsen och Sjölandskapet

Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne är av riksintresse och nämnt i miljöbalkens 4 kap, § 2 med hänsyn till de natur- och kulturmiljövärden som finns i området. Särskild hänsyn ska tas till turismen och friluftslivets intressen, främst det rörliga friluftslivet. Målet är att långsiktigt bevara och utveckla de natur- och kulturmiljövärden som finns i området.

Romeleåsen och Sjölandskapet har stor regional betydelse, eftersom natur- och skogsområdena är de närmast tillgängliga för mer än hälften av Skånes invånare. En viktig del är att skapa förutsättningar och långsiktigt arbeta för att fler människor ska kunna utöva friluftsliv, få möjligheter till rekreation och naturupplevelser och därmed också medverka till att förbättra folkhälsan.

Romeleås- och Sjölandskapskommittén har bildats av ett antal kommuner och arbetar långsiktigt utifrån riksdagens beslut angående 4 kapitlet § 2 i Miljöbalken. Kommittén antog också 2018 en strategi för områdets utveckling.

Ärendet

I sammanfattningen i Samrådshandlingen anges att: *"Den planerade verksamheten antas medföra betydande miljöpåverkan och därför ska avgränsningssamråd hållas"*.

Samrådshandlingen utgör underlag för samrådsprocessen. Projektområdet för Kogshult solpark är uppdelat i sju delområden och omfattar en sammanlagd area på cirka 250 hektar. Projektområdet ligger i Sjöbo kommun, Skånes län, cirka 6,5 kilometer sydväst om Sjöbo tätort.

Enligt pkt 3:14 om byggnation innebär anläggningen

- Avverkning av eventuellt förekommande skog och annan vegetation inom de delar av projektområdet som avses stängslas in.
- Anläggande av stängsel.
- Anläggning av grusvägar.
- Pålning av balkar ner i marken samt montering av markställningar med solpaneler.
- Installation av växelriktare, transformatorställverk, mottagningsstationer och kabelförläggning.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Internetadress	e-post
Tekniska Förvaltningen Lunds kommun Box 41 221 00 Lund	Brotorget 1 221 00 Lund	046-359 50 00	www.romeleasen.se	romeleasensjo@gmail.com

Kommitténs synpunkter

Kommittén delar målsättningen om att det är angeläget att övergå till förnybara energikällor.

Vi anser däremot att platsen för solcellsparken är olämplig och avstyrker därför lokalisering på den föreslagna platsen.

Romeleås- och Sjölandskapets naturvärden hänger samman med det omväxlande landskapet mellan öppen mark, skogs- och hagmarker, sjöar samt bebyggelse av olika slag. Stora delar av området är i dag relativt ostört, vilket är viktigt för att få rekreation och förutsättningar för naturupplevelser.

Om företaget trots allt avser att gå vidare med förslaget krävs det omfattande miljökonsekvensbeskrivningar.

Det handlar både om miljökonsekvenser under anläggningstiden samt under den tid som anläggningen är i gång.

Förutom de punkter som nämns i samrådshandlingarna vill vi understryka vikten av att miljökonsekvensbeskrivningen även uppmärksammar vad solcellsparken får för konsekvenser i form av störningar när det gäller ljus, reflexer och ljud. Vad betyder möjligheterna till rekreation samt att uppleva naturen och landskapet i området? Ett område som idag är oexploaterat som i framtiden kommer att upplevas som ett industrilandskap.

Hur påverkar anläggningen med stängsel etc djurlivet? Vad betyder det för kronhjorten, det skånska landskapsdjuret, som förekommer inom området?

För Romeleås- och Sjölandskapskommittén

Gunnar Jönsson

Gunnar Jönsson
Ordförande

Kent Ivan Andersson

Kent Ivan Andersson
Vice ordförande

Bilaga 1: Romeleåsen och Sjölandskapet i södra Skåne - Översiktskarta

För kännedom till

Länsstyrelsen i Skåne län
Sjöbo kommun

Postadress	Besöksadress	Telefon växel	Internetadress	e-post
Tekniska Förvaltningen Lunds kommun Box 41 221 00 Lund	Brotorget 1 221 00 Lund	046-359 50 00	www.romeleasen.se	romeleasensjo@gmail.com

Romeleåsen och Sjölandskapet i södra Skåne

Detta område är särskilt nämnt i Miljöbalken, kap 4, § 2, ”där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas”. Natur- och skogsområdena inom Romeleåsen och Sjölandskapet är också de närmast större områdena för friluftsliv för mer än hälften av Skånes befolkning.

Skånes Ornitologiska Förening

Falsterbo fyr, Fyrvägen 35
SE-239 40 Falsterbo
Sweden

Arlöv 15 november 2022

OX2 AB

ox2.samrad@ecogain.se

Yttrande från Skånes Ornitologiska Förening i samband med samråd gällande den planerade solpark Kogshult i Sjöbo kommun

Skånes Ornitologiska Förening (SkOF) tackar för möjligheten att avge ett yttrande i detta ärande. Yttrandet är skrivet i samråd med föreningens kommunornitolog i Sjöbo.

SkOF är generellt positiva till etablering av solcellsanläggningar så länge negativ påverkan på fåglar, biologisk mångfald i allmänhet och naturmiljön i stort kan undvikas. SkOF är dock tveksamma till solcellsanläggningar och annan exploatering av naturmiljö, d.v.s. områden som inte redan används eller brukas för människors nytta. Det innebär att SkOF helst ser att anläggningar för förnyelsebar energi, inklusive solcellsanläggningar, planeras och byggs ut på redan exploaterad eller bebyggd mark och i andra hand på jordbruksmark av lägre kvalitet där negativ påverkan på biologisk mångfald kan undvikas. En utbyggnad av solcellsanläggningar på tak till redan existerande byggnader av allehanda slag och/eller i redan exploaterade industriområden vore exempelvis en möjlighet som inte tar någon ny yta i anspråk samtidigt som elproduktionen i bästa fall kan ske så nära konsumenterna som möjligt. SkOF konstaterar också att solcellsanläggningar inte har förekommit i någon större omfattning tidigare och att kunskapen om hur sådana påverkar det lokala fågellivet och naturmiljön i övrigt därför är begränsad. Det behövs relativt stora ytor för den här typen av anläggningar och därför finns en viss oro för att fåglars och andra organismers livsmiljö minskas. För fåglar specifikt kan detta leda till försämrade häcknings- och födosökmöjligheter för en del arter. Det finns därför all anledning till viss försiktighet när det gäller utbyggnad av solcellsparker.

Solpark Kogshult föreslås i stort etableras på nuvarande jordbruksmark; mark som idag är åker, träda och betesmark. Den föreslagna parken är uppdelad i flera delområden och det aktuella förslaget upptar sammanlagt en yta av ca 250 ha, d.v.s. det handlar om en mycket stor anläggning och därmed om en stor påverkan på naturmiljö och landskap ifall alla delar skulle byggas. SkOF menar att för att undvika negativ påverkan på naturmiljö, biologisk mångfald, rörligt friluftsliv och landskapsbild så bör anläggningen bantas rejält i storlek. Vi är i stort negativa till utbyggnad av de delområden som föreslås öster och norr om väg 740. Vi menar att utbyggnad av delområde 1, 2, 3 och större delen av 6 skulle innebära en alltför stor negativ påverkan tillgänglig livsmiljö för födosökande rovfåglar, naturmiljö i stort, närliggande skyddade områden, landskap och rörligt friluftsliv. Vårt förslag sammanfaller med att utbyggnad helt undviks inom de delar som är utpekade som riksintresse för naturvård och för rörligt friluftsliv. Däremot ser vi inga större problem med utbyggnad av delområdena 4, 5 och 7, belägna väster och söder om väg 740. Möjligen skulle utbyggnad också kunna tänkas i de små delarna av område 6 som ligger allra närmast väg 740. Vi föreslår också att om ytterligare yta ska tas i anspråk för solceller, utanför nu föreslagna delar, så bör detta vara just på västra sidan av väg 740 där påverkan på naturmiljön är mindre.

SkOF är mycket kritiska till utbyggnad i direkt anslutning till skyddade områden såsom föreslås intill naturreservaten Frihult och Navröd. Vi menar också att utbyggnad intill Natura 2000-området Sövdeshöjden och därmed även Ramsar-området Klingavälsån-Krankeshöjden bör undvikas. Det är dessutom så att i princip alla delar där utbyggnad föreslås öster och norr om väg 740 ingår i det av Birdlife International utpekade IBA (Important Bird and Biodiversity Area,

se <http://datazone.birdlife.org/site/factsheet/850>) med samma namn som Ramsar-området som nämns ovan (Klingavälsån-Krankesjön). SkOF menar att all storskalig exploatering bör undvikas inom IBA. På flera håll i underlaget nämns att den jordbruksmark som planeras tas i anspråk är lågproduktiv sådan och att det därmed inte är något större problem att använda sådan mark för andra ändamål än livsmedelsproduktion. Detta är självklart helt riktigt om man enbart ser till just produktion av livsmedel. Sett till biologisk mångfald är förhållandet i princip det omvända. Lågproduktiv jordbruksmark är ofta just den typ av jordbruksmark som har störst betydelse för de arter, inte minst häckande fågelarter, som har jordbruksmark som livsmiljö. Det är på och i anslutning till den typen av fortfarande odlad mark som s.k. jordbruksfåglar i mångt och mycket ännu finner möjligheter till att häcka framgångsrikt. Ett exempel på en sådan fågelart som häckar i det aktuella området är storspov. För dessa är just lågproduktiv åker, betesmark och träda av stor betydelse. Det torde dessutom vara allmänt känt att just jordbruksfåglar är den grupp av fåglar som minskat allra mest i antal under senaste halvsekllet både i Sverige och i Europa i stort.

Området i fråga är också viktigt för rovfåglar under hela året. Under vår och sommar förekommer ett flertal häckande arter i närområdet, däribland havsörn, röd glada och bivråk. Under vintern förekommer goda antal med örnar, både havs- och kungsörn, och andra rovfåglar däribland rödlistade arter (precis som örnarna i kategorin *Nära hotad*) som fjällvråk, blå kärrhök och pilgrimsfalk i området. Storskalig etablering av solpaneler i området skulle utan tvekan minska den tillgängliga livsmiljön för flera av dessa arter på det lokala planet.

De delar av området som ligger närmast Sövdesjön och i direkt anslutning till de olika reservaten är omtyckta utflyktsområden för både lokala och regionala besökare. Storskalig etablering av solpaneler i området skulle utan tvekan påverka både landskapsbild och upplevelsevärden på ett negativt sätt. Underlaget innehåller många bra förslag för att gynna förutsättningarna för biologisk mångfald. Dessa bör utan tvekan användas i de delområden där utbyggnad sker (se vidare nedan). Samtidigt kan dessa inte vara argument för utbyggnad i delar där annan biologisk mångfald riskerar att påverkas negativt. Många goda förslag på inventeringar av fåglar och annat nämns också, men vi konstaterar att man verkar ha glömt bort de övervintrande rovfågarna. Förekomsten av sådana behöver också undersökas och även dessa behöver behandlas i kommande Miljökonsekvensbeskrivning (MKB). I övrigt finner vi att det föreslagna innehållet i MKB är bra, men det behöver som sagt kompletteras med uppgifter om och bedömning av påverkan på övervintrande rovfåglar.

Nedan framför vi några av de saker som vi menar bör beaktas där solcellsparkering etableras. I fallet Kogshult menar vi då att detta endast, eller i alla i stort, bör ske väster och söder om väg 740. SkOF förordar att solcellspaneler ska vara reflexbehandlade så att de ger ett mattsvart synintryck. Detta antas minska risken för kollisioner för fåglarnas del. Särskilt viktigt kan detta vara i anslutning till blöta miljöer, så att inte solcellerna misstas för vattenytor av sjöfåglar som då kan lockas att försöka landa på solcellerna. Samtidigt vill vi vara tydliga med att kunskapsunderlaget om hur mycket användandet av reflexbehandlade paneler minskar olycksriskerna är klent och det är därför viktigt att frekvensen av eventuella olyckor med fåglar undersöks närmare.

I de fall det blir aktuellt med nya luftledningar i anslutning till solcellsanläggningar menar SkOF att det är viktigt att dessa, samt tillhörande andra elinstallationer, är sådana som inte medför risk för dödliga olyckor genom strömgenomgång för exempelvis större rovfåglar och ugglor. Ledningar och tillhörande utrustning bör vara isolerade.

Skötseln av området där panelerna ska stå är också av betydelse för biologisk mångfald. I underlaget nämns flera förslag på skötsel och annat som kan förbättra förutsättningarna för den biologiska mångfalden. Alla dessa förslag är bra och bör genomföras! Samtidigt finns en del att tänka på för att åtgärderna ska ge önskad positiv effekt för den biologiska mångfalden. Eventuell slåtter eller bete bör så långt det är möjligt anpassas tidsmässigt så att de aktuella växterna hinner blomma. Alltför tidig slåtter kan motverka syftet att gynna blomning och biologisk mångfald. Därför måste både växturval och slåttertider planeras väl så att dessa passar ihop både med målsättningar om biologisk mångfald och med driften av en solcellsanläggning. Av stor vikt är att så stor variation som möjligt tillåts i vegetationen mellan och i anslutning till solcellspanelerna. Detta gynnar den biologiska mångfalden. Det vore också utmärkt om inga bekämpningsmedel och ingen konstgödsel används i eller i direkt anslutning till den föreslagna parken.

Vid stängsling bör den typ av stängsel användas där mindre djur kan passera under stängslet.

SkOF förordar att all anläggning och byggnation av solcellspark utförs utanför häckningstid för att minska risken för störning på häckande fåglar (och andra djur). Detta innebär att anläggning och byggnationsarbeten bör ske under perioden 1 augusti - 1 april.

Eftersom kunskapen när det gäller solcellsparkers påverkan på fågellivet än så länge är mycket begränsad uppmanar vi även till initiativ till studier av fåglarnas uppträdande i och intill solparker och när sådana byggs. Vi ser gärna undersökningar av häckande, under flyttning rastande och övervintrande fåglar inom parker och i dessas närhet, samt av den eventuella förekomsten av döda eller skadade fåglar i solcellspark. Inom SkOF finns personer med kunskaper om hur sådana studier kan läggas upp.

För Skånes Ornitologiska Förening genom

Kenneth Bengtsson

Samrådsyttrande Kogshult från Naturskyddsföreningen i Färs (kretsen för Sjöbo kommun)

Naturskyddsföreningen i Färs vill med denna skrivelse skarpt invända mot den planerade placeringen av solcellsanläggningen Kogshult i landskapet direkt söder och väster om Sövdesjön. Här finns ett av södra Skånes mest natursköna områden, ett mycket populärt utflyktsmål bland naturvänner från hela Sverige och norra Europa. Här är det ännu möjligt att uppleva en av de sista resterna av relativt ostörd natur i det i övrigt så hårt exploaterade sydskaånska sjölandskapet.

Den planerade solcellsanläggningen om 250 hektar är en av de största planerade anläggningarna i Sverige. Den skulle komma att täcka nästan samma yta som den angränsande 272 hektar stora Sövdesjön!

Området där solceller avses att placeras är en del av ett större sammanhängande naturområde söder om Sövdesjön och väster om Snogeholmsjön. I direkt anslutning till OX2s planerade anläggning mot öster ligger Snogeholms fritidsområde som besöks av någonstans mellan hundra- och tvåhundra tusen människor per år. Det stora sammanhängande vildmarksområdet är inte bara viktigt för den biologiska mångfalden, utan framförallt för alla de människor som varje år besöker området för att uppleva naturen och viltet.

Ett av de mest natursköna partierna längs fritidsområdets populära Snogeholmsled löper söderut utmed Navröds naturreservat. Här riskerar vandraren framöver, istället för en hisnande vacker landskapsbild, mötas av en gigantisk industrianläggning.

På sträckan ser man nästan alltid stora flockar av dovhjort, enstaka rådjur och i maj även en hel del vildsvin. I september kan man både se och höra den brölande brunstiga kronhjorten som samlar ihop hindarna i kärrmarkerna (vid OX2s delområde 6). Här kan besökarna också möta flera arter rovfågel: falkar, hökar, kärrhökar, vråkar, örnar, och gladan, förstås. I de hotade våtmarkerna har de majestätiska, vita ägretthägrarna tillsammans med sångsvanar och änder funnit en fungerande övervintringsplats. Det är lätt att förstå varför Snogeholmsleden blivit så populär. En solig dag kan det bli nästan som ett lämmeltåg av vandrare på leden.

Vi i Naturskyddsföreningen vänder oss framförallt mot hur den planerade solcellsanläggningen kommer att påverka landskapsbildningen i en av södra Skånes sista "änglamarker".

Hela den planerade solcellsanläggningen ligger inom område som enligt 4 kap. 1 § miljöbalken med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i området har bedömts vara av riksintresse. Inom området skall turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas. Området är listat i 4 kap. 2 § MB och benämnt "Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne" (ingår även i RÅSK 2022, Romeleåsen och sjölandskapet). Exploatering och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om det inte möter något hinder enligt 4 kap. 2-8 § och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Det är ingen tvekan att OX2s anläggning skulle komma att skada områdets natur- och kulturvärden påtagligt.

Delar av den planerade solcellsanläggningen (delarna 1, 3 och 6) ligger dessutom inom område som bedömts vara av riksintresse på grund av särskilt höga naturvärden. Dessa delområden ligger också inom området för en kandidatur till biosfärområde "Storkriket".

Framförallt i delområde 6 finns stora ytor våtmark. De särskilda beaktanden som idag gäller för exploatering av våtmark måste därför iakttas. Delområdet är delvis sumpmark där det knappast är möjligt att placera solceller utan att reglera ån som löper i kanten av Navröds naturreservat. Något som sannolikt skulle torrlägga även våtmarken inne i själva naturreservatet.

I en bilaga till denna skrivelse redogör kommunornitologen Gert Ljungkvist kort för det rika fågellivet i det hotade området. Sverige har åtagit sig att skydda sjöfågellivet kring Sövdesjön som är upptagen i våtmarkskonventionens lista över våtmarker av internationell betydelse (List of Wetlands of International Importance, Ramsar, Iran, 2.2.1971).

Vi ser mycket allvarligt på den fragmentering av det nu sammanhängande vilt- och fågelrika området som den planerade solcellanläggningen skulle leda till. De två naturreservaten som tidigare instiftats för att skydda området mot exploatering och bevara den känsliga miljön skulle komma att ligga inklämda mellan vidsträckta ytor ren industrimark.

Vi menar att om denna solcellsanläggning tillåts i ett område med så uppenbara natur- och friluftsvärden, då har fördämningarna brustit. Det blir svårt att argumentera emot en fortsatt fullskalig exploatering av området. Ett prejudikat kommer att ha satts som öppnar för att också andra områden i södra Skåne med höga natur- och friluftsvärden kan exploateras.

FNs konventioner anger att det är viktigt att bevara jordens biologiska mångfald. Vi befinner oss mitt i jordhistoriens sjätte stora massutdöende. Under några decennier raderas nu genom främst kortsiktig exploatering av mark en biologisk mångfald som det tagit livet miljoner år att bygga upp. Man brukar säga att det pågående massutdöendet sker genom "tusen nålstick". Ett synnerligen allvarligt sådant nålstick planeras nu vid Kogshult.

Vi upprörs över årlig ödeläggelse av tusentals kvadratkilometrar av Amazonas regnskogar samtidigt som exploatörer slåss om de sista, några tusen hektar orörd mark i södra Skåne.

I sydvästra Skåne, speciellt kring de stora städerna finns knappt någon natur kvar. Industrimark, motorvägar, monokulturer av raps, betor eller sädesslag, dominerar helt. Den enda nationalparken i området, Dalby Söderskog, är 37 hektar stor. I de mellersta och östra delarna av södra Skåne finns mer natur bevarad. Miljoner turister från övriga Sverige men också från främst Danmark, Holland och Tyskland besöker varje år trakterna. Enbart Stenshuvud Nationalpark har varje år en halv miljon besökare.

Solcellsbolagen vet att det kan vara svårt att få tillstånd för anläggningar på god jordbruksmark. Därför siktar de nu in sig på områden likt Kogshult med lågproduktiv jordbruksmark. Men det är just i sådana områden där naturen ännu inte hårdexploaterats som storspovar, sånglärkor, tofsvipor, rävar, bivråkar, liljor, orkidéer, lökgrodor, olika arter fjärilar, humlor och bin, och mycket annat, kan överleva.

Naturskyddsföreningen har inget principiellt emot solcellsanläggningar, men det är utmanande när de, som i fallet Kogshult, lokaliseras till områden med höga natur- eller friluftsvärden. Sådan lokalisering sticker ut i ett internationellt perspektiv. I våra grannländer finns en klar strävan att placera anläggningarna vid exempelvis nerlagda flygplatser, längs med motorvägar, kring befintlig industrimark eller på hustak. En strävan som bör implementeras även för Skåne.

Två tidigare försök att exploatera marken sydväst om Sövdesjön har stoppats. På 1970-talet ville Sövdeborgs gods plantera granskog, men för att rädda det öppna landskapet och skydda

det rika fågellivet inrättades Navröds naturreservat. Ett försök runt 2010 att förlägga omfattande bebyggelse i form av nio hästgårdar i området stoppades också. Det västra naturreservatet i området inrättades då för att föregå ytterligare exploateringsförsök. Detta område planeras nu att omgärdas av en inhägnad industrianläggning som allvarligt begränsar viltets rörlighet. Helt emot skälen för reservatsbildning som avsåg att bevara denna rörlighet.

Det är positivt att OX2 vill skapa biologisk mångfald i sina planerade industrianläggningar genom plantering av buskar eller sådd av ängsfrön. Men detta kan naturligtvis inte kompensera för förlorade ekosystem med lokalt anpassad biologisk mångfald. Vi talar om att bevara jaktmarker för rovfåglar, häckningsplatser för rödlistade ängsfåglar, övervintrings- och rastplatser för tusenhövdade flockar av gäss och tranor, och ostörda områden för viltet att röra sig i. Känslan blir att de aviserade mångfaldsåtgärderna kanske främst syftar till att baxa industrianläggningen genom tillståndsprocessen

Effekten av stora solcellsanläggningar på fågellivet är fortfarande ganska okänd. En motiverad oro finns att solcellsanläggningar kan misstolkas av fåglarna som öppet vatten. Med dagens otillräckliga kunskapsläge i frågan framstår det som direkt oansvarigt att planera för en av Sveriges största solcellsanläggningar mitt i ett område känt för sina stora flockar med flyttande och övervintrande gäss, tranor, änder och sångsvanar.

Vi ansluter oss på det hela taget till synpunkter som förs fram i skrivelserna från de boende i det exploateringshotade området och Skånes ornitologiska förening. Mer detaljerad information om områdets karaktär och betydelse för friluftslivet ges i dessa skrivelser.

För att summera: Naturskyddsföreningen i Färs anser att en exploatering norr och öster om Gamla Lundavägen är helt förkastlig. Detta strider mot alla rimliga beaktanden av naturvärden och områdets betydelse för det rörliga friluftslivet och landskapsbilden.

En exploatering av delområdena 4, 5 och 7 söder om Gamla Lundavägen bör också undvikas. Kör man idag från Blentarp mot Knickarp har man på höger sida ängsmarker och skog på Romeleåsens sluttning. Där har man stor chans att se kronhjortar på väg ner från åsens skogar mot kärren vid Navröd. På vänster sida har man en fantastisk utsikt över det delvis fridlysta ängslandskapet i anslutning till södra Sövdesjön. Även närmast kring Gamla Lundavägen kommer solcellsanläggningar innebära en dramatisk devalvering av landskapsbilden. Ur miljöhänseende finns det många betydligt mer lämpliga platser att placera en anläggning på.

Naturskyddsföreningen menar att långsiktigt borde strävan vara att skydda hela området norr om Gamla Lundavägen fram till bebyggelsen vid norra Sövdesjön mot ytterligare exploatering. Även framtida generationer ska kunna njuta av traktens vackra och relativt ostörda natur med dess rika djur- och växtliv. Så som vår generation kunnat göra.

För Naturskyddsföreningen i Färs,
15 november, 2022,

Birger Schmitz
Vice ordförande

(e-mail: birger.schmitz@gmail.com; tel: 0768-560140)

Bilaga - Yttrande från kommunornitolog

Jag har av Färs naturskyddsförening ombetts att yttra mig om fågellivet vid den planerade solparken Kogshult i Sjöbo kommun.

Sövdesjön ingår i ett område som är skyddat enligt Ramsar-konventionen. Det är även Natura 2000-område och naturreservat. Det berörs också av Skåneleden. Sjön och dess omgivning är viktiga rast-, häcknings- och födosöksområden för många olika fågelarter, särskilt väster och söder om sjön.

"Sjön är framför allt är en viktig höst- och vinterlokal för rovfåglar och gäss", skriver länsstyrelsen. Ängarna söder och väster om sjön utnyttjas höst, vinter och vår av rastande och övervintrande gäss i stora mängder. Det är framförallt vitkindade och grågäss som rastar här. Men även sädgås, bläsgås och spetsbergsgås rastar här i betydande omfattning.

Området präglas också av den stora rikedomen på rovfåglar. Ett stort antal örnar utnyttjar området som jakt- och födosöksområde. Både havs- och kungsörn finns här.

Havsörn häckar sedan ett par år tillbaka vid Sövdesjön och utnyttjar områdena där parken planeras för födosök. Höst, vinter och vår finns här stora ansamlingar av havsörn som jagar i omgivningarna. Troligen är det den stora rikedomen på gäss- och andra sjöfåglar som lockar örnarna till området.

Även kungsörn ses regelbundet i området. Den är inte så vanlig som havsörn. Men med tanke på hur många observationer som finns inlagda på Artportalen kan man inte utesluta att den häckar i närheten eller har häckat. Kungsörn jagar regelbundet över ängarna väster och söder om sjön. I bland uppträder flera samtidigt i området.

Höst och vinter jagar och övervintrar blå kärrhök i området som berörs av solparken. Duvhök och lärkfalk häckar här.

Storspov häckar väster och sydväst om sjön med 1-2 par. Den har minskat starkt under flera år och häckade med största sannolikhet söder om sjön tidigare. I dag utnyttjar den södra delen för födosök. Om storspov lyckas vända den nedåtgående trenden och öka i antal är ängarna söder om sjön lämpliga häckplatser.

Gert Ljungqvist, kommunornitolog i Sjöbo kommun,
utsedd av Skånes ornitologiska förening.

(email: torgel.ljungqvist@gmail.com)

2022-11-17

Ecogain AB
Östra Hamngatan 16
411 09 Göteborg
ox2.samrad@ecogain.se

Yttrande på Solcellspark Kogshult, Sjöbo, Skåne

LRF:s regionförbund, LRF Skåne län, har tagit möjligheten att inkomma med synpunkter på samrådsunderlaget gällande en etablering av solcellspark inom fastigheterna Sjöbo Elsagården 1:1 och Sjöbo Ågerup 2:83 i Sjöbo kommun

LRF är en medlemsorganisation på ca 140 000 medlemmar som företräder de gröna näringarna och är indelad i 17 regioner. LRF Skåne är en av regionerna och har ca 15 000 medlemmar. LRF:s synpunkter beskrivs ur ett jord- och skogsbruksperspektiv där vikten av hållbarhet, framtida livsmedelsproduktion och landsbygdsutveckling står för grunden.

Frågan om en framtida och tillika hållbar energiförsörjning är högst aktuell. Framfört syfte att producera förnybar el från solceller är en högst relevant utgångspunkt. Frågan blir än större i en situation med befarad brist på el i södra Sverige. Därmed vill LRF:s regionförbund framhålla en generellt mycket positiv inställning till presenterat energiprojekt.

Vid genomgång av underlaget är det viktigt att granska vad som kommer att vara en omedelbar påverkan för området men väl så angeläget är det att noggrant analysera vad som långsiktigt kan inverka på gårdar/hus på nära avstånd samt verksamheter inom de areella näringarna som gränsar till utvalt markområde. En aktiv dialog ger ökad möjlighet att utforma en anläggning som är väl sedd i närområdet.

Det är mycket positivt att anläggningen utformas för att skapa värden för den biologiska mångfalden med exempelvis fröblandningar som lockar pollinerare. Det är också positivt att växtligheten planeras att skördas eller betas för att långsiktigt tillvarata denna resurs. I sammanhanget är det viktigt påtala att mindre intensivt brukad mark mellan sol-panelerna och på körvägar kan utgöra miljöer för oönskad ogräsförekomst, som ex skräppor, maskrosor och tistlar. Det är viktigt med åtgärder för att minska fröspridning till omgivande

odlingsareal. Det är också viktigt att planera alla fältarbeten och framtida skötsel på ett sätt som hindrar vidare spridning av invasiva arter och svårbekämpade ogräs såsom ren kavle. LRF ser fram emot att alla dessa delar utreds närmare i den skötselplan som skall föreslås i kommande MKB.

Anders Rolfsson
Ledamot
LRF regionstyrelse Skåne

Dan Sandberg
Regionalt sakkunnig
LRF SYD

SEKRETESS

BILAGA B1.8 INKOMNA YTTRANDE FRÅN ENSKILDA OCH ALLMÄNHET

Innehåll:

Yttrandennummer	
1	Privatperson
2	Undertecknat av 25 privatpersoner
3	Privatperson
4	Två privatpersoner

Ämne: Kogshult

1

Datum: söndag 30 oktober 2022 kl. 17:53:18 centraleuropeisk normaltid

Från: [REDACTED]

Till: OX2 Samråd

Du får inte e-post ofta från kapatipi17@gmail.com. [Se varför det här är viktigt.](#)

Hej!

Jag anser att "parken" har hamnat väldigt olämpligt då den kommer att störa ett småskaligt mosaikområde med stora natur- och landskapsvärden. Anläggningarna kommer att gränsa till naturreservaten i Frihult och Navröd samt strövområdet Snogeholm som har många besökare året runt – något som dessutom ökat väsentligt till följd av pandemiåren. Kogshult utgör också den sydligaste delen av det blivande biosfärområdet Vombsjösjönsänkan/Storkriket*. Ett av syftena med biosfärområdet är att bevara och utveckla småskaligheten i landskapet.

Tillsammans med godsets (Ågerup/Elsagården) inhägnade skogsplanteringar kan viltets rörelsemöjligheter i området komma att starkt begränsas. Detta samtidigt som godsen i trakten gärna ser stora klövviltstammar för lyckad kommersiell jaktverksamhet. Det innebär risk för att viltet kommer frekventera/belasta mindre jordbrukares marker i än högre utsträckning samtidigt som jaktkvoterna (som är arealbaserade) behålls av godsen. Ytterligare inhägnader kan ge än större risk för trafikolyckor med vilt. Gamla Lundavägen (länsväg 740) är en morgon och kväll (när risken för viltolyckor är som störst) mycket trafikerad pendlingsväg utan busslinjer. Tyvärr har trafikmätningarna konsekvent genomförts under sommarmånaderna när antalet fordon är som lägst, varför eventuella riskberäkningar inte ger korrekta värden. Risken för bländning bör också beaktas.

Området är hem för många fågelarter (samt lokal för flyttfågel), amfibier, reptiler, mindre däggdjur, insekter (t ex sandbin) och en rik flora. Vissa arter är direkt beroende av fortsatt betesdrift. Områdena 3, 6 och 7 är olämpliga för exploatering i industriell skala. Område 6 omfattar dessutom ett fornminne i form av en ängavattning. Område 1 frekventeras av stora mängder gäss. För tillfället är grundvattnet i hela trakten lågt och markerna ovanligt torra vilket ger ett felaktigt intryck.

Mitt förslag är att solparken helt eller delvis flyttas till Elsagårdens stora fält med extremt lätta jordar och få naturvärden som dessutom nästan årligen besväras av jord(sand)flykt. Där skulle de stora arealerna med svarta solpaneler passa bättre in i det mindre sammansatta och mer storlinjerade landskapet. Det skulle också vara lättare att hålla ett säkrare avstånd till Gamla Lundavägen. Närheten till Blentarp skulle förhoppningsvis innebära mindre behov av ny infrastruktur.

Sammanfattningsvis är jag positiv till anläggningen förutsatt att den i första hand helt eller delvis lokaliseras om inom ramarna Ågerup/Elsagården. Jag uppfattar områdena 3, 6 och 7 som olämpliga för ändamålet i planerad skala. I andra hand skulle OX2 kunna överväga att erbjuda ytterligare markägare i närområdet att delta i planerna då det finns fler lågavkastande marker i trakten.

MVH

*Arbetet med att förverkliga ett biosfärområde i och runt Vombsjösänkan har pågått sen 2008 och hösten 2020 godkändes området som kandidatur. Under perioden 2021-23 ska området fungera som ett biosfärområde och visa att man kan leva upp till de kriterier som ställs av Unesco.

Detta yttrande riktar sig till OX2 AB och Ecogain AB samt skickas till ox2.samrad@ecogain.se
Kopia på yttrandet skickas till: Länsstyrelsen Skåne och Sjöbo kommun

**Yttrande angående Samrådshandling,
etablering av solpark Kogshult, Sjöbo kommun, Skåne
2022-11-16**

Undertecknade motsätter sig OX2:s plan i sin helhet avseende lokalisering av solpark om sju delområden på fastigheterna Elsagården 1:1 och Ågerup 2:83. Vi bestrider industrialisering av ett av få återstående vildmarksområden i Skåne. Ett genomförande av solpark vid Kogshult skulle strida mot globala, nationella och regionala mål om ekosystemtjänster och biologisk mångfald.

De allvarliga ingrepp som etablering av solindustrin skulle medföra i det unika *sammanhängande området*, skulle störa flora och fauna och rubba rådande ekologiska balans och biologiska mångfald. I Samrådshandlingen framgår inte hur verksamhetsutövaren OX2 AB och dess konsult Ecogain kommer att förhålla sig till de exceptionellt känsliga natur- och kulturvärden som idag råder i området och dess omgivning. Särskilt vill vi påpeka att *omgivningarna som gränsar till* den planerade solindustrin inte beaktas. Ett helhetsperspektiv saknas.

Innan vi kan uttala oss mer detaljerat önskar vi ta del av de inventeringar och undersökningar som Ecogain initierat i området.

Vårt yttrande är undertecknat av närboende i området (se bilaga 1a och 1b). Yttrandet beskriver några aspekter avseende industriområdet och dess omgivning, som icke beaktas i Samrådshandlingen. Vi kommenterar dessa i texten under följande avsnitt i vilka ekosystem och biologisk mångfald ingår i samtliga avsnitt:

- Globala och Europeiska överväganden
- Riksintresse för naturvård och för friluftsliv
- Kulturvärden och kulturmiljö
- Områdets landskapsbild
- Boendeperspektivet
- Alternativa lokaliseringar

Globala och Europeiska överväganden

Det globala perspektivet tar sin utgångspunkt i Förenta Nationernas 15e globala mål om ekosystem och biologisk mångfald. Detta mål poängterar skogar, våtmarker och torrmarkers betydelse som livsmiljöer för miljontals arter. Det är dessa arter som renar luft och vatten. Vidare har Sverige förbundit sig att skydda arter av gemenskapsintresse (EG-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) och att följa den Europeiska landskapskonventionen (ratificerad 2011).

I Agenda 2030, ett globalt och europeiskt mål och program som fastslogs den 25e september 2015 vid FN:s möte om globala mål för hållbar utveckling, fördjupas åtaganden i mål 15:5, ”Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.” Sverige anses vara ett av de länder som har bäst förutsättningar att nå de globala målen.

Hot mot biologisk mångfald

I området för den aktuella lokaliseringen *med dess omgivning* finns en variationsrik och unik flora och fauna som inte går att finna på andra lokaler i Sverige. Den markförstörelse och annan skada som OX2:s verksamhet implicerar i det tilltänkta området skulle utgöra ett omfattande hot mot ekosystemtjänster och biologisk mångfald. I Samrådshandlingen är detta mål listat tillsammans med nio av FN:s andra mål och under dess rubrik i Tabell 4 ”Kopplingen till solkraftetablering” lyder det: ”Handlar bland annat om hållbart utnyttjande av landbaserade ekosystem”. Det finns däremot inte någon koppling eller beskrivning i förhållande till FN:s mål eller Agenda 2030 i Samrådshandlingen av hur lokalisering och etablering av solkraft måste ta hänsyn till de ekosystemtjänster och den biologiska mångfald som *finns* i det tilltänkta *sammanhängande* området.

På de marker som betas i områdena kring Frihult och Navröd är betetrycket relativt lågt varför många arter som lever av exempelvis nektar och pollen gynnas av det marken idag ger. Flera rödlistade arter inom fjärilar, humlor och vildbin är idag vanligt förekommande i området, samtidigt är dessa arter hotade (Borgström, Ahrné & Johansson 2018). Många av de nu befintliga arterna är knutna till de öppna och blomrika markerna. Även blomflugor som är beroende av till exempel våtmarker finns i området och här växer även sällsynta växtarter såsom exempelvis pipstäkra, hedblomster och klockgentiana.

Den mark med sina angränsande områden som är föremål för exploatering omsluter bland annat naturbetesmarker med höga naturvärden. Sådana marker ska inte omvandlas till solindustriverksamhet då markingreppen riskerar minska artrikedomen. Den förändrade artsammansättning som markexploatering skulle innebära får en direkt påverkan på förekomsten av pollinatörer och innebär i ett vidare perspektiv att exploatering utgör ett hot mot befintliga pollinerande arter i området.

Det går inte att bortse ifrån att markbaserade solcellsanläggningar påverkar markens biologiska mångfald. Förändrad markanvändning är den enskilt största orsaken till förlust av biologisk mångfald och ekosystemtjänster (IPBES 2019). En god jordhälsa är en förutsättning för ekosystemtjänsters fortsatta existens och produktion. Tillgång till vatten, men också ljus är en avgörande förutsättning för en god jordhälsa över tid. Det finns idag inga studier som visar hur skuggad mark under solanläggningar påverkar biodiversitet och jordhälsa i ett 40-årigt perspektiv. Det finns inte heller tillräcklig evidens om solpanelernas inverkan på jordhälsan utifrån exempelvis hur bly, tenn, kadmium,

koppar och fluorerande kolväten (som solceller kan innehålla) påverkar biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Däremot vet man att pålning i torvmark ökar växthusgasutsläppen genom att marken kommer i kontakt med syre och att det sker en ökad kompostering av torven. På torvmarker och organiska jordar råder låg hållfasthet och så är fallet kring flera av industriverksamhetens delområden. Det innebär att det skulle krävas omfattande kringliggande och stabiliserande åtgärder för att kunna genomföra pålningen. Konsekvenser av sådana omfattande markingrepp går idag inte att överblicka utifrån ett biodiversitetsperspektiv.

Olika arters livsmiljöer

Markförändringen skulle innebära att vissa arter försvinner från området samt att andra arter tillkommer och ökar. Detta gäller såväl i den sammanhängande lokaliseringen som i dess *angränsande marker*. På så vis kan livsmiljöer för vissa arter försämrans medan de kan förbättras för andra. Även invasiva arter kan få fäste och etableras utifrån den förändrade markanvändningen. Det är konsekvenserna av de befintliga arterna och deras gynnsamma respektive ogynnsamma utveckling som behöver analyseras och kartläggas *innan* dess att markingrepp görs i en mark med *påvisad hög biodiversitet*. Detta i syfte att skapa sådana kunskaper som kan visa vilka och på vilka sätt olika arter eller livsmiljöers förändringar kan komma att ske samt vilka konsekvenser detta skulle få på lång sikt. Sådana inledande omfattande studier ska kunna utgöra en baslinje från vilken fortsatt och kontinuerlig forskning under hela projekttiden skulle kunna utgå ifrån. Det är inte endast identifiering av *vilka* arter som är viktigt att fastställa på förhand. Även *kvantifiering* av respektive population inom varje art är nödvändig att kartlägga i syfte att kunna följa förändringar i biodiversitet samt markens kvalitet i sin helhet (Klaassen et al. 2018). Om detta nämns det inget i Samrådshandlingen.

Fladdermus och fågel

Idag finns det inte tillräcklig kunskap om exempelvis fladdermöss ställt i relation till etablering av solcellsanläggningar. I det lokaliserade industriområdet finns idag breda och välmående populationer av flera arter fladdermöss. Risken med solcellsanläggning utgörs av att fladdermöss kan uppfatta panelernas ytor som öppna områden vilket kan leda till kollisioner (Greif et al. 2017). Därtill följer alla de fågelarter (även rödlistade) som idag flyger över samt häckar i området och som kan missuppfatta panelanläggningar som sjöar och försöka landa där. Detta leder till kollisioner med ödesdigra konsekvenser på kort såväl som på lång sikt (Audobon 2022; Chock et al. 2021). Omfattningen och implikationer av dessa konsekvenser över tid, för olika fågelarter, finns det idag inte tillräckliga kunskaper om varken i ett internationellt eller nationellt perspektiv.

Lokaliseringen är förlagd inom ett så kallat IBA-område, *Important Bird and Biodiversity Area*, vilket innebär att i Sverige anses området vara av ”störst betydelse för att bevara våra fågelpopulationer” (Birdlife Sverige 2022).

Att människor aktivt väljer och söker sig till det unika området tar sin utgångspunkt i att miljön omsluter ett *sammanhängande natur- och kulturlandskap* med rika natur- och kulturmiljövärden. Inom det lokaliserade området brukar tusentals tranor, vitkindade gäss och andra skyddade fågelarter rasta på sin väg norr- och söderut. Rödbena och spov häckar här liksom havsörn, glador, fiskgjuse, falkar och andra rovfåglar.

Många fågelarter (även rödlistade) som idag rör sig kring vattenområdena runt samt mellan exempelvis Sövdesjön, Ellestadsjön och Snogeholmsjön, behöver startsträcka för att kunna lyfta. När dessa

individer kolliderar med solpaneler i tron om att det är vatten, kan de därefter inte lyfta då de saknar den nödvändiga vattensträckan att starta ifrån (Audobon 2022). Därmed kan de inte lämna panelområdet. På så vis utgör solanläggningar utifrån den så kallade "lake effect" fällor för fågelarter som lever i vattennära områden. Utmattade fåglar som kolliderat med panelerna drar till sig en ökad uppmärksamhet av bland annat räv och grävling bland panelerna (Montag, Parker & Clarkson 2016). De konsekvenser som följer av ökade populationer av räv och grävling i panelområden hotar rödlistade fågelarters populationsstabilitet på sikt.

Även alla de ängsfåglar som idag finns i området skulle söka sig bort från området då ängsfåglar föredrar öppna områden. Detta gäller även alla de fågelarter som idag rastar i det öppna landskapet på sin väg norr- eller söderöver. Det finns därför en hög risk att olika fågelarter försvinner från området samt utvecklar förändrade beteenden över tid. Men kunskapen om dessa förändrade beteenden samt vilka konsekvenser detta medför för olika arters livsmiljöer, är idag inte tillräckliga (Schotman et al. 2019). Däremot visar studier att markhäckande fåglar lämnar områden med befintliga solcellsanläggningar då byggnadskonstruktionerna stör dessa arters naturliga beteende (Montag, Parker & Clarkson 2016).

Fältharen med sina ungar utgör idag en viktig föda för områdets rovfåglar, såsom exempelvis duvhök och örnar. Hararna har en benägenhet att gömma sig och ta skydd under solcellspaneler (Montag, Parker & Clarkson 2016). Duvhöken har en särskild jaktteknik där den slår sitt byte genom en framstormande snabbhet och plötsliga svängar, och den behöver likt andra stora rovfåglar ett stort manövreringsutrymme för att kunna slå sitt byte. Utifrån duvhökens explosiva rörelsemönster i sin jakt på byte riskerar den att skadas av stängsel och panelanläggningar när den jagar exempelvis harungar som gömmer sig under panelerna. Detta gäller för flera rovfågelsarter vars habitat idag finns runt omkring projektets samtliga sju delområden.

Reptiler och groddjur

Även reptiler är vanligt förekommande i och i angränsning till det lokaliserade området. Snogeholm är ett namn vars etymologiska ursprung härstammar från ordet snok då området historiskt utgör lokal för snokar och andra reptiler. I det planerade industriområdet finns rödlistade reptilarter såsom bland annat kopparödlor, sandödlor och huggorm för att ta några exempel. Livsmiljöerna för dessa arter hotas av solcellsanläggningar då anläggningarna negativt påverkar deras habitat (Peschel et al. 2019).

Trakterna kring Frihult och Navröd är en av få lokaler i Sverige som hyser den spelande lökgrodan. Sedan 2010 har antalet lökgrodor dock minskat i området (Naturvårdsverket 2018). Arten är fortfarande i behov av flera åtgärder för att inte vara rödlistad i Sverige. I det av OX2 lokaliserade området gjordes en studie förra året och den visar att i detta område finns en av få populationer lökgroda som fortfarande anses livskraftig (Jönsson 2021). De huvudsakliga orsakerna till lökgrodans tidigare tillbakagång är förstörda lekvatten samt biltrafiks påverkan. Lokaliseringen av solindustri-verksamheten *implicerar båda dessa hot* mot lökgrodan. Lökgrodor är långsamma djur (rör sig cirka en halvmeter på fyra minuter vid lekvandringen på våren) och de trivs särskilt i sådana mikromiljöer som grusvägar erbjuder.

Lökgrodan kallas för de öppna landskapens groda då de föredrar *öppna och solbelysta* miljöer med sandig mark. Omgivningarna runt Frihult är även lokal för lövgroda men också klockgrodan som trivs bäst i grunda kärr på betesmarker samt ängar och dammar i jordbrukslandskap där vattensamlingarna är solbelysta. Även andra arter har koloniserat området såsom exempelvis ätlig groda, åkergroda, vanlig

groda, vanlig padda samt större och mindre vattensalamander. Med den förevarande lokaliseringen skulle lökrodan och andra grodarter riskera falla offer för markingrepp och biltrafik som följer med verksamheten. Verksamhetens lokalisering står på så vis *i strid med riksintresset att skydda dessa hotade värden.*

Groddjuren förekommer brett i omgivningarna (delområde 2, 3 och 6) runt omkring Frihult (intill Bosarp och Holmabacken) samt mellan Frihult och Navröd. De tar ingen notis om var de officiella gränsmarkeringarna runt naturreservaten går. På så vis är groddjuren *liksom alla andra arter* i det lokaliserade området *gränsöverskridare* i så måtto att deras livsmiljöer sträcker sig *ut över reservatens gränser*. Etablering av industriverksamhet i området är ett direkt hot mot groddjurens livsmiljöer då verksamheten skulle *gripa in i samt överlappa* groddjurens lokaler och därmed omintetgöra deras existens på de lokaliserade områdena.

Omfattande schaktarbeten skulle innebära att stora delar av lökrodans livs- och närmiljöer försvinner då arten spenderar en stor del av sitt liv uppe på marken där den söker föda samt övervintrar. Risken är därtill överhängig att markingreppen skulle resultera i en *degenerering av floran* och därmed en minskad insektstillgång. Floran och de därtill knutna insekterna utgör basen för groddjurens terrestra livsmiljö.

Frihult kallas av groddjursentusiaster för *Skånes eldorado för grodor*. Naturreservatet syftar till att bevara det öppna landskapet med passande livsmiljöer för framför allt hotade groddjur. Lokalen är med sina solexponerade sandblottor ett av *Sveriges viktigaste kärnområde* för den hotade lökrodan (Jönsson 2021). Solindustriverksamhetens etablering skulle utgöra ett mångbottnat hot mot lökrodan i synnerhet men även mot andra groddjursarter avseende deras sammantagna *behov av skyddade livsmiljöer* för en fortsatt *existens och nödvändiga populationsutveckling*.

Den större vattensalamandern förekommer i den förevarande lokaliseringen och har under de senaste decennierna försvunnit från många lokaler utan att orsakerna därtill är exakt kända. *Habitatsförstörelse* anses utgöra den främsta orsaken till tillbakagången. Arten är starkt beroende av ett komplext småvattenlandskap. Kravet på *stabila landmiljöer* är en faktor som gör arten *särskilt känslig för störningar* (SLU/Artdatabanken 2022). Markingrepp skulle medföra en påtaglig skada på den större vattensalamanderns förutsättningar för fortsatt existens, liksom på lökrodans och andra groddjurs fortsatta existens. Därmed skulle planerade markingrepp medföra att *en mångfald av hotade arter minskar eller till och med försvinner från området*, vilket står i strid mot riksintressets intentioner.

Att ”skapa habitat och faunadepåer” såsom det står att läsa i Samrådshandlingen, där det beskrivs åtgärder såsom att exempelvis uppföra insektshotell och tillföra död ved för en ökad biologisk mångfald, är goda insatser i *utarmade marker* där jordhälsa och jordkvalitet är *låg*. På så vis kan åtgärder kopplade till solanläggningar som förläggs på exempelvis nedlagda industriområden och gamla deponier utgöra viktiga insatser i syfte att öka jordhälsa och biologisk mångfald samt bidra till nya livskraftiga mikromiljöer. Det ska dock betonas att de identifierade delområdena i huvudsak utgörs av en mark där *naturens egna förutsättningar* har fått råda samt omsorgsfullt blivit bevarade sedan hundratals år tillbaka. Naturens egna ekosystemtjänster har därför utvecklat *sina egna och naturliga* ”habitat och faunadepåer” i den förevarande lokaliseringen.

Viltdjur

I Samrådshandlingen beskrivs att det förekommer mycket vilt i och kring den identifierade lokaliseringen. Snarare skulle man kunna säga att det lokaliserade området *med sina angränsande omgivningar* utgör en mångfacetterad och viltrik naturmiljö med landskap av mellaneuropeisk typ. Det påstås vidare i Samrådshandlingen att ”befintliga viltstråk utgörs främst av vattendragen och diken i detta landskap”. Detta är felaktigt. Denna beskrivning stämmer inte med observationer som boende, besökare, vandrare, ornitologer och till exempel jägare i området gör dagligen av hur viltet rör sig i det öppna landskapet. Vissa arter, såsom hjortar och vildsvin, rör sig inte endast i trädsamlingarna utan även på de stora öppna grönytorna samt på små och stora vägar, inom såväl som utanför det lokaliserade området.

Konsekvenser av den aktuella lokaliseringen är att en stor del av viltjurens livsmiljöer *stängs av* samtidigt som viltjurens möjligheter att förflytta sig på sina naturliga stråk och områden *försvåras avsevärt*. Stängsel utgör dessutom en fara för viltjuren då djuren kan fastna i dessa och skadas. Viltdjur är skygga varelser som reagerar instinktivt med flyktbeteende när de konfronteras med exempelvis joggare, cyklister, ryttarekipage eller vid jakttider. I sådana situationer utgör de omfattande stängselanordningar som etableringens sju delområden skulle medföra, en fara då djuren riskerar springa in i stängslen i sin flykt.

I omgivningarna finns det rikligt med vildsvin, rådjur, dovvilt och kronvilt som skulle påverkas av industrietableringens samtliga stängslade sju delområden. Det rör sig sammantaget om hundratals kilometer stängsel som skulle placeras i omgivningarna där varje delområdes stängselanordning *griper in i och överlappar* de olika viltarternas naturliga lokaler och därmed *begränsar* deras naturliga förflyttnings- och rörelsemönster mellan de sju olika delområdena.

Kronviltet i södra Skåne tillhör den rödlistade nominatunderarten som har ett särskilt *bevarandevärde*. Viltjuren rör sig över stora områden och syns passera på bland annat Gamla Lundavägen mellan de lokaliserade delområdena (delområde 6 på östra sidan samt delområde 4, 5 och 7 på västra sidan). Rörelser sker dagligen mellan betesplatser och viloplatser men också under brunsten då de rör sig mellan olika brunstlokaler. Exempelvis söder om Navröds Nygård, vid solindustriplanläggningens delområde 6, finns brunstlokaler för kronhjort men också betesmarker för hundratals dovhjortar. Även längre förflyttningar mellan vinter- och sommarlokaler är en del av kronviltets naturliga rörelsemönster över stora områden. ”Korridorer” såsom det föreslås i Samrådshandlingen *försvåras förvaltningen och bevarandet* av viltet med dess identifierade värden. Dessa ”viltkorridorer” riskerar att skada individer samt på sikt hela populationer genom att korridorerna riskerar leda ut djuren på exempelvis Gamla Lundavägen och Rydsgårdsvägen. Det går idag inte att överblicka konsekvenserna av sådana omfattande viltjursförflyttningar som skulle ske som ett led i etablering av industriverksamheten på de sju identifierade delområdena.

Riksintresse för naturvård och för friluftsliv

Lokaliseringen av solcellsindustrin är förlagt i ett *större sammanhängande* område, som inte alls eller endast obetydligt sedan tidigare är påverkat av ingrepp i miljön. Lokaliseringen omsluter områden av riksintresse för friluftsliv, naturmiljö och kulturmiljö enligt 3 kap. 6 § MB samt riksintresse för friluftsliv enligt 4 kap. 1-3 §§ MB. Området inkluderar naturreservat (delområde 3 och 6) samt Natura 2000-områden (delområde 1), som skyddas av Ramsarkonventionen (Naturvårdsverket 2022; Ramsar

2022; 7 kap. 27 § MB). Hela området ligger inom sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne som enligt 4 kap. MB *i sin helhet* är av riksintresse med hänsyn till områdets natur- och kulturmiljövärden (RÅSK 2022).

Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får inte medföra att områdets natur- och kulturvärden påtagligt skadas. För det geografiska område som lokaliseringen omsluter gäller särskilda förbud och särskilda krav på hänsyn. Dessa krav måste vara uppfyllda för att ingrepp i miljön ska vara tillåtna. Det är de särskilda natur- och kulturvärdena som omsluts av exempelvis riksintressen som enligt lagstiftningen ska skyddas så att påtaglig skada på dessa värden inte uppstår. *Hushållning* med dessa naturresurser ska därmed tas i beaktan i syfte att skydda området i sin helhet då det i ett nationellt perspektiv historiskt har bedömts vara av särskild vikt. Bestämmelserna för området uttrycker de avvägningar som riksdagen har gjort med hänsyn till önskemålet att åstadkomma ett skydd för områdets betydelsefulla natur- och kulturvärden (jfr prop. 1985/86:3 sid 81f. och 91f.).

Områdets friluftsliv och allmänhetens intresse

Mellan och omkring lokaliseringens sju delområden samt mellan och omkring naturreservaten Navröd och Frihult vandrar dagligen mängder av friluftssökande för avkoppling och hälsobringande rekreation. Hundratusentals människor besöker varje år Snogeholms strövområde i syfte att bedriva olika former av friluftsliv, ett intresse som har ökat markant efter pandemiåren (Stiftelsen Skånska Landskap 2020; 2021). Snogeholms strövområde ligger *i direkt anslutning* till OX2:s lokalisering, i synnerhet delområde 6. Friluftaktiva och andra besökare till Snogeholms strövområde rör sig brett i omgivningarna och är på så vis, precis som groddjur och andra arter, *gränsöverskridare*. I områdena *utanför* de formella gränserna för Snogeholms strövområde sker ett aktivt och rörligt friluftsliv som spillar av sig *utanför gränserna*. Människor vandrar, rider, joggar och till exempel promenerar med stavar i de breda omgivningarna kring delområde 1, 2, 3 och 6. Människor vandrar även mellan naturreservaten Navröd och Frihult i exempelvis återhämtningssyfte då specifikt denna vandringsplats är ett för Skåne *unik exempel på en tyst och ostörd miljö* (jfr Region Skåne 2005; se bilaga 2: Karta över ostörda områden).

Hela det lokaliserade området är av en sådan karaktär att det inbjuder människor att ta med sig matsäck, duka upp en spontan picknick eller slå upp ett tält för att se hur solen en sommarnatt på sin väg ner lyser upp hela Romeleåsen. Även ornitologer från när och fjärran rör sig brett i omgivningarna för att skåda och följa fågellivet året runt. Bland annat gör grupper av medlemmar i Naturskyddsföreningen Färs regelbundna vandringar omkring samt mellan Frihult och Navröd (Naturskyddsföreningen Färs 2022). På exempelvis Skåneledens hemsida rekommenderas vandrare att skåda fåglar och spana efter rovfåglar i områdena kring Navröd. Även groddjursentusiaster med sina nattliga och dagliga grodvandringar under perioder när djuren leker och spelar, är regelbundna inslag i omgivningarna. På hösten är det vanligt att mängder med människor promenerar mellan och omkring de båda naturreservaten (delområde 3 och 6) i syfte att plocka Fjällskivling eller Stensopp, som växer i de breda omgivningarna. Att ta sig till den sockertoppsliknande kullen/Getsholmen söder om Navröds Nygård (delområde 6) eller Holmabacken (delområde 1) är utflyktsmål för hängivna friluftsentusiaster. Det är utsikten från de båda höjderna om 75 meter respektive 50 meter, som lockar. Det av OX2 lokaliserade området är mot bakgrund av sina särskilda natur- och kulturvärden ett sådant område som människor söker sig till och återkommer till i friluftsliv- och rekreationshänseende. Det finns alltså sådana *förväntningar* hos en bred allmänhet, på detta särskilda landskap där landskapets betydelse i friluftshänseende bekräftas genom det höga och ständigt ökande besöksantalet.

Mot bakgrund av det lokaliserade områdets omfattning skulle solindustriverksamheten medföra att människor *avskärm*as från att kunna nyttja omgivningarna i enlighet med de förväntningar som finns samt i enlighet med allemansrätten och de två riksintressena för friluftsliv och rörligt friluftsliv. *Människors framkomlighet minskar* när omgivningarna stänglas in. Industriverksamhetens lokalisering skulle på så vis göra *intrång* på människors möjlighet till (rörligt) friluftsliv i *det sammanhängande område* som är särskilt utpekade för sådant ändamål. Lokaliseringen skulle därmed medföra att *påtaglig skada uppstår*.

Enligt 4 kap. 2 § MB skall turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen, särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne är ett i 4 kap. miljöbalken upptaget område. Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av sina naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till fritidslivet *skall så långt möjligt skyddas* mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön (MB kap. 3 § 6).

I Samrådshandlingen konstateras att ”Projektområdet kommer att stänglas in vilket medför att friluftslivet inom projektområdet kommer att begränsas”. **Placeringen av solindustrianläggningen i sin helhet är oförenlig med gällande lagstiftning och därtill även sådana intressen som företräds av region, kommun samt intresseorganisationer som förordar ett aktivt friluftsliv i området.**

Pågående forskningsprojekt

Det av OX2 lokaliserade området besöks regelbundet av skolklasser, universitetsgrupper samt olika föreningar och privatpersoner för naturstudier. Det är alltså på de sju utpekade delområdena som viktiga och longitudinella studier framgent riskerar *förhindras och/eller negativt påverkas* av den utbredda industriverksamheten. Det belyses icke i Samrådshandlingen hur värdefulla natur- och kulturmiljöområden ska kunna värnas och skyddas i takt med att samhället i övrigt utvecklas.

Det bör framhållas att det sedan minst 40 år tillbaka pågår forskningsprojekt kring ett antal arter inom det lokaliserade området. Att förlägga solindustriverksamhet i direkt anslutning till naturreservaten och områden med särskilt utpekade natur- och kulturmiljövärden, strider mot Sjöbo kommuns intentioner avseende naturvårdsforskning, där vikten av att säkerställa sådana områden i forskningssyfte poängteras (Gunnarsson et al. 2016).

Naturreservat i området

I Samrådshandlingen står det att läsa att projektet ”tangerar” naturreservat samt att Natura 2000-området är förlagt 170 meter från det lokaliserade industriområdet. Denna så kallade tangering står inte endast i strid med riksintresseanspråk utan står även i strid med Regionplanens intentioner att skyddade områden med sina särskilda naturvärden ska värnas. **De två naturreservaten, Frihult och Navröd, liksom dess omgivningar utgör ett sammanhängande område med särskilt höga värden.** Vikten av att skydda områden med sådana värden poängteras inte endast i Regionplanen utan även i Sjöbo kommuns Översiktsplan (2022) samt i kommunens Grönstruktur- och naturvårdsplan (Gunnarsson et al. 2016).

Det avgörande är om naturvärdena, som gjort området till riksintresse, riskerar att ta skada. En problematisering av huruvida riksintressen med sina värden kan ta skada av etablering och verksamhet finns inte i Samrådshandlingen. Den påverkan som skulle äga rum *utanför lokaliseringens gränser*, framför allt våtmarker, sjöar och vattendrag, belyses inte heller. Delar av det lokaliserade området och dess angränsande marker översvämmas årligen och utgör så kallade översilningsängar. Denna metod, i syfte att utnyttja *naturens egna förutsättningar* för att göda jorden, har använts under århundraden innan metoden på andra ställen konkurrerades ut av utdikning och konstgödning under 1900-talets början.

Den planerade solindustriverksamheten skulle fördärva de *ostörda* och *naturliga* omgivningarna samt skada områden för riksintresse. Det går idag inte att hävda, med bibehållen trovärdighet, att området inte skulle skadas på lång sikt. Detta gäller naturreservaten och Natura 2000-områden men även *den mark som är förlagd i anslutning till* dessa områden. Det går inte att till fullo överblicka omfattningen av de skador industriverksamheten i sin helhet skulle medföra för de ostörda och naturliga omgivningarna. Det saknas underlag för en relevant och realistisk konsekvensbeskrivning utifrån områdets exceptionellt känsliga natur- och kulturvärden. I detta avseende strider industriverksamhetens lokalisering mot FN:s globala mål då den aktuella markförstörelsen leder till ökade halter av växthusgaser och utgör på så vis ett omfattande hot mot klimatet såväl som gentemot en mångfald djurarters överlevnad (Regeringskansliet 2021).

Insatser för biologisk mångfald

En viktig orsak till områdets unika förutsättningar är det arbete som lagts ner med *bevarandeåtgärder* av natur- och kulturvärden i de intilliggande områdena Frihult och Navröd under mer än 40 år. I samarbete med Naturskyddsföreningen i Färs, Lunds universitet, Länsstyrelsen i Skåne och Naturvårdsverket har innehavare av Frihult arbetat med och bekostat nyanläggning och utgrävning av dammar samt anläggning av skydds zoner.

Naturbetesmarkerna och strandängarna Frihult och Navröd, inte minst översilningsängarna, har bevarats och underhållits. Därtill har betespåsläpp anpassats för att främja livsbetingelser för djur- och växtliv. Driften på Bosarps Gård och på Frihult (Frihult 5:6 och 5:4 sedan 1997, 5:2-naturreservatet samt 5:3 sedan 2009) är ekologisk. Sedan 1960-talet ingår stora delar av Frihult och Navröd i kategorin *hög biodiversitet*. Ett långvarigt engagemang, ekonomiska åtaganden och arbetsinsatser har bidragit till att hela området idag utgör ett *sammanhängande område* med unika biologiska värden.

I området för den aktuella lokaliseringen finns en variationsrik och unik flora och fauna som hyser en rik biologisk mångfald med många nationellt fridlysta och rödlistade arter samt flera arter som omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv. **Av denna anledning har det vid andra exploateringsförsök, innan den fysiska riksplaneringen pekade ut detta område som riksintresse, bildats naturreservat i syfte att säkra och skydda området. Dessa ansträngningar skulle spolieras om solindustriverksamheten skulle genomföras med sin nuvarande lokalisering.**

Kulturvärden och kulturmiljö

Solindustriverksamheten skulle avvika betydligt från nuvarande mönster vad gäller kulturmiljö, vilket innebär att en *sammanhängande värdefull kulturmiljö* med höga kulturvärden går förlorad. Värden utifrån kulturhistoria, estetik och sociala hänseenden, som utgör endast några skäl till varför tusentals

människor söker sig till dessa områden varje år, skulle gå förlorade. Den sammanhängande kulturhistoriska miljön skulle fragmentiseras av verksamhetens sju delområden.

Enligt miljöbalkens 4 kap. 1 § anges de områden som i 2-8 §§, med hänsyn till de *natur- och kulturvärden* som finns i områden, i sin helhet är av riksintresse. Att människor söker sig till dessa trakter bidrar till platsernas betydelse i ett historiskt- och nutida perspektiv och levandegör viktiga kulturvärden. Genom närvaron av människor i det sammanhängande området hålls berättelserna om platserna vid liv. Dessa berättelser bidrar till att öka kommunens attraktivitet, vilket är ett av Sjöbo kommuns centrala mål (Sjöbo kommun 2022).

De nationella miljö kvalitetsmålen betonar att fysisk planering och samhällsbyggande ska grundas på strategier för hur kulturhistoriska och estetiska värden ska tas tillvara. Dessa mål pekar på hur kulturmiljövärden ska beaktas när frågor om kulturmiljöer behandlas och handläggs. De nationella miljö kvalitetsmålen poängterar vikten av att bevara och vårda särskilt värdefulla kulturhistoriska *helhetsmiljöer* (Naturvårdsverket 2019).

En utmaning med att hålla dessa mål, deras innehåll och tolkning levande är när de ställs mot exploatering av mark för annat bruk. I en av Naturvårdsverkets utredningar (ibid.) konstateras att en *helhetssyn* som tar hänsyn till kulturhistoria och kulturmiljö i bredare geografi, ofta saknas när beslut fattas. **Det kan inte nog poängteras att den planerade solindustriverksamhetens lokalisering omsluter en sammanhängande kulturhistorisk värdefull miljö, som sammantaget utgör en del av det svenska och inte minst det skånska kulturmiljöarvet. Miljön bär även ett värdefullt biologiskt kulturarv.**

Ett av de centrala nationella kulturmiljömålen pekar på vikten av en *holistisk syn* vid sådana ingripanden som sker i värdefulla kulturmiljöer (Riksantikvarieämbetet 2014; 2015). I en holistisk syn ingår aspekten om exempelvis människors närvaro i området som centrala bärare och förmedlare av viktiga kultur- och naturvärden. Ett huvudmål för Sjöbo kommun är att utveckla en stark besöksnäring (Sjöbo kommun 2022). Att viktiga kulturmiljöer skyddas för sin fortlevnad, så att berättelser om platser hålls vid liv, är direkt avgörande för att en sådan näring ska kunna utvecklas.

Utifrån ett kulturmiljöperspektiv står solindustriverksamhetens lokalisering i konflikt med nationella kulturmiljömål samt Sjöbo kommuns centrala mål och ambitioner. Därtill står verksamhetens lokalisering i strid med Sjöbo kommuns Grönstruktur- och naturvårdsprogram där behovet av gröna rekreationsytor för exempelvis spontana aktiviteter och social gemenskap är identifierat som något som *särskilt ska tillgodoses* i kommunen (Gunnarsson et al. 2016).

De lokaliserade delområdena 4, 6 och 7 är förlagda intill Gamla Lundavägen, som i Samrådshandlingen nämns i förbigående att ingå i kommunens kulturmiljöprogram. Det framgår dock icke av Samrådshandlingen att denna väg från och med Kogshult ingår i "Kulturmiljöprogram för Skåne" som togs fram av Länsstyrelsen 2006. Av programmet framgår följande: "Gångna tiders vägsystem exemplifieras väl av den aktuella vägsträckningen. Naturligt väl-dränerade landskapsavsnitt, som här i övergångstrakten mellan slättbygd och höjdstråk, var av betydelse för dragningen av kommunikationslederna. Vägens bredd och sträckning i landskapet är av kulturhistoriskt värde."

Områdets landskapsbild

Landskapet omfattar bland annat områden väster om Sövdesjön som är kuperat och varierat med öppna åker- och betesmarker, hagmarker med ekar och bokträd, ädellövskog och mer slutna barrskogsområden. Solindustriverksamheten skulle påverka denna landskapsbild då varje delområdes estetiska miljö, i ett landskapsbildsperspektiv, skulle få en helt annan *karaktär*.

Landskapsbildsperspektivet handlar om den visuella upplevelsen av ett landskap. I Sjöbo kommun ska landskapsförändrande ingrepp undvikas i syfte att skydda värdefulla landskapsbilder. I synnerhet gäller detta natur- och kulturlandskap i skyddade områden (Sjöbo kommun 2022). En storskalig industri med solpanelanläggningar är onaturliga inslag i den förevarande landskapsbilden och omintetgör landskapets naturliga och *naturnära* former. Närvaron av exempelvis växelriktare, transformatorstationer, mottagningsstationer, ställverk, containrar, stängsel med överklättringsskydd, armaturanläggningar samt kameraövervakningsutrustningar på de ytor som industriverksamheten sammantaget omsluter, skulle *eliminera helt och fullt* de befintliga landskapsbilderna.

Därutöver följer även det artificiella ljus som industribelysning i området medför. Dessa industriella inslag utgör ett så omfattande visuellt eller *okulärt buller* i landskapsbilden att bilderna av de sju delområdena inte längre skulle upplevas som ostörda, öppna eller naturliga. Besökare som bedriver friluftsliv skulle knappast kunna värja sig för okulärt buller i landskapsbilden. Därtill följer att platsens betydelse för människors friluftsliv, rekreation och återhämtning i ett hälsoperspektiv skulle gå förlorad genom de omfattande ingrepp i landskapsbilden som industriverksamheten skulle medföra.

Ett av de svenska folkhälsomålen handlar om värdet av hälsofrämjande gröna miljöer samt vikten av att strategiskt planera för men också nyskapa sådana miljöer för människor, i synnerhet för barn och unga (Folkhälsomyndigheten 2021). I *all* planering, utformning och förvaltning ska folkhälsoperspektivet inkluderas (ibid.). Detta betyder att bilder av naturliga *sammanhängande gröna landskap* utgör ett skyddsvärde utifrån folkhälsoperspektivet. På så vis strider den planerade lokaliseringen mot de svenska folkhälsomålen.

Plantering av träd- eller buskridåer som avskärmningsskydd, enligt resonemang i Samrådshandlingen, fragmentiserar och stänger den öppna landskapsbilden å ena sidan. Å andra sidan skulle denna åtgärd hjälpa föga mot det omfattande ingrepp verksamheten skulle innebära för landskapsbilden i sin helhet. Sammantaget skulle landskapsbilden påverkas negativt snarare än att den *skyddas* i enlighet med miljöbalkens 3 kap. 2 §, “stora mark- och vattenområden ska skyddas från exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön”. Sådana områden *skall så långt möjligt skyddas* mot åtgärder som påtagligt kan påverka *områdenas karaktär*. Istället skulle etablering av solindustriverksamheten, med ett påföljande okulärt buller, dominera landskapsbilden. På så vis strider den förevarande lokaliseringen mot såväl lagstiftning som de nationella folkhälsomål som pekar på vikten av att *bevara gröna livsmiljöer* som en förutsättning för en bredare folkhälsa i landet. *Upplevelsevärdet* i ett friluftsliv- och rekreativperspektiv skulle gå förlorat mot bakgrund av ödelagda landskapsbilder.

Boendeperspektivet

År 2011 ratificerade Sverige Europeiska landskapskonventionen (ELC), där grundtanken är att landskapet ställs i fokus – genom ökad medvetenhet, delaktighet och helhetssyn – tillsammans med de människor som bor och arbetar där. Konventionen syftar till att förbättra skydd, förvaltning och

planering av landskap i Europa. Den avser främja samarbetet kring landskapsfrågor inom Europa och syftar till att stärka allmänhetens och *lokalsamhällets delaktighet* i det arbetet. Konventionen innefattar alla typer av landskap som människor möter i sin vardag och på sin fritid.

Vi som står bakom detta yttrande tillhör de människor som bor och arbetar i landskapet och som kan definieras i termer av ”enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten”, såsom det står att läsa i Samrådshandlingen (Ecogain 2022:10). Dessa ”enskilda” ska enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken ingå i avgränsningssamråd. Dock har merparten av oss som bor i och i anslutning till den identifierade lokaliseringen inte mottagit någon inbjudan till samrådsmöte. Med några få undantag har det stora flertalet bofasta i området inte blivit kontaktade och vi har därmed inte heller ingått som dialogpart. I Samrådshandlingens bilaga 2, som visar den aktuella samrådsretsen, finns inte gruppen närboende inkluderad.

Vi menar att vår röst är central i samband med planering och lokalisering av solindustriverksamhet Kogshult i Sjöbo kommun, då hänsyn alltid ska tas till befintliga bostadshus när omgivningspåverkande anläggningar ska uppföras, såsom det statueras i Sjöbo kommuns Översiktsplan (2022).

Ett autentiskt boendeperspektiv kan endast lyftas av människor som bor och lever sin vardag i eller i anslutning till det lokaliserade området. Ingen annan aktör inom myndighetsvärlden, föreningsliv, näringsliv, kommun, civilsamhälle eller andra sammanslutningar talar utifrån de boendes villkor med ett inifrånperspektiv. *Boendeperspektivet är ett unikt men därtill centralt perspektiv i de processer som nu är för handen med anledning av den planerade solindustrin.* Dock har merparten av de närboende exkluderats i förevarande planering avseende lokalisering av solindustri Kogshult.

Närboende exkluderas i processen

I Samrådshandlingen skriver ni: ”Vid val av utformning har stor hänsyn tagits till andra intressen såsom närboende” och vidare ”Runt omkring projektområdet ligger även enstaka gårdar spridda i landskapet”. Dessa utsagor saknar grund. Vi kan inte se att *någon* hänsyn har tagits till oss som bor i eller i anslutning till lokaliseringen. Reflektion och problematisering av boendeperspektivet finns inte medtaget i Samrådshandlingen. Att det stora flertalet bofasta inte har involverats i initiala processer stärker vår utgångspunkt om ett exkluderat boendeperspektiv.

Vi som bor i eller i direkt anslutning till det lokaliserade industriområdets sju delområden är avsevärt fler hushåll än några ”enstaka gårdar” (se närboendes underskrifter vidhäftat detta dokument). Er ”1000-metersgräns” som ligger till grund för vem som *av er* anses vara ”närboende”, har inte tagit hänsyn till att hus och gårdar som är förlagda längre bort än 1000 meter från lokaliseringen, trots avståndet har sin omedelbara utsikt över de olika delområdena. De panoramavyer som utspelar sig för bofasta i området (bland annat sikten av hela Romeleåsen), gör att människor trots att de bor längre bort än 1000 meter från lokaliseringen, skulle få sin *boendemiljö förstörd* då utsikten skulle domineras av industriverksamheten. Därmed skulle ett *stort antal bofasta* i sin vardag *direkt påverkas negativt* av industriverksamhetens lokalisering och det okulära buller som följer med verksamheten.

Det formaliserade grannätverket *Extended village of Snogeholm*, som sedan tidigare bildats av boenden i området, omsluter 20 hushåll. Det är alltså fler hushåll än några ”enstaka gårdar”. Grannätverket syftar till att sprida och dela kunskap om området samt genom kulturutbyte belysa områdets rika och unika naturmiljö och kulturhistoriska arv. Nätverket är ett medborgarinitiativ med potential för kreativa kulturutbyten, som Sjöbo kommun identifierat som värdefullt att stödja (2022), och i linje med

Naturvårdsverkets intention att bevara och vårda särskilt värdefulla kulturhistoriska *helhetsmiljöer* (2019).

Ett annat exempel på att era utsagor i Samrådshandlingen inte stämmer är: ”Inga särskilda vandrings- eller cykelleder finns inom projektområdet men befintliga vägar antas användas även för dessa ändamål.” Vi boende vill understryka att det inom den identifierade lokaliseringen finns vägar, leder och stigar som närboende dagligen vandrar på, cyklar, rider, joggar och går med hundar. Sådana framskrivningar som finns i Samrådshandlingen *vilseleder* såväl läsare som centrala beslutsfattare vars beslut direkt eller indirekt påverkas av era budskap. För sådan vilseledning vill vi rikta kritik eftersom den kan få långtgående konsekvenser i så måtto att beslut fattas utifrån grunder som ni låter framstå som reella faktum, när det istället är fråga om *omskrivningar* som gagnar era egna intentioner och intressen. Därtill vill vi påpeka att de av er presenterade fotomontagen *inte* ger en rättvisande bild av den planerade solindustrin. Fotomontagen är manipulerade i så måtto att industriverksamhetens *intrång* i de befintliga landskapsbilderna har *tonats ner* samt draperats med hjälp av dunkla färger och oskarpa former.

Att vi som bor, lever, brukar marken och verkar i området, vistas och ägnar vår vardag på *breda ytor* inom samt utanför den identifierade lokaliseringen, är en självklar utgångspunkt för oss. Samtidigt har denna aspekt förbisetts i valet av lokalisering såväl som i identifiering av vem som är att betraktas som – men också vad det implicerar att vara – ”närboende”. Detta vill vi påpeka och *vi vill rikta skarp kritik mot era alltför snäva avgränsningar där lokalbefolkningen i området, alltså lokalsamhällets livsnerv, skurits av i planerings- och samrådsprocesser*. Det är ett förfaringsätt som står i strid med den Europeiska landskapskonventionen, en konvention som syftar till att stärka lokalsamhällets delaktighet i centrala landskapsfrågor.

Alternativa lokaliseringar

Att planera för en verksamhet på just det sammanhängande område som OX2 lokaliserat ställer särskilda krav på att motivera och redogöra för den process som har mynnat ut i valet av aktuell lokalisering. En långt mer omfattande analys och redogörelse än den som presenterats i Samrådshandlingen, för alternativ placerade *utanför* den valda lokaliseringen, är av särskild vikt för er att presentera.

Förutom att unika naturvärden skulle gå förlorade och att kulturmiljön och landskapsbilder skulle förändras på negativa sätt tas brukningsvärd jordbruksmark i anspråk. Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse (MB 3 kap. 4 §). Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggning endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och att detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Vi menar att verksamheten kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt *genom att annan mark tas i anspråk*.

Vi ställer oss bakom och stödjer förnybar elproduktion samt ser stora värden i att kunna bidra till att uppfylla de energipolitiska målen om förnybar energi. Vi stödjer en omställning till ett mer ekologiskt uthålligt samhälle. Vi kan dock konstatera att aktuell utformning och lokalisering av solindustriverksamheten skulle ödelägga områdets sedan tidigare identifierade och unika värden. Områden som saknar dessa värden är bättre lämpade för lokalisering.

Referenser

- Audobon (2022) *Why Solar Power is Good for Birds*. Audobons officiella hemsida [audobon.org/new/why-solar-power-good-birds] Besökt 221105
- Birdlife Sverige (2022) *IBA-Important Bird and Biodiversity Areas*. Birdlife Sveriges officiella hemsida. [https://birdlife.se/fagelskydd/iba/] Besökt 221104
- Borgström, P.; Ahrné, K. & Johansson, N. (2018) *Pollinatörer och pollinering i Sverige - värden, förutsättningar och påverkansfaktorer*. Stockholm: Naturvårdsverket
- Chock, R. Y.; Clucas, B.; Peterson, E.K.; Blackwell, B.; Blumstein, D.T. et al. (2021) Evaluating potential effects of solar power facilities on wildlife from an animal behavior perspective. *Conservation Science and Practice*, 3(19): 1-11
- Ecogain (2022) *Samrådshandling inför avgränsningssamråd, etablering av solpark vid Kogshult i Sjöbo kommun, Skåne län*. Umeå: Ecogain AB
- Folkhälsomyndigheten (2021) *Vår livsmiljös betydelse för en god och jämlik hälsa. Artikelnummer 21125*. Stockholm: Folkhälsomyndigheten
- Greif, S.; Zsebök, S.; Schmieder, D. & Siemers, B.M. (2017) Acoustic mirrors as sensory traps for bats. *Science*, 357(6355): 1045-1047
- Gunnarsson, I.; Nielsen Osterman, E.; Bjurström, Å.; Lynghed, S. et al. (2016) *Natur i Sjöbo. Grönstruktur- och naturvårdsprogram för Sjöbo kommun. Del 1: Program*. Sjöbo: Sjöbo kommun
- IPBES (2019) *Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services*. IPBES officiella hemsida. [https://ipbes.net/global-assessment] Besökt 221105
- Jönsson, D. (2021) *Lökgrödan i Frihult, Skåne – en statusuppdatering med fokus på chytridiomykos*. Masterexamensarbete i akvatisk ekologi. Lund: Lunds universitet
- Klaassen, R.; H. G.; Schaub, T.; Ottens, H. J.; Schotman, A. G. M.; Snethlage, J. & Mol, G. (2018) *Literatuurstudie en formulering richtlijnen voor een ecologische inrichting van zonneparken in de provincies Groningen en Noord-Holland. Eindrapportage*. Groningen: University of Groningen.
- Naturvårdsverket (2018) *Uppdaterad åtgärdstabell för lökgröda, 2017-2021. I samarbete med Länsstyrelsen Skåne*. Stockholm: Naturvårdsverket
- Montag, H.; Parker, G. & Clarkson, T. (2016) *The effects of solar farms on local biodiversity: a comparative study*. Clarkson and Woods and Wychwood biodiversity.
- Naturskyddsföreningen Färs (2022) *Örnfrossa vid Sövdesjön*. Naturskyddsföreningen Färs officiella hemsida [https://fars.naturskyddsforeningen.se/ornfrossa-vid-sovdesjon/] Besökt 221102

Naturvårdsverket (2019) *Ett rikt växt- och djurliv – underlagsrapport till den fördjupade utvärderingen av miljömålen 2019. Rapport 6874*. Stockholm: Naturvårdsverket

Naturvårdsverket (2022) *Våtmarker skyddade enligt Ramsarkonventionen*. Naturvårdsverkets officiella hemsida.

[<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/olika-former-av-naturskydd/vatmarker-skyddade-enligt-ramsarkonventionen/>] Besökt 221027

Peschel, R.; Peschel, T.; Marchand, M. & Hauke, J. (2019) *Solarparks - gewinne für die biodiversität*. Berlin, Germany: Bundesverband Neue Energiewirtschaft

Ramsar (2022) *Ramsar Sites Information Service. Klingavälsån-Krankesjön*. [<https://rsis.ramsar.org/ris/15>] Besökt 221026

Regeringskansliet (2021) *Sveriges genomförande av Agenda 2030 för hållbar utveckling*. Stockholm: Regeringskansliet

Region Skåne (2022) *Regionplan för Skåne 2022-2040*.

[<https://geodata.skane.se/regutv/regionplan/2022/plan/dokument/regionplan-for-skane-2022-2040.pdf>] Besökt 221028

Region Skåne (2005) *Utvecklingsprogram för Snogeholms strövområde. Stiftelsen OD Krooks donation M-län*. Skåne: Region Skåne

Riksantikvarieämbetet (2014) *Kulturmiljövårdens riksintressen enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Rapport från Riksantikvarieämbetet*. Digital publikation.

[<https://www.raa.se/app/uploads/2014/07/Handbok-riksintressen-140623.pdf>] Besökt 221024

Riksantikvarieämbetet (2015) *Nya nationella mål för kulturmiljöarbetet. Myndigheters arbete för att bidra till målens uppfyllelse*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet

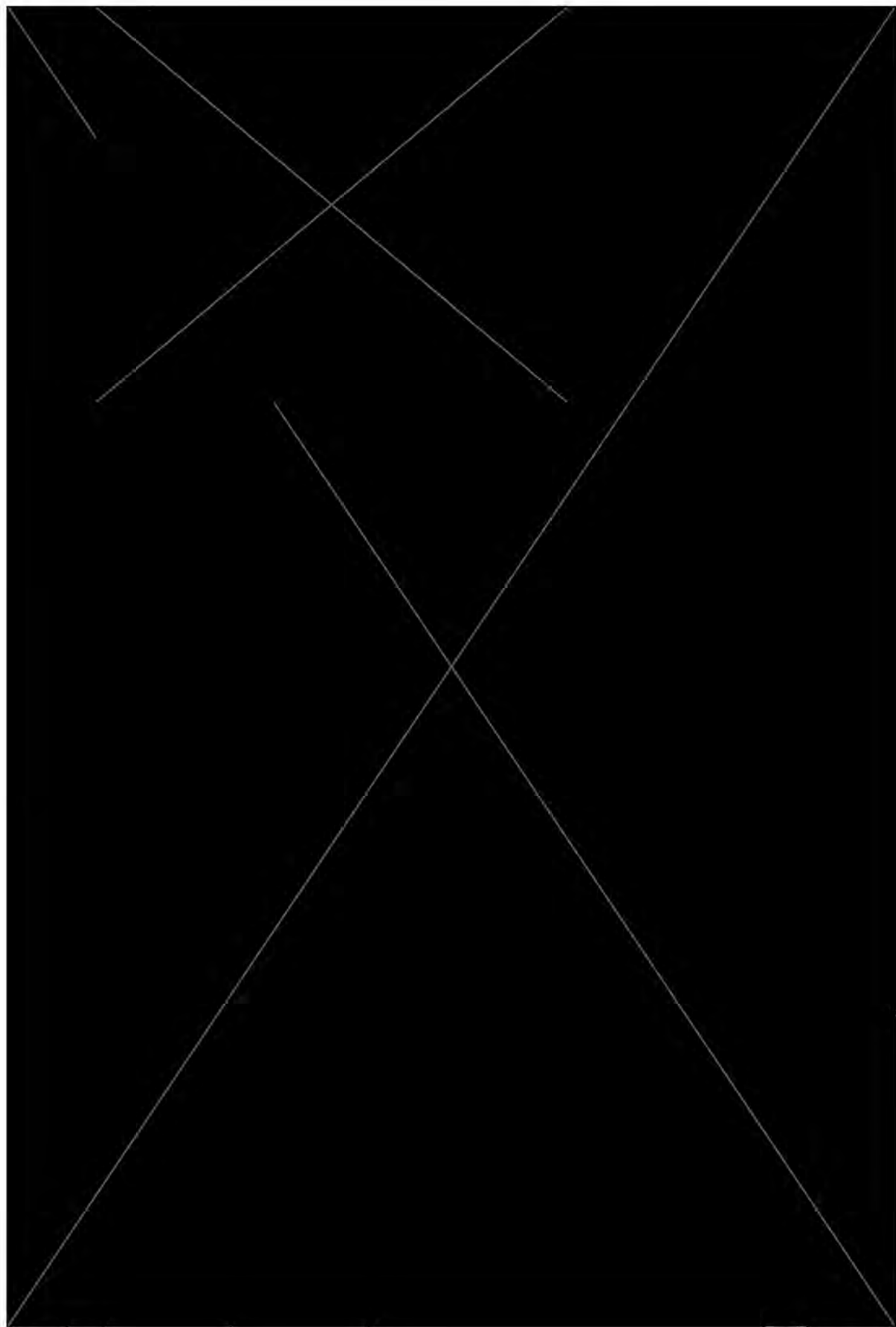
RÅSK (2022) *Välkommen till Romeleåsen – Sjölandskapet i södra Skåne*. RÅSK:s officiella hemsida. [<https://www.romeleasen.se/sv/om-rask/>] Besökt 221029

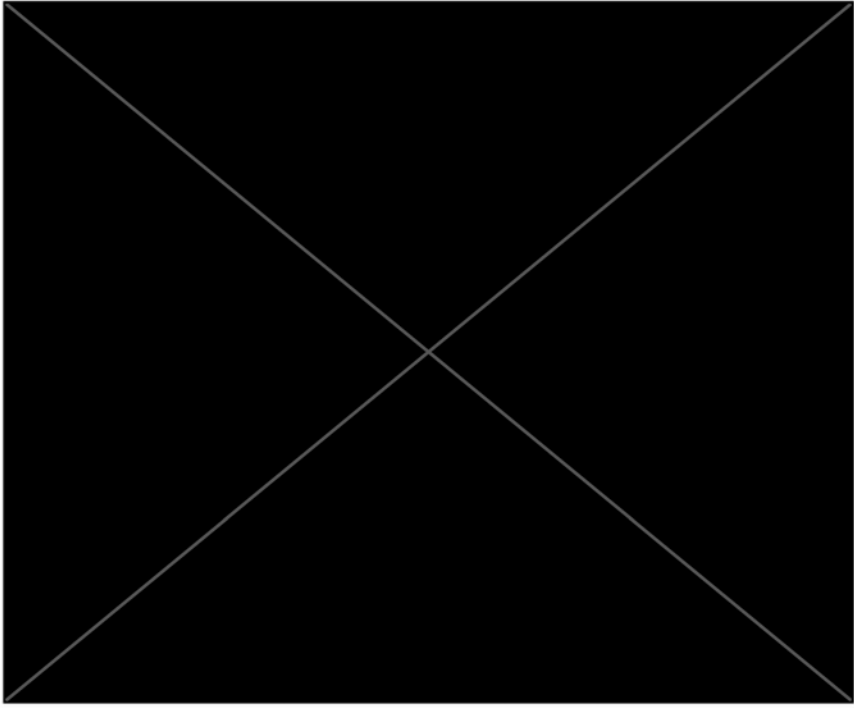
Sjöbo kommun (2022) *Översiktsplan för Sjöbo kommun 2040. Dnr 2020/130*. Sjöbo: Sjöbo kommun

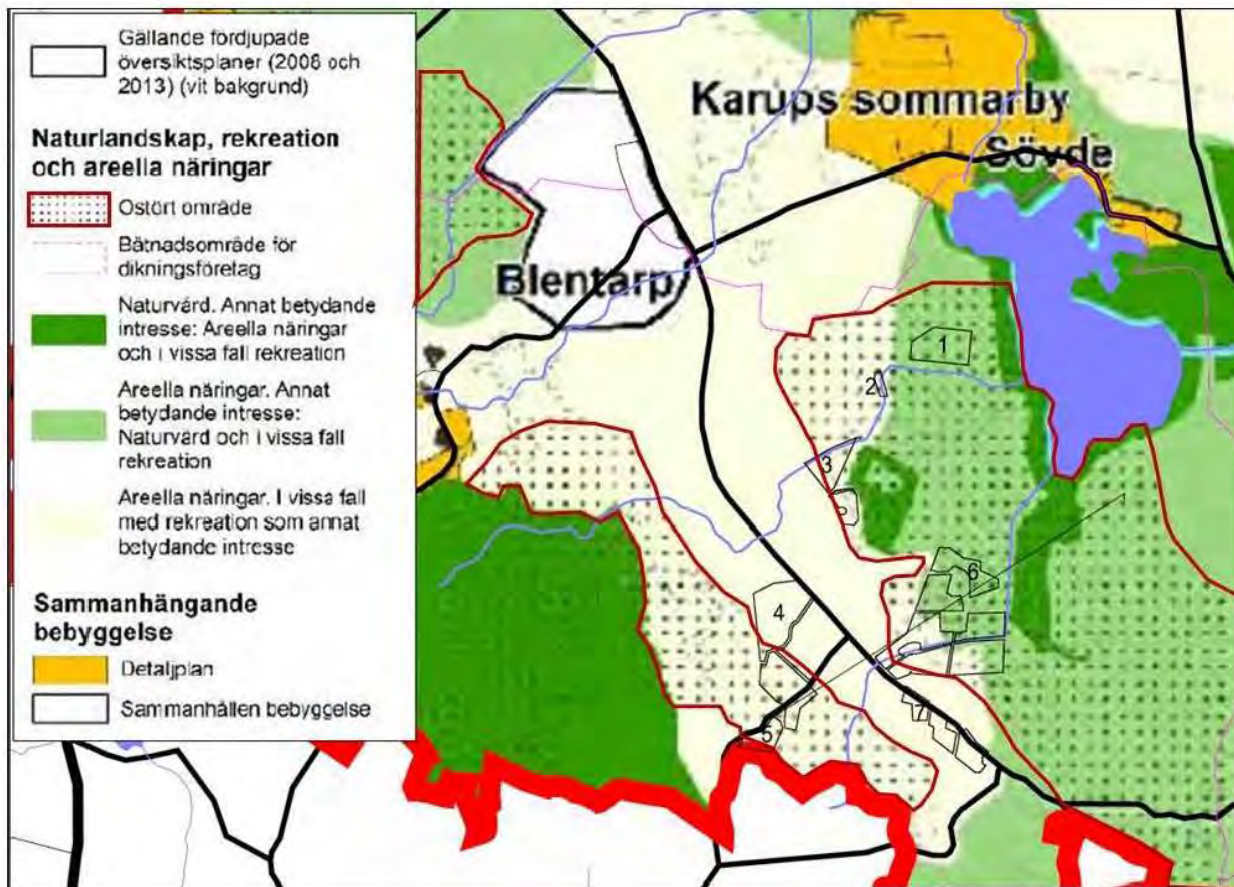
SLU Artdatabanken (2022) *Artfakta. Större vattensalamander*. Artdatabankens officiella hemsida. [<https://artfakta.se/naturvard/taxon/100141>] Besökt 221113

Stiftelsen Skånska Landskap (2020) *Årsberättelse 2020*

Stiftelsen Skånska Landskap (2021) *Årsberättelse 2021*

Giltig översiktsplan

Föreslagna Solparks-områden 1, 2, 3, 4, 5 och 6 ligger i områden som ska vara ostörda. (Prickat område med röd kant)

Endast område 7 ligger utanför.

2022-10-16

3

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Samrådsyttrande Solpark Kogshult

Hej,

Inkommer här med synpunkter för rubr. enligt nedan

Med vänlig hälsning

[Redacted]

Inledning

Jag har mottagit brev avseende Solpark Kogshult med sammanfattande beskrivning av rubr projekt. Jag har också tagit del av information via OX2 hemsida på Internet avseende projektet.

Tyvärr har Jag inte kunnat närvara vid något av de utlysta samrådsmötena som avhållits i Blentarp den 27/10, på grund av utlandsvistelse. Jag har dock haft kontakt via mail med projektledare Tomas Karmstig och fått ytterligare en del information på ett antal frågor.

Det föreligger en omfattande beskrivning av projektet på OX2 hemsida, som jag har tagit del av – dock inte till den grad som hade varit önskvärd, med tanke på den tid som stått till förfogande och den storlek och omfattning på detta projekt som föreligger. Därför är de synpunkter jag för fram i detta yttrande inte helt "låsta". Jag räknar med att jag kommer att "läsa in" mig mer allt eftersom för att bättre förstå projektet.

Jag är angelägna att ta del av projektets fortsatta framdrift och ta del av vad som händer.

Samrådsyttrande Solpark Kogshult

Jag har förstått att samrådsyttrandet gäller explicit Solpark Kogshult.

För att ge en bakgrund till mitt yttrande vill jag dock beskriva min mer övergripande synpunkt avseende elenergisituationen i Sverige. Jag är medvetna om dessa allmänna synpunkter inte faller inom ramen för det explicita beslut som skall tas för just Solpark Kogshult, men jag tror att det kan ha ett värde för att dels förstå mina synpunkter för Solpark Kogshult, och att de möjligtvis kan vara av värde i debatten om hela elenergimarknadssituationen i Sverige i nuläget och i framtiden.

Elenergisituationen i Sverige samt Miljösituationen

Elkraftens roll i samhället

Jag anser att *Elektrisk kraft är den mest fundamentala tekniska infrastrukturen* i vårt samhälle. Har varit under mycket lång tid, är i dagsläget och kommer att förbli framledes för överskådlig tid. En mycket stor expansion av elkraft förväntas inom framför allt industri och transportsektorerna i vårt samhälle.

Miljöperspektivet

Samtidigt med ovan, är miljöaspekterna i vår värld av fundamental betydelse för mänsklighetens fortsatta väl och överlevnad. Där framför allt CO2 problematiken dominerar. Där konsekvensen av att reducera utsläpp från kol- och oljeeldade kraftverk för elproduktion är av mycket stor betydelse.

Jag välkomnar *alla* bidrag som kan främja att uppfyllandet av att såväl säkerställa elkraftproduktion inkl. förväntad utbyggnad *samt* miljöaspekterna att reducera CO2.

Förnybar vs Fossilfri elkraft

Jag anser att en del i detta är att utgå från att framtida elproduktion skall vara *fossilfri*. Dvs. inte nödvändigtvis *förnybar* som jag förstår är en förutsättning i Solpark Kogshult.

Detta antagande innebär att även möjligheter till fortsatt användning av kärnkraft skall finnas. Som jag har förstått av nyhetsrapporteringen har man inom EU fastlagt att detta skall vara en grundsten för framtida energislag som driftsätts. Och att så även är fastlagt för svenskt vidkommande.

Replik: Stämmer min uppfattning ovan att det är politiskt fastlagt för Sveriges del? Har jag tolkat OX2 korrekt i ovan sagda?

Elproduktionsstruktur - baskraft

Min uppfattning är att svensk, inhemsk elproduktion måste ses i en mycket realistisk situation, med *nyttjande av beprövad teknik kombinerad med ny teknik och nytänkande*.

Jag tror på ett fortsatt nyttjande av Vattenkraft (en självklarhet!), *fortsatt nyttjande av Kärnkraft*, samt nyttjande av Havsbaserad vindkraft. Jag anser att dessa kraftslag är de tre mest fundamentala hörnstenarna vad gäller s.k. Baskraft. Planerbar, stabil kraft för att säkerställa grundbehovet i samhället.

Lagringsteknik med Vätgas – möjligtvis, men mer tveksamt med batteriteknik - är sannolikt viktiga komponenter för framför allt få den havsbaserade vindkraften att bli planerbar över tid. Optimeringspotential med IT-teknik tror jag kommer att vara betydelsefull.

Individuell, kommunal, regional och nationell struktur vs olika energislag

Jag tror att en nationellt styrd energiplanering är nödvändig, där alla underinstanser (region, kommun och individuella hushåll) representeras på något sätt. Att spelregler tas fram på ett samordnat sätt så att enskilda investeringar kan integreras på ett bra sätt.

Markbaserad vind- och solkraft

För dessa två energislag är det viktigt att beakta den inverkan de har på närmiljön/landskaps-/stadsbilden.

För den markbaserade vindkraften har dessa till mycket stor del, ej kunnat genomföras beroende på lokala protester om betydande negativ inverkan på närlandskap och bygd.

Här finns en motsvarande problematik med den markbaserade solkraften.

Jag tror att det gäller att hitta de rätta *anläggningsformerna* för dessa energislag – särskilt för Solkraft – för att dessa skall få ett stort genomslag i helheten.

Direktproducerande solkraft

Den direktproducerande solkraften för el har miljömässigt utmärkta egenskaper. Förnybar, utsläppsfri. Dessutom mycket låga drift och underhållskostnader och kan gå i produktion – i princip – 365 dagar/år.

På minussidan ligger mycket låg verkningsgrad på svenska breddgrader samt produktionsmässigt ett ofrånkomligt beroende till dygns- och årscykeln samt till vädersituationen (nollproduktion stor del av året). Den totala verkningsgraden blir därmed låg.

Årscykeln är omvänt behovet, med huvudproduktionen under sommarhalvåret.

Solkraft blir mycket markkrävande för att uppnå hög kapacitet för storskaliga anläggningar.

Solkraft - Utrullnings och lokaliseringsstrategi

För storskaliga anläggningar ligger en problematik – motsvarande den som föreligger för uppförande av markbaserad Vindkraft. Jag tror inte att markkrävande, storskaliga anläggningar är rätt väg fram i de fall de har en påverkan i folks vardagsliv.

Jag tror att det går att få ut ett välbehövligt tillskott av elenergi från solkraft och att det kan uppnås via:

- individuella hushåll/fastigheter (tak eller markstativ på egen mark).
- flerbostadshus via tak
- affärscentra, industribyggnader, kontorskomplex har en stor potential, via tak och/eller tillgängliga ytor som exempelvis parkeringsplatser.

Jag tror att det är fundamentalt att redovisa en *strategi* för utrullning och lokalisering för solkraftparker. Jag tror att det – generellt – kan bli problematiskt att etablera stora anläggningar på grund av ett mycket stort markbehov, som kan ha stor påverkan på närmiljön.

Projekt Solpark Kogshult

Den tänkta anläggningen är för att bedriva näringsverksamhet för att producera el via direktproducerande solpaneler.

Anläggningsdata

Solpark Kogshult har (grunddata):

- Installerad effekt 150 MW
- Årsproduktion totalt 150 GWh
- Markarea brutto totalt 250 ha
- Försörjer 30.000 hushåll
- Aktiv area 250.000 paneler à 2*1 m = 500.000 m² = 50 ha
- Livslängd 40 år

Kompletterande (= beräknade) data är:

- Medeleffekt totalt per år 17 MW
- Årsenergi per hushåll (medel) är 5.000 kWh
- Producerad energi per år och m² är 300 kWh
- Aktiv area per medelhushåll är 17 m²
- Markarea brutto per medelhushåll är 85 m²

Antagande är att anläggningen är i drift året runt alla dagar, dygnet runt.

Lokalisering

Den tänkta lokaliseringen i detta projekt tror jag är illa vald med tanke på den landskapsdel och den bygd som berörs. Ett landskap och en bygd med stora natur- och kulturvärden, ävenså rekreationsvärden.

Området med solpaneler "tangerar" till vissa delar naturområden av riksintressen. Bygden rymmer rika kulturområden kring Blentarp, Sövde med Sövedsjön, Snogeholm, Kulturens Östarp, Karups Nygård för att nämna några områden.

Det finns stor risk att området övergår till att bli ett "industriområde". Och att närliggande bygd kommer att beröras/"smittas ned" av detta.

Slutsats

Specifika data enligt ovan sammanställning bekräftar att det kommer att krävas mycket stora inhägnade markarealer för att uppnå målet med 150 GWh/år, där medeleffekten över året ligger på c:a 17 MW/ 11 % i relation till installerad effekt på 150 MW.

Påverkan på närmiljön är mycket negativ och långtgående.

Jag säger nej till projekt Solpark Kogshult.

Jag lämnar ytterligare synpunkter under rubrikerna Adressering & uppföljning samt Spin-off nedan.

Adressering & uppföljning

Jag adresserar mitt svar till OX2 via e-mailadress ox2.samrad@ecogain.se med text >>Samrådsyttrande Kogshult<< i ämnesraden.

Jag är medveten om att en stor del av mitt svar är av generellt slag vad gäller Solenergi och inte specifikt projekt Kogshult.

Jag vill dock förklara mina slutsatser genom att ta med dessa synpunkter också i mitt svar. Jag tror att det ger bättre trovärdighet för min slutsats. Jag utgår från att mitt svar kommer berörda remissinstanser och berörda organisationer som engageras i Tillståndsprocessen tillhanda. Jag är tacksamma för granskning av mina sakuppgifter om projekt Kogshult. Jag hoppas och tror att jag har räknat rätt.

Jag lämnar nu över "bollen" – via OX2 – att förhålla oss till mitt svar. Vad som är relevant – resp inte relevant – för bedömningen av detta enskilda projekt.

Jag står självfallet till förfogande för ev. komplettering, rättelser eller andra kommentarer om så önskas.

Jag önskar ha en löpande uppföljning om hur tillståndsprocessen fortlöper. Tacksam för återkoppling hur detta praktiskt fungerar.

Spin-off

En särskild punkt noterar jag enligt nedan.

”...OX2 ansöker om frivilligt tillstånd enligt 9 kap.6b §...”

Jag är mycket – säger mycket – förvånad över att denna typ av projekt inte har tvingande lagstiftning.

Har pratat med Länsstyrelsen i Skåne med besked att det ev. föreligger att lagstiftningen inte har följt med i samhällets utveckling. Hur som helst anser jag att det ”måste” finnas en obligatorisk, tvingande tillståndsprocess när det – som i detta fall – handlar om 250 ha mark för framtida bruk. Är det så det skall vara? Jag tror att lagstiftande instans = Justitsministern? skall adresseras. Jag är tacksam om jag kan få återkoppling på min reaktion.

2022-11-17

4

OX2 AB

ox2.samrad@ecogain.se

»Samrådsyttrande Kogshult«

Vi bor i Navröds naturreservat och kommer att se solcellsanläggningens område 1, 2 och 6 från köksfönstret. Vi bifogar några foto på djurlivet i dessa områden tagna från bl.a. köket. Vi fick ingen kallelse då vi tydligen bedömdes bo för långt bort trots att vi kommer att se anläggningen både i norr och söder.

Vi motsätter oss solcellsanläggningen, som utgör en miljöfarlig industriverksamhet, i ett av de få återstående vildmarksområdena i Skåne. Området tillhör Sveriges viltrikaste marker och utgör en mångfacetterad naturmiljö med landskap av mellaneuropeisk typ. Solcellsanläggningen upptar ca 250 ha vilket i stort motsvarar Sövdesjöns yta ca 270 ha.

Landskapet kring Sövdesjön och Snogeholmssjön är kuperat och varierat med öppna åker- och betesmarker, hagmarker med grova ek och bokträd, ädellövskog och mer slutna barrskogsområden. Området har präglats av godsens Sövdeborg och Snogeholm. Frihult utgör det viktigaste kärnområdet för lökgröda i Sverige. Det välbesökta Snogeholms strövområde ligger mellan Snogeholmssjön och Sövdesjön samt söder om Sövdesjön. Området är iordningställt med flertalet markerade leder och ett stort antal eldplatser, rastplatser och toaletter. Skåneleden passerar igenom området och det finns gott om småvägar som är lämpliga för promenader. Det finns även två ridleder samt en särskild slinga för mountainbikeåkning, som fortsätter upp över åsen genom området där solcellsanläggningen planeras. Det finns flera stugor att hyra samt tältcamping, husvagnsparkering och höloft. För skolor och större sällskap finns två lägergårdar. Slottslingan som löper på allmänna vägar genom riksintresseområdet lämpar sig väl för cykling. Friluftsområdet besöks regelbundet av skol- och universitetsklasser, olika föreningar och privatpersoner för naturstudier.

Solcellsanläggningen, Sveriges största, skulle i öster gränsa, till Snogeholms strövområde som i den delen utgörs av Navröds naturreservat. Genom och till reservatet vandrar dagligen mängder av friluftssökande för avkoppling och hälsobringande rekreation i den ostörda naturen. Utblickarna över ett oexploaterat landskap med vilda djur och fåglar kommer totalt att ruineras av anläggningens paneler och staket. Naturreservatet avsattes på 70-talet för att skydda och säkra platsen för flyttfåglar, främst gäss och tranor, som rastar och övernattar här på väg söderut. Inom området brukar upp till 1000 tranor, vitkindade gäss m.fl. rasta då de flyttar söderut. Rödbena och spov häckar här. Havsörn, glador, fiskgjuse, falkar m.fl. rovfåglar häckar i området. Området är välbesökt av ornitologer ofta från utlandet främst Danmark och Tyskland.

Första gången jag besökte Navröds naturreservat träffade vi en dansk ornitolog som pekade och sa "Der er en kongeørn och der en havørn"

Där anläggningen lokaliseras finns brölplats för kronhjort och betesmarken för 100 tals dovhjortar m.fl. djurarter. För att inte tala om alla groddjur som finns i småvatten och

våtmarker. Att döma av SGUs jordartskarta kommer delar av den planerade solcellsanläggningen att placeras på gytjemarker. Kronhjortar rör sig ner från åsen genom området där solcellsanläggningen planeras. Området ingick i ett tidigare så kallat kronhjortsreservat då den svenska kronhjorten ansågs vara en nominatras, vilket sedermera har vederlagts. Icke desto mindre finns kronhjorten kvar och har sina stråk i området.

Anläggningen innebär av flera skäl en påtaglig skada för det rörliga friluftslivet, turismen, natur- och kulturmiljö i området. Bland annat ruineras områdets hälsobringande upplevelse, dess ostörda landskapsbild förstörs, sjöfåglar kan skadas, landskapet fragmenteras och försvårar framkomligheten för djur, känsliga våtmarker skadas mm.

Hela Sövdesjön är skyddat genom "Ramsarkonventionen", konventionen om våtmarker av internationell betydelse, särskilt som vattenfågelhabitat, Ramsar, Iran, 2.2.1971, ändrad genom protokollet av den 3.12.1982 och ändringarna av den 28.5.1987. Sverige har förbundit sig att skydda området med hänsyn till vattenfåglarnas livsmiljö.

Vidare ligger hela anläggningen inom område som i sin helhet är av riksintresse enligt miljöbalken (MB) 4 kap 1 § med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i området. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om det inte möter något hinder enligt 4 kap. 2-8 §§ MB och det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdets natur- och kulturvärden. Enligt MB 4 kap 2 § upptas "Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne". Här gäller att inom området skall *turismens* och *friluftslivets*, främst det *rörliga friluftslivets*, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Gamla Lundavägen mellan Hylla-Knickarp, där delar av solcellsanläggningen avses placeras, utpekas i "Kulturmiljöprogram för Skåne" som togs fram 2006 av Länsstyrelsen. Av programmet framgår följande: Gångna tiders vägsystem exemplifieras väl av den aktuella vägsträckningen. Naturligt väl-dränerade landskapsavsnitt, som här i övergångstrakten mellan slättbygd och höjdstråk, var av betydelse för dragningen av kommunikationslederna. Vägens bredd och sträckning i landskapet är av kulturhistoriskt värde. Miljön skulle försämrats avsevärt med solcellsanläggningen på ömse sidor om vägen. En anläggning av ovannämnd storlek kan inte lokaliseras i detta område utan att avsevärt förstöra natur- och kulturvärden. De vackra utblickarna åt söder eller öster när man färdas över åsen från Knickarp eller Rydsgård mot området skulle påtagligt skadas.

Enligt MB 4 kap.8 § följer att en användning av mark och vatten som kan påverka ett naturområde som har förtecknats enligt MB 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2 och som omfattar verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § får komma till stånd endast om sådant tillstånd har lämnats. Den myndighet regeringen bestämmer skall föra en förteckning över särskilda skyddsområden enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar, Lag (2001:437).

Sverige åtog sig att ingå i ett nätverk av skyddade naturområden i Europa i och med medlemskapet i EU. Kriterierna för dessa områden, kallade Natura 2000-områden,

regleras av två direktiv: fågeldirektivet (SPA) och habitatdirektivet (SCI). Fågeldirektivet berör alla fågelarter inom ett lands gränser och de åtgärder som ska vidtas för att bibehålla livskraftiga populationer inom landet. Habitatdirektivet verkar för att skydda livsmiljöer för olika vilda djur och växter och på så sätt säkra en biologisk mångfald. Sövdesjön ingår i fågeldirektivet och mindre del i habitatdirektivet och utgör ett Natura 2000 område. I ett klagande från JK innebär åtagande när det gäller Natura 2000 att exploatering i anslutning eller nära ett natura 2000-område ska utredas vetenskaplig, fullständigt och slutgiltigt. Detta regleras i MB 7 kap. 28 §§ a och b. Det är sökande som ska presentera denna utredning och länsstyrelsen ska kräva en sådan. Utredningen ska vara vetenskaplig, fullständig och slutgiltig.

Anläggandet av mindre solcellsanläggningar på andra platser har orsakat att sjöfåglar misstagit sig och kraschlandat och omkommit i anläggningen. Sveriges största solcellsanläggning nästan i samma storlek som Sövdesjön placeras i närheten av sjön, med olika sorters sjöfågel som ex gäss, svanar, änder, doppingar, skrakar, m.fl. Solcellsanläggningen skulle påtagligt kunna skada livsmiljön för fågellivet. Det måste vara i strid med Sverige åtagande att skydda sjöfågel enligt våtmarkskonventionen. Anläggandet i sin helhet strider mot det så kallade Ramsar direktivet.

Agenda 2030 är ett globalt och europeiskt program som fastslogs den 25:e september 2015 vid FN:s möte om globala mål för hållbar utveckling. Det omfattar sjutton mål som handlar om att alla världens länder ska arbeta tillsammans för bl.a. en hållbar utveckling och en välmående planet för nuvarande och kommande generationer. De olika målen är starkt sammankopplade. Området berörs främst av mål nr 15 Ekosystem och biologisk mångfald. En solcellsanläggning skulle skada ekosystemet och den biologiska mångfalden och strida mot intentionen i miljöbalkens 3 kap. 3 §. Områden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt *skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön*. Stora delar av området som delvis utgör våtmarker och vintertid ofta översvämmas utgör sådana marker, vilka skulle ta skada.

I området finns en variationsrik flora och fauna som inte går att hitta på andra platser i Sverige. Enligt kommunens senast översiktsplan skulle stora delar av solcellsanläggningen placeras inom område av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt (MB) 3 kap. 6 §. Mark- och vattenområden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras natur- eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt *skyddas. Områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet skall skyddas mot sådana åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön*. Föreslagen solcellsanläggning skulle påtagligt skada natur- och kulturmiljön.

I Sjöbo kommuns översiktsplan är områdena på ömse sidor om gamla Lundavägen utpekade som ett större område som inte alls eller endast obetydligt är påverkat av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön enligt MB 3 kap 2 §. Sådana områden skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt påverka områdenas karaktär. Solcellsanläggningen medför att områdets karaktär påtagligt påverkas och strider således mot MB 3 kap. 2 §.

MB 3 kap 4 § Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov *inte kan tillgodoses på ett från allmän*

synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Jordbruksmarken har lång hävd och kommer att bli oanvändbar under minst 40 år troligtvis längre.

Enligt ett föredrag av ordförande i LRF för en tid sedan framfördes att p.g.a. klimatförändringen kommer Sverige och länder på samma breddgrad att bli de enda där jordbruk i framtiden kan bedrivas. För 10-20 år sedan började spanjorer köpa mark i Sverige för att producera vin då det är började bli för varmt i Spanien. Idag kan vi se att flera vinparker etablerats i Sverige, vilket sågs som otänkbart för 30 år sedan.

Anläggningen planeras ligga vid foten av Romeleåsens nordostsida och kan ev. orsaka solreflexer för biltrafiken uppifrån åsen ner mot parken beroende på solens läge. OX2 hävdade att solpanelerna inte ger några reflexer då de är svarta. Panelerna har en glatt yta, förmodligen för att inte smutsas ner och behöva tvättas och för att ta emot maximalt ljus. Även månen som har en skrovlig yta reflekterar solen så vid en klar himmel och fullmåne kan nästan färger urskiljas. Solpaneler brukar stå på slätten och sällan vid foten av en ås.

De delar av solcellsområdet som ligger under 40 meters nivån översvämmas årligen vintertid. Enligt MB 11 kap. 2 § utgör ett område som täcks av vatten vid högsta förutsebara vattenstånd, ett vattenområde. Enligt 11 kap 3 § innebär uppförande, av en anläggning i ett vattenområde, vattenverksamhet. För vattenverksamhet krävs det tillstånd enligt MB 11 kap 9 §. Ansökan om tillstånd till vattenverksamhet prövas av mark- och miljödomstolen, vilket medför att ansökan inte skall ställas till länsstyrelsen utan mark- och miljödomstolen.

OX2 fotomontage ger inte en rättvisande bild av industrianläggningens påverkan på landskapsbilden. Den visar solcellspanelerna en molnig dag då dagsljuset är svagt och anläggningen tycks försvinna i molnskuggan.

Den planerade solcellsanläggningen skulle fördärva den ostörda naturen och skada riksintressena. Dels med solpaneler, men även med vägar och kabeldragningar. Anläggningen skulle ta bortåt ett år att bygga och under den tiden ytterligare störa faunan och rubba den ekologiska balansen som idag råder inom området.

Solcellsanläggningen kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark med färre bevarandebestånd tas i anspråk. Förslagsvis kan parkeringsplatser eller stora tak nyttjas så mark lämpad för andra ändamål bibehålls.

Enligt miljöbalken skall riksintressen för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet skyddas. Med hänsyn till markens beskaffenhet och läge där solcellsanläggningen planeras skulle miljön försämrats avsevärt och orsaka skada eller olägenhet för miljön. Dessutom skulle anläggningen knappast uppfylla föreliggande behov av energi under de mörka vintermånaderna. Dagens markanvändning utgör en sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Pågående markanvändning skall ges företräde och ansökan att etablera Sveriges störst solcellsanläggningen är olämplig.

Sammanfattningsvis innebär anläggandet av den miljöfarliga verksamheten, Sveriges största solcellsanläggning, i stort motsvarande Sövdesjön i yta, inom ett område som i sin helhet är av riksintresse med hänsyn till dess natur- och kulturvärden där turismen och

friluftslivet särskilt skall beaktas. I stort planeras hela solcellsanläggningen förläggas inom område som endast obetydligt är påverkat av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Vidare berörs områden särskilt utpekade som *riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet*, vilka påtagligt skadas. Dessutom påverkas livsmiljön för vattenfåglar som Sverige åtagit sig att skydda i enlighet med konventionen om våtmarker till skydd för fågellivet. Miljön försämras avsevärt. Anläggningen skulle även störa turiststråk, cykelvägar, fornlämningsområden, vattenområde, ekologiskt särskilt känsliga våtmarker, rastplats för sjöfågel, vandringsleder för olika djur. Karaktären på ett av Sveriges viltrikaste områden och dess miljö kommer avsevärt att försämras. Solcellsanläggningen skulle utgöra en påtaglig skada för riksintressena och övriga intressen. Exploatering nära ett natura 2000-område ska utredas vetenskapligt, fullständigt och slutgiltigt, vilket länsstyrelsen måste kräva.

Vi yrkar att ansökan inte förs vidare utan alternativa platser söks.

Bilaga 13 foton från Navröd

Sammansatt bild som visar översvämningar. Vy mot område 6

Vy mot område 1 från Frihultsvägen

Tranor mellanlandar på väg söderut vid område 6. Vy från köksfönstret

Ca 1000 tranor vid Sövdesjöns sydvästra strand

Översvämningsmarker söder och väster om Sövdesjön

Vitkindade gäss, vy mot område 1 och 2 från köksfönstret

Ägretthäger i Sövdesjön

Besökare ifrån väster mot Snogholms strövområde

Gäss rastade inom område 6

Kronhjortar vid område 6 från naturreservatets östgräns

Gäss och tranor samt betande kor vid område 6.

Dovhjortar nära område 6. Vy från köksfönstret

Kronhjortar vid Sövdesjön från markerna i sydväst